

quomodolibet impedire, aut in iudicio vel extra illud vos opponere aut contradicere ullo modo audeatis seu praesumatis;

§ 4. Alioquin tu, frater Petre archiepiscopo inquisitor generalis, suspensionis ab exercitio pontificalium et interdicti ab ingressu ecclesiae et privationis muneris inquisitoris generalis, vos vero, filii reliqui inquisitores, vestrique respective consilarii, procuratores fiscales, commissarii, assessores, notarii, ceterique officiales et ministri, excommunicationis latae sententiae ac privationis officiorum quomodocumque ad tribunal S. Officii spectantium poenas ipso facto et absque alia declaratione vos respective noveritis incursum, a quibus absolutionem nobis et huic sanctae Sedi Apostolicae specialiter reservamus.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut alio quolibet etiam quantumvis formali et substantiali ac individuum expressionem requirente defectu, etiam ex quacumque quantumvis iuridica et privilegiata causa, colore, praetextu, vel capite, etiam in corpore iuris clauso, notari, impugnari, infringi, invalidari, aut in controversiam vocari, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, vel etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se invare nullo modo unquam posse, sed ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque integros et plenarios effectus sortiri et obtinere, ac a vobis et aliis, ad quos spectat et spectabit in futurum, in

omnibus et per omnia inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostram et cancellariae apostolicae regulam de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate alia roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam in favorem S. Officii regnorum praefatorum, illiusque inquisitorum etiam generalium, ac officialium et ministrorum quorumlibet, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros et Sedem praefatam, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatorium derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter et aliis quomodolibet, in contrarium praemissorum concessis approbatis, ac quantiscumque vicibus confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus

Contrariis plenissime derogat.

specialis specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda atque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac formam in illis traditam observatam, exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III octobris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.
I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 octobris 1674, pontif. anno V.

Registr. in Secretaria Brevium, in libro V diversorum, fol. 235.

CLXIV.

Declaratio nullitatis deputationis officialium metropolitanae ecclesiae Caesar-Augustanae, sede archiepiscopali vacante, laicali auctoritate factae, et inde seculorum, etc.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex in sublimi Apostolicae Sedis specula cum potestatis plenitudine a Domino constitutus, sua et Apostolicae Sedis inferiorumque ecclesiarum iura, ex commissi sibi caelitus pastoralis muneris debito, sarta tecta tueri, ac, si quando ea temerariis quorumcumque, praesertim laicorum, quos in rebus ecclesiasticis obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi, ausibus violata esse novit, ab eiusmodi violationibus asserere studet, si-

cut divinitus concessa Ecclesiae libertas atque animarum pericula postulant, ac locorum, temporum et personarum qualitatibus maturae considerationis trutinam perpensis, aequitati et iustitiae rectoque ordini consentaneum esse in Domino arbitrat.

§ 1. Ad nostri siquidem apostolatus notitiam non sine gravi animi nostri molestia pervenit, quod alias (occasione controversiarum quae super cathedralitate inter capitula et canonicos metropolitanarum ecclesiarum S. Mariae de Columna, vulgariter *del Pilar* nuncupatae, et S. Salvatoris civitatis Caesar-Augustanae tunc pendebant indecisae¹ curia, iudices iustitiae nuncupati, vel² audientia regia regni Aragoniae, earumque respective ministri, iurisdictionem ecclesiasticam et spiritualem et alia iura ecclesiastica et spiritualia capitulis et canonicis praedictis competentia sub sequestro, sive (ut illic dicunt) sub apprehensione ponere, et nuper ecclesiam metropolitanam Caesar-Augustanam per obitum bonae memoriae ultimi illius archiepiscopi solatio pastoris destituta, in vim assertae apprehensionis huiusmodi manum in messem alienam temere mittentes, propriaeque conscientiae et animarum suarum salutis, necnon malorum et calamitatum, quibus divina iustitia eiusmodi libertatis et iurisdictionis Ecclesiae violatores et invasores saepe vita est, immemores, doctorem Michaëlem Martam Gomez et Mendoza in vicarium capitularem civitatis et dioecesis Caesar-Augustanae ad effectum ibidem exercendi iurisdictionem ordinariam in prima instantia et metropolitanam in gradu appellationis, ac doctorem Iosephum Peralta in offi-

Index laicus vacante sede metropolitana deputat vicarium capitularem et officialem.

¹ Infra pag. 500 b et 504 b legitur curia iudicis (n. r.).

² Ex seqq. potius lege et pro vel (n. r.).

cialem maiorem et iudicem metropolitanum praedictarum civitatis et dioecesis ac provinciae Caesaraugustanae, necnon doctorem Ignatium Cipres in officialem causarum piarum et iudicem decimarum et primitiarum, durante sedis archiepiscopalis Caesaraugustanae vacatione, aliosque forsitan officiales ad exercendam iurisdictionem ecclesiasticam et spiritualem huiusmodi nominare et deputare temerario detestabilique ausu praesumpserunt, et alias prout in ipsarum curiae vel regiae audientiae, earumque respective ministrorum litteris desuper emanatis, quarum tenores, non approbandi, sed omnino reprobandi animo, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, plenius dicitur contineri. Et subinde Michaël et Iosephus, ac Ignatius, aliique forsitan nulliter et de facto nominati et deputati praedicti, praetextu nominationis et deputationis huiusmodi, eandem iurisdictionem ecclesiasticam et spiritualem hactenus exercere damnabiliter ausi sunt et audent de praesenti.

Huiusmodi temeritas libertatem ecclesiasticam laedit, et fidelium animas in gravissima pericula committit.

§ 2. Cum autem eiusmodi execrabilis et per sacros canones et conciliorum generalium decreta apostolicasque sanctiones sub anathemate saepius damnata atque scandalosa temeritas libertatem ecclesiasticam Dei ordinatione et canonicis sanctionibus constitutam manifeste laeserit et violaverit, ac laedat et violet, animasque pretioso Salvatoris et Domini nostri Iesu Christi sanguine redemptas in gravissima pericula coniecerit, et deplorandis malis involvere pergat:

Pontifex deputationem dictorum ministrorum, omniaque acta per eos sequuta et sequutura declarata irrita et nulla.

§ 3. Hinc est quod nos, qui libertatis et immunitatis ac iurisdictionis aliorumque iurium ecclesiasticorum assertores in terris a Domino constituti sumus, omniumque ecclesiarum et christifidelium curam et sollicitudinem superna dispositione gerimus, ac proinde tam

horrendum saecularis potestatis abusum nullatenus sub dissimulatione transire possumus, ecclesiae praedictae Caesaraugustanae iura sacra tecta atque illibata tueri et conservare, necnon animarum periculis, quantum nobis ex alto conceditur, occurrere cupientes, ac omnium et singulorum in praemissis tam a curia iustitiae nuncupati¹ et regia audientia, earumque respective ministris praedictis, aliisque magistratibus, iudicibus et tribunalibus laicis quibuscumque, quam a memoratis Michaële ac Iosepho et Ignatio, aliisque forsitan quibuscumque laicali auctoritate, ut praefertur, nominatis et deputatis, seu alios quoscumque² eorum respective nomine in iisdem praemissis quomodolibet actorum et gestorum seriem, causas et occasiones, aliave quaelibet, etiam specificam et individuam mentionem et expressionem requirentia, praesentibus ibidem³ pro plene et sufficienter expressis ac exactissime et accuratissime specificatis habentes, motu proprio ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, nominationem et deputationem praedictorum Michaëlis Martae Gomez et Mendoza in vicarium capitularem, ac Iosephi Peralta in officialem maiorem et iudicem metropolitanum, necnon Ignatii Cipres in officialem causarum piarum et iudicem decimarum et primitiarum huiusmodi, et aliorum quorumcumque ad exercendam iurisdictionem ecclesiasticam et spiritualem durante dictae ecclesiae Caesaraugustanae vacatione, a curia et regia audientia, earumque respective ministris, seu aliis magistratibus, iudicibus et tribunalibus laicalibus

- 1 Vel lege nuncupata, vel ut in Constit. seq. a curia iudicis iustitiae nuncupati (n. t.).
2 Aptius lege aliis quibuscumque (n. t.).
3 Potius lege itidem (n. t.).

quibuslibet, ut praefertur, aliaque omnia et singula tam a curia et regia audientia, earumque ministris, seu aliis magistratibus, iudicibus et tribunalibus laicalibus huiusmodi, quam a Michaële, Iosepho et Ignatio aliisque quibuslibet nominatis seu deputatis praedictis, vel eorum aliquo, seu eorum aut alicuius eorum respective iussu, mandato vel nomine ab aliis quibuscumque, etiam specificam et individuam mentionem et expressionem dignis, in praemissis vel circa ea quomodocumque et qualitercumque acta, facta, gesta, mandata, decreta, ordinata vel disposita, ac forsitan in futurum (quod Deus avertat) agenda, facienda, gerenda, mandanda, decernenda et ordinanda, cum omnibus et singulis inde quovis modo secutis et quodcumque secuturis, penitus et omnino nulla, invalida et inania, frivola, irrita, temeraria, et a non habentibus potestatem damnabiliter attentata, et de facto praesumpta, nulliusque roboris, momenti et efficaciae esse, et ab initio fuisse, ac perpetuo fore, tenore praesentium declaramus et decernimus, illaque damnamus et reprobamus, ac ad maiorem et abundantiorum cautelam, et quatenus opus sit, illa omnia et singula, quatenus de facto processerunt, revocamus, cassamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, in omnibus et per omnia perinde ac si nunquam facta fuissent nec evenissent, neque unquam fierent vel evenirent.

Dicto vicario capitulari, aliisque officialibus in virtute sanctae obedientiae prohibet ne aliquem actum iurisdictionalem ibi exerceant sub poenis, prout in rubrica.

§ 4. Quocirca Michaëli ac Ignatio et Iosepho, aliisque quibusvis laicali auctoritate ut praefertur nominatis et deputatis praedictis, et eorum cuilibet, in virtute sanctae obedientiae, ac sub obtestatione divini iudicii, et interminatione maledictionis aeternae, necnon sub excommunicationis maioris et privationis dignitatum et beneficiorum ecclesia-

sticorum quorumcumque per eos respective obtentorum, perpetuaeque inhabilitatis ad illa et alia similia vel dissimilia quaecumque imposterum quomodolibet obtinenda, ipso facto absque alia declaratione incurrendis poenis, districte prohibemus et interdicens, ne, nominationis seu deputationis huiusmodi aliorumque praemissorum vigore, ullam iurisdictionem, potestatem vel auctoritatem ecclesiasticam et spiritualem in civitate vel dioecesi aut provincia Caesaraugustana praedictis exercere, ullumve actum iurisdictionalem facere audeant quovis modo seu praesumant.

§ 5. Eos quoque, qui illis vel eorum alicui scienter in praemissis paruerint, vel auxilium, consilium vel favorem quovis modo praestiterint, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, praecminentiae vel dignitatis fuerint, similibus poenis eo ipso innodamus, et innodatos fore; ac dignitates et beneficia huiusmodi, quorum privationis poenam propter transgressionem praesentis prohibitionis per praefatos quomodolibet incurri contigerit, ipso facto absque declaratione vacare, illaque per quoscumque impetrari posse, decernimus et declaramus; necnon eorumdem beneficiorum et dignitatum sic vacantium collationem, provisionem et omnimodam dispositionem, ac praefatarum poenarum absolutionem seu relaxationem, nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti dumtaxat specialiter reservamus.

Poenae contra ipsorum auctoritatem et factum.

§ 6. Et quia, sede archiepiscopali Caesaraugustana ut praefertur vacante, officialis seu vicarius infra octo dies post mortem archiepiscopi a capitulo dictae metropolitanae ecclesiae Caesaraugustanae, ad quod ea res iuxta decreta Concilii Tridentini spectabat, constitutus vel confirmatus non fuit, ius deputandi officialem seu vicarium huiusmodi, iuxta

De vicario deputatione auctore vacante.

eadem Concilii Tridentini decreta, ad venerabilem fratrem episcopum antiquiorem ex suffraganeis dictae provinciae Caesaraugustanae devolutum esse harum serie declaramus; ipsique episcopo suffraganeo antiquiori terminum decem dierum, a die quo praesentium litterarum notitiam habuerit computandum, quo durante aliquem qualitatibus per praedicta Concilii Tridentini decreta requisitis praeditum (qui tamen non sit ex illis qui laicali auctoritate ut praefertur temere et nulliter deputati fuerunt, aut sic deputatis auxilium vel favorem in praemissis praestiterunt vel praestiterint) in officialem seu vicarium dictae metropolitanae ecclesiae Caesaraugustanae, quamdiu praesens ipsius ecclesiae vacatio duraverit in officio duraturum, cum omnibus et singulis facultatibus, quae eiusmodi officialibus seu vicariis de iure, ac iuxta Concilii Tridentini decreta huiusmodi competunt, constituere et deputare debeat, auctoritate apostolica, tenore praesentium, statuimus et assignamus. Quod si idem episcopus suffraganeus antiquior officialem seu vicarium huiusmodi intra dictum terminum non deputaverit, lapso eodem termino, ius illum deputandi ad hanc sanctam Sedem Apostolicam illico devolvatur ac devolutum esse intelligatur.

Infratio actuum
factorum.

§ 7. Ceterum de salute dominici gregis paternam charitate solliciti, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, tam ecclesiasticis saecularibus et cuiusvis Ordinis, congregationis vel instituti regularibus, quam laicis, harum serie denunciandum, ac ad eorum notitiam deducendum esse censuimus, praedictos Michaëlem ac Iosephum et Ignatium, aliosque forsitan laicali auctoritate ut praefertur nulliter et de facto nominatos et deputatos, nullam iurisdictionem aut potestatem ecclesiasticam et spiri-

tualem habere vel habuisse, nec ullam circa confessariorum approbationem, verbum Dei praedicandi licentiam, ecclesiarum et locorum piorum visitationem, illorumque regimen et administrationem, causarum cognitionem, officialium et ministrorum deputationem, censurarum fulminationem, et ab eis absoluteionem, ceteraque forum conscientiae vel contentiosum quomodolibet concernentia, auctoritatem interponere ullo modo valide posse, nec potuisse; ac proinde eis praesertim significandum esse duximus, invalidas esse confessiones, quas presbyteri saeculares vel regulares, vigore licentiae et approbationis a praedictis officialibus laicali auctoritate deputatis concessarum, audiverint et audient in futurum, poenitentesque ab eis ex defectu iurisdictionis invalide absoluteos fuisse et fore, invalida quoque esse et fore matrimonia, si quae coram officialibus seu vicariis laicali auctoritate ut praefertur deputatis, aut coram sacerdote non parrocho, cui licentiam ad id dederint, forsitan contracta fuerint, aut imposterum contrahantur; et sic coniunctos debitum coniugale absque mortalis peccati reatu petere vel reddere non posse, ac pari nullitatis atque invaliditatis vitio laborare concursus ad parochiales ecclesias et concurrentium examina, collationesque ipsarum parochialium per concursus huiusmodi praesentis auctoritate seu de mandato vicarii seu officialis sic auctoritate laicali deputati factos et facta, ac faciendes et facienda, et provisos de ipsis parochialibus ecclesiis intrusos esse et fore; similiterque invalidas esse et fore licentias ingrediendi clausuram monasteriorum monialium a vicario seu officiali huiusmodi concessas et concedendas, ac

1 Legendum foret si qua (u. r.).

illos, qui eiusmodi licentiis usi fuerint, excommunicationem per decreta dicti Concilii Tridentini inflictam incurrisse et incururos esse; nec posse contra haec allegari vel praetendi excusationem ex communi errore, cum abusus saecularis potestatis in deputatione vicariorum seu officialium praedictorum fere omnibus generaliter innotuerit, communique recte sentientium horrore et detestatione reprobatus fuerit, prout illum ab omnibus damnari et reprobari volumus.

Supplet omnes defectus.

§ 8. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod supradictarum curiae et regiae audientiae officiales et ministri, ac Michaël, Iosephus et Ignatius, ceterique deputati praedicti, et alii quilibet in praemissis seu eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeceminentiae et dignitatis existant, et alias specificam et individua mentionem et expressionem digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificateae et iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis iuridica et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et inexcogitabili individuaque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, retractari et ad terminos iuris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas apositionis oris, restitutionis in integrum,

aliudve quodecumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessa vel emanata, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse;

§ 9. Sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet quacumque praeceminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 10. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostram et cancellariae apostolicae regulam de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon praedictarum ecclesiarum, et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis, etiam quacumque ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, quomodolibet qualificatis, ac ecclesiis et locis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatarum

Decretum Tridentinum.

Contrarius amplissime derogat.

CLXV.

Pro nuntio Hispaniarum facultas deputandi officialem seu vicarium ecclesiae CaesarAugustanae sede archiepiscopali vacante.

Venerabili fratri Galaatio archiepiscopo Corinthi, apud carissimum in Christo filium nuncupatum Carolum Hispaniarum regem catholicum nostro et Apostolicae Sedis nuntio,

Clemens Papa X.

Venerabilis frater,

salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum nos nominationem et deputationem doctoris Michaëlis Martae Gomez et Mendoza in vicarium capitularem civitatis et dioecesis CaesarAugustanae ad effectum ibidem exercendi iurisdictionem ordinariam in primâ instantiâ et metropolitanam in gradu appellationis, ac Iosephi Peralta in officialem maiorem et iudicem metropolitanum praefatarum civitatis et dioecesis ac provinciae CaesarAugustanae, necnon doctoris Ignatii Cipres in officialem causarum piarum et iudicem decimarum et primitiarum durante praesenti sedis archiepiscopalis CaesarAugustanae per obitum bonae memoriae ultimi archiepiscopi CaesarAugustani vacatione, aliorumque forsan officialem ad exercendam iurisdictionem ecclesiasticam et spiritualem a curiâ iudicis iustitiae nuncupati, vel regiâ audientiâ regni Aragoniae, seu eorum¹ respective ministris, sive aliis iudicibus, magistratibus vel tribunalibus laicalibus, temerario detestabilique ausu, factas, cum omnibus et singulis inde secutis et secuturis, nullas penitus atque irritas et invalidas nulliusque roboris et momenti esse et perpetuo fore declaravimus et decrevimus², illasque damnavimus et

Refert quae in praecedentibus litteris disposuerat.

¹ Sup. pag. 499 b et 500 b leg. earum (R. T.).

² Aptius lege decreverimus et declaravimus, et sic deinceps (R. T.).

reprobavimus; et quia, sede archiepiscopali praefatâ ut praefertur vacante, officialis seu vicarius infra octo dies post mortem dicti archiepiscopi a capitulo metropolitanae ecclesiae CaesarAugustanae, ad quod ea res iuxta Concilii Tridentini decreta spectabat, constitutus vel confirmatus non fuit, ius deputandi officialem seu vicarium huiusmodi ad venerabilem fratrem episcopum antiquiorem ex suffraganeis dictae provinciae CaesarAugustanae devolutum esse declaravimus, ipsique episcopo suffraganeo antiquiori terminum decem dierum ad faciendam deputationem dicti officialis seu vicarii statuimus, ita ut elapso dicto termino, nec factâ deputatione huiusmodi, ius deputandi eundem officialem seu vicarium ad hanc sanctam Sedem Apostolicam illico devolvatur et devolutum esse intelligatur, et aliâ prout in nostris desuper in simili formâ Brevis expeditis litteris, quorum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur;

§ 2. Hinc est quod nos, pro commissâ nobis divinitus omnium ecclesiarum sollicitudine, ecclesiae praedictae CaesarAugustanae, illique subiecti dominici gregis necessitatibus, in eventum quo deputatio officialis seu vicarii huiusmodi a dicto episcopo suffraganeo antiquiore intra terminum praedictum non fiat, quantum nobis ex alto conceditur, salubriter providere volentes, ac de spectatâ fraternitatis tuae fide, prudentiâ, integritate, sapientiâ et honoris Dei zelo plurimum in Domino confisi, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eidem fraternitati tuae, si officialem seu vicarium praefatum a memorato episcopo suffraganeo antiquiore intra terminum decem dierum

Facultas ut in rubricâ.

ei ad id statutum, ut praefertur, minime deputari, ac proinde ius deputandi officialem seu vicarium huiusmodi ad Sedem Apostolicam praefatam iuxta litterarum nostrarum supradictarum dispositionem devolvi contigerit, aliquem qualitatibus per decreta dicti Concilii Tridentini requisitis praeditum¹ in officialem seu vicarium dictae metropolitanae ecclesiae CaesarAugustanae, quamdiu praesens ipsius ecclesiae vacatio duraverit in officio huiusmodi duraturum, cum omnibus et singulis facultatibus quae eiusmodi officialibus seu vicariis de iure ac secundum decreta Concilii Tridentini huiusmodi competunt, auctoritate nostrâ apostolicâ constituendi et deputandi, plenam et amplam facultatem tenore praesentium tribuimus et impertimur.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras, et illarum vigore a te faciendas constitutionem et deputationem officialis seu vicarii huiusmodi, firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiti debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et syno-

¹ Male edit. Main. legit praedictum (R. T.).

Decretum irritans.

Derogat contrariis.

derogatoriis, aliisve efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ exprimerentur et inserebantur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime et amplissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 11. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III novembris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 novembris 1674, pontif. anno V.

Registrata in Secretariâ Brevium, in lib. V diversorum. fol. 207.

Transumptum fides.

dalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus vel ordinationibus, necnon omnibus et singulis illis, quae in litteris nostris praefatis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Majoram, sub annulo Piscatoris, die III novembris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 novembris 1674, pontif. anno V.

Registrata in Secret. Brevium, lib. V diversorum, fol. 225.

CLXVI.

Confirmatio chirographi ad favorem protomedici, eiusque consiliariorum, et collegii medicorum Urbis, quo decernitur litem super taxa rerum ad pharmaciam spectantium a praedictis facta contra eos pro parte collegii pharmacopolarum molam, aliasque lites super taxis huiusmodi imposturum faciendis, quandocumque movendas, agi et peragi debere impensa camerae Urbis et populi romani, per procuratores et advocatos ab eadem camera deputandos, cum assistentia tamen praedictorum; cum diversis aliis ordinationibus.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Causa enata
expunitur.

§ 1. Cum nos alias per quoddam chirographum manu nostra subscriptum, et per quasdam nostras in simili forma Brevis die XXVI maii MDCLXXIII expeditas litteras confirmatum, in executionem cuiusdam concordiae dudum inter collegia medicorum et pharmacopolarum huius almae Urbis nostrae stabilitae, et

1 Pessime ed. Main. legit *monendis pro movendis* (n. T.).

a felicitis recordationis Gregorio PP. XIII praedecessore nostro per quasdam suas pariter in forma Brevis litteras sive cedulam motus proprii confirmatae, taxam rerum ad pharmaciam spectantium quotannis fieri, illisque pretium imponi mandavisse, modumque et formam ac tempus ei rei praescripserimus, cum diversis ordinationibus et decretis, et sub diversis poenis, et aliis, prout in chirographo et litteris nostris praefatis plenius continetur; et dilecti filii protomedicus eiusque consiliarium dicto anno MDCLXXIII in executionem eorundem chirographi et litterarum taxam huiusmodi fecissent; et cum dilecti etiam filii consules dicti collegii pharmacopolarum eidem taxae consentire recusantes, quippe qui se per eam gravatos esse praetenderent, ea super re iudicium contra eosdem protomedicum eiusque consiliarios coram altero ex locumtenentibus dilecti filii causarum curiae camerae apostolicae generalis auditoris intentassent, ac protomedico suisque consiliariis praedictis, ne expensis atque incommodis litis huiusmodi subiacerent, in causa minime comparentibus, ad diversos actus processum fuisset, ita ut causa ipsa in limine expeditionis reperiretur:

§ 2. Nos, publicae utilitati, simulque protomedici eiusque consiliariorum et collegii medicorum praefatorum indemnitati, consulere cupientes, litem huiusmodi super taxa praefata pro supradicto ac currenti annis facta ut praefertur introductam, aliasque lites quascumque, quas super similibus taxis in futurum quandocumque faciendis, seu illarum occasione, moveri contigerit, per procuratores et advocatos a camera Urbis praefatae deputandos, cum assistentia eorundem modernorum et pro tempore existentium protomedici eiusque consiliariorum ac collegii medicorum huiusmodi,

Provisio de
super capita.

impensa tamen eiusdem camerae Urbis et populi romani, agi et peragi debere ordinavimus et expresse mandavimus, cum diversis decretis, declarationibus et ordinationibus, et aliis, prout uberius continetur in alio chirographo manu nostra pariter subscripto, et dilecto filio nostro Palutio basilicae Ss. XII Apostolorum presbytero cardinali de Alteriis nuncupato, S. R. E. camerario, directo, tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor chiro-
graphi.

§ 3. « Reverendissimo cardinali Camerlengo. Avendo con nostro special chirografo dell'VIII maggio MDCLXXIII a voi diretto, e roborato con nostre lettere in forma di Breve sotto il XXVI del medesimo, per osservanza del Motoproprio di Gregorio XIII nostro predecessore, confermativo della concordia altre volte seguita tra il collegio de' medici e quello de' speciali di Roma, comandato sotto gravissime pene, che ogni anno inviolabilmente si faccia, e si rinnovi la tassa a tutte le robe di speziaria, e che a' singoli capi di esse s'imponga il giusto prezzo, secondo la santa mente di esso Gregorio da noi spiegata e dichiarata con diverse ordinationi, e con prescrivere il modo e la forma ed il tempo che dovrà farsi, come più ampiamente apparisce dal chirografo e Breve suddetti; ed essendo che in esecuzione di quelli il protomedico e suoi consiglieri l'anno prossimo passato MDCLXXIII fecessero la detta tassa, e i consoli degli speciali ricusando di consentirvi, per stimarsi da quella gravati, in virtù della facoltà da noi concessagli di potere appellare nel solo devolutivo, abbiano introdotta l'appellazione nel tribunale dell'A. C. avanti monsignor Panciatici, e quivi più e diverse volte informato in voce e in scritto con avvocati e procuratori, citati a tutti e singoli atti li detti protomedico e suoi consiglieri, che mai

sono comparsi per non voler soggiacere alle spese e incomodi di detta lite, sia la causa in limine di spedizione, e corra pericolo, che per non esser la detta tassa difesa, né sentite le ragioni di essa, monsignor Panciatici, astretto per parte di detti consoli e collegio di speciali, sia per dar la sentenza a loro favorevole, una tantum parte audita:

Pertanto, considerando noi non essere giusto né ragionevole, che il protomedico e suoi consiglieri, per obbedire agli ordini nostri e della felice memoria di Gregorio XIII nostro predecessore, oltre il peso di fare ogni anno la detta tassa per solo beneficio del pubblico, debbano soggiacere agli incomodi della lite e alli danni delle spese in caso di soccombenza, dal che potrebbe nascere che questa giusta e santa disposizione restasse infruttuosa, mentre li protomedici e consiglieri pro tempore, per isfuggire questi incomodi, spese e pericoli, o trascureranno la tassa, come è stato fatto per il passato, o la rinnoveranno a prezzi alterati, secondo la volontà di detti speciali, il che ridonderebbe in gravissimo pregiudizio del pubblico; all'incontro riflettendo, che nessun altro può difendere le ragioni di dette tasse, e dedurre le loro giustificazioni, fuorché il protomedico e i suoi consiglieri e collegio de' medici come informati dei prezzi delle robe e di tutte le considerazioni che devono aversi sopra le spese di fabbricarle e tenerle: per queste ed altre cause, che hanno mosso l'animo nostro, ci siamo disposti di provvedere all'indennità degl'uni e degl'altri, e ad effetto, che tanto la tassa dell'anno MDCLXXIII e MDCLXXIV, quanto tutte le altre da farsi negl'anni avvenire in perpetuo siano debitamente difese, e le ragioni di esse giuridicamente dedotte,

Di nostro moto proprio, certa scienza e pienezza della potestà nostra apostolica ordiniamo ed espressamente comandiamo sotto l'istesse pene contenute nelli detti Breve e chirografo, ed altre a vostro arbitrio e de' vostri successori *pro tempore*, che li protomedici e loro consiglieri, ed il collegio rispettivamente de' medici, debbano assistere a dette liti e alla difesa di dette tasse, con somministrare le ragioni e giustificazioni di esse con esattezza e diligenza alli procuratori ed avvocati che saranno costituiti dalla Camera di Campidoglio, quale a quest'effetto graviamo non solo di assistere con detti avvocati e procuratori unitamente colli detti medici a detta lite introdotta avanti monsignor Pantiatici per detta tassa dell'anno MDCLXXIII e MDCLXXIV, e a tutte e singole altre liti future in perpetuo che per le tasse in avvenire saranno mosse dai suddetti consoli e collegio de' speciali mediante simili appellazioni interposte e da interporci, ma di somministrare ancora tutte e singole spese in dette liti tante attive necessarie ed opportune per sostenimento e difesa di dette tasse quanto passive in caso di soccombenza, essendo giusto e ragionevole che la rinnovazione di dette tasse e loro difesa, mentre ridonda a beneficio principalmente del nostro popolo di Roma, si faccia a spese di esso popolo e della camera del suo comune, e che il protomedico e consiglieri e collegio de' medici, oltre la fatica e personale loro assistenza, non soggiacciano anche all'incomodo e al danno di dette spese, dalle quali però in avvenire espressamente da questo giorno li liberiamo.

Togliendo ed annullando per tale effetto ogni azione, che alli consoli e collegio de' speciali suddetti potessero contro di loro in qualsivoglia modo com-

petere, e riservandone il loro esercizio contro la sola Camera di Campidoglio, purchè il fiscale di detta Camera per l'interesse della medesima in tutti e singoli atti venga citato, con facoltà al detto fiscale di poter sostituire in suo luogo uno o più procuratori a rispondere, dichiarando che per questa nostra disposizione non intendiamo di togliere nè di abrogare al collegio e consoli degli speciali suddetti alcun *ius* o ragione che avessero o potessero competergli in qualsivoglia modo o maniera contro il protomedico, consiglieri e collegio dei medici, nè, per avergli costituita particolar contradditrice la Camera di Campidoglio, pregiudicargli negli atti e prove che sin a questo giorno han fatto legittimamente nel detto giudizio, e derogare alla concordia stabilita tra detti collegi, che però dichiariamo dover restar tutto nel suo pristino e pieno vigore senza minima alterazione, come se il presente chirografo rispetto a dette cose non fosse da noi stato segnato, e così e non altrimenti ordiniamo a voi di fare eseguire quelle provvisioni che giudichereste essere necessarie ed opportune, che tale è mente e volontà nostra espressa.

Volendo e decretando, che il presente nostro chirografo con la semplice nostra sottoscrizione vaglia sempre ed abbia il suo pieno effetto, esecuzione e vigore, ancorchè detta Camera di Campidoglio e suo fiscale ed altri ministri di essa, detti consoli e collegio de' speciali, e qualsivoglia altra persona, non siano stati citati, chiamati nè sentiti, e che il presente nostro chirografo non s'ammetta in Camera e non si registri ne' suoi libri, conforme le costituzioni di Pio IV, e sotto tali ed altri pretesti e ragioni di qualsivoglia sorte, ancorchè maggiori dell'esprese, non possa nè debba in alcun tempo essere impugnato, moderato,

revocato, o ridotto a termini e via di ragione, anche sotto pretesto di lesione, ancorchè enormissima, di obreazione e surrezione, difetto d'intenzione nostra e vizio di nullità, e così e non altrimenti debba esser sempre giudicato, interpretato e definito tanto da voi e successori vostri, quanto dalla nostra Camera e Rota, da monsignor A. C. e qualsivoglia altri giudici ordinari e commissari anche eminentissimi e reverendissimi cardinali di *latere* legati, togliendo ad essi e a ciascuno di loro facoltà di giudicare o interpretare altrimenti, dichiarando irrito e nullo tutto quello che contro la forma del presente nostro chirografo si facesse, non ostante le cose predette, e qualsivoglia ragione che avessero o potessero avere detta Camera e suoi ministri e suddetti consiglieri e collegio de' speciali; la detta lite pendente, la Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, la nostra regola di cancellaria *De iure quaesito non tollendo*, e qualsivoglia altre costituzioni e ordinazioni nostre e de' nostri predecessori, specialmente la detta concordia tra i due collegi de' medici e de' speciali confermata come sopra, per quello fosse contraria alla nostra presente dichiarazione, confermandola ed approvandola nel restante, leggi civili e canoniche, riforme e statuti di Roma, di detta Camera di Campidoglio, di detti collegi, benchè fermati e roborati con giuramento e confermazione apostolica, usi, stili, consuetudini e tutte altre cose, sebbene contenessero clausole e decreti insoliti, e derogatorie di derogatorie, e bisognasse di quelle farne special menzione, che facessero o potessero in qualunque modo fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendo i loro tenori per espressi ed inserti in questo a sufficienza di parola in parola, per questa

volta sola, e quest'effetto solo, specialmente ed espressamente deroghiamo.

Dato nel nostro palazzo apostolico di Monte Cavallo, questo di XXII settembre MDCLXXIV¹.

CLEMENS Papa X. »

§ 4. Nunc autem firmiori praemissorum robori, firmitati et efficaciae providere cupientes, ac praefatos protomedicum, eiusque consiliarios, et collegium medicorum specialis favore gratiae prosequi volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio, non ad illorum aut cuiusquam alterius pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed et ex certa scientia ac maturam deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, chirographum praesentium, omniaque et singula in eis contenta et expressa, ac inde ceteroqui legitime secuta et secutura quaecumque, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis vim, robur et efficaciam adiungimus.

§ 9. Ac omnes et singulos iuris et facti et solemnitatum quarumcumque, tam ex iuris communis et constitutionum apostolicarum, ac Urbis praedictae, aliorumve quorumvis statutorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratorum, eorumque reformationum et novarum additionum, aut decretorum, privilegiorum et indulgiorum quorumcumque praescripto, quam de stylo, usu et consuetudine,

¹ Male edit. Main. legit 1764 (R. T.).

Motu proprio
dictum chiro-
graphum et om-
nia in eo con-
tenta confirmat.

Supplet om-
nes defectus.

sive aliàs quomodolibet, in similibus etiam de necessitate observandarum, et alios quoslibet, etiam quantumvis magnos et substantiales ac incogitatos et inexcogitabiles defectus, si qui in praemissis vel eorum aliquo⁴ principaliter vel accessorie aut aliàs quomodolibet intervenierint, seu intervenisse dici, censi vel praetendi possent, plenissime et amplissime supplemus et sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus.

Decretum in
filium.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras, ac chirographum praeinsertum, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod personae quaelibet collegiorum praefatorum respective, ipsaque collegia, ac dilecti etiam filii conservatores camerae Urbis praefatae, et procurator fiscalis curiae capitolinae, ceterique Camerae et Urbis ac Curiae huiusmodi officiales et ministri, ac quicumque alii, etiam cuiusvis status, gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis, seu aliàs specificam et individua mentione et expressione digni, in praemissis ius vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae fuerint, aut ex alià quacumque etiam quantumvis iusta, iuridica, legitima et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et formali ac substantiali defectu, etiam specificam et individua mentionem et expressionem requirente, notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in con-

f Male edit. Main. legit aliqui (R. T.).

troversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas vel illud apertitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, vel impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes ac chirographum praeinsertum, omniaque et singula in eis contenta, semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter et inconcussa observari et adimpleri,

§ 6. Sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici et curiae Camerae Apostolicae generales auditores, et eiusdem S. R. E. camerarium, et alios cardinales, etiam de latere legatos, necnon Camerae praefatae praesidentes, clericos, Urbis senatorem, aliosque eorundem Urbis et Camerae officiales et ministros, ceterosve quoslibet quacumque praeeminentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi potestate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus praefatae et aliarum quarumvis litium pendentiam, aliisque praemissis, ac nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, ac recolendae memoriae Pii Papae IV praedecessoris pariter nostri de gratiis quaecumque interesse dictae Camerae Apostolicae concernenti-

Clausula sub-
lata.

Contraria de-
rogat.

bus in eadem Camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, ita ut praesentes litteras ibidem praesentari et registrari nunquam necesse sit, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Urbis et Camerae, necnon collegiorum praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, eorumque reformationibus et novis additionibus, styli, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam Urbi et Camerae praefatae ac collegiis praefatis, necnon populo romano, eorumque respective officialibus et ministris et personis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliàs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries approbatis, confirmatis et innovatis, necnon omnibus et singulis illis, quae in chirographo praeinserto volumus non obstare; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum

effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 13. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique habeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xii novembris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 12 novembris 1674, pontif. anno v.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mens. ianuarii, part. utraque, fol. 53.

CLXVII.

Absolutio Marci de Valimbert, Ioannis Cassignei, Claudii Francisci Dorival et Philippi Louvet, canonicorum ecclesiae Bisuntinae, a censuris et poenis per eos incursis ex causâ temerariae electionis decani dictae ecclesiae contra mandata Alexandri VII, attentâ eorum poenitentia.

Venerabili fratri Antonio,
archiepiscopo Bisuntino,
Clemens Papa X.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Aliàs (postquam felicis recordationis Alexander Papa VII praedecessor noster metropolitanae ecclesiae Bisuntinae, pastoris solatio tunc destitutae, tunc in humanis agentem Ioannem Iacobum Fauche de Dompriel, qui decanatum, primam post pontificalem in eadem ecclesiâ dignitatem, obtinebat, in archiepiscopum

Transumptio-
rum fides.

Alexander VII
decanatum ec-
clesiae Bisunti-
nae sibi reser-
vavit.

et pastorem apostolicam auctoritate praefecerat, ac decanatus dignitatem huiusmodi apostolicae provisioni affectum sibi specialiter reservaverat, et huiusmodi reservationem capitulo et canonicis dictae ecclesiae per quasdam suas in forma Brevis die xxvi februarii MDCLXI expeditas litteras insinnaverat, illosque monuerat, ut personas optime meritas et servitio Dei ecclesiaeque aptiores sub suo testimonio eidem Alexandro praedecessori referrent, quarum uni ea dignitas probe conferri posset, prout ipse Alexander praedecessor se, omni personarum acceptatione postposita, collaturum assecuraverat; illis interea specialiter inhibens, ne quod¹ circa dictum decanatum aut decani electionem agerent vel attentarent, cuiuscumque praetensae facultatis, indulti, privilegii et consuetudinis vel alio titulo, nisi eorum iuribus (si quae² praetenderent) ad audientiam eiusdem Alexandri praedecessoris relatis, ipsiusque Alexandri praedecessoris declaratione atque institutione expectata, quae, praecedente cognitione et deliberatione matura, ad ipsum notitiam delata fuisset; declarando irritum et inane quidquid secus in praemissis ab eis, vel aliquo seu aliquibus eorum, quomodocumque et qualitercumque contingeret fieri vel attentari.

§ 2. Litteris huiusmodi per eos receptis, capitulum et canonici praedicti specialem nuntium ad dictum Alexandrum praedecessorem miserant Claudium Antonium Reud, ex eorum gremio delectum, qui, ipsius Alexandri praedecessoris praesentatus conspectui, litterisque capituli redditis, quae die xxvi aprilis eiusdem anni datae fuerunt, per quas suam erga eundem Alexandrum praede-

cessorem et Apostolicam Sedem devotionem et obsequium contestantem ipsius Alexandri praedecessoris mandatis super praemissis unanimem obedientiam profitebantur, benigne exceptus, ac subinde quatuor Romanae Curiae praelatos doctrinam et integritate praestantes informare iussus fuerat, ut eorum auditis votis certius reciperet iustitiae complementum.

§ 3. Verum interea, dum haec coram praefato Alexandro praedecessore agerentur, convocato capitulo, nonnulli ex eis maiorem forsitan tunc interessentium partem constituentes, non attentis eiusdem Alexandri praedecessoris mandatis, inhibitionibus atque decretis, nullaque ad ipsum Alexandrum praedecessorem delatae et in eius audientia pendente cognitionis ratione habita, ad electionem Guglielmi Humberti a Praecipiano archidiaconi maioris, cum eis praesentis et satagentis in eiusdem ecclesiae decanum prosilire, ac illum in possessionem dictae dignitatis decanatus eiusque honorum et iurium immittere, immo verius intrudere, locumque in choro assignare, nulliter, perperam et temerarie ausi fuerant.

§ 4. Ideo memoratus Alexander praedecessor, praemissis omnibus attente perpensis, auditisque etiam praefatis praelatis, ac toto negotio mature considerato, attendens detestabilem huiusmodi dictorum canonicorum temeritatem et petulantiam gravissimis quidem canonicis quibuscumque poenis iustissime puniendam, ne Apostolicae Sedis maiestas, ab omnibus praesertim autem ecclesiasticis personis maxime veneranda, contemneretur impune, et ecclesiasticae disciplinae observantia pernicioso inquinaretur exemplo, legum tamen severitatem apostolicae lenitatis moderatione temperare volens, motu proprio, non ad alicuius super hoc oblatae petitionis instantiam,

Capitulum de la decant ad electionem decani.

Alexander VII per alias litteras electionem irritavit.

Capitulum Pontifici primam obedientiam profertur.

¹ Forsan legendum *affectam* (n. r.).

² Forsan legendum *quid pro quod* (n. r.).

³ Aptius lege *qua* (n. r.).

sed de sua mera deliberatione et certa scientia, per alias suas in simili forma Brevis die v decembris eiusdem anni MDCLXI emanatas litteras declaravit, electionem praedicti decani, ac omnia et singula circa eam acta et gesta, et possessionem, seu verius intrusionem, ac cetera quaecumque subsecuta, nullam penitus et attentatam, nullaque et attentata, et nullius roboris et momenti fuisse et esse, neque in quovis iudicio, tam petitorio quam possessorio, etiam summariissimo et meri facti, prodesse atque attendi posse vel debere, sed eundem decanatum adhuc vacare, ut prius vacabat per promotionem praefati Ioannis Iacobi ad dictam ecclesiam Bisuntinam, sublata cuicumque aliter iudicandi, discernendi et interpretandi potestate; irritum prorsus et inane decernens quidquid secus fieri, decerni atque attentari contingeret; insuper dicto Guillelmo Humberto a Praecipiano, tanti facinorosi auctori, promotori seu fautori, nullum omnino in dicta dignitate, neque illius possessione, vel quasi, ius, neque ad eam, acquisitum fuisse vel acquiri potuisse; sed ipsum perpetuo inhabilem et incapacem ad praefatum decanatum et alia quaecumque ecclesiastica beneficia quocumque etiam novo titulo, causa vel praetextu obtinendum et possidendum effecit, reddidit, decrevit et declaravit, ut in eo, in quo sua ambitione deliquerat, condigna animadversione puniretur; et facinorosi sui detestabilem memoriam ingiter detestaretur;

§ 5. Illi eadem auctoritate specialiter mandans, ut statim, habita posteriorum litterarum huiusmodi intimatione (quam, si ille in civitate Bisuntina praesens non esset, domi eius habitationis et ad valvas cathedralis ecclesiae validam, legitimam ac sufficientem, perinde ac si personaliter facta fuisset, fore decrevit), a

possessione, seu potius occupatione aut intrusione dicti decanatus ac eius honorum et iurium recedere, illamque liberam prorsus dimittere et relinquere, neque ad eam amplius redire, reverti vel accedere, ullosque fructus, redditus vel proventus exigere vel etiam a sponte dantibus accipere auderet, per se, vel per alium aut alios quosvis, contra huius interdicti atque inhibitionis praeeptum, sub poena excommunicationis eo ipso incurrendae, cuius absolutionem sibi tantum et successoribus suis reservavit.

§ 6. Et nihilominus, si mandatis hisce intra terminum novem dierum ab intimatione illi (ut praemissum est) factenda, quorum tres pro primo, alios tres pro secundo, et alios tres pro ultimo canonico et peremptorio termino assignavit, prompte et humiliter non parisset, vel ausu temerario, per se vel alios, quacumque auctoritate, medio, causa vel praetextu, ausus fuisset aliquatenus se opponere, contraire, vel promptam obedientiam differre, ultra praedictae excommunicationis incursum, exinde, invocato etiam, si opus foret, brachii saecularis auxilio, illum amoveri, eici et expelli mandavit, et quoscumque illi contra praemissa auxilium, favorem vel assistentiam tam in iudicio quam extra praestantes ut eadem litterae suam plenariam executionem non haberent, aut executio huiusmodi aliquatenus differretur aut retardaretur, eandem excommunicationem eo ipso incurrere decrevit.

§ 7. Praeterea eundem Guillelmum Humbertum, et singulos alios canonicos, et quemlibet eorum, qui in eius electionem per se ipsos vel procuratores consenserant, ac vota dederant, ab executione sacrorum ordinum et ab exercitio quorumcumque officiorum suspen-

Quatenus non pareat, ulterius mandat, invocato brachio saeculari, ab ipso decanatu expelli.

Electum et electores ab ordine et officio suspendit.

Electum decanum inhabilem in decanatum et alia quaecumque beneficia ecclesiastica declarat.

Mandat eidem decano sub poena excommunicationis latae sententiae a possessione dicti decanatus, honorum et iurium recedere.

dit, necnon eorum singulos ad suum et Sedis Apostolicae beneplacitum privavit voce activā et passivā, et omnibus fructibus earum praebendarum, et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum (si quae obtinerent), quos per episcopos et Ordinarios locorum, in quibus eadem praebendae et beneficia consistebant, in pauperum eleemosynas distribui et erogari iussit, et quotidianis earum distributionibus, quas ceteris ecclesiae deservientibus accrescere decrevit; ac ipse Alexander praedecessor sibi insuper reservavit praedictas poenas contra eorum singulos augere, prout cuiuslibet contumaciam exponere cognovisset.

Intimatio dictarum litterarum facienda oratorio et electoribus.

§ 8. Et ne ipsi, aut aliquis eorum, dictarum litterarum declarationis, suspensionis ac privationis ignorantiam ullo unquam modo praetendere aut allegare possent, sed illae omnibus publice innotescerent, commisit et mandavit in virtute sanctae obedientiae executoribus in litteris huiusmodi deputatis, et eorum cuilibet in solidum, ut easdem litteras, seu earum copiam manu publici notarii transumptam, in cuius calce nomina et cognomina praefatorum, qui electionem huiusmodi temere et attentate facere ausi fuerant, describi et specificare facerent, quodcumque, et toties quoties ipsae litterae fuissent eisdem executoribus praesentatae, illas praedicto Guillelmo et singulis eius electoribus praefatis intimari personaliter, si in civitate reperirentur, sin minus, domi eorum habitationis, et amplius in valvis ecclesiae cathedralis, seu maioris, loci in quo haec agerentur, affigi curarent.

Contrarium dictarum litterarum tam ex parte electi quam electorum.

§ 9. Et subinde dictus Alexander praedecessor, cum non sine gravi animi sui dolore accepisset, quod memorati Guil-

- 1 Aptius lege qua (R. T.).
2 Forsan legendum *exposcere* (R. T.).
3 Particulam *ut* hinc abiiciamus (R. T.).

lelmus Humbertus a Praecipiano et alii canonici eius electores¹, tantum abest ut paternis monitionibus et coercitionibus² huiusmodi debitā humilitate morem gerentes, atque apostolicis mandatis reverenter (ut iustum erat) parentes, ab omnibus illis actibus, qui eis et cuilibet eorum per praedictas Alexandri praedecessoris litteras expresse interdicti erant, sese penitus abstinuissent, ut etiam (quod deplorandum erat, maioriq[ue] animadversione compescendum) actibus capitularibus ceterisque praefatis (inani forsā praetextu assertae absolutionis ad certum tempus dumtaxat et cum reincidentiā a venerabili fratre episcopo Andrevillensi ecclesiae Bisuntinae suffraganeo, uno executorum in litteris praedictis deputatorum, per eos fucato verbalis partitionis supposito extortae) sese intrudere atque immiscere ausi erant, et tunc audebant, illique et praesertim dictus Guillelmus Humbertus se ipsos ad alia officia, munera et forsā dignitates eligi ac deputari satagebant:

§ 10. Propterea idem Alexander praedecessor, qui huiusmodi ausus temerarios, et in praeiudicium apostolicae auctoritatis tendentes, nullo modo dissimulare poterat nec debebat, motu, scientiā et deliberatione similibus, dilecto filio Ioanni Dorivalio, archidiacono Luxoviensi ac canonico ecclesiae necnon officiali curiae Bisuntinae, per alias suas litteras pariter in formā Brevis die xi septembris MDCLXII expeditas iterum in virtute sanctae obedientiae, ac sub poena excommunicationis per eum nisi huic mandato pareret incurrendae, commisit et mandavit, ut, statim atque iam dictas litteras recepisset, omni prohibita morā, eundem Guillelmum Humbertum et sin-

- 1 Male edit. Main. legit *electione* pro *electores* (R. T.).
2 Male ed. Main. legit *coercitationibus* (R. T.).

Alexander VII declarat eos ab inflictis poenis minime liberatos.

gulos canonicos eius electores praedictos¹ (quorum nomina, cognomina eatenus publicata non fuissent) publicari faceret, eosque a supradictis suspensionis ac privationis, ceterisque ab eodem Alexandro praedecessore per eius litteras secundodictas inflictis poenis minime liberatos, nec pro liberatis habendos esse, sed, quatenus a memorato episcopo Andrevillensi, sicut praemittitur, aut aliās quomodocumque et qualitercumque absoluti fuissent, in easdem poenas incidisse, illisque adhuc innodatos et illaqueatos esse, auctoritate apostolicā declararet et decerneret.

Eorum receptores et factores mandati declarari incursum in excommunicationem Sanctae Sedis reservatam.

§ 11. Et quatenus illi se ab actibus capitularibus huiusmodi, aut aliis, ut supra, ipsis interdictis, non abstinuissent, eosdem ac singulos eorum, qui contra fecissent, necnon eos, qui illos ad actus praedictos quoquo modo ac praetextu recepissent aut admisissent, vel propria vota sive suffragia per se ipsos aut eorum procuratores pro electione aut deputatione ad quaecumque officia, munera vel dignitates illis aut cuilibet eorum dedissent, eo ipso excommunicationis sententiam, a qua nemo a quoquam, nisi ab ipso Alexandro praedecessore seu pro tempore existente Romano Pontifice tantum, praeterquam in mortis articulo constitutus, absolvi posset, damnabiliter incurrisse dictā auctoritate declararet pariter ac pronunciaret et publicaret, et aliās, prout in ternis Alexandri praedecessoris litteris praefatis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Officialis Bisuntinus dictum electum et electores censuris innodatos iterum publice denunciavit.

§ 12. Porro dictus Ioannes officialis, in executionem ultimodictarum Alexandri praedecessoris litterarum, praefatum Guillelmum Humbertum de Praecipiano,

- 1 Male edit. Main. legit *praedictis* (R. T.).

ac Ioannem Boitonset, Marcum de Valimbert, Ioannem Chassignet, Claudium Faci, Claudium Franciscum Hugonet, Ioannem Dorival, Claudium Franciscum Dorival, Claudium Antonium Rend¹, Philippum Lounet, Ioannem Baptistam Bondret, Ioannem Baptistam Sauvage et Franciscum Perrinet, qui omnes antea per praefatum episcopum Andrevillensem excommunicati affixis edictis denunciati fuerant, censuris innodatos iterum publice denunciavit.

§ 13. Et quia, defuncto supradicto Ioanne Iacobo archiepiscopo, praefatus Alexander praedecessor dictae metropolitanae ecclesiae Bisuntinae de persona tuā apostolicā auctoritate providere², teque illi in archiepiscopum praefecerat et pastorem, ac tibi, cui in minoribus constituto decanatum praefatum contulisse reperiebatur, ut eundem decanatum unā cum dictā ecclesiā Bisuntinā ad beneplacitum suum retinere valeres indulserat, cum tu decanatum huiusmodi per aliquod tempus retinisses, utiliusque videretur ecclesiae praefatae fore si decanum pastoralis muneris curis occupationibusque expeditum haberet, idem Alexander praedecessor decanatum praedictum dilecto filio Ioanni de Watenille dictā auctoritate contulit et de illo providit, qui decanatum ipsum de praesenti obtinet.

§ 14. Tu vero (sicut ad aures nostras pervenit), pacem in ecclesiā praedictā Bisuntinā restituendi ergo, aliisque forsā ex causis ad id adductus, praefatos Guillelmum Humbertum de Praecipiano et reliquos publice, ut praefertur, denunciatos, et forsā alios canonicos dictae ecclesiae Bisuntinae, a dicto vinculo excommunicationis, quo propter

Idem Alexander VII praedictum archiepiscopum providit de dicta ecclesiā Bisuntinā cum rationibus decanatus illius ad eum beneplacitum.

Absolutio data sed non confirmata.

- 1 Nomina propria non semper cohaerenter scripta, datus ut in edit. Main. (R. T.).
2 Potius lege *provididerat* (R. T.).

praemissa innodati erant, et de praesenti¹ Alexandri praedecessoris mandato declarati et renunciati fuerant, sub ratificatione tamen et approbatione eiusdem Alexandri praedecessoris, et non aliter, absolvisti; verum, attentâ illorum contumaciâ, nec dictus Alexander praedecessor, nec Clemens Papa IX, etiam praedecessor noster, absolutionem huiusmodi eis sic a te impensam unquam ratificaverunt vel approbaverunt, nec nos illam approbavimus vel ratificavimus, quod quidem ad omnium notitiam a te deduci volumus, ut, sublata omni dubietate, palam innotescat Guillelmum Humbertum de Praecipiano, et canonicos publice denunciatos praedictos, eorumque singulos, iisdem censuris et poenis, quibus per praefatas Alexandri praedecessoris litteras innodati et de illius mandato publice fuerunt denunciati, adhuc innodatos et damnabiliter illaqueatos reperiri, nec absolutionem a te, vel aliis forsitan, quovis modo hactenus eis vel alteri eorum impensam, illis seu alicui eorum ullatenus suffragari posse.

§ 15. Cum autem, sicut praefati Marcus de Valimbert et Ioannes Chassignet ac Claudius Franciscus Dorinal, canonici dictae ecclesiae Bisuntinae, nobis nuper exponi fecerunt, ipsi, sincero corde et reverenti gratiam Sedis Apostolicae humiliter implorantes, per scripturam die III septembris proxime praeteriti confectam, et ab ipsis subscriptam, coram te confessi fuerint et declaraverint se ex animo poenitere dictae electionis ab ipsis factae die XXIII augusti MDCLXI de personâ praefati Guillelmi Humberti Praecipiani in decanatum² maiorem dictae metropolitanae ecclesiae Bisunti-

¹ Videtur legendum *praefati* vel *praedicti* pro *praesenti* (R. T.).

² Aptius videtur legendum *decanum* (R. T.).

nae, eamque electionem uti a Sede Apostolicâ damnatam damnaverint et reprobaverint, et quantum in ipsis est retractaverint, ac omnia inde secuta contra Sedis Apostolicae iussa; imo polliciti fuerint et iuraverint se eundem Guillelmum Humbertum Praecipianum nunquam agituros in legitimum decanum, sed pro tali habituros memoratum Ioannem de Wattenille a Sede Apostolicâ legitime provisum de dicto decanatu; et, sicut pro parte dicti Philippi Louvet itidem canonici eiusdem ecclesiae Bisuntinae nobis per dilectum filium Claudium Louvet eius fratrem in Romanâ Curia agentem pariter expositum fuit, ipse Philippus quoque sincero corde et reverente gratiam Sedis Apostolicae praefatae humiliter impleret, ac electionem praefatam pariter damnare et reprobare, ac, quantum in se est, cum omnibus inde contra eiusdem iussa secutis retractare, necnon se dictum Guillelmum Humbertum Praecipianum in legitimum decanum nunquam agiturum¹, sed pro tali dictum Ioannem de Wattenille similiter habiturum, polliceri et iurare, ac mandatis dictae Sedis in omnibus et per omnia parere et obedire paratus sit, ac proinde dicti exponentes, de praenarratis excessibus plurimum dolentes, de opportunae absolutionis beneficio sibi in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri summopere desiderent:

§ 16. Nos, qui illius vices gerimus in terris cuius proprium est misereri semper et parcere, attendentes quod Sedis Apostolicae copiosa benignitas filiis post excessum ad matris charitatem cum humilitate recurrentibus gremium minime claudere, sed eos obviis ulnis amplecti consuevit, ac proinde eosdem ex-

¹ Potius lege *agniturum* (R. T.).

Absolutionem praedictorum committit archiepiscopo.

ponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos¹ fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, constituto tibi de narratis, eosdem Marcum de Walimbert, Ioannem Cassignet, Claudium Franciscum Dorinal et Philippum Louvet, si hoc a te humiliter petierint, impositâ eorum singulis pro praemissis arbitrio tuo aliquâ poenitentia salutari, repetitaque per eosdem Marcum ac Ioannem et Claudium Franciscum, ac factâ per dictum Philippum respective coram te declaratione poenitentiae de dictâ electione per eos ut praefertur factâ, ipsaque electione cum omnibus inde contra dictae Sedis Apostolicae iussa secutis damnatâ et reprobatâ, et quantum in ipsis fuerit retractatâ, ac praestito per eos in manibus tuis iuramento quod praedictum Guillelmum Humbertum a Praecipiano in decanum dictae ecclesiae Bisuntinae nunquam agiturum², sed dictum Ioannem de Wattenille pro legitimo decano eiusdem ecclesiae agituri sint, confectoque super his publice instrumento, quod suo³ sigillo clausum et obsignatum ad nos et hanc Sanctam Sedem quamprimum transmitti debeat, ab excommunicatione, ac suspensione ab executione sacrorum ordinum et

¹ Aptius lege *absolutas* (R. T.).

² Vox *agniturum* redundat, vel legendum *agnituri*, ut postea (R. T.).

³ Forsan legendum *tuo* (R. T.).

ab exercitio quorumcumque officiorum, ac privatione vocis activae et passivae, ac omnium fructuum eorum praebendarum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum et quotidianarum etiam distributionum, aliisque sententiis, censuris et poenis ecclesiasticis, quas propter praemissa quomodolibet incurrerunt, auctoritate nostrâ apostolicâ, arbitrio pariter tuo, in utroque foro absolvas et totaliter liberes; dictasque poenas, necnon fructus et distributiones huiusmodi per eos propter eadem praemissa forsitan indebite perceptos (ita tamen ut fructus quidem, qui iuxta praefatarum Alexandri praedecessoris litterarum dispositionem in pauperum elemosynas distributi et erogati fuerint, distributiones vero, quae ceteris ecclesiae deservientibus accreverint et inter eos etiam distributae reperiantur, repetere nullo modo possint) eis et eorum cuilibet dictâ auctoritate gratiose remittas et condones; ac cum eis et eorum quolibet super irregularitate per eos, quia censuris huiusmodi propter praemissa innodati sacrosanctum missae sacrificium et alia divina officia celebraverunt et alias in ordinibus suis ministrarunt, quomodolibet contractâ (ita ut, illâ et iisdem praemissis non obstantibus, dummodo nullum aliud canonicum eis obsit¹ impedimentum, clericali caractere, quo alias rite insigniti fuerunt, illiusque privilegii, ac susceptis per eos pariter alias rite minoribus, et sacris etiam presbyteratus ordinibus uti, et, quatenus illos nondum susceperint, ad illos, si ad id idonei reperiantur, servatis alias servandis, promoveri, et promoti in illis etiam in altaris ministerio ministrare libere et licite possint et valeant respective, ac ad alium quemcumque effectum etiam specificâ et individuâ men-

¹ Edit. Main: legit *obest* (R. T.).

lione et expressione dignum) auctoritate et arbitrio praedictis dispenses, omnemque inhabilitatem et aliam quamcumque maculam sive notam, contra eos ex praemissis quomodolibet insurgentem seu resultantem, ab eis et eorum quolibet penitus et omnino abstergas et aboleas; nos enim quamcumque necessariam et opportunam ad praemissa facultatem tibi harum serie eadem auctoritate tribuimus et impartimur.

Contra raris derogat.

§ 17. Non obstantibus praemissis, ac apostolicis, in universalibus, provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon omnibus et singulis illis quae praefatus Alexander praedecessor in suis litteris supra dictis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Summus Pontifex aliorum iura reservat.

§ 18. Ceterum non intendimus per praesentes litteras cuiquam eorum, qui a praefatis Marco, ac Ioanne, et Claudio Francisco, necnon Philippo canonicis, earumdem praesentium vigore absolvendis, seu eorum aliquo, ex causâ seu occasione electionis supradictae, seu eorum quae inde secuta sunt aut emergerunt, aliquo damno vel detrimento affecti fuerunt, ullum etiam minimum praeiudicium inferre, aut inde quoquomodo inferri posse, sed unicuique iura sua salva et illaesa remanere declaramus.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI novembris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 16 novembris 1674, pontif. anno V.

Registrata in Secret., in lib. v diversorum, fol. 250.

CLXVIII.

Declaratio nullitatis articulorum tractatus pacificationis, anno MDCIII inter ducem Sabaudiae et Genevenses haereticos initae, in iis quae Catholicae Fidei et Ecclesiae iuribus, libertatique et immunitati ecclesiasticae praeiudicialia sunt.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, aequi bonique supremus assertor in terris a Domino constitutus, orthodoxae fidei integritatem et ecclesiasticam libertatem et immunitatem, ecclesiarumque et locorum piorum iura sarta tecta tueri, ac adversus quascumque pactiones et conventiones, per quas illis aliquid praeiudicii inferri possit, traditâ sibi divinitus potestate, asserere tenetur, sicut, omnibus mature consideratis, aequitati et iustitiae consentaneum esse in Domino arbitratur.

Exordium.

§ 1. Cum itaque, sicut ad apostolatus nostri notitiam, non sine gravi animi nostri molestia, pervenit, dudum, videlicet die XXI Iulii MDCIII, in loco S. Iuliani, inter bonae memoriae Carolum Emmanuelem, dum vixit, Sabaudiae ducem et Pedemontis principem ex unâ, et tunc existentes magistratus ac consilium et homines civitatis Genevensis ex alterâ partibus, ad sedandos motus bellicos, qui inter eos orti fuerunt, initus fuerit tractatus pacificationis in plures articulos distinctus, quorum nonnullis conventum fuit ut quaedam terrae, bona, redditus et iura, ad cathedralem ecclesiam Genevensis illiusque episcopum ac capitulum et canonicos, eorumque mensam episcopalem et capitularem, necnon particulares aliasque ecclesias, monasteria et pia loca, illorumque personas respective legitime spectantia,

Refertur tractatus pacificationis de quo in rubrica.

quorum nonnulla ex manibus haereticorum Genevensium recuperata fuerant, ipsis haereticis etiam cum fructibus et redditibus interea perceptis seu decursis redderentur et restituerentur, ac penes illos, prout antea, eo scilicet tempore, quo ab eis occupata et usurpata fuerant, remanerent; illi quoque haeretici, qui propter haeresim ex partibus catholicorum in civitatem Genevensis profugerant, ibique asylum haeresis invenerunt, ad eorum bona et domos in partibus catholicorum consistentia reverti, ipsisque bonis frui, et certis anni temporibus, tametsi haeresim profiterentur, in eisdem catholicorum partibus impuni morari possent, nec cives, burgenses et habitatores dictae civitatis Genevensis, eorumque famuli et domestici, dum in eorum bonis et domibus in dominio dicti Caroli Emmanuelis ducis consistentibus habitarent, ex causâ haeresis, quam profitebantur, molestari vel inquietari, sed ibidem libere vivere valerent; sententiae a Genevensibus haereticis, dum loca catholicorum usurpata retinebant, ac iudicibus superioribus per eos deputatis latae, cum subhastationibus inde secutis, effectum habere deberent; decreta vero et sententiae contra eosdem Genevenses haereticos, super bonis et fructibus ecclesiasticis prius per eos usurpatis, emanata et emanatae nullius roboris et momenti remanerent, et quidquid dicta civitas Genevensis a certo tempore ex laudemis, decimis, censibus et redditibus ecclesiasticis percepisset, id ad commodum eiusdem civitatis, liberatis debitoribus a novae solutionis onere, remanere deberet, validaeque essent investiturae bonorum ecclesiasticorum, quas privati ab eisdem Genevensibus haereticis interea reportassent, nec novas investituras ac

1 Aptius forsân profiterentur (R. T.).

cipere tenerentur, et aliâs, prout in instrumento seu scripturâ super tractatu pacificationis huiusmodi confecto seu confectâ, et subinde utrinque ratificato seu ratificatâ, uberius dicitur contineri;

§ 2. Et (licet beneplacitum huius Sanctae Sedis Apostolicae super rebus, bonis et iuribus ad ecclesias, monasteria et loca pia, eorumque personas spectantibus, de quibus in tractatu pacificationis huiusmodi conventiones initae fuerunt, nunquam impetratum vel concessum reperitur, notoriique iuris sit eiusmodi pactiones et conventiones de rebus Ecclesiae absque dictae Sedis nostrae auctoritate initas nullius esse roboris et momenti; quinimmo felicitis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster iura dictae Sedis Apostolicae et Romanae ac inferiorum ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum a quibuscumque praeiudicialibus huiusmodi per quamdam suam Constitutionem die V Iunii MDCXLI editam amplissime praeservaverit) nihilominus haeretici Genevenses praedicti, praetextu eiusdem tractatus pacificationis, et sub illius clypeo, terras, bona, redditus et iura ad cathedralem Genevensis, illiusque episcopum ac capitulum et canonicos, eorumque mensas episcopalem et capitularem, necnon particulares aliasque ecclesias, monasteria et pia loca, illorumque respective rectores et personas legitime ut praefertur spectantia, retinere, illaque usurpare, et legitimos illorum dominos inde excludere aliosque catholicos expellere non cessent, in gravissimum ecclesiarum ac mensarum, monasteriorum et locorum piorum illarumque personarum damnum et praeiudicium; quinimmo in terris catholicorum impune morari praesumant, non sine subversionis ipsorum catholicorum periculo, fideique catholicae detrimento:

Huiusmodi pactiones absque beneplacito Sanctae Sedis initas nullius roboris sunt.

Ponifex mo-
tu proprio di-
ctos articulos
ipso iure nulla
et irrita decla-
rat.

§ 3. Hinc est quod nos, eiusdem fidei catholicae conservationi, ac ecclesiarum, monasteriorum et locorum piorum huiusmodi, illarumque personarum praefatarum indemnitati ex commissi nobis divinitus pastoralis officii debito providere cupientes, ac memorati Urbani praedecessoris vestigiis inhaerentes, necnon instrumenti seu scripturae tractatus pacificationis huiusmodi, omniumque et singulorum inibi contentorum, et aliorum quorumcumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem de necessitate requirentium tenores et datas, etiam veriores, ceterave quaelibet, etiam speciali mentione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis et exactissime specificatis habentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione, deque apostolicae potestatis plenitudine, praenarratos, et alios quomodolibet dicti tractatus pacificationis articulos, ceteraque in instrumento seu scriptura huiusmodi contenta, quae catholicae fidei, divino cultui, animarum saluti, Sedi Apostolicae, cathedrali Genevensi, illiusque mensis episcopali et capitulari, ac particularibus et aliis ecclesiis, monasteriis et locis piis praefatis, illorumque respective episcopo, capitulo et canonicis, rectoribus et aliis personis, membris, rebus, honis, redditibus, auctoritatibus, immunitatibus, libertatibus, privilegiis, praerogativis et iuribus quibuscumque quomodolibet efficiunt, seu praeiudicium etiam minimum adferunt, aut inferre, seu intulisse, vel alias nocere seu nocuisse quoquo modo dici, censeri, praetendi vel intelligi possent, cum omnibus et singulis inde secutis et quaecumque secuturis, ipso iure nulla, irrita, invalida, iniusta, iniusta, damnata, reprobata, inania, viribusque et effectu penitus et omnino

vacua ab ipso initio fuisse et esse, ac perpetuo fore, neminemque ad illorum, seu cuiuslibet eorum, etiamsi ratificata et iuramento vallata sint, observantiam teneri, neque ex illis cuiquam aliquod ius, vel actionem, aut titulum etiam coloratum, vel possidendi aut praescribendi causam, etiamsi longissimi et immemorabilis temporis possessio, etiam citra ullam interpellationem, subsequuta sit vel subsequatur, acquisitum fuisse nec esse, minusque ullo tempore acquiri et competere posse, neque illa ullum statum facere vel fecisse, sed, perinde ac si nunquam emanassent nec facta fuissent, pro non extantibus et non factis perpetuo haberi debere, tenore praesentium declaramus et decernimus.

§ 4. Et nihilominus, ad abundantiorum cautelam, et quatenus opus sit, articulos praefatos, aliaque praemissa ut praefertur praeiudicialia, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, damnamus, reprobamus, cassamus, irritamus et annullamus, viribusque et effectu penitus ac omnino vacuumus; ac, quatenus itidem opus sit, Genevensem ac illius mensas aliasque ecclesias, monasteria et loca pia praedicta, ac illorum respective personas quascumque, adversus illa in integrum et pristinum ac eum, in quo, antequam praefatus tractatus pacificationis iniretur, ac ante supradictas aliasve quaslibet haereticorum usurpationes, invasiones et rebelliones, quomodolibet erant, statum restituimus, reponimus et plenarie reintegramus.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiam spe-

1 Male edit. Main. legit *cuiuslibet* pro *cuiuslibet* (R. T.).

Omnia supra-
dicta insuper
damnat, repro-
bat et cassat.

Decretum ir-
ritans.

cificam et individua mentione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas eadem praesentes emanaverint, sufficienter adductae, verificatae, aut alio modo iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vel invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium vel habere praetendentium consensus aliove quocumque etiam quantumlibet magno ac incogitato inexcogitabile defectu, aut ex alio quovis capite, a iure vel facto aut statuto, consuetudine vel privilegio resultante, notari, impugnari, invalidari, retractari, in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci ullatenus posse, sed ipsas praesentes litteras semper et perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices et delegatos, etiam causarum sacri palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Sedis Apostolicae praefatae nuncios, aliosve quoslibet quacumque praesentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel spe-

cialibus, constitutionibus et ordinationibus, et, quatenus opus sit, nostra et cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, legibus quoque etiam imperialibus et municipalibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibuscumque locis et personis, etiam quacumque ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, et aliis quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem requirentibus, sub quibuscumque verborum tenoribus et forma, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, factis ac pluries iteratis, et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbo ad verbum nihil penitus omisso ac forma in eis tradita observata exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut earundem

Transumptio-
rum fides.

praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum et gentium in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iv decembris MDCLXXIV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 4 decembris 1674, pontif. anno v.

Registrata in Secretariâ Brevium, in lib. v diversorum, fol. 271.

CLXIX.

Indultum quo praecipitur patriarchis, archiepiscopis et episcopis, ceterisque locorum Ordinariis Italiae, necnon superioribus generalibus quorumvis Ordinum, congregationum et institutorum regularium, ut saltem duabus vicibus quolibet anno, Adventus scilicet et Quadragesimae temporibus, in suis respectivis ecclesiis, tum per verbi Dei praedicatores in sacris concionibus, quam in aliis actibus et functionibus, christifidelium miseras sub barbarorum servitute existentium populo proponi curent.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Motiva.

Cum, sicut dilectus filius Andreas a Nativitate Beatae Mariae, in Romanâ Curia procurator generalis Congregationis fratrum Discalceatorum nationis Gallicanae Ordinis SS. Trinitatis redemptionis captivorum, nobis nuper exponi fecit, ipse dilectum pariter filium Lucam a S. Ioanne ministrum Liburni in Etruria

eiusdem Congregationis et actualem redemptorem, qui a biennio circiter Tripoli Africae, ubi, Deo favente, captivorum redemptionem, quantum sibi possibile fuerat, copiosam fecerat, non sine lacrymis referentem audiverit quanto numero illic christifideles sub durâ barbarorum servitute cum gemino corporis et animae periculo detineantur, et quam gravibus ibidem aerumnis assidue conflictentur; quia vero his temporibus, refrigerante multorum charitate, modica in redemptione dictorum captivorum subsidia conferuntur, inde horum calamitates et pericula in dies ingravescent, dictus Andreas procurator generalis christifidelium pietatem ad opus adeo pium excitari plurimum desideret:

§ 1. Nos, ipsius Andreae procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus benigne annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis, ceterisque locorum Ordinariis Italiae, necnon dilectis filiis superioribus generalibus quorumvis Ordinum, congregationum et institutorum regularium, harum serie, auctoritate apostolicâ, praecipimus et mandamus, ut saltem duabus vicibus quolibet anno, Adventus scilicet et Quadragesimae temporibus, in suis respective ecclesiis, tam

Statuit ut in rubrica.

per verbi Dei praedicatores in sacris concionibus, quam in aliis actibus et functionibus publicis, praefatorum christifidelium captivorum miseras et calamitates populo proponi et commendari curent et faciant, et eorum exhortationibus stimulentur christifideles ad elemosynas largiter conferendas, quibus praefatus Lucas seu alii redemptores dictae Congregationis Gallicanae eosdem captivos a durâ servitute huiusmodi redimere ac illorum spirituali corporali saluti Domino benedicente valeant providere; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

Derogat contrariis.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 3. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iii ianuarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 ianuarii 1675, pontif. an. v.

CLXX.

Confirmatio quarundam resolutionum circa abbates Cassinenses titulares, eorumque praerogativas.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Expositio.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii abbas monasterii S. Pauli prope et extra moenia Urbis, ac procurator 1 Aptius forsau legeretur ut pro et (u. t.).

generalis Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti, quod, cum nonnulli abbates titulares dictae Congregationis, eo honore omnibus praerogativis, perinde ac si abbatis regiminis munere functi fuissent, decorati, quasdam praerogativas et exemptiones sibi competere praetenderent, et, inter alios, nuper dilectus filius Philippus Tanus, qui cum eiusmodi praerogativis abbatum regiminis abbas titularis creatus reperitur, se ab obligatione personaliter se praesentandi coram abbate locali, qui monasterium actualiter regit, ullove modo petendi ab illo licentiam tam in egressu quam regressu ad monasterium, necnon ab interventu in choro et refectorio ad beneplacitum suum exemptum esse assereret, ac alias quasdam similes praetensiones haberet; nos causam super praemissis in Congregatione venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita introductam, ab eadem Congregatione avocavimus, illamque particulari Congregationi nonnullorum eiusdem S. R. E. cardinalium et Romanae Curiae praelatorum, occasione alterius fere consimilis controversiae, quae in Dataria nostrâ Apostolicâ vertebat, a nobis deputatae, commisimus, quae, mature diligenterque discussis praetensionibus praedictis, opportunas desuper resolutiones edidit, prout continetur in decreto eâ super re emanato tenoris qui sequitur, videlicet:

« Cassinensis. Pater abbas Philippus Tanus Romanus monachus a viginti quinque circiter annis in Congregatione Cassinensi professus, postquam lectoris et concionatoris munus, aliaque plura eiusdem Congregationis officia, et praesertim prioratum claustralem per sex annos laudabiliter exercuerit, cupiens ab

Pater Philippus Tanus in capitulo generali dimisit prioratum claustralem.

1 Male edit. Main. legit munera (n. t.).

omni regiminis vinculo se abdicare, ut eo serventius ac liberius litterarios cursus prosequi posset, praedicti prioratus administrationem in capitulo generali MDCLXXIII Patavii celebrato sponte dimisit, et ab eodem capitulo generali in praemium praestitorum laborum decretum infrascripti tenoris a sanctissimo Domino nostro confirmatum obtinuit:

Tenor decreti capituli generalis, quo dictus Philippus fuit creatus abbas ad titulum SS. Trinitatis Caietae.

« Cum prior dictus Philippus ab Urbe, nostrae Congregationis lector theologicus, examinatus et concionator, undecim annis in multis nostris conspicuis monasteriis et praesertim Romae egregie in lecturam scholasticam publicisque functionibus litterariis se exercuerit, et laudabiliter etiam in prioratu claustrali sexennium compleverit, optetque nunc sacris concionibus, aliisque litterarum exercitiis mentis, ad nostrae Congregationis decus animarumque lucrum, liberius incumbere: licet in gradu priorali progrediens posset et ipse iure merito abbatia regiminis insigniri, nihilominus, quia actuale exercitium prioratus a litterariis usibus ipsum vel prohibet vel retardat, idcirco ipsemet sponte a prioratu praetense sese abdicavit. Nos autem, ne et meritum et virtus sine suo praemio praetereant, bonumque eius desiderium et optima partes ab eo electae honoribus ipsi debitis nullatenus officiant, eundem dictum Philippum ab Urbe creamus in abbatem Cassinensem ad titulum SS. Trinitatis Caietae, cum privilegiis, praeeminentiis, exemptionibus, recognitionibus, ceterisque omnibus et singulis omnino, quibus praelati nostri titulares fruuntur, qui sponte a regimine abbatiali se abdicaverunt; statuimus¹ immediate post abbates regiminis locum et primam sedem secundi chori, et quod abbati monasterii non genuflectat; famulum sibi

¹ Deest ei vel ut habeat (R. T.).

benevisum, ipsius tantum servitio deputandum, concedimus; atque pro suo annuali vestiario scuta triginta assignamus; nihil denique excepto praerogativarum abbatialis dignitatis, ac si hic de verbo ad verbum singulae essent exceptae²; non obstantibus quibuscumque in contrarium etiam³; utque hoc decretum nostrum suum omnino et semper sortiatur effectum, atque nemo unquam contraire praesumat, volumus quod petatur a SS. Domino nostro confirmatio omnium praedictorum. Datum in monasterio S. Iustinae Patavii in nostris comitiis generalibus die XI maii anni MDCLXXIII »:

« Cumque inter abbatem S. Pauli ex una et ipsum patrem abbatem Tanum alteram ex partibus, ob non satis claram constitutionis dispositionem, exortae sint nonnullae controversiae et lites circa usum privilegiorum in supra-scripto decreto expressorum: idcirco ad tollendas omnes dissensiones, et regularem observantiam magis magisque firmandam, procurator generalis eiusdem Congregationis supplex petiit a SS. Domino nostro ut praedictas controversias, prout magis in Domino expedire censeret, definire dignaretur. Cuius precibus Sanctitas Sua benigne annuens, particularem Congregationem nonnullorum eminentissimorum et reverendissimorum dominorum S. R. E. cardinalium et aliorum Romanae Curiae praelatorum deputavit, in qua proposita fuerunt infrascripta octo puncta per ipsum patrem abbatem Tanum exhibita, videlicet:

1. Exemptio et praerogativa abbatum titularium, qui fuerunt regiminis, est ut non se personaliter praesentent, nec ullatenus petant licentiam ab abbate monasterii, vel per se, vel per eorum

¹ Forsan legendum *expressae* (R. T.).

² Forsan legendum *etc.* pro *etiam* (R. T.).

Lites exortae inter dictum patrem abbatem Tanum et abbatem S. Pauli circa usum privilegiorum in dicto decreto expressorum.

famulum, dum exeunt vel redeunt ad eorum monasterium.

II. Habent a monasterio eorum professionis vestiarium annuale duplum eo quod datur ceteris monachis; oratori autem, ipso annuente, fuerunt assignata in decreto pro annuali eius vestiario scuta triginta.

III. Habent primam sedem secundi chori, locum immediate post abbates regiminis.

IV. Habent singuli suum famulum eorum arbitrio eligendum, et nulli alii exercitio deputandum, cui monasterium professionis assignat alimenta et salarium conveniens.

V. Habent in choro duo vel tria pulvinaria sicuti abbates regiminis.

VI. In privatis et publicis functionibus ecclesiasticis aliisque possunt exercere et incedere eo habitu et modo quo possunt in Congregatione Cassinensi abbates regiminis.

VII. Habent convenientem habitationem cum igne in hyeme, aliasque religiosas commoditates.

VIII. Adeunt refectorium et chorum non ita stricte sicut ceteri monachi, sed pro eorum beneplacito et devotione. Die III decembris MDCLXXIV.

Responsa naturae Congregationis.

Eadem Congregatio specialiter ut supra deputata, partibus auditis, reque mature discussa, infrascriptum in modum respondit, nempe:

Ad I, patrem abbatem teneri se personaliter praesentare tam in ingressu quam post regressum, nec posse sine licentia egredi.

Ad II, servandum decretum Congregationis Cassinensis ad favorem dicti abbatis Tani editum et a SS. Domino nostro confirmatum.

Ad III, servandum idem decretum, salva antianitatis praerogativa inter aequaliter privilegiatos.

Ad IV, faciendum verbum cum Sanctissimo, a quo fuit remissum ad Congregationem oeconomicam.

Ad V, non competere praedicto abbati Tano ius petendi pulvinaria.

Ad VI, negative.

Ad VII, servandum solitum.

Ad VIII, teneri ad formam regulae et constitutionum, sicut ceteri monachi.

Et die V eiusdem mensis et anni facta de praemissis relatione SS. Domino nostro, Sanctitas sua Congregationis sententiam benigne approbavit, illamque executioni demandari iussit.

Non obstantibus etc.

Fr. card. BRANCATIUS.

Loco † Sigilli.

A. archiep. episc. Liciensis secret. ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, resolutiones praefatae iuxta dispositionem iuris communis ac regulae sancti Benedicti, necnon constitutionum dictae Congregationis Cassinensis et decretorum apostolicorum, quae omnes abbates titulares eiusdem Congregationis comprehendunt, factae fuerint, dicti vero exponentes illa, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri et alias opportune in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desiderant:

§ 2. Nos, ad ea, quae observandae monasticae disciplinae ac commodis et utilitatibus monasteriorum conducibilia sunt, ex commisso nobis caelitus pastoralis officii debito propensis studiis intendentes, dictorumque exponentium votis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quo-

Petitur confirmatio.

Confirmet huiusmodi.

modolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnes et singulas resolutiones in decreto praeinserto expressas, et a memorata particulari Congregatione emanatas ut producit, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Praeterea easdem resolutiones ab omnibus et singulis abbatibus titularibus dictae Congregationis Cassinensis, etiam cum clausula, *perinde ac si fuissent abbates de regimine absque ulla prorsus differentia* creatis seu promotis, inviolabiliter observari debere, auctoritate et tenore praedictis, decernimus et declaramus.

Derectionem irritam. § 3. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat. § 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis Cassinensis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, pri-

vilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIV Ianuarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 14 Ianuarii 1675, pontif. anno V.

Registrata in Secret., in lib. Brevium mensis Ianuarii, part. utraque, fol. 143.

CLXXI.

Beatificatio servi Dei Ioannis de Cruce, primi religionis Carmelitarum Excalceatorum professoris.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Spiritus Domini, qui triumphantem in caelis Ecclesiam ex suis lapillis secundum ineffabiles sapientiae bonitatisque suae divitias aedificare non cessat, praecipuorum quorundam servorum atque electorum suorum, quos, a constitutione mundi in opus suum praedestinos, multiformis gratiae suae charismatibus instruxit et exornavit, sanctitatem inter-

Desunt verba ipsis praesentibus (R. T.).

dum signis atque portentis testatam facit; ut, quibus immarcescibilis gloriae corona in caelis a iusto iudice donata est, debitae quoque venerationis cultus in terris impendatur.

Laudes servi Dei Ioannis de Cruce primi Carmelitae Excalceati.

§ 1. Inter hos cum multipliciter claruerit servus Dei Ioannes de Cruce, primus religionis fratrum Beatae Mariae de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum professor, qui, sanctissimae Virginis Teresiae eiusdem religionis institutricis vestigiis studiose insistens, et praeciaros retulit de carne in carne triumphos, et non solum sociis suis magisterio exemplo summam cum laude praebuit, sed etiam Ecclesiam universam spiritualium aromatum, quibus eum divina benignitas largiter imbuerat, odore perfudit: dignum arbitramur et congruum ut apostolicae servitutis nostrae ministerio, quod nos meritis licet et viribus longe impares gerere voluit divina dignatio, illius honori, ad gloriam omnipotentis Dei, ad decus catholicae Ecclesiae, fideliumque aedificationem, opportune consulatur.

Resoluto Congregationis sacrorum rituum.

§ 2. Cum itaque, summam maturitate diligentiaque discussis atque perpensis per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum processibus de Apostolicae Sedis licentia confectis super vita, sanctitate et virtutibus tam theologicis quam moralibus in gradu heroico, quibus praefatus Dei servus Ioannes de Cruce multipliciter claruisse, necnon miraculis quae ad eius intercessionem ac ad manifestandam mundo illius sanctitatem a Deo patrata fuisse aserebantur, eadem Congregatio, auditis etiam consultorum suffragiis, coram nobis constituta unanimiter censuerit

Aut lege praefuit, aut paulo ante magisteria exempla pro magisterio exemploque legendum (R. T.).

posse, quodcumque nobis videretur, ad solemnem eiusdem servi Dei canonizationem tuto deveniri, interim vero indulgeri ut in toto terrarum orbe Beatus nuncupetur:

§ 3. Hinc est quod nos, piis atque enixis carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, ac carissimae in Christo filiae nostrae Mariannae earundem Hispaniarum reginae catholicae viduae, eius genitricis, necnon totius Congregationis Hispaniae fratrum Excalceatorum Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de praefatorum cardinalium consilio et unanimi assensu, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus ut memoratus Dei servus Ioannes de Cruce in posterum Beati nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non autem in processione circumferenda) exponantur, imagines quoque radiis seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis die anniversario felicitis eius obitus recitetur officium et missa celebretur de Confessore non Pontifice, iuxta rubricas breviarii et missalis romani.

§ 4. Porro recitationem officii et missae celebrationem huiusmodi fieri concedimus in locis dumtaxat infrascriptis, videlicet in loco de Montiveros, ubi dictus servus Dei natus est, in loco de Ubeda, in quo spiritum Creatori reddidit, et in civitate Segobiensi, ubi venerabile eius corpus requiescit, ab omnibus utriusque sexus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus qui ad horas canonicas tenentur, ac in tota religione praefata Carmelitarum Excalceatorum, universaeque Ordine supradicto B. Mariae de Monte Carmelo, tam fratrum quam monialium, et quantum ad missas attinet, etiam a sacerdotibus ad eccle-

Pontifex indulget, si dictus servus Dei Beati nomen annuncietur, et quilibet de eius corpore et reliquiis.

Officium recitari et missa celebrari in quibus locis possit.

Transumptorum fides.

Exordium.

sias religionis et Ordinis huiusmodi respective confluentibus.

Solemnia beatificationis celebrari possint, prout in rubrica.

§ 5. Propterea primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et quoad Indias a die quo eadem litterae illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis locorum ac civitatis, religionis et Ordinis praefatorum respective, solemnna beatificationis eiusdem servi Dei, cum officio et missa, sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis respective constituta et intra sex menses promulganda (postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint eadem solemnna, quam ad rem diem XXI aprilis proxime futuri assignamus) pariter celebrandi facimus potestatem.

Derogat contra.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 7. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii praedictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXV ianuarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 25 ianuarii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secretaria Brevium, in lib. v diversorum, fol. 299.

CLXXII.

Beatificatio servi Dei Francisci Solani Ordinis fratrum Minorum sancti Fran-

§ Forsan legendum Praeterea (R. T.).

cisci de Observantia nuncupatorum professoris.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Quemadmodum caelestis imperator et magister noster Iesus Christus, qui sedet ad dexteram maiestatis in excelsis, egregie functos militia super terram pugiles suos, qui, virtute ex alto inducti, et spiritu facta carnis mortificantes, non solum voluntatem suam cum omnibus concupiscentiis crucifixam Deo in holocaustum obtulerunt in odorem suavitatis, sed etiam luculentas de impietate victorias reportare, et gentes, quae Deum non noverunt, ad veritatis agnitionem ac viam salutis adducere meruerunt, perennis gloriae coronam donat in caelis; ita et nos, qui eius vices, licet immeriti, hac terrenam statione gerimus, magistri nostri vestigiis, quantum nostra fert infirmitas, inhaerentes, illorum cultum et venerationem in terris promovere studemus, sicut ad divinae maiestatis gloriam, ad eius Ecclesiae praesidium, ad aedificationem fidelium et animarum salutem cognoscimus in Domino expedire.

Exordium.

§ 1. Cum itaque, mature diligenterque discussis atque perpensis per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum processibus de Apostolicae Sedis licentia confectis super vitae sanctitate et virtutibus tam theologicis quam moralibus in gradu heroico, quibus servus Dei Franciscus Solanus Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum professor multipliciter claruisse, necnon miraculis quae ad eius intercessionem ac ad manifestandam mundo illius sanctitatem a Deo patrata fuisse asserebantur, eadem Congregatio coram nobis constituta, au-

Resolutio Congregationis sacrorum rituum.

1 Videtur legendum induti (R. T.).

ditis etiam consultorum suffragiis, unanimiter censuit¹ posse, quandocumque nobis videretur, ad solemnem eiusdem servi Dei canonizationem tuto deveniri, interim vero indulgeri ut in toto terrarum orbe Beatus nuncupetur:

Pontifex indulget, ut dietas servus Dei Beati nominis nuncupetur.

§ 2. Hinc est quod nos, piis atque enixis carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, et carissimae in Christo filiae nostrae Mariannae earumdem Hispaniarum reginae catholicae viduae, eius genitricis, necnon totius Ordinis praefati supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de praefatorum cardinalium consilio et unanimi assensu, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus ut memoratus Dei servus Franciscus Solanus in posterum Beati nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferenda) exponantur, imagines quoque radiis seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis die prima non impedita post diem felicitis eius obitus recitetur officium et missa celebretur de Confessore non Pontifice iuxta rubricas breviarii et missalis romani.

Officium recitari et missa celebrari possint in certis locis.

§ 3. Porro recitationem officii et missae celebrationem huiusmodi fieri concedimus in locis dumtaxat infrascriptis, videlicet, in oppido Montiliae, in quo dictus servus Dei natus est, in civitate Limana, unde ad caelos evolavit et ubi venerabile eius corpus requiescit, ac in provincia Thecumanam, in quam catholicae fidei nova semina feliciter invexit, ab omnibus utriusque sexus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus qui ad horas canonicas tenentur, necnon in solo Ordine praefato tam fratrum quam monialium, et, quantum ad mis-

sas attinet, etiam a sacerdotibus ad ecclesias eiusdem Ordinis confluentibus.

Solemnia beatificationis celebrari possint, prout in rubrica.

§ 4. Praeterea, primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et quoad Indias a die quo eadem litterae illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis oppidi et civitatis ac provinciae et Ordinis praefatorum respective solemnna beatificationis eiusdem servi Dei cum officio et missa sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis respective constituta et intra sex menses promulganda (postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint eadem solemnna, quam ad rem diem XXX iunii proxime venturi assignamus) pariter celebrandi facimus potestatem.

Contraria derogat.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii praedictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXV ianuarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 25 ianuarii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secretaria Brevium, in lib. v diversorum, fol. 303.

CLXXIII.

Concessio indulgentiarum anni iubilaei pro monialibus, oblatis, puellis et mu-

¹ Aptius lege censuerit (R. T.).

liberibus saecularibus in monasteriis degentibus, ac anachoretis, eremitis, infirmis et in carcere detentis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pontificia sollicitudo, quamvis omnium christifidelium saluti prospiciat, praecipue tamen spiritualibus sanctimonialium profectibus paternae charitatis affectu studet providere. Ipsae enim sunt filiae, quae, oblitae populum suum et domum patris sui, animi splendore caelestem regem oblectant; ipsae sunt prudentes virgines, quae, lampades suas charitatis flammâ succensas provide aptantes, meliorem partem elegerunt, et dum vitam caelitus petitam ducunt, non modo sibi ipsis ad caelum viam sternunt, sed ieiuniis, vigiliis et orationibus, ceteris quoque christifidelibus eam aperire student. Quare summopere optandum est ut vitae rationem, quae eas angelis quodammodo aequat, constantissime retineant, ac dent operam, ut, sicuti hic praecclaros agunt de carne in carne triumphos, ita post huius vitae certamina in caelesti patriâ feliciter coronentur. Quoniam autem consimile vitae genus quamplurimi anachoretæ atque eremitæ, ut supernarum rerum contemplationi securius vacent, laudabiliter elegerunt, spiritualibus quoque ipsorum incrementis paternis visceribus maxime ducimus consulendum.

Motiva.

§ 1. Cum igitur tam ipsi quam praefatae sanctimoniales perpetuâ vivant clausurâ mancipati, et multae puellae et mulieres saeculares, educationis vel aliâ ex causâ, de licentiâ Sedis Apostolicae, in monasteriis degant, ibique clausurae leges observent; multaeque etiam reperiantur oblatae, quarum institutum a Sede Apostolicâ approbatum existit, et quae in domibus seu conservatoriis

in communi vivunt; necnon multi, ut accipimus, utriusque sexus christifideles, partim carceribus detenti, partim vero diuturnâ infirmitate praepediti, non solum in almâ Urbe nostrâ et Italia, sed aliis etiam regionibus, provinciis et locis reperiantur, qui et quae respective impedimentis huiusmodi remotis, pro percipiendis praesentis anni iubilaei fructibus, ad almam Urbem nostram omnino venirent, et basilicas ecclesiasque ad id deputatas, benedicente Domino, indubitanter visitarent,¹ ob praefata impedimenta ad Urbem huiusmodi minime venire, neque respective basilicas et ecclesias ipsas visitare valeant:

§ 2. Nos, pro pastoralis officii nostri debito paternâque charitate illorum omnium animarum saluti quantum cum Domino possumus prospicere volentes, omnibus et singulis sanctimonialibus quorumcumque monasteriorum, etiam illorum quae ab ordinariâ iurisdictione exempta et Sedî Apostolicae praefatae immediate subiecta sunt vel esse asseruntur, necnon oblatis praefatis ac puellis et mulieribus saecularibus in monasteriis huiusmodi de eiusdem Sedis licentiâ degentibus, et anachoretis atque eremitis huiusmodi, ac utriusque sexus christifidelibus tam carceratis quam infirmis praefatis tantum, et qui aliâs impedimentis longae carcerationis ac diuturnae infirmitatis cessantibus ad hanc almam Urbem pro thesauris spiritualibus huiusmodi consequendis venturi fuissent, vere poenitentibus et confessis, quod in locis, ubi eos esse contigerit, pia christiana pietatis et charitatis opera iuxta formam ab Ordinariis locorum seu sanctimonialium et anachoretarum eremitarumque huiusmodi superioribus, vel, de eorum mandato, a pru-

¹ Deest vocula *sed* aut similis (R. T.).

Indulget ut
in rubrica.

dente confessario, in almâ Urbe vero a dilecto filio nostro vicario seu eius viccesgerente tantum praescribendam pro cuiuslibet statu et conditione, ac loci et temporis ratione habitâ, exercendo, et alia in nostris litteris indictionis anni iubilaei contenta adimplendo, omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones etiam plenissimas consequantur, quas consequerentur et consequi possent, si in hoc praesenti anno iubilaei diebus ad id statutis quatuor ad id deputatas basilicas et ecclesias almae Urbis et extra illius muros, pro quibus visitandis iubilaeum et indulgentiae praefatas concessae sunt, personaliter visitarent et eorum quilibet visitaret.

Indulget confessariis, ut eos vel eas ab omnibus castibus reservatis absolvere possint.

§ 3. Eisdem sanctimonialibus ac oblatis, puellis et mulieribus saecularibus, necnon anachoretis atque eremitis et cristifidelibus impeditis huiusmodi, ut, ad effectum praesentium, confessarios presbyteros saeculares vel cuiusvis Ordinis regulares ab eisdem Ordinariis locorum ad id probatos, qui, confessionibus eorum diligenter auditis, eos et eorum quemlibet a quibusvis peccatis, criminibus et delictis quantumcumque gravibus et enormibus, etiam Sedî Apostolicae reservatis, etiam in Bullâ Coenae Domini contentis, iniunctâ eis poenitentia salutari, absolvere possint, eligere valeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Contrariis derogat.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi februarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 februarii 1675, pontif. anno v.

CLXXIV.

Erectio custodiae S. Petri de Alcantara in regno Neapolitano fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia in novam provinciam, cum omnibus privilegiis et praerogativis adinstar aliarum provinciarum Discalceatorum Hispaniae dicti Ordinis, necnon cum gratiis et indultis eidem custodiae per quinque Brevia a SS. D. N. concessis¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Sacrosancti apostolatus officium humilitati atque infirmitati nostrae ab aeterno Pastore commissum salubriter exequi adiuvante Domino iugiter satagentes, circa statum religiosorum virorum sub austerioris vitae disciplina vota sua Altissimo reddere satagentium, bonoque Christi odore de bonâ conversatione flagrantium², prospere dirigendum propensis studiis intendimus, ac muneri nostri, pastoralis partes peculiari desuper charitate interponimus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis et piorum operum incrementum ac felicem progressum, animarumque salutem expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Aliâs siquidem (postquam custodia S. Petri de Alcantara in regno

Exordium.

Refert initia dictae custodiae Jac.

¹ Super hac materiâ idem Summus Pontifex plures alias edidit Constitutiones, quae sunt in hoc volumine, pag. 109, 325, 344 et 418.

² Potius lege *fragrantium* (n. T.).

Neapolitano fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum in executionem quarumdam nostrarum in simili forma Brevis litterarum auctoritate apostolica erecta et instituta, variisque gratis et ordinationibus pro felici illius gubernio emanatis per alias ternas pariter in forma Brevis litteras nostras decorata, atque stabilita fuerat, cum custodia ipsa in sui primordio multis tam Romae quam subinde in Hispania contradictionibus vexata, et per illas tamquam aurum in fornace probata et purificata, ac ab illis, quippe insubsistentibus et ex animositate provenientiibus, tum iudicio Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae, tum carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, qui pro eximia sua erga nos et Sedem Apostolicam reverentiam rem omnem ad supremum nostrum et dictae Sedis iudicium remisserat, aequitate atque pietate, liberata fuisset) nos, eiusdem custodiae statui et incremento providere, ac huiusmodi perturbationibus ansam in futurum praecidere cupientes, multa ad favorem ipsius custodiae statuimus et ordinavimus, diversasque declarationes et concessionem fecimus, ac inter alia volumus et ordinavimus ut capitulum dictae custodiae compromitteret in personas quatuor religiosorum, zelo, prudentiam et virtute praedictorum, qui a venerabili fratre nostro Francisco episcopo Ostiensi eiusdem S. R. E. cardinali Barberino nuncupato, dicti Ordinis apud nos et Sedem praedictam protectore, approbati, seu alias ab ipso nominati essent, ipsique compromissarii statuta et ordinationes, quibus eadem custodia in perpetuum regi et gubernari deberet, secundum

datam sibi a Domino prudentiam conficerent et componerent, et alias prout in nostris desuper in simili forma Brevis die xxviii augusti mdcclxxiii expeditis litteris uberius continetur.

§ 2. Cum autem (sicut accepimus) statuta et ordinationes huiusmodi iuxta eorumdem litterarum nostrarum dispositionem iam facta atque edita reperiantur, dictaque custodia, quae sex conventibus canonice erectis et institutis constat et alium conventum erigendi facultatem a Sede praefata obtinuit, nulli provinciae Ordinis praefati subiaceat, sed a proprio custode cum suo definitorio gubernetur, ac in ea capitula, congregationes et alii congressus, prout in provinciis dicti Ordinis, celebrentur, ipsaque custodia propriis sigillis maiori et minori utatur, ac praerogativis fere adinstar provinciarum huiusmodi fruatur, ita ut ei nihil nisi nomen provinciae deesse videatur: hinc est quod nos, firmiori atque solidiori eiusdem custodiae statui prosperoque illius regimini ac progressui et incremento, quantum nobis ex alto conceditur, providere volentes, ac dilectorum filiorum custodis et definitorum aliorumque fratrum custodiae huiusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, necnon quarum nostrarum litterarum praefatarum tenores, et alia quaecumque, etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis

1 Potius lege absolutas (R. T.).

Dictam custodiam erigit in novam provinciam.

habentes, motu proprio ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praefatam custodiam in novam provinciam fratrum Discalceatorum Hispaniae dicti Ordinis, quae provincia S. Petri de Alcantara regni Neapolis nuncupari debeat, ac capitula provincialia pro ministro provincialis, custodis et definitorum aliorumque officialium ipsius provinciae electione¹, ac congregationes aliosque congressus adinstar aliarum provinciarum Ordinis huiusmodi celebrare, ac omnibus et singulis praerogativis, praeeminentiis, iuribus, oneribus, privilegiis, gratis et indultis, quibus aliae eiusdem Ordinis provinciae tam de iure, usu et consuetudine, quam alias quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pariformiter et absque ulla prorsus differentia, et signanter illis, quae provinciis fratrum Discalceatorum Hispaniae Ordinis praefati a quibusvis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, ac praesertim a felici recordationis Urbano PP. VIII praedecessore pariter nostro, per quasdam suas in forma Brevis litteras, quarum initium *Cum ea*, etc., die xxv iunii mdcxxxix expeditas, concessa sunt, necnon omnibus et singulis indultis, privilegiis et gratis custodiae praedictae a nobis per quinque litteras supradictas quomodolibet concessis, et quibus custodia ipsa hactenus gavisata est, uti, frui, potiri et gaudere libere et licite possit et valeat (ita tamen ut nova provincia huiusmodi facultate fundandi et erigendi novos conventus de sola Ordinariorum licentia, quae dictae custodiae auctoritate apostolica concessa reperitur, non nisi in locis, in quibus fratres de Observantia

1 Male edit. Main. legit electiones (R. T.).

vel Reformati nuncupati Ordinis praedicti non sint, uti valeat), tenore praesentium, sine cuiusquam praeiudicio, in perpetuum erigimus et instituimus.

§ 3. Praeterea statuta et ordinationes pro felici prosperoque dictae custodiae regimine et gubernio sicut praemittitur facta atque edita, quae (uti pariter accepimus) a memorato Francisco episcopo cardinali et protectore examinata et approbata fuerunt, dummodo tamen sacris canonibus aut Concilii Tridentini decretis vel constitutionibus et ordinationibus apostolicis aut regularibus dicti Ordinis institutis non adversentur, auctoritate apostolica, harum serie, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac illa omnia et singula per superiores, fratres et personas quascumque dictae novae provinciae sic a nobis erectae et institutae perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, statuimus ac praecipimus et ordinamus.

§ 4. Porro eidem novae provinciae de idoneis ministro provinciali et definitibus, quorum opera provincia ipsa, aspirante superni favoris auxilio, salubriter dirigatur, hac prima vice providere cupientes, ac de spectata infrascriptorum religiosorum fide, prudentia, charitate, integritate, vigilantia et religionis zelo plurimum in Domino contisi, dilectos filios Ioannem a S. Maria verbi Dei praedictorem, qui custos, in ministrum provincialem, ac Franciscum Antonium a Passione, Iacobum a S. Laurentio, Lucam a S. Didaco, et Ioannem a Cruce, qui definitores actuales praefatae custodiae a dicto Francisco episcopo cardinali et protectore novissime instituti fuerunt, in definitores eiusdem novae provinciae sic a nobis erectae respective ad triennium proximum, cum

Statuta et ordinationes iam edita pro regimine eiusdem custodiae auctoritate apostolica confirmat.

Eidem novae provinciae pro hac prima vice providet de idoneis ministro provinciali et definitibus ad triennium durationis.

omnibus et singulis praeeminentiis, praerogativis, facultatibus, auctoritate, privilegiis, gratiis, ac indultis et honoribus et oneribus solitis et consuetis, motu scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, earumdem tenore praesentium, constituimus et deputamus.

Guardianos et officiales de praesenti existentes usque ad congregationem intermediam confirmat.

§ 5. Omnes autem guardianos conventuum et reliquos officiales custodiae praefatae, sic in provinciam a nobis erectae, qui de praesenti aut a praefato Francisco episcopo cardinali et protectore aut a definitorio deputati reperiuntur, in suis respective muneribus usque ad congregationem intermediam eiusdem novae provinciae proxime celebrandam confirmamus; ac praefatis ministro provinciali et definitoribus, a nobis ut praefertur deputatis, custodem novae provinciae, qui capitulo generali dicti Ordinis cum voti sive suffragii praerogativâ interesse valeat, pro hac vice tantum, eligendi seu deputandi facultatem impertimur; ita tamen ut electio seu deputatio huiusmodi a memorato Francisco episcopo cardinali et protectore approbari et confirmari debeat.

Praecipit ab omnibus dicti Ordinis novam provinciam, sicut reliquas eiusdem Ordinis, in omnibus recognosci et tractari.

§ 6. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis nostrae, aliisque arbitrii nostri poenis, omnibus et singulis praefatorum Ordinis et novae provinciae superioribus, fratribus et personis, ceterisque, ad quos spectat et spectabit in futurum, ut eandem novam provinciam, sicut praemittitur a nobis erectam et institutam, tamquam veram et legitimam canonicque erectam provinciam, ac sicut reliquas fratrum Discalceatorum dicti Ordinis provincias, in omnibus et per omnia recognoscant, hominent, teneant et tractent, ac religiosos supranumeratos ad officia eis respective per praesentes demandata, illorumque liberum

exercitium, iuxta earumdem tenorem praesentium, recipiant et admittant; illisque in omnibus eadem officia concernentibus faveant et assistant, pareantque et obediant respective.

§ 7. Ac decernentes easdem praesentes litteras, ac in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet in praemissis ius vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specificâ et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adductae aut verificateae et iustificatae fuerint, aut ex quavis aliâ, etiam quantumlibet iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis formali et substantiali, individuaque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci, aut adversus illas apositionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium intentari, vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praesentibus, recipiant et admittant; illisque in omnibus eadem officia concernentibus faveant et assistant, pareantque et obediant respective.

Decretum irritans.

missis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos, et Apostolicae Sedis nuntios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, definiri et iudicari debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§ 8. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et custodiae huiusmodi, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam dicto Ordini eiusque superioribus et quibusvis aliis personis et locis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis, ac omnibus et singulis quae in quinque nostris litteris supradictis voluimus non ob stare; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu

quaevis alia expressio aut quaelibet alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII februarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 7 februarii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secretariâ Brevium, in libro mensis februarii, p. II, fol. 167.

CLXXV.

Approbatio et confirmatio foundationum et erectionum decem conventuum fratrum Discalceatorum Ordinis S. Augustini in regno Portugalliae, et illorum erectio in novam congregationem sub titulo Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, regendam ab uno vicario generali de sexennio in sexennium eligendo, cum communicatione privilegiorum congregationis fratrum Discalceatorum Italiae, cuius statuta et constitutiones dicta nova congregatio dictique conventus observare tenentur.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii, quo Ecclesiae catholicae regimini divina dispositione praesidemus, nos admonet, ut, paternam religiosorum virorum Altissimi

Exordium.

1 Circa hanc materiam plura habes supra in Constit. XLIX *Aliâs emanarunt, etc.*; et LVII, *Ex iniuncto nobis*, huius Pontificis, quae revocantur.

1 Edit. Main. legit *volumus* (R. T.).

mi obsequiis sub arctioris vitae instituto mancipatorum curam gerentes, felici illorum statui ac progressui et religionis incremento, quantum nobis ex alto conceditur, prospicere iugiter studeamus.

Fundatio monasterii monialium et fratrum Discalceatorum Ordinis sancti Augustini in valle de Xabregas.

§ 1. Innotuit siquidem nobis quod dudum clarae memoriae Aloysia Maria dum vixit Portugalliae et Algarbiorum regina illustris, pro eximia sua pietate et singulari erga Ordinem sancti Augustini devotione, monasterium¹ monialium Discalceatorum² eiusdem Ordinis in valle de Xabregas prope et extra muros civitatis Ulyssiponensis regia liberalitate fundavit, ipsaque Aloysia Maria regina inter easdem moniales reliquos vitae suae dies in pace disposuit; et cupiens conventum fratrum Discalceatorum Ordinis Eremitarum eiusdem sancti Augustini, qui dictorum monasterii et monialium directioni et gubernio incumbere, pariter fundare atque erigere, licentiam desuper necessariam obtinuit a tunc existente priore generali dicti Ordinis, qui certum determinatum numerum religiosorum in ea admittendorum praefixit, ipsumque conventum a superioritate prioris provincialis et aliorum praelatorum provinciae Portugalliae Ordinis huiusmodi exemi, ac illum suae et futurorum pro tempore priorum generalium eiusdem Ordinis iurisdictioni immediate subiecit, prout in litteris eiusdem prioris generalis desuper emanatis latius continetur.

Ipsam augeri potuit.

§ 2. Cumque temporis decursu, crescente semper magis in dies erga religionem fratrum Discalceatorum huiusmodi populi devotione, quamplurimi eorum religiosae vitae amore accensi ad habitum inter ipsos admitti desiderarent, iidem fratres Discalceati suppli-

¹ Male ed. Main. legit *monasteriorum* (R. T.).

² Edit. Main. legit *Discalceatorum* (R. T.).

ces petierunt a felicis recordationis Alexandro Papa VII praedecessore nostro ut gratiam et licentiam numerum religiosorum augendi, novasque domos regulares in regno Portugalliae fundandi concedere dignarentur.

§ 3. Verum tam idem Alexander praedecessor, quam eius successor recolendae memoriae Clemens Papa IX etiam praedecessor noster, cui eadem preces oblatae fuerant, eiusmodi gratiam concedere renuerunt; quinimo, cum dicti fratres Discalceati de facto et propria auctoritate nonnullos novitios ultra numerum praefixum ad habitum admittere, novos conventus in variis dicti regni partibus erigere, et subsequenter eos congregationi fratrum Discalceatorum Hispaniae dicti Ordinis unire praesumpsissent, delatis ex parte fratrum Discalceatorum eiusdem Ordinis in praefato regno degentium ad nos hac super re querimoniis, illisque in Congregatione a nobis specialiter deputata examinatis, eadem Congregatio censuit revocanda esse attentata praedicta, nec ullum ius competere fratribus Excalceatis Hispaniae super dicto monasterio Ulyssiponensi erecto pro cura monialium, neque esse locum dismembrationi a religione, et subinde pariter censuit non esse locum erectioni novorum conventuum fratrum Discalceatorum Ordinis sancti Augustini in regno Lusitaniae, ac propterea illos erigi aut fundari prohibuit, et praedictis fratribus Excalceatis citra controversiam huiusmodi perpetuum silentium imposuit. Nos vero postmodum non solum decreta particularis Congregationis huiusmodi, ut praefertur emanata, confirmavimus, sed etiam omnia et singula, quae in eisdem decretis continentur, motu proprio decrevimus pariter et ordinavimus, cum simili perpetui silentii impositione, et aliis, prout in binis

Quod prius non fuit concessum.

nostris desuper in simili forma Brevis die xxviii ianuarii et die xxvii februarii MDCLXXI expeditis litteris, quarum tenores praesentibus praene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius etiam continetur.

Novae preces.

§ 4. Verum, cum praefati fratres Discalceati ea qua par est promptitudine apostolicis mandatis obtemperare, et conventus iam erectos dimittere vellent, dilectissimus in Christo filius noster Petrus princeps eorumdem Portugalliae et Algarbiorum regnorum gubernator, memoratae Aloysiae Mariae reginae genitricis suae pietatem imitari populorumque suorum speciali consolationi consulere cupiens, nobis exposuit eosdem religiosos in vinea Domini sedulo laborare, et animarum salutem exemplo et doctrina procurare, uberrimosque in dies fructus ex eorum propagatione, benedicente Domino, sperari posse; ac proinde supplex a nobis petiit ut praemissa revocare, ac infrascriptos decem conventus eorumdem fratrum Discalceatorum iam erectos, ac suppellectilibus sacris et profanis redditibusque ad victum necessariis sufficienter instructos atque dotatos, nempe conventus Conceptionis B. Mariae Virginis Immaculae in praedicta valle de Xabregas prope et extra muros supradictae civitatis Ulyssiponensis, Assumptionis eiusdem B. Mariae Virginis in Cassarica Pietatis, sanctae eiusdem Conceptionis in Monte Moronovo, Mercedis in civitate Eborensi, S. Mariae Consolationis in extremos¹, S. Mariae Portalegrensis, S. Mariae de Orada in Monearas, Boni Iesu in Porto de Mos, et hospitii in dicta civitate Ulyssiponensi in regione seu contracta quae dicitur

¹ Praeposit. in hinc ablicimus (R. T.).

² Quid legendum pro in extremos iudicet lector sicut (R. T.).

fangas de Faringha, approbare et confirmare, eosque in novam congregationem erigere de benignitate apostolica dignemur.

§ 5. Quare nos, pro peculiari paternae nostrae erga eundem Petrum principem gubernatorem charitatis affectu, porrectas nobis eius nomine preces per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositam¹ diligenter perpendi matureque examinari mandavimus. Ipsi vero cardinales, audita² relatione venerabilis fratris Marcelli archiepiscopi Chalcedonensis, nostri et Apostolicae Sedis in regnis praedictis nuncii, ac audito quoque dilecto filio procuratore generali dicti Ordinis, reque mature examinata, piis dicti Petri principis gubernatoris generalis votis hac in re benigne annui posse censuerunt.

§ 6. Itaque, praefatorum conventuum ac fratrum in eis degentium statui, prosperoque regimini et incremento, quantum cum Domino possumus, providere cupientes, ac eorumdem patrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas² fore censentes, de eorumdem cardinalium consilio, ac motu proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, erectiones et foundationes supradictorum decem conventuum, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et

¹ Male, ut patet, edit. Main. legit *praeposita* pro *praepositam* (R. T.).

² Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

Congregatio episcoporum et regularium censuit eis benigno annui posse.

Pontifex orationem dilectorum decem conventuum approbat et respectivo confirmat.

approbamus, illisque inviolabilis apostolica firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris vel facti defectus, qui propter praemissa desuper quovis modo intervenerunt, seu alias quomodolibet intervenisse dici, censi vel praetendi possent, supplemus et sanamus.

Dictos decem conventus erigit in congregationem.

§ 7. Praeterea eosdem decem conventus in novam congregationem fratrum Discalceatorum dicti Ordinis Eremitarum sancti Augustini, quae congregatio Conceptionis B. Mariae Virginis Immaculatae regni Portugalliae nuncupari, ac ab uno vicario generali capitulariter et canonice de sexennio in sexennium eligendo regi et gubernari, necnon statuta et constitutiones congregationis Italiae fratrum Discalceatorum eiusdem Ordinis ab hac S. Sede approbatas observare debeat et teneatur, firmam tamen in omnibus permanente auctoritate et superioritate quam priores generales dicti Ordinis super alias huiusmodi congregationes fratrum Discalceatorum obtinent, ac ea lege ut dilectus filius modernus prior generalis eiusdem Ordinis, pro hac prima vice tantum, vicarium generalem novae congregationis huiusmodi ad sexennium auctoritate nostram apostolicam deputare debeat, quam ad rem opportunam ei harum serie tribuimus facultatem, motu, scientiam, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, itidem perpetuo erigimus et instituimus.

Renovatio professionis nulliter contracta in dictis conventibus prout in rubrica.

§ 8. Ita tamen ut illi religiosi, qui in memoratis conventibus seu erectis nulliter professi dignoscuntur, admoniti de nullitate eorum professionis, denuo eam in manibus superioris localis, etiam nullo alio novitiatu peracto, quatenus annum novitiatus alias peregrisse reperiantur, solemniter emittant, retento tamen iure praecedentiae a die admissionis ad habitum; recusantes vero, libere ad se-

1 Videtur legendum sic pro seu (R. T.).

culum redire possint si ad sacros ordines non fuerint promoti, sin minus, a vinculo religionis absoluti in saeculo remaneant cum suspensione ab eorumdem ordinum exercitio donec de legitimo patrimonio sive beneficio ecclesiastico ad eorum congruam sustentationem sufficienti se esse provisos coram suis Ordinariis constare fecerint.

§ 9. Volentes, et motu simili statuentes, ut in memorato conventu de Xabregas numerus fratrum viginti, in reliquis vero conventibus praedictis, quindecim non excedat, iidemque conventus praefata statuta et constitutiones congregationis fratrum Discalceatorum Italiae observare teneantur.

§ 10. Demum eidem novae congregationi, sicut praemittitur, a nobis erectae et institutae, illiusque conventibus, superioribus, fratribus et personis quibuscumque, ac ipsorum conventuum et congregationis ecclesiis, ut praeceminentiis, praerogativis, honoribus, iuribus, indultis et gratiis tam spiritualibus quam temporalibus, quibus praefata congregatio fratrum Discalceatorum Italiae illiusque conventus, ecclesiae, superiores, fratres et personae, tam de iure, usu et consuetudine, quam ex concessione apostolica, et aliis quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt² et poterunt in futurum, pari modo et absque ulla prorsus differentia uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, motu, scientiam et potestatis plenitudine ac tenore praefatis, concedimus et indulgemus.

§ 11. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, etiam cuiusvis

1 Particulam ut nos addimus (R. T.).

2 Male edit. Main. legit possint (R. T.).

Id quolibet conventu praescribitur numerum religiosorum et observantiam statutorum dictae congregationis Italiae.

Huius novae congregationi concedimus omnia indulta et privilegia, quibus gaudet dicta congregatio Italiae.

Decretum irritum.

status, gradus, ordinis, praecminentiae et dignitatis, aut alias specificam et individuam mentionem et expressionem digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, adductae, verificatae vel iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque etiam quantumvis legitima, iuridica, pia et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis aut nullitatis vicio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno ac substantiali ac individuum expressionem requirente defectu notari, impugnari, redargui, infringi, retractari, ad viam seu terminos iuris reduci, aut in controversiam vocari, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiam et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et quodcumque spectabit in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis, per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos et dictae Sedis nuntios, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si se-

cus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 12. Quocirca memorato Marcello archiepiscopo, moderno et pro tempore existenti nostro et Sedis praefatae in dictis regnis nuntio, ac venerabili etiam fratri archiepiscopo Ulyssiponensi per praesentes motu pari committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel illi eorum, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte praefatae novae congregationis eiusque superiorum et fratrum seu alicuius eorum fuerint requisiti, per se vel alium seu alios, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostram illos praesentium litterarum et in eis contentorum huiusmodi commodo et effectu pacifice frui et gaudere, non permittentes illos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari, perturbari vel inquietari, contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii saecularis.

§ 13. Non obstantibus decretis et litteris nostris, aliisque praemissis, ac pia memoriae Bonifacii Papae VIII praedecessoris pariter nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis edi-

1 Potius lege unus pro illi (R. T.).

2 Coniunct. ac nos addimus (R. T.).

Executores designat.

Contrarius anipissimo derogat.

tis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon dicti Ordinis, aliisque quibusvis, iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam dicto Ordini eiusque superioribus ac fratribus et aliis personis ac locis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac eum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas, generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptio.

§ 14. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhibetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VIII

februarii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 8 februarii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secr. Brevium, in lib. mensis februarii, part. II, fol. 160.

CLXXVI.

Breve, quo declaratur tam PP. Cappuccinis, quam PP. Tertiariis Gallicanae Congregationis licere personas saeculares utriusque sexus admittere ad Tertium Ordinem a divo Francisco pro fidelibus in saeculo degentibus institutum, rescissis et revocatis quibuscumque litteris et statutis in contrarium decernentibus.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii, quo catholicae Ecclesiae regimini divina dispositione praesidemus, nos admonet, ut, christifidelium divinis obsequiis sub suavi religionis iugo mancipatorum, uberesque bonorum operum fructus, aspirante superni favori aurâ, proferre iugiter satagentium, quieti et religiosae tranquillitati consulere studentes, ea quae litium dirimendarum amabilisque concordiae stabiliendae studio inter eos provide conventa esse noscuntur, quo firmiter perennent, nec residuis contentionibus¹ unquam agitari possint, apostolici muniminis patrocinio constabiliamus.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Bonaventura a Recineto, procurator generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Cappuc-

Exponitur controversia inter fratres Cappuccinos et fratres Tertii Ordinis sancti Francisci congregationis Gallicanae.

¹ In hac Const. revocatur quidquid statutum fuerat in constit. cxvii (al. 116) Exponi nobis huius Pontificis.

² Pessimo ed. Main. legit conventionibus pro contentionibus (R. T.).

cinorum nuncupatorum, et fratres Tertii Ordinis Congregationis Gallicanae, quod, cum dudum, inter fratres Minores Cappuccinos ex una et fratres Tertii Ordinis Congregationis Gallicanae huiusmodi ex altera partibus, controversia super iure conferendi habitum Tertii Ordinis sancti Francisci personis saecularibus utriusque sexus extra Congregationem degentibus et Ordinariorum iurisdictioni subditis exorta fuisset, variaque decreta a Congregationibus S. R. E. cardinalium, ac etiam litterae apostolicae ad partium praefatarum favorem desuper respective emanassent, nec tamen controversia huiusmodi adhuc conquievisset; eadem partes, fraternae charitatis inter Ordines praefatos conservandae studio, accedentibus etiam exhortationibus dilectorum filiorum nostrorum Iacobi Rospigliosii et Caesaris Destrees nuncupatorum eiusdem S. R. E. presbyterorum cardinalium, ac intercessione dilecti filii nobilis viri moderni ducis Destrees pro carissimo in Christo filio nostro Ludovico Francorum rege christianissimo apud nos et Sedem Apostolicam oratoris, ad concordiam super praemissis (servato tamen desuper nostro et dictae Sedis beneplacito) devenerunt: ut scilicet tam praefatis fratribus Cappuccinis quam dicti fratribus Tertii Ordinis dictae Congregationis Gallicanae liceat habitum praefatum personis saecularibus utriusque sexus iuxta usum apud suos respective receptum conferre, et aliis, prout plenius continetur in scripturâ desuper confectâ, tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor eiusdem concordiae.

« In nomine Domini. Coram eminentissimis cardinalibus infranominatis, anno Domini MDCLXXV, die VI februarii, confectum est Romae praesens instrumentum, et ab utraque parte acceptatum in sequenti formâ:

« Cum iamdiu patres Cappuccinos inter et Tertiarios regulares, quaestio nata sit de et super iure conferendi habitum Tertii Ordinis sancti Francisci personis saecularibus utriusque sexus extra Congregationem degentibus et Ordinariorum iurisdictioni subditis, eaque controversia, multis intercedentibus eminentissimorum cardinalium tum Sacri Concilii interpretationi tum episcoporum et regularium consultationibus praepositorum decretis, ac SS. Pontificum Brevibus, nondum penitus composita sit, ne diuturniore contestatione pax et charitas inter dictos Ordines labefactari queat, utriusque Ordinis procuratoribus, pietatis et concordiae studio, accedente auctoritate et exhortationibus eminentissimorum cardinalium Rospigliosii et Destrees, necnon excellentissimi ducis Destrees ad Sanctam Sedem extraordinarii regis christianissimi oratoris, eam exortas illâ de re lites componendi et futuras in posterum amputandi optimam rationem inire placuit, ut scilicet tum patres Cappuccini tum Tertiarum saecularibus utriusque sexus habitum sancti Francisci conferant, utriusque iuxta usum apud suos receptum, et iura quibus hactenus gaudere consueverunt; salvâ et reservatâ super praemissis sanctae Sedis Apostolicae confirmatione, pro qua enixe supplicatur, super his silentio imposito.

F. AMADEUS Baiocensis Cappuccinus, procurator;

F. BARTHOLOMAEUS Veronensis, procurator provinciae S. Ivonis Tertii Ordinis;

GAESAR cardinalis DESTREES;

IACOBUS cardinalis ROSPIGLIOSUS ».

§ 3. Quare exponentes praefati nobis humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos expo-

Proces utriusque partis.

Absolutio a
censuris.

nentes specialibus gratiis et favoribus
prosequi volentes, et eorum singulares
personas a quibusvis excommunicationis,
suspensionis et interdicti, aliisque eccle-
siasticis sententiis, censuris et poenis, a
iure vel ab homine, quavis occasione
vel causâ latis, si quibus quomodolibet
innodatae existunt, ad effectum praesentium
dumtaxat consequendum, harum
serie absolventes et absolutas fore cen-
sentes, ac supradictorum decretorum et
litterarum apostolicarum tenores, et alia
quaecumque etiam specificam et indivi-
duam mentionem et expressionem re-
quirentia, praesentibus pro plene et suf-
ficienter expressis habentes, huiusmodi
supplicationibus inclinati, concordiam
inter partes praedictas initam ut prae-
fertur, confectamque desuper scripturam
praeinsertam, cum omnibus et singulis
in eâ contentis, auctoritate apostolicâ,
tenore praesentium, confirmamus et ap-
probamus, illisque inviolabilis apostoli-
cae firmitatis robur adiicimus, ac omnes
et singulos iuris et facti defectus, si qui
desuper quomodolibet intervenerint, sup-
plemus, et proinde perpetuum super
controversiâ praedictâ utriusque partium
silentium, eadem auctoritate, harum se-
rie, imponimus.

Decretum ir-
ritum.

§ 3. Decernentes easdem praesentes
litteras semper firmas, validas et effica-
ces existere et fore, suosque plenarios
et integros effectus sortiri et obtinere,
ac illis, ad quos spectat et pro tempore
quandocumque spectabit, in omnibus et
per omnia plenissime suffragari, et ab
eis respective inviolabiliter observari,
sicque in praemissis per quoscumque
iudices ordinarios et delegatos, etiam
causarum palatii apostolici auditores,
iudicari et definiri debere, ac irritum et
inane si secus super his a quoquam,
quavis auctoritate, scienter vel igno-
rantly, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac
constitutionibus et ordinationibus apos-
tolicis, necnon, quatenus opus sit, prae-
fatorum Ordinum et Congregationis Gal-
licanae, aliisque quibusvis, etiam iura-
mento, confirmatione apostolica, vel
quavis firmitate aliâ roboratis, statutis
et consuetudinibus, privilegiis quoque,
indultis et litteris apostolicis in contra-
rium praemissorum quomodolibet con-
cessis, confirmatis et innovatis, quibus
omnibus et singulis, illorum tenores
praesentibus pro plene et sufficienter
expressis et ad verbum insertis habentes,
illis aliâs in suo robore permansuris, ad
praemissorum effectum, hac vice dum-
taxat, specialiter et expresse derogamus;
ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis de-
rogat.

§ 5. Volumus autem ut earundem
praesentium litterarum transumptis, seu
exemplis, etiam impressis, manu alicuius
notarii publici subscriptis, et sigillo per-
sonae in ecclesiasticâ dignitate constitu-
tae munitis, eadem prorsus fides in iudi-
cio et extra illud habeatur, quae habe-
retur ipsis praesentibus si forent exhi-
bitae vel ostensae.

Transumptio-
rum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-
iorem, sub annulo Piscatoris, die xx
februarii MDCLXXV, pontificatus nostri
anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 20 februarii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secr. in lib. Brevium mensis
februarii.

CLXXVII.

Confirmatio decreti eminentissimorum
cardinalium collegii Germanici et
Hungarici de Urbe protectorum, ut
imposterum nullus, vel convictor vel
alumnus, recipiatur in dictum col-
legium, qui non habeat qualitates in
dictâ Bullâ expressas.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Expositio.

§ 1. Exposuerunt nobis nuper venera-
biles fratres nostri S. R. E. cardinales
collegii Germanici et Hungarici de Urbe
apud nos et Sedem Apostolicam prote-
ctores, quod dudum felicitis recordationis
Gregorius Papa XIII praedecessor noster
dictum collegium fundavit, illudque a
seminario romano, in quo alumni et con-
victores itali educantur, separando, ordi-
navit ut nemo in alumnus vel con-
victorem eiusdem collegii admitteretur,
qui ex provinciis et circulis Germaniae
in litteris constitutionum ipsius collegii
expressis non esset; et subinde, cum cu-
bicula in dicto collegio nonnullis con-
victoribus italis variis temporibus con-
cessa fuissent, ab eiusdem S. R. E. cardi-
nalibus protectoribus et superioribus
collegii praefati tunc existentibus cog-
nitum fuit eiusmodi nationum diversita-
tem disciplinae et gubernio alumnorum
multum obesse, ac finem foundationis
eiusdem collegii impedire; unde iidem
cardinales protectores expresse decre-
verunt ne convictores in collegium hu-
iusmodi nisi iuxta dispositionem littera-
rum praefati Gregorii praedecessoris re-
ciperentur; verum progressu temporis,
cum aliqui convictores itali, propter
vehementes personarum potentium com-
mendationes, in collegium praedictum in-
troduciti fuissent, qui nimis libere ac modo
ab instituto eiusdem collegii omnino
diverso vivebant, recolendae memoriae
Innocentius Papa X, etiam praedecessor
noster, incommodorum, quae inde nasce-
bantur, conscius, mandavit dilecto filio
Ioanni Paulo Olivae praeposito generali
Societatis Iesu, tunc dicti collegii rectori,
ne in ipsum collegium amplius ad-
mitterentur sub quocumque praetextu
convictores ex nationibus per praefati
Gregorii praedecessoris litteras et car-

dinalium protectorum decreta huiusmodi
exclusis; et, vigore mandati huiusmodi,
eiusmodi convictores, qui ibi tunc erant,
inde dimissi fuerunt; cumque collegium
ipsum, existentibus in eo solis alumnis
et convictoribus quos litterae apostolicae
admitti praescribunt, multos per annos
optimâ disciplinâ atque pace gavisum
fuisset, subinde cum nonnullis convicto-
ribus italis dispensatum fuit ut in illud
admitterentur; atque ita praeteritae in-
quietudines, non sine magno divini
servitii detrimento atque molestiis su-
periorum qui abusus et incommoda inde
subnascentia impedire nequibant, reno-
vatae fuerunt.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expo-
sitiq subiungebat, collegium praefatum ab
eiusmodi praeiudiciis atque incommodis
liberum de praesenti reperitur, et, ne
in eâ deinceps relabatur, cardinales ex-
ponentes praedicti decretum ediderint
tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor decreti
editi per cardi-
nales protecto-
res eiusdem col-
legii.

« Nos Franciscus cardinalis Barberinus,
Nicolaus cardinalis Ludovisius, Flavius
cardinalis Chisius, Iacobus cardinalis Ros-
pigliosius, Palutius cardinalis Alterius,
collegii Germanici et Hungarici cardi-
nales protectores, bene perspectis dicti
collegii constitutionibus, quodve pro sub-
veniando spiritualibus Germaniae et Hun-
gariae necessitatibus iuxta finem consti-
tutionis collegii consultum magis atque
utile futurum sit diligentius attendentes,
rationum momenti utrinque perpensis,
unanimes consensu statuimus atque de-
cernimus ut in posterum nullus vel
convictor vel alumnus recipiatur in col-
legium, qui non habeat qualitates in
Bullâ constitutionis requisitas, et sit na-
tus et educatus in provinciis in dictâ
Bullâ expressis et indicatis, ut melius
sublatâ nationum diversitate et incom-
modis exinde oriri solitis, eiusdem col-
legii alumni possint unanimiter in soli-

dae pietatis et litterarum studia incumbere, et finem assequi ad quem collegium ad maiorem Dei gloriam et animarum salutem institutum fuit; atque ita executioni mandari ab eiusdem collegii rectore, hoc scripto manu nostra firmato, statuimus, decernimus et mandamus, supplicando sanctissimo domino nostro Clementi X ut dignetur hoc nostrum decretum sua auctoritate confirmare.

Datum Romae, hac die xxix ianuarii MCDLXXV.

FRANCISCUS episcopus Ostiensis, cardinalis BARBERINUS;

F. cardinalis CHISIUS;

I. C. cardinalis ROSPIGLIOSIUS;

P. cardinalis de ALTERIIS ».

Pontifex dictum decretum apostolicam auctoritate confirmat.

§ 3. Nobis propterea iidem cardinales exponentes humiliter supplicarunt ut decretum huiusmodi, quo firmius subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis patrocinio communitur de benignitate apostolicam dignemur. Nos igitur, ipsorum cardinalium votis hac in re favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, decretum praecursorum, omniaque et singula in eo¹ contenta et expressa, auctoritate apostolicam, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Decretum irritans.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quocumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et

¹ Male edit. Main. legit ea (R. T.).

delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti collegii, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptorum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iv martii MCDLXXV¹, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 4 martii 1675, pontif. anno v.

Registr. in Secret. Brevium, in libro mensis martii, part. utraque, fol. 101.

¹ Male, ut puto, ed. Main. legit. 1674 (R. T.).

CLXXVIII.

Erectio hospitii
pro noviter conversis ad fidem.

Clemens Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Inter alia gravissima onera, quibus nos premit pastoralis officii cura, illud cetera superat, oves ab ovili sanctae Fidei Orthodoxae Romanae devias, in faucibus lupi haeresis inhaerentes, ac ad portas aeternae damnationis pergentes, ad eiusdem sanctae Matris Ecclesiae (in qua tantummodo ut in arca Noe vera salus reperitur) vias rectas remittere et reducere.

Pro haereticis conversis ad fidem emit domum prope Ripettam.

§ 1. Super hoc igitur acies nostrae mentis tuto debito zelo dirigentes, ac quod divina pietas proprie nunquam in hoc deficiente assistentia hoc nostrum sanctum propositum confovere non dignaretur confidentes, ea auxilia et media, quae operi adeo digno munere¹ pastoralis nostro praestari necessaria et debita dignoscuntur, quantum in nobis est, praeparare non distulimus. Sane ad effectum praedictum, et ut isti filii novae eiusdem sanctae Matris Ecclesiae recipi possent, mediante dilecto filio nostro Bernardino S. R. E. cardinali Roccio nuncupato, tunc archiepiscopo Damasceno et palatii nostri apostolici praefecto, cui super hoc vices nostras dedimus, domum ad Nationem Picenam alias S. Domus Lauretanae de Urbe prope Ripettam spectantem, de propriis nostris pecuniis, ac pretio septem millium scutorum monetae, cum illius nationis ecclesiam, aliisque appendiciis, emi curavimus, et subinde decem millia scuta in emptionem tot locorum montium cameralium non vacabilium de Urbe praedicta eroganda donavimus.

Pro eisdem

§ 2. Interim vero, sicut nobis innotuit,
¹ Ed. Main. legit muneri pro munere (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

69

auxiliante Domino, unum parvum hospitium sub cura et directione dilecti filii Mariani Succini presbyteri Congregationis S. Philippi Neri de eadem Urbe, suffragante ei ope aliorum duorum piorum presbyterorum, apertum et preparatum fuit; illudque ex elemosynis piorum christifidelium non satis laudabilis charitas manutenebat, eique de necessariis subvenire non deficiebat. Pro cuius quidem pii operis maiore progressu eisdem presbyteris adiutores in hoc sese praebuerant dilecti filii marchio Horatius de Spadis, necnon marchio Ferdinandus de Mutis, ac Lucas abbas Millinus et Stephanus Ricciardus presbyter, iuris utriusque doctor, ac Curiae Capitolinae de praesenti secundus collateralis, ac Ferdinandus Capponus, Ioseph de Comitibus, Franciscus Spentner, Iosephus Melgarini, Guillelmus Leslus, Hieronymus Berti, Matthias Peroni, aliique pii viri clerici seu laici insimul congregationem super hoc opere pio construentes² respective, cum notabili operis pii huiusmodi augmento, ita ut, sicut accepimus, biennio adhuc non completo, qui, perfida haeresi per eos abiurata, ad gremium eiusdem sanctae Matris Ecclesiae, divina favente clementia, recurrerunt, usque ad numerum nonaginta duorum ascendunt, inter quos nonnulli regularium strictioris observantiae statim amplexi fuerunt.

§ 3. Proptereaque nos, quibus semper cordi est omnium praecipue istius proficui operis augmentum, quique³, licet, ut opus istud, adeo pium et pietate catholica dignum, maius in dies susciperet incrementum, et majori commoditati habitationis ac alias consultum fuisset, istis, qui sponte veniunt ad fidem, noviter conversis, in aliquam palatii nostri praefati

Designatur hospitium B. Mariae Virginis Gratularum prope Portam Angelicam et palatium apostolicum S. Petri.

¹ Potius lege constituentes (R. T.).

² Vox quique redundare videtur (R. T.).

parte, locum praebere ardenti desiderio, ut inibi paternum refugium invenirent, optaverimus: nihilominus, quia possibile non fuit aliquam dicti palatii portionem ad hunc effectum separare, loca seu situs eidem palatio proximiora seu proximiores considerando et examinando, satis aptum et valde commodum nobis visum fuit hospitium B. Mariae Virginis Gratiarum nuncupatum prope Portam Angelicam et palatium nostrum apostolicum S. Petri, quod sub protectione dilecti filii nostri Palatii basilicae sanctorum XII Apostolorum S. R. E. presbyteri cardinalis de Alteriis nuncupati reperitur, et in quo de praesenti nonnulli pauci in numero existentes eremitae reperiuntur (quibus, ad observantiam alicuius ex tribus substantialibus votis per alios religiosos observari seu profiteri debitis minime adstrictis, tantummodo ex eorum instituto onus quaestuandi eleemosynas pro sustentatione tredecim pauperum, recipiendi infirmos, ad effectum illos ad hospitalia transmittendi, et eremitas per aliquod temporis spatium hospitio recipiendi incumbit), illudque ad utrumque effectum satis capax et sufficiens ac ab aliis habitacionibus saecularium et populari strepitu separatum et divisum, existimamus.

§ 4. His igitur et aliis de causis adducti, valde utiliter de eo, ut infra, disponere cupientes, eo magis ut in illo antiquus et pius usus receptionis pauperum in receptione huiusmodi pauperum conversorum (qui, ex eo quod patriam, parentes, consanguineos, et bona ad orthodoxam sanctam fidem amplectendam relinquunt, et quo magis sufferunt adeo gravia incommoda pro amplectendis verae fidei dogmatibus, eo magis misericordiae et paterno affectu nostrae sollicitudinis digniores efficiuntur) manuteneatur, seu, quatenus opus sit, ma-

gis atque magis renovetur et augeatur, inibique fidei catholicae alumni recipi et sublevari valeant, quarumcumque aliarum litterarum a nobis quomodolibet in favorem hospitii huiusmodi super erectione aut aliis a nobis concessarum seu emanatarum, etiam per viam confirmationis, necnon instrumentorum in favorem huiusmodi hospitii per quosvis celebratorum, aliorumque supradictorum tenores, etiam veriores, ac datam, praesentibus pro expressis habentes, ac omnes et singulos eiusdem hospitii administratores et ministros seu deputatos, in eoque degentes et inservientes, eorumque singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes,

§ 5. Motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed ex nostris scientia, liberalitate et deliberatione, ac de apostolicae potestatis plenitudine, ad Dei omnipotentis laudem, sanctaeque ipsius Ecclesiae incrementum, praecipuamque illorum, qui, ut praefertur, veniunt ad fidem, salutem et commodum, unum hospitium sub invocatione B. Mariae Virginis Gratiarum et S. Michaëlis Archangeli in praedicto hospitio seu coenobio eremitarum eiusdem B. Mariae Virginis Gratiarum ad Portam Angelicam, in quo ii, qui sponte venerunt ad Fidem Romanam, advenientes gratuito et urbane recipiantur, inibique per tempus designandum, et, prout recipiendorum huiusmodi utilitas suaserit et necessitas, arbitrio Congregationis praedictae duraturum, alantur, ut, durante dicti temporis spatio, cuiuslibet illorum

voluntas, cuiusmodi iidem ut supra recepti arti, seu exercitio, aut statui, qua seu quo mediante, postquam e dicto hospitio dimissi fuerint, sustentari possint, operam dare in mente et intentione gerant, explorari valeat, ad hoc ut, facta per illos declaratione eorum voluntatis, in ea arte, seu exercitio, aut statu, omni cura et sedulitate, dirigi et applicari possint (eremitas in dicto hospitio ad praesens et pro tempore degentibus minime remotis, eorumque instituto et habitu, uti prius, in suis iuribus et redditibus, aliisque observari solitis, semper et perpetuo remanentibus, ac salva dicta protectione, sub qua, ut praefertur, eorum hospitium iidemque eremitae reperiuntur), perpetuo erigimus et instituimus;

§ 6. Illique sic erecto et instituto, pro illius dote et manutentione ac onerum sustentatione, praedicta loca montium et domum praedictam a dicta natione Picena emptam mediantibus praedictis summis per nos ut praefertur erogatis, ac domunculam prope dictam domum olim eiusdem nationis, emptam sub die 1 decembris anno Domini MDCLXXIV per acta Nicolai Mazzeschi notarii publici curiae causarum Camerae Apostolicae generalis auditoris (maiores in dies proventus, favente Domino, assignaturi) ac etiam omnia et quaecumque bona, redditus, eleemosynas eidem novo hospitio a quibusvis christifidelibus elargita, donata et relicta ac acquisita (quorum quantitates, qualitates et valores pro expressis haberi volumus) ac quae de cetero elargienda, donanda et relinquenda ab eorumdem christifidelium pietate et charitate (ita quod liceat Congregationi praedictae, nomine dicti hospitii, illorumque corporalem, realem et actualem possessionem apprehendere, et apprehensam

1 Videtur atque pro ac quae legendum (R. T.).

2 Potius lege illorum pro illorumque (R. T.).

perpetuo retinere, cuiusvis licentia desuper minime requisita) etiam perpetuo applicamus et assignamus.

§ 7. Ac idem novum hospitium, cum illius ecclesiae, aliisque membris et dependentiis, ac iuribus et bonis, in omnibus et per omnia palatii nostri apostolici membrum efficitur, ac etiam ab eodem omnino dependere declaramus, ac semper et quodcumque esse et censeri, ac uti tale respici et considerari volumus et mandamus, illudque unâ cum supradictis, necnon hospites, ministros, illiusque bona, iurisdictioni moderni et pro tempore existentis palatii apostolici praefecti etiam perpetuo, motu pari, subiicimus, ponimus et collocamus.

§ 8. Quia vero pietas, prudentia et fidelitas eiusdem Congregationis nobis satis nota existit, administrationem illius, tam quoad regimen, disciplinam et victum hospitium, quam circa receptionem et dimissionem illorum et cuiuslibet ministrorum, necnon etiam reddituum, honorum, aliorumque praemissorum, ut supra, et in alios usus convertentes et erogantes, cum hoc tamen quod vigore mandatorum palatii apostolici praefecti, cui bis in quolibet anno, et quoties ei magis libuerit, ratio administrationis reddituum huiusmodi reddi debeat, eidem Congregationi concedimus et tribuimus ac reservamus; et insuper eidem Congregationi, pro felici directione et gubernio eiusdem hospitii per nos erecti, quaecumque statuta et ordinationes, sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis minime contraria, faciendi, decernendi, eaque, cum opus fuerit, revocandi, immutandi et corrigendi, aliaque de novo condendi (quae, posteaquam facta, edita, revocata, im-

1 Quomodo legendum et ordinanda syntaxis, non satis liquet (R. T.).

D. tarat illud esse membrum palatii apostolici et ab ipso omnino dependere.

Committit administrationem illius Congregationi prout in rubrica.

mutata et correcta ac de novo condita fuerint, perinde habeantur et observentur ac si auctoritate apostolicâ approbata et confirmata essent, prout illa ab omnibus, ad quos spectabit, haberi et inviolabiliter observari mandamus¹,

Concedit omnia privilegia exemptiones et indulgentias quibus gaudent palatium apostolicum, et Romanis Pontificibus pro tempore interrientes.

§ 9. Et insuper eidem hospitio, illiusque hospitibus et ministris, aliisque personis in eo pro tempore degentibus et existentibus, ut omnibus et quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus et indultis, quibus palatium nostrum apostolicum, nobisque ac Romanis Pontificibus inibi inservientes et assistentes, ac in eo degentes, et tam in spiritualibus quam in temporalibus, quomodocumque utuntur, potiuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter et aequè principaliter uti, frui, potiri et gaudere valeant, in omnibus et per omnia, perinde ac si novum hospitium huiusmodi ac ministri et hospites et in eo degentes intra dicti palatii limites permanerent, etiam concedimus et indulgemus.

Indulgentia plenaria omnibus recipiendis hospitibus et ministris, aliisque in dicto hospicio degentibus, in ipso ingressu, prout in rubrica.

§ 10. Postremo, ut temporalibus commodis spiritualia quoque munera coniungamus, quibus fidelium devotio eis munita crescere magis et augeri possit, de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus recipiendis hospitibus destinatis, et ministris, aliisque in dicto hospicio degentibus, in ipso ingressu, si vere poenitentes et confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, ac pias ad Deum preces pro haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, ac inter christianos principes faciendâ et fovendâ pace, ac Romani Pontificis salute effuderint, ac etiam quos in eodem hospicio

¹ Videtur deesse facultatem (R. T.).

decedere contigerit, si poenitentes et confessi ac sacrâ communionem refecti, si id commode fieri poterit, ac saltem contriti, in eorum mortis articulo dulce nomen Iesu corde, si ore nequiverint, devote invocando¹, plenariam omnium et singulorum suorum peccatorum indulgentiam et remissionem perpetuo concedimus.

§ 11. Decernentes praedicta omnia subsistere, necnon praesentes litteras ex quovis capite, etiam iuridico et legitimo, pio, privilegiato, speciali notâ digno, ac de necessitate iuris vel facti omnino exprimendo, aut aliâ, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae defectu, etiam forsitan ex eo quod in praemissis interesse habentes aut quicumque alii vocati non fuerint, notari, argui seu impugnari, aut adversus eas quodcumque iuris vel facti aut gratiae remedium seu oris aperitionis impetrari, vel etiam motu simili concedi nunquam posse, illasque sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus aut aliis contrariis dispositionibus, etiam ab eadem Sede Apostolicâ emanatis et in posterum emanandis, minime comprehendere posse, sed illas semper validas et efficaces existere, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere debere, eidemque hospicio plenissime suffragari, sicque et non aliâ in praemissis et circa ea per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, in quavis causâ et instantiâ, sublata eis et eorum cuilibet quavis iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

¹ Syntaxis ratio vellet invocaverint (R. T.).

Exequutores designat.

§ 12. Quocirca dilectis filiis causarum curiae Camerae Apostolicae generali auditori, ac eiusdem Camerae nostrae thesaurario, necnon nostri palatii apostolici auditori decano, motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras ac in eis contenta quaecumque, ubi et quando pro parte eiusdem hospitii administratorum et ministrorum seu deputatorum pro tempore existentium, aut alicuius eorum, requisiti fuerint, solemniter publicantes, ac eis in praemissis omnibus et singulis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ eadem praesentes, et in eis contenta huiusmodi, ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit, firmiter et inviolabiliter observari, et memoratos hospitii administratores et ministros seu deputatos praedictos, aliosque pro tempore interesse habentes huiusmodi, illis pacifice frui et gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari; nos enim praefatis auditori, thesaurario et decano, et eorum cuilibet, omnes, quos opus fuerit, etiam per edictum publicum, constituto non tuto accessu, citandi, illisque et eorum cuilibet etiam sub censuris et poenis ecclesiasticis inhibendi, contradictores, servatâ formâ Concilii Tridentini, incidisse¹ declarandi, gravandi, reagrandi, et interdicendi, auxiliumque brachii saecularis etiam ad hoc, si opus fuerit, invocandi, aliaque in praemissis et circa ea quomodolibet necessaria et opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi et exequendi, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, facultatem concedimus.

Contrariis Jussibus derogat.

§ 13. Non obstantibus praemissis, et
¹ Deest aliquid, ex. g. in eas (R. T.).

quatenus opus sit, felicitis recordationis Pii Papae IV praedecessoris nostri de registrandis gratis interesse Camerae Apostolicae quomodolibet concernentibus, necnon regulâ nostrâ seu mandato de non tollendo iure quaesito, aliisque etiam in synodalibus, provincialibus aliisque specialibus vel generalibus conciliis editis vel edendis, aliisque apostolicis constitutionibus et ordinationibus, ac hospitalium et xenodochiorum Urbis, et Congregationis Eremitarum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis et eorum cuilibet, et quibusvis aliis superioribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium praemissorum, ac etiam in favorem aliorum hospitiorum, aliorumque superiorum et personarum, in genere vel in specie, quomodolibet, etiam pluries, concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac etiam de verbo ad verbum, non autem per clausulas idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, eisdem praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, latissime et validissime, ac specialiter et expresse, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, derogamus et derogatum esse volumus, ac, quatenus opus sit, piae memoriae Bonifacii Papae VIII etiam praedecessoris

nostrum de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis ultra tres dietas ad iudicium vigore praesentium non trahatur; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 14. Volumus autem quod praesentium transumptis eadem prorsus fides adhibeatur tam in iudicio quam extra illud, quae eisdem praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§ 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, erectionis, institutionis, applicationis, assignationis, subiectionis, exemptionis, liberationis, concessionis, communicationis, indulti, constitutionis, deputationis, decreti, mandati, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXV, III idus martii, pontificatus nostri anno v.

G. cardinalis prodatarius.

I. G. SLUSIUS.

Visa de Curia S. de Pilastris.

D. CIAMPINUS.

Loco † plumbi.

Dat. die 13^a martii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secret. Brevium.

CLXXIX.

Indultum quod in universo Ordine fratrum tam Calceatorum quam Excalceatorum et monialium Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum celebretur sub ritu duplici

† Male edit. Main. ad marg. legit 30 (n. r.).

de praecepto officium et missa Omnium Sanctorum et Sanctarum dicti Ordinis die XIII novembris.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Apostolicae servitutis officium, quod ineffabilis divinae maiestatis clementia humilitati nostrae imponere dignata est, exigit ut sanctorum in caelesti Hierusalem cum Christo Iesu Domino nostro regnantium cultum et venerationem in terris, quantum nobis ex alto conceditur, promovere atque ampliare studeamus.

§ 1. Itaque piis dilecti filii nostri Petri tituli S. Marci S. R. E. presbyteri cardinalis Ottoboni nuncupati, Ordinis fratrum B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, precibus benigne annuentes, ac etiam supplicationibus dilecti filii Francisci a sancto Marco procuratoris generalis Congregationis fratrum Excalceatorum nuncupatorum eiusdem Ordinis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ipsumque Franciscum procuratorem a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, ut in futurum omnes et singuli tam Calceati quam Excalceati fratres et moniales Ordinis praefati semel in anno, nempe die XIII mensis novembris, officium et missam Omnium Sanctorum et Sanctarum eiusdem Ordinis, iuxta rubricas breviarii et missalis ipsius Ordinis, sub ritu duplici recitare et respective celebrare, et quoad dispositionem dicti

Exordium.

Indulget at in rubrica.

officii, se-concessionem alias, videlicet die XI octobris MDCLXXI, Ordini¹ fratrum Eremitarum sancti Augustini factae, conformare, omniaque in calendario breviarii et missalis Ordinis primodicti de praecepto apponi et imprimi curare, libere et licite possint et valeant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Contrariis derogat.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 3. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii martii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 27 martii 1675, pontif. anno v.

CLXXX.

Confirmatio summarii indulgentiarum archiconfraternitatis et confratrum cincturatorum Ordinis Eremitarum sancti Augustini.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex iniuncto nobis caelitus apostolicae servitutis munere spiritualium gratiarum concessionem, ex pia prudentique huius sanctae Sedis dispensatione provide emanatas, quibus christifidelium devotio ad pietatis opera incitatur et fovetur, apostolici muniminis praesidio libenter constabilimus, et alias

† Male edit. Main. legit Ordinis (n. r.).

desuper statuimus, sicut, deliberatione praeviâ, ad omnipotentis Dei gloriam et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

§ 1. Dudum siquidem felices recordationis Gregorius Papa XV, praedecessor noster, omnia et singula privilegia, indulgentias, praerogativas, facultates, gratias et indulta quaecumque archiconfraternitati Cincturatorum nuncupatae sancti Augustini et sanctae Monicae, sub invocatione B. Virginis Mariae de Consolatione nuncupatae, in ecclesia S. Iacobi Bononiensi canonice institutae, sive aliis quorumcumque locorum confraternitatibus ei debite annexis, et illius sive illarum utriusque sexus confratribus cincturatis pro tempore existentibus, tam per recolendae memoriae Gregorium XIII et Gregorium XIV, quam quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores pariter nostros, quando-cumque et quomodocumque, etiam per viam et modum extensionis, ampliationis et communicationis, ac alias, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, eatenus quomodolibet concessa, et aliquando revocata, ac sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, restrictionibus et modificationibus auctoritate apostolica etiam quandocumque et qualitercumque factis comprehensa, decretis tamen Concilii Tridentini non repugnantia, necnon litteras desuper emanatas, eadem auctoritate perpetuo approbavit et confirmavit ac innovavit, eloque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiecit; et nihilominus, pro potiori cautela, illa omnia, eorum extensionibus, ampliationibus et communicationibus praedictis, denuo, etiam perpetuo concessit, et alias prout in ipsius Gregorii XV praedecessoris desuper sub plumbo, anno Incarnationis

Gregorius XV omnes indulgentias pro cincturatis confirmat et de novo concedit.

Dominicae MDCXXI, III nonas iunii, expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Causa huius
novae confraternitatis et concessio.

§ 2. Cum autem, sicut venerabilis frater Iosephus Eusanius episcopus Porphyriensis sacrarii nostri apostolici praefectus nobis nuper exponi fecit, subinde Congregatio tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita quasdam litteras die XXIII martii MDCXXIX ad tunc existentem priorem generalem Ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini dederit, quibus indulgentiae archiconfraternitati eique aggregatis confraternitatibus praedictis a Romanis Pontificibus concessae (quippe quae a pia memoriae Paulo Papa V, etiam praedecessore nostro, per suas litteras, quarum initium *Cum certas, etc.*, die II octobris MDCVI editas, revocatae fuerant, tametsi a memorato Gregorio XV praedecessore per suas litteras praefatas innovatae fuissent) reici posse videbantur; verum Congregatio venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praeposita, re diligentius examinata, censuerit nihil ob stare quominus archiconfraternitatis et confraternitatum huiusmodi confratres omnibus et singulis indulgentiis per eandem Gregorii XV praedecessoris litteras confirmatis et innovatis uti et frui possent ac deberent, et alias, prout in ipsius Congregationis decreto desuper XVII aprilis MDCLXXI emanato etiam continetur; quia vero in dictis Gregorii praedecessoris litteris specificè non exprimuntur indulgentiae a praedictis Romanis Pontificibus concessae, ideo ab eadem Congregatione cardinalium delecti fuerant¹ duo ex consultoribus illius, nempe dictus Iose-

¹ Aptius lege fuerint (R. T.).

phus episcopus, ac dilectus filius Iulius Maria de Blanchis Ordinis Praedicatorum professor, in sacra theologia magister, qui singulas indulgentias huiusmodi ex authenticis colligerent documentis, ad hoc ut possent postmodum, ad formam Constitutionis similis recolendae memoriae Clementis Papa VIII praedecessoris pariter nostri quae incipit *Quaecumque, etc.*, et decreti eiusdem Congregationis die XVI martii dicti anni MDCLXXI editi, nominatim et in specie communicari; ipsis autem consultoribus sic delectis de nonnullis indulgentiarum capitibus non consentientibus, visum fuerit eidem cardinalium Congregationi, quod¹, quidquid in controversiam veniret, bonae memoriae Ioanni, dum vixit, S. R. E. praefatae presbytero cardinali Bonae nuncupato definiendum proponi, et post habitam inter eosdem consultores collationem, iterumque examinata capita illa, consentientibus in cunctis consultoribus praedictis, reque omni per praefatum Ioannem cardinalem expensa et probata, confectum fuerit summarium indulgentiarum huiusmodi, ex originalibus Romanorum Pontificum litteris aliisque authenticis documentis excerptum, tenoris qui sequitur, videlicet:

SUMMARIUM

Indulgentiarum archiconfraternitatis Cinclurorum S. Augustini et S. Monicae sub invocatione B. Virginis Mariae de Consolatione, erectae Bononiae in ecclesia S. Iacobi, et confraternitatum eidem aggregatarum.

Praemittendum primo confratres cincluratos utriusque sexus uti, frui et gaudere gratiis spiritualibus toti Ordini Eremitarum S. Augustini concessis, ex Gregorio XIII in Brevi *Ad augendam*, die XVI decembris MDLXXVIII, anno VII

¹ Vox quod redundat (R. T.).

Cinclurati
gaudent indulgentiis et gratiis concessis Ordini Eremitarum sancti Augustini.

pontificatus, et in alio eiusdem Pontificis, *Cum sicut, etc.*, die XV decembris MDLXXIX, his verbis: « Confratres utriusque sexus confraternitatum Corrigiatorum nuncupatarum sancti Augustini, ut frui et gaudere possint indulgentiis, et participes¹ omnium gratiarum spiritualium Ordini ipsius sancti Augustini concessarum, omniumque bonorum, quae in dicto Ordine pro tempore fient, inter alia teneantur quotidie recitare tredecim *Pater Noster* et totidem *Ave Maria*, et unum *Salve Regina* pro salute Romani Pontificis et felici statu S. Matris Ecclesiae; et, si ipsum *Salve Regina* dicere ignoraverint, loco *Salve Regina*, quinque *Ave Maria* devote recitando, easdem indulgentias et gratias spirituales consequantur quas consequerentur si ipsum *Salve Regina* recitarent ».

Concessae Congregationi dicti Ordinis extenduntur ad totum Ordinem.

Secundo. Praemittendum est, quod Leo X, *Solet annuere*, VII kalendas augusti MDXIII, anno I, singula privilegia, immunitates, exemptiones, concessionem indulgentias et peccatorum plenarias remissiones et indulta quaecumque quibusvis domibus et congregationibus aut aliis locis et illorum personis dicti Ordinis fratrum Eremitarum S. Augustini olim in genere vel in specie concessa, ac imposterum concedenda, ad ipsum Ordinem fratrum Eremitarum sancti Augustini et illius personas, ac si illis specialiter concessa fuissent, extendit et communicat, ut eis gaudeant et utantur, ac si eis et singulis eorum domibus et personis in specie concessa fuissent. Hoc idem antea in simili forma concesserat Iulius II, *Dum fructus uberes*, VII kalendas iulii MDVII, anno IV; et Alexander IV, licet non tam generaliter, in Bulla *Ut eo libentius*, XIII kalendas augusti, anno I, necnon in alia

¹ Deest verbum esse vel fieri (R. T.).

Oblata nobis, XII kalendas maii, anno III, quae fuerunt innovatae per Martinum V, *Sincerae*, IV kalendas maii, anno VI, et per Sixtum IV, *Dum fructus uberes*, MCDLXXIV, VII idus februarii, anno IV, in *Marimagno*. Denique idem Sixtus IV in Bulla *Inter praecipuas*, MCDLXXII, X kalendas ianuarii, anno II, Congregationi Lombardiae praefati Ordinis eiusque professoribus, domibus et locis universis concedit et pariter indulget, quod ipsi¹ omnibus et singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis et gratiis, ecclesiae et domui de Populo earumque personis per Sedem Apostolicam hactenus concessis, in omnibus et per omnia uti valeant et gaudere.

Tertio. Praemittendum est, quod Gregorius XIII in Brevi *Ad augendam*, ut supra, cum² inter gratias spirituales dictae confraternitati tam in particulari concessas, quam forsitan per participationem indulgentiarum Ordinis Eremitarum sancti Augustini vel cuiusvis alterius religionis communicatas, nonnullae reperiantur cum clausula *manus adiutrices porrigendi*, quae quidem per Sedem Apostolicam fuerunt revocatae, vult et decernit quod eademmet indulgentiae et spirituales gratiae dictis confratribus suffragentur aequè ac si illis dicta clausula non adesset, quam penitus abrogat, dummodo, loco porrigendi manus adiutrices, quinque vicibus orationem dominicam et totidem salutationem angelicam pro sanctae Matris Ecclesiae exaltatione et haeresum extirpatione recitent.

Ultimo praemittendum est quod Iulius II, *Nihil est*, die XXIV septembris MDVIII, pontificatus anno V, ut omnia quam firmissima sint quae Ordini praedicto Apostolica Sedes elargita est, pro-

¹ Edit. Main. legit ipse (R. T.).

² Particulam cum nos addimus (R. T.).

Abrogatur clausula manus adiutrices.

Omnia concessa dicto Ordini habent vim bullae.

prio et motu et scientiâ, atque de plenitudine potestatis, vult, statuit et decernit ut quaecumque concessio Ordini praefato facta, sive per se, sive per communionem, quam fecit cum aliis Ordinibus et congregationibus, eandem omnino vim et efficaciam perpetuo habeant, tam in iudicio, quam extra iudicium, ac si sub plumbeo sigillo obsignatae essent; quod intelligi vult tam de his quae in formâ Brevis, quam de his quae per supplicationes expeditae sunt, in quibus placuit ut sola signatura sufficeret: quamobrem quaecumque fuerunt eidem Ordini utcumque concessa, sive ipsa exemplaria sive eorum transumpta ostendantur praelati alicuius aut publici notarii manu signata aut etiam generalis Ordinis sigillo firmata, eodem motu, scientiâ et potestate decernit mandatque eandem omnino et vim esse et fidem adhiberi, ac si plumbi signum haberent. Idem habet Leo X, *Licet sponte*, die vi maii MDXIV, pontificatus anno II.

Indulgentiae autem praedictis confratribus seu consorioribus concessae, sunt sequentes:

I. — In festis Domini.

Indulgentia
centum dierum
in festo Nativitatis
Domini.

Et 1° in Nativitate Domini Nostri Iesu Christi, collegium vigintiquatuor cardinalium in litteris sub datum Romae anno MCDXCVIII die XXVIII maii sub Alexandro VI, anno VI, videlicet quilibet ipsorum per se, praefatis utriusque sexus confratribus vere poenitentibus et confessis, qui cappellam confraternitatis a primis usque ad secundas vespas inclusive devote visitaverint, et manus porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII, ut supra, quinquies orationem dominicam, et toties salutationem angelicam recitaverint), annuatim, pro die praedicto, quo id fecerint, centum dies

de iniunctis eis poenitentibus misericorditer in Domino relaxat; quod ex constitutione Sixti IV *Inter praecipuas* confirmatur.

2° In festivitate S. Spiritus, et usque ad octavam ipsius, eisdem, ut supra, confratribus vere poenitentibus et confessis, qui Ordinis ecclesiam, et cappellam vel altare confraternitatis annis singulis venerabiliter visitaverint, unus annus et quadraginta dies de iniuncta poenitentia misericorditer relaxantur (Alexander IV, *Sanctorum meritis*, III idus februarii, pontificatus anno III).

3° In festis Nativitatis Christi, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis et Pentecostes, ac per octavas eorum, et in festo Circumcisionis, praedictis confratribus vere poenitentibus et confessis, atque manus porrigentibus adiutrices (ex indulto Gregorii XIII, quinquies, etc., ut supra), necnon ecclesias Ordinis et altare vel cappellam confraternitatis annuatim devote visitantibus, mille anni et totidem quadragenae misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, vi kalendas maii, pontificatus anno I).

4° In omnibus festivitatibus Domini nostri Iesu Christi, et per octavas ipsarum, praefatis confratribus vere poenitentibus et confessis, venientibus ad ecclesias Ordinis Eremitarum sancti Augustini, et altare vel cappellam confraternitatis ut supra visitantibus, septuaginta anni et totidem quadragenae indulgentiae; eisdemque pariter visitantibus ut supra in omnibus praedictis festis Domini, dando aliquid in adiutorium pro fabricâ dictarum ecclesiarum, sive oratorii vel cappellae confraternitatis (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc., ut supra), per quamlibet illarum festivatum centum anni et centum quadragenae indulgentiae suorum peccatorum

Unus annus et
quadraginta die-
rum in festo
S. Spiritus et
usque ad octa-
viam.

Mille anno-
rum et totidem
quadragenarum
in festis hic ex-
pressis.

Septuaginta
annorum et to-
tidem quadra-
genarum in om-
nibus festis Do-
mini et per oc-
tavas.

conceduntur (Gregorius IX, ex transumpto Oscensi, die x ianuarii MDCLXXIV).

II. — In festis B. Mariae Virginis.

In festo Nati-
vitate B. Vir-
ginis indulgen-
tia Portiuncu-
lae.

Et 1° in festivitate Nativitatis eiusdem Virginis Mariae confratribus praedictis vere poenitentibus et confessis, qui Ordinis ecclesiam et altare vel cappellam confraternitatis a primis vespas usque ad secundas vespas devote visitaverint, annuatim, et manus porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII, quinquies, etc.), illa indulgentia et remissio peccatorum conceditur, quam ecclesiam B. Mariae in Portiuncula dictam de Angelis extra muros Assisinate primis, hoc est a vespas primis eiusdem diei, et secundo diebus mensis augusti annuatim visitantes quomodolibet consequuntur (Bonifacius IX, *Dum praecelsa*, III kalendas septembris, anno XI).

Item indul-
gentia plenaria.

Eodemque die praedicti confratres vere poenitentes et confessi, seu statutis a iure temporibus firmum confitendi propositum habentes, qui Ordinis ecclesiam et altare sive cappellam confraternitatis a primis vespas usque ad secundas vespas diei huiusmodi devote visitaverint, et inibi pro sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, et haeresum extirpatione, necnon pace inter principes christianos conservandâ ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem consequuntur (Pius IV, *Salvatoris*, anno Incarnationis Dominicae MDLXIII, x kalendas martii, anno V).

Item alia si-
milis indulgen-
tia.

Eadem pariter die Gregorius XIII *Reddituri*, ut supra, iisdem vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communionem resectis, qui ecclesiam Ordinis ac confraternitatis altare a primis vespas usque ad occasum solis devote visitaverint, et pias inibi preces ad Deum

pro sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, infidelium conversione, et haeresum extirpatione, ac aliis, prout unicuique suggeret devotio, fuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem elargitur.

Similiter in eadem Nativitate, ac etiam in Annunciatione eiusdem Beatae Mariae, collegium vigintiquatuor cardinalium, ut supra, praedictis confratribus, pariter ut supra, annuatim pro singulis festivitatibus seu diebus praedictis, quibus id fecerint, centum dies de iniunctis eis poenitentibus misericorditer in Domino relaxat.

2° In dominicâ infra octavam Assumptionis B. Mariae Virginis praedicti confratres vere poenitentes et confessi ac devote visitantes Ordinis ecclesiam et cappellam confraternitatis, ut supra, a primis vespas usque ad occasum solis subsequentis diei, et manus porrigentes adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), lucrantur omnes et singulas indulgentias etiam plenarias per felicis recordationis Innocentium IV et alios Romanos Pontifices praedecessores visitantibus ecclesias domorum dicti Ordinis, et manus porrigentibus adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.) concessas (Iulius II, *Et si cuncti*, nonis iulii MDVI, anno III).

3° In Festo Assumptionis, Nativitatis, Annunciationis et Purificationis B. Mariae, necnon per octavas Nativitatis et Assumptionis eiusdem Beatae Mariae, praedictis confratribus vere poenitentibus et confessis, atque manus porrigentibus adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), necnon Ordinis ecclesiam et cappellam aut altare confraternitatis annuatim devote visitantibus, mille anni et totidem quadragenae misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, ut supra).

In eodem festo
et Annunciationis
centum die-
rum.

In dominicâ
infra octavam
Assumptionis
omnes indulgen-
tiae concessae
Ordini.

Mille anno-
rum et totidem
quadragenarum
in festis et oc-
tavas hic ex-
pressis.

In omnibus
festis B. Mariae
Virginis et per
octavas septu-
aginta annorum
et totidem qua-
dragenae.

4° In omnibus festivitibus B. Mariae matris Domini nostri Iesu Christi, et per octavas ipsarum, praefatis confratribus vere poenitentibus et confessis, qui ad ecclesias Ordinis venerint, et cappellam vel altare confraternitatis visitaverint, septuaginta anni et totidem quadragenae indulgentiae, eisdemque pariter visitantibus ut supra in omnibus praedictis festis Dominae nostrae Sanctae Mariae, dando aliquid in adiutorium pro fabrica dictarum ecclesiarum sive cappellae vel altaris confraternitatis (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), per quamlibet illarum festivitatum, centum anni et centum quadragenae indulgentiae suorum peccatorum conceduntur (Gregorius IX, ut supra).

Item indul-
gentia plenaria.

5° Singulis anni festis eiusdem B. Mariae Virginis Gregorius XIII, *Ad ea*, die xv iunii MDLXXV, pontificatus anno IV, omnibus et singulis utriusque sexus confratribus praedictis vere poenitentibus et confessis, qui altare ut supra devote visitaverint, et ibi oraverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedit et relaxat.

III. — In festis apostolorum.

In festo S. Iacobi
Majoris
centum dierum.

Et 1° in festivitate S. Iacobi Maioris collegium vigintiquatuor cardinalium, videlicet quilibet ipsorum per se, eisdem confratribus vere poenitentibus et confessis, atque visitantibus, ut supra, annuatim, die praedicto quo id fecerint, centum dies de iniunctis eis poenitentibus misericorditer in Domino relaxat.

In festis san-
ctorum aposto-
lorum et Evan-
gelistarum milli-
annorum et to-
tidem quadra-
genae.

2° In festo apostolorum Petri et Pauli et in solemnitatibus apostolorum et evangelistarum iisdem confratribus vere poenitentibus et confessis, atque manus porrigentibus adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), necnon Ordinis ecclesias et cappellam vel altare

confraternitatis annuatim devote visitantibus, mille anni et totidem quadragenae misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, ut supra).

3° In festis omnium apostolorum, per quamlibet illarum festivitatum, praefatis confratribus visitantibus Ordinis ecclesias et cappellam vel altare confraternitatis, dando aliquid in adiutorium pro fabrica dictarum ecclesiarum (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.) centum anni et centum quadragenae indulgentiae suorum peccatorum; eisdemque pariter vere poenitentibus et confessis ad dictas ecclesias Ordinis venientibus, et cappellam vel altare confraternitatis ut supra visitantibus, in omnibus festivitibus apostolorum et evangelistarum, septuaginta anni et totidem quadragenae indulgentiae conceduntur (Gregorius IX, ut supra).

In festis san-
ctorum aposto-
lorum centum
annorum et to-
tidem quadra-
genae.

IV. — In festis sanctorum Ordinis.

Et 1° in festo beati Augustini doctoris Ecclesiae, et per octavam eius, praedictis confratribus vere poenitentibus et confessis, venientibus ad dictas Ordinis ecclesias et cappellam vel altare ut supra visitantibus, septuaginta anni et totidem quadragenae indulgentiae conceduntur (Gregorius IX, ut supra).

In festo S. Au-
gustini et per
octavam septua-
ginta annorum
et totidem qua-
dragenae.

Eodemque festo praedictis vere poenitentibus et confessis, qui ad ecclesiam Ordinis et ad cappellam vel altare confraternitatis causa devotionis accesserint, annuatim centum dies de iniuncta poenitentia misericorditer relaxantur (Alexander IV, *Vitae perennis*, v idus iunii, pontificatus anno v).

In eodem fe-
sto centum die-
rum.

In omnibus pariter festivitibus beati Augustini praedictis confratribus vere poenitentibus et confessis, qui praefatas Ordinis ecclesias, et cappellam vel altare confraternitatis ut supra devote visitaverint annuatim, et manus porre-

Item mille an-
norum et toti-
dem quadra-
genae.

xerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), mille anni et totidem quadragenae misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, ut supra).

In festis S. Au-
gustini et S. Mo-
nicae indulgen-
tia plenaria.

2° In diebus festivitatum eiusdem sancti Augustini et sanctae Monicae, Gregorius XIII, *Ad augendam*, ut supra, praedictis confratribus, qui poenitentes et confessi ac sanctissimam communionem refecti ecclesias Ordinis et praedictam confraternitatis cappellam, ac sancti Augustini et sanctae Monicae huiusmodi sita altaria, a primis vesperis usque ad occasum solis, singulis annis devote visitaverint, et ibi pro pace inter christianos principes conservanda, ac haeresum extirpatione, sanctaeque Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praedictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino perpetuo concedit. Necnon idem Gregorius XIII, *Et si cunctae*, idibus decembris MDLXXX, praedictis similiter vere poenitentibus et confessis, qui cappellam sanctae Monicae a primis vesperis ut supra singulis annis devote visitaverint, et inibi pro Sedis Apostolicae exaltatione haeresumque extirpatione pias ad Deum preces effuderint et Eucharistiae sacramentum sumpserint, etiam plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem elargitur.

In eisdem fe-
stis et S. Nico-
lai de Tolentino
indulgentia ple-
naria.

3° In diebus item festivitatum ipsius divi Augustini, ac sanctae Monicae eiusdem Augustini matris, et S. Nicolai confessoris de Tolentino nuncupati, statuitur et ordinatur, quod omnes et singuli utriusque sexus confratres praedicti vere poenitentes et confessi, qui Ordinis ecclesiam et cappellam vel altare confraternitatis, a primis vesperis vigiliarum et per totam diem festivitatum earum-

dem inclusive, devote visitaverint annuatim, et manus ad eiusdem ecclesiae sive cappellae vel altaris confraternitatis reparationem, restaurationem et augmentum porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), pro qualibet die festivitatum huiusmodi, omnium et singulorum suorum criminum et delictorum ac peccatorum (etiamsi de illis tunc memores non extiterint, dummodo, si memoriam illorum haberent, illa confitendi propositum habuerint, et si recordati aliquando confessi fuerint), plenissimam auctoritate apostolica remissionem misericorditer consequuntur (Sixtus IV, *Dum attente*, anno Incarnationis Dominicae MCDLXXIX, XII kalendas aprilis, pontificatus anno IX).

4° Conceditur etiam praedictis confratribus vere poenitentibus et confessis, qui in dominica festum S. Nicolai de Tolentino immediate sequente, a primis vesperis usque per totum diem ipsius dominicae, cappellam eiusdem S. Nicolai et altare confraternitatis devote visitaverint, annuatim illa indulgentia et remissio peccatorum, quam visitantes ecclesiam B. Mariae in Portiuncula, aliàs dictam de Angelis, ut supra annuatim quomodolibet consequuntur (Bonifacius IX, *Licet is*, kalendis martii, pontificatus anno XI).

In dominica fe-
stum dicit san-
cti Nicolai en-
quente indul-
gentia Portiu-
culae.

V. — In aliis diebus anni.

Et 1° in festis S. Ioannis Baptistae et Omnium Sanctorum praedictis per quamlibet illarum festivitatum visitantibus Ordinis ecclesias et cappellam vel altare confraternitatis, centum anni et centum quadragenae indulgentiae suorum peccatorum, dando aliquid in adiutorium pro fabrica dictarum ecclesiarum sive cappellae vel altaris confraternitatis (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.) conceduntur (Gregorius IX, ut supra):

In festis S. Io-
annis Baptistae
et Omnium San-
ctorum centum
annorum et to-
tidem quadra-
genae.

eisdemque vere poenitentibus et confessis, in Nativitate S. Ioannis Baptistae, necnon per eiusdem octavam, et celebritate praedicta Omnium Sanctorum, qui devote visitaverint ecclesias Ordinis et cappellam vel altare confraternitatis ut supra annuatim, et manus porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), mille anni et totidem quadragesimae misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, etc.).

A feria sexta dominicae tertiae quadragesimae usque ad octavam Resurrectionis decem et septem annorum et totidem quadragesimae.

2° A feria sexta post dominicam tertiam Quadragesimae usque ad octavam Resurrectionis dominicam, praedictis vere poenitentibus et confessis, qui fide ac reverentia praeviis ad gratiam implorandam cum elemosynis accesserint (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), diebus singulis quibus Ordinis ecclesiam et cappellam vel altare confraternitatis ut supra visitaverint, annorum decem et septem et quadragesimarum totidem indulgentia conceditur. (Ex litteris authenticis Raynaldi archiepiscopi Thebani, ac in Urbe vicarii generalis Clementis Papae V, anno mcccix, die xxx martii, eiusdem Clementis pontificatus anno iv).

A septuagesima usque ad octavam Paschae mille annorum et totidem quadragesimae.

3° A dominica Septuagesimae inclusive usque ad octavam Paschae, praedictis vere poenitentibus et confessis, qui devote visitaverint Ordinis ecclesias et cappellam vel altare confraternitatis ut supra annuatim, et manus porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), mille anni et totidem quadragesimae misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, ut supra).

Orationem secretam in tantis septem annorum et totidem quadragesimae.

4° Leo X, *Cum sicut accepimus*, die vi ianuarii MDXV, pontificatus anno II, omnibus et singulis corrigiatorum confratribus in toto christianorum orbe constitutis, qui vel quae orationem secretam consuetam Ordine Eremitarum sancti Augustini singulis diebus in communi, vel ex se orationem pro statu

S. R. E. et pro Summo Pontifice dici consuetam, vel eam quae incipit *Salve Regina* devote dixerint, septem annos de vera indulgentia et totidem quadragesimas concedit et indulget.

5° Diebus stationis in missali romano praescriptis, praedicti cincturarum¹ confratres, qui contriti et confessi in ecclesiis Ordinis singulis diebus pro tempore quadragesimali visitaverint tria altaria, scilicet altare confraternitatis, et alia duo a prioribus eiusdem Ordinis deputanda, et quinque *Pater noster* totidemque *Ave Maria* ob reverentiam dominicae Passionis et gloriosae Dei genitricis Mariae genibus flexis cum oratione, quae pro Summo Pontifice fieri consuevit, videlicet *Deus omnium fidelium Pastor*, etc. dixerint, eandem indulgentiam consequuntur, quam habituri essent si romanis stationibus interessent. Qui vero dictam orationem dicere nesciverint, loco illius dicant *Salve Regina* pro felici conservatione status Ecclesiae Romanae et Summorum Pontificum qui pro tempore fuerint. Ubi vero tot altaria non essent, ter dictas orationes et *Pater* cum *Ave Maria* replicent ante altare confraternitatis (Sixtus IV, *Per signaturam*). Innocentius deinde VIII in Bulla *Cum aliis*, die vii decembris MCDLXXXIX, pontificatus anno vi, praedictas indulgentias stationum almae Urbis, pro tempore quadragesimali ut supra concessas, confirmavit, et ad stationes totius anni (ad normam missalis romani ut supra) extendit; et nihilominus si contingat, aliquem ex legitima causa a locis, ubi sunt ecclesiae praefati Ordinis, sive altare confraternitatis, abesse, in quacumque ecclesia et loco etiam unum tantum altare habente, si ante dictum altare eas orationes, quae ante tria altaria fieri iuventur, ter dixerint, praefatas totius anni

Eisdem cincturalis communicantur stationes quadragesimae.

¹ Legendum cincturarum (R. T.).

indulgentias perinde consequantur, ac si eas coram tribus altaribus ut supra deputatis dixerint, indulsit.

A primis vespere diei martii usque per totum diem mercurii maioris hebdomadae indulgentia plenaria.

6° In hebdomada maiore praefati corrigiatorum confratres vere poenitentes et confessi, qui Ordinis ecclesiam et cappellam vel altare confraternitatis ut supra a primis vespere diei martii dictae maioris hebdomadae usque per totum diem mercurii immediate sequentem devote visitaverint annuatim, et ad eandem conservationem manus porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), illam perpetuis temporibus indulgentiam et peccatorum remissionem lucrantur, quam visitantes ecclesiam S. Marci de Venetiis Castellanus dioecesis in festo Ascensionis Domini Nostri Iesu Christi annuatim quomodolibet consequuntur (Bonifacius IX, *Sincerae devotionis*, iv kalendas martii, pontificatus anno ix). Eodem pariter die mercurii, necnon die iovis, et die veneris hebdomadae sanctae, praefati confratres vere poenitentes et confessi, qui devote visitaverint ecclesias Ordinis et cappellam aut altare confraternitatis ut supra annuatim, et manus porrexerint adiutrices (ex indulto Gregorii XIII quinquies, etc.), a poena et a culpa misericorditer relaxantur (Innocentius IV, *Quoniam*, ut supra; quam concessionem Sixtus IV, *Inter praecipuas*, ut infra, indulgentiam plenariam nominat).

In omnibus sabbatis quadragesimae indulgentia plenaria.

7° In omnibus sabbatis Quadragesimae praedictis confratribus vere poenitentibus et confessis, qui ecclesias Ordinis et cappellam vel altare confraternitatis ut supra qualibet die sabbati singularum hebdomadarum Quadragesimae devote visitaverint annuatim, omnium peccatorum suorum remissio et venia conceditur (Sixtus IV, *Cum ineffabilia*, anno Incarnationis Dominicae MCDLXXXIX, xiii kalendas iulii, pontificatus

anno viii). Praeterea singulis diebus sabbati totius anni, iisdem vere poenitentibus et confessis atque sacra communione refectis, qui ecclesiam Ordinis et cappellam vel altare confraternitatis ut supra devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praedictorum id egerint, plenaria omnium peccatorum suorum indulgentia et remissio misericorditer in Domino conceditur (Gregorius XIII, *Ineffabilia*, die xxv ianuarii MDLXXXII, pontificatus anno x).

8° Iisdem confratribus, semel in vita, ut confessorem idoneum regularem dicti Ordinis (iuxta Concilii Tridentini decreta ab Ordinario approbatum), quem ipsi corrigiati, et eorum quilibet duxerit eligendum, qui ipsos confratres et eorum quemlibet ab eorum excessibus et delictis absolvere (exceptis casibus in Bulla Coenae contentis et casibus episcopis locorum reservatis, ac aliis ad formam Constitutionis *Quaecumque* Clementis VIII), et eis pro commissis poenitentiam salutarem iniungere, ac plenariam omnium peccatorum suorum remissionem elargiri possit, apostolica auctoritate conceditur et indulgetur. Quam etiam in articulo mortis vere poenitentes et confessi consequi possunt (Iulius II, *Dum fructus uberes*, ut supra).

Semel in vita et in articulo mortis possunt absolvi ab omnibus delictis et peccatis cum indulgentia plenaria.

9° Plenariam quoque indulgentiam in articulo mortis lucrari possunt praedicti confratres, si vere poenitentes et confessi nomen Iesu ore vel corde invocaverint (Gregorius XIII, *Et si cunctae*, ut supra, et *Reddituri*, pariter ut supra).

Invocantibus nomen Iesu in articulo mortis indulgentia plenaria.

VI. — In processionibus

Et 1° Gregorius XIII, *Ad ea*, ut supra, omnibus et singulis utriusque sexus confratribus praedictis vere poenitentibus et

Interessantibus processionibus quarum dominicae cultuslibet.

mensis indulgentia plenaria.

confessis, qui quartâ dominicâ cuiuslibet mensis, cessante legitimo impedimento, dictae processioni interfuerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem; ac eisdem confratribus missae solemnî quartâ dominicâ cuiuslibet mensis ad altare confraternitatis, ac etiam privatae missae in oratorio sive altari eiusdem confraternitatis dictâ quartâ dominicâ celebrari solitis interessentibus, ac inibi pro Romani Pontificis conservatione, et exaltatione Sedis Apostolicae, et unione principum christianorum haeresumque extirpatione pias ad Deum preces effundentibus, centum dies de iniunctis eis aut aliâs quomodolibet debitis poenitentis misericorditer in Domino concedit et relaxat. Eandem plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem in processione praefatae quartae dominicae elargitur idem Gregorius XIII in Brevi *Reddituri*, ut supra; vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communionem refectis et ut praefertur orantibus. Plenariam pariter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem idem Gregorius XIII, *Ad augendam*, ut supra, praefatis omnibus utriusque sexus dictae confraternitatis confratribus, quando poenitentes et confessi et sanctissimo Eucharistiae sacramento refecti processione semel in mense celebrabunt, misericorditer in Domino perpetuo concedit.

Associantibus sanctissimum Eucharistiae sacramentum ad infirmos centum dierum.

2º Gregorius XIII, *Et si cunctae*, ut supra, eisdem associantibus sanctissimum Eucharistiae sacramentum, dum ad aliquem infirmum defertur, aut, qui infirmitate impediti id facere nequiverint, campanae ad id signo genuflexi, si commode poterint, ter orationem dominicam pro eodem infirmo recitaverint, centum dies; deinde ipsius utriusque sexus confratribus, qui processioni in festivitate sanctae Monicae fieri solitae

interfuerint, etiam centum dies; praeterea idem Pontifex in alio, *Reddituri*, ut supra, confratribus praefatis, qui ad processiones faciendas convenerint, etiam sexaginta dies de eis iniunctis seu aliâs quomodolibet debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxat.

VII. — In exercitio piorum operum.

Et 1º omnibus utriusque sexus confratribus, qui dederint secundum propriam eorum devotionem aliquam eleemosynam pro reparatione et aedificatione domorum et sustentatione fratrum Ordinis Eremitarum sancti Augustini, et sive cappellae vel altaris aut oratorii confraternitatis (ex indulto Gregorii XIII quinques, etc.), conceditur facultas, quod possint eligere confessorem idoneum presbyterum saecularem vel cuiusvis Ordinis religiosum, ab Ordinario utrumque ut supra approbatum, qui, eorum confessionibus diligenter auditis, pro commissis per eos excessibus, criminibus, delictis, quantumcumque gravibus, et omissionibus horarum canonicarum, et a censuris et poenis quavis causâ vel occasione latis (exceptis casibus reservatis ad formam Constitutionis *Quaecumque* Clementis VIII, ut supra), toties quoties opus fuerit, de quibus corde contriti et ore confessi fuerint, semel in vitâ et semel in mortis articulo plenariam remissionem omnium peccatorum ipsis in sinceritate fidei, unitate S. R. E., ac obedientiâ et devotione Romanorum Pontificum persistentibus impendere, ac poenitentiam salutarem iniungere valeant. Et si forsâ contingat personas praefatas sine confessione decedere, dummodo aliqua signa contritionis ante obitum eorum in eis apparuerint, vel morte repentinâ ab hac luce subtracti fuerint, etiam plena-

1 Aptius lege valeat nempe confessarius (R. T.).

Facultas aequandi plenariam remissionem omnium peccatorum et excessuum semel in vitâ et in articulo mortis.

riam absolutionem et remissionem huiusmodi consequuntur. Quod si dederint eandem ut supra eleemosynam pro defuncto (seu ex indulto Gregorii XIII, etc.) vere poenitentes et confessi eandem indulgentiam consequuntur, ita quod plenaria indulgentia huiusmodi pro plenissimâ relaxatione poenarum, quibus in purgatorio igne sunt expositae animae defunctorum suffragetur.

Benefactores confraternitatis tam vivi quam defuncti participant de omnibus bonis, quae sunt per fratres dicti Ordinis et in totâ Ecclesia.

Praedictique confratres benefactores confraternitatis, tam vivi quam defuncti, sunt participes in perpetuum in peregrinationibus et stationibus Terrae sanctae et liminum apostolorum Petri et Pauli, et S. Iacobi in Compostella, et in omnibus suffragiis, precibus, eleemosynis, ieiuniis, orationibus, disciplinis et ceteris omnibus spiritualibus bonis, quae fieri et fieri poterunt per fratres dicti Ordinis, et in totâ sacrosanctâ militari Ecclesiâ, et in omnibus membris eiusdem (Sixtus IV, *Inter praecipuas*, vi kalendas septembris, pontificatus anno VII).

Procuratoribus Ordinis et confraternitatis centum annorum, etc.

2º Praedictis confratribus existentibus procuratoribus dicti Ordinis sive confraternitatis, centum annos, et facientibus eleemosynam eidem Ordini sive confraternitati (ex indulto Gregorii XIII, quinques, etc.) quadraginta anni conceduntur indulgentiae (Martinus IV, ex transumpto Oscensi, ut supra). Praeterea Gregorius XIII, *Et si cunctae*, etiam ut supra, eisdem confratribus, quoties divinis officiis in capellâ aut oratorio confraternitatis celebrandis aut congregationibus vel orationibus per eosdem confratres et sorores fieri solitis interfuerint, vel ex alio casu praestiterint auxilium, consilium vel favorem, centum dies; et in alio, *Reddituri*, etiam ut supra, iisdem qui ad divina officia recitanda, mortuos sepeliendos conven-

rint, aut inermos et carceratos visiterint, sexaginta dies de eis, seu aliâs quomodolibet debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxat.

3º Et ultimo praefati confratres et consorores gaudent non solum omnibus indulgentiis, quae directe concessae fuerunt toti Ordini Eremitarum sancti Augustini ex praefatis constitutionibus apostolicis, verum, et quibuscumque aliis, quas eidem Ordini concesserunt per communicationem cum Ordinibus Praedicatorum et Minorum Sixtus IV in *Marimagno*, *Dum fructus uberes*; vii februarii, MCDLXXIV; Praedicatorum atque Carmelitarum et Servorum Iulius II, *Et si*, die xvii iunii MDVIII; cum Mendicantibus omnibus idem Iulius, *Religionem vestram*, die xxx iunii MDVIII; cum aliis Ordinibus et congregationibus idem Iulius, *Nihil est*, die xxiv septembris, MDVIII; cum iisdem Ordinibus omnibus universalissime Alexander IV, *Sacrae Religionis*, die viii martii MCDXCVII, Leo X, *In rerum*, die x iunii MDXIII, et Gregorius XIII, *Ad augendam*, ut supra; tum etiam Clemens VII, *Romanus Pontifex*, die ultimâ octobris MDXXX, per communicationem cum praedicto Ordine Eremitarum, et cum Ordinibus omnibus eorumque confraternitatibus in amplissimâ formâ sub his verbis: « Ipsosque fratres, moniales, sorores, personas, monasteria, domos, ecclesias et aliâ loca religionis huiusmodi omnibus et singulis privilegiis, exemptionibus, indultis et gratiis quibusvis dicti et aliorum Ordinum etiam Mendicantium, etiam de Observantiâ nuncupatorum, ac Ordinis Praedicatorum, Carmelitarum, B. Mariae Servorum, ac Minimorum, et aliorum quorumcumque Ordinum fratribus et personis, ac congregationibus, con-

1 Pessime ed. Main. legit *rerum pro verum* (R. T.).

Participatio indulgentiarum cum aliis Ordinibus.

fraternitatibus, illorumque ecclesiis, oratoriis, domibus et aliis piis locis, illorumque prioribus, fratribus et sororibus, conversis et oblatibus, corrigiatis, mantellatis et de poenitentia nuncupatis, et aliis utriusque sexus personis per eosdem praedecessores, ac etiam per nos quomodolibet etiam vivae vocis oraculo in genere concessis et in posterum forsitan concedendis, etc., uti, frui et gaudere posse et debere in omnibus et per omnia, perinde ac si tibi et Ordini tuo ac fratribus, monasteriis, ecclesiis et locis eiusdem Ordinis tui concessa fuissent, scientia, auctoritate et tenore praefatis etiam decernimus; et cum eodem Ordine Eremitarum sancti Augustini tantum Iulius II, die 11 iulii MDXII, in Brevi *Prae caeteris*, his verbis: « Declarantes insuper tres superiores eiusdem Ordinis gradus, videlicet, fratres, moniales et mantellatos, quod omnibus et singulis privilegiis, gratis et indultis, quae in *Marimagno*, seu aliis concessionibus, tam per nos quam per alios Romanos Pontifices praedecessores nostros Ordini antedicto concessis, continentur et expressa sunt, integre perfui debeant et possint; sed quarti gradus utriusque sexus personae, quibus zonam dari consuetum est, indulgentiis tantum gaudeant ». Hoc iisdem fere verbis habet Leo X, die x maii MDXIII, *Prae caeteris*: quarum vigore litterarum apostolicarum (omissis iis quae dictis indulgentiis sunt consimiles aliisque pluribus) selectae sunt infrascriptae indulgentiae:

Singulis ecclesiis dominicis et festis indulgentia plenaria.

1° Praedictis confratribus et consororibus, vere poenitentibus et confessis, seu firmum constituendi propositum habentibus, qui cappellam sive altare confraternitatis singulis diebus dominicis cuiuslibet Quadragesimae, ac in Resurrectionis et Ascensionis Domini Nostri Iesu Christi, ac Pentecostes et SS. Tri-

nitatis, ac Nativitatis eiusdem Domini Nostri Iesu Christi festivitatum diebus, a primis vesperis singularum dominicarum seu dierum huiusmodi usque ad occasum solis cuiuslibet ipsarum, devote visitaverint, et ibidem ter orationem dominicam et toties salutationem angelicam recitaverint, plenaria et vera omnium peccatorum suorum indulgentia et remissio; aliis vero singulis dominicis diebus cuiuslibet respective anni modo praefato visitantibus, triginta anni et totidem quadragesimae de iniunctis eis poenitentis misericorditer in Domino relaxantur (Leo X, *Et si cunctae*, MDXVIII, kalendis iulii, pontificatus anno vi).

Oracula vivae vocis vigore Constitutionis Iulii II Religionem vestram, necnon Clementis VII, Romanus Pontifex, quibus conceditur communicatio privilegiorum cum aliis Ordinibus, etiam vivae vocis oraculo tam concessorum quam in posterum concedendorum.

2° Praedicti confratres visitantes altaria deputanda in ecclesia Ordinis consequuntur easdem indulgentias, quas habere et consequi valerent et possent si septem ecclesias privilegiatas inviserent et adirent, quae intra et extra urbis Romae moenia constructae reperiuntur (Pius V, ex litteris orig. Ioannis Pauli tituli S. Pancratii S. R. E. presbyteri cardinalis ab Ecclesia nuncupati, sub datum Romae anno MDLXXI, die xxv novembris, pontificatus eiusdem Pii V anno vi).

3° In omnibus diebus communionis, quae solent fieri in Ordine fratrum Eremitarum sancti Augustini, scilicet in prima dominica Adventus, in die Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi, in die Epiphaniae, in Purificatione Beatae Mariae Virginis, in prima et quarta dominica Quadragesimae, in Annunciatione

Visitantibus septem altaria in ecclesiis dicti Ordinis indulgentiae septem ecclesiarum intra et extra Urbem.

Diebus communionis, indulgentia plenaria.

Beatae Mariae Virginis, feria quinta in Coena Domini, in dominica Resurrectionis Domini, in Ascensione eiusdem, in die sancto Pentecostes, in festo Corporis Christi, in Nativitate sancti Ioannis Baptistae, in festo Apostolorum Petri et Pauli, in Assumptione Beatae Mariae Virginis, in festo sancti Augustini, in Nativitate eiusdem Beatae Mariae Virginis, in festo sancti Michaelis Arcangeli et in solemnitate Omnium Sanctorum, praedicti utriusque sexus corrigiatorum confratres poenitentes et confessi ac sacra communione refecti, si post ipsam communionem genibus flexis recitaverint orationem *Deus omnium fidelium*, etc., aut orationem dominicam, si praedictam nescierint, pro conservatione status sanctae Matris Ecclesiae, ac Romani Pontificis pro tempore existentis, ex gratia et concessione Sedis Apostolicae plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam diebus praedictis consequentur.

Omnes supradictae indulgentiae fuerunt approbatae, confirmatae et innovatae a diversis Pontificibus respective, necnon S. R. E. cardinalibus, archiepiscopis, episcopis, praelatis ac ministris pro manutenzione commendatae, inter quos praecipue sunt sequentes:

Referuntur Pontifices, qui dictas indulgentias confirmaverunt.

Alexander IV in bulla *Odore suavi*, idibus iulii, pontificatus anno 1; idem et Nicolaus III (ex transumpto Oscensi, ut supra); Caelestinus V in bulla *Ex parte dilectorum*, nonis decembris, anno 1; Urbanus VI in bulla *Solet annuere*, xi kalendis maii, anno 11; Sixtus IV in bulla *Dum fructus uberes*, ut supra, item in bulla *Inter praecipuas*, etiam ut supra, qui omnia et singula privilegia, immunitates, exemptiones, concessionem, ac peccatorum plenarias

1 Edit. Main. legit *ex* (R. T.).

remissiones, quocumque nomine nuncupata, et sub quibuscumque tenoribus eidem Ordini fratrum Eremitarum sancti Augustini, illiusque fratribus et domibus quomodolibet concessa, sive a Sede Apostolica, sive a suis praedecessoribus, et ea quae a quibusvis praelatis et personis ecclesiasticis et a regibus et principibus seu aliis christifidelibus indulta sunt, confirmavit; Iulius II in bulla aurea *Dum fructus uberes*, ut supra, item in brevi *Et si ad bene*, die xvii iunii MDVIII, anno v, et in brevi *Exigit*, die xxi iulii MDXI, anno VIII, et in alio *Nihil est*, die xxiv septembris MDVIII, anno v; Leo X, in *rerum christianorum*, x iulii MDXIII, anno 1, et in bulla *Solet annuere*, ut supra, et in brevi *Licet sponte*, die vi maii MDXIV, anno xi; Clemens VII, *Romanus Pontifex*, pariter ut supra; Gregorius XV in amplissima forma in bulla *Iniuncti nobis*, iii nonas iunii MDCXXI, anno 1, post revocationem factam a Paulo V, *Cum caeteras*; quae quidem bulla Gregorii XV a sacra Congregatione indulgentiarum et reliquiarum fuit diligenter examinata, eademque censuit nihil obstare quominus confratres archiconfraternitatis cincturatorum, eique aggregatarum confraternitatum, uti et frui possent ac debeant omnibus et singulis indulgentiis in eadem bulla confirmatis et innodatis, non obstante praefata Pauli V revocatione, ut ex decreto eiusdem sacrae Congregationis sub die xvii aprilis MDCLXXIII.

Indulgentiae pro cunctis utriusque sexus christifidelibus visitantibus ecclesias Ordinis, vel exercentibus opera pia.

Alexander IV omnibus venientibus ad praedicationem fratrum Eremitarum sancti Augustini centum et octoginta dies concedit indulgentiae (ex tran-

Omnibus venientibus ad praedicationem fratrum Eremitarum sancti Augustini centum et octoginta dies.

1 Edit. Main. legit *eisdem* (R. T.).

sumpto Oscensi, ut supra); Martinus IV et Ioannes XXII omnibus visitantibus dicti Ordinis monasteria in omnibus festivitibus Sanctorum et Sanctarum dicti Ordinis, praecipue beati Augustini et beatae Monicæ matris eius, et per octavas ipsarum, et translationibus¹ et conversione S. Augustini, pro qualibet ipsarum festivitatum, concedit quadraginta annos et totidem quadragenas indulgentias; Nicolaus III supradictas indulgentias et in illis anni diebus pro qualibet die concedit centum dies indulgentiae, et adhuc remittit omnibus morientibus in habitu S. Augustini, si elegerint sepeliri in dicto habitu, quartam partem suorum peccatorum; hoc idem Clemens IV concedit de habitu (ex transumpto, ut supra); Nicolaus IV, *Licet is*, viii idus februarii, anno 1, omnibus vere poenitentibus et confessis, qui in festivitibus Assumptionis Beatae Mariae Virginis et S. Augustini confessoris, usque ad octo dies sequentes, annis singulis cum devotione debitâ venerabiliter visitaverint, centum dies de iniunctis eis poenitentibus misericorditer relaxat; Urbanus V omnibus benefactoribus Ordinis concedit suffragia, orationes et bona facta per fratres dicti Ordinis, et quae fiunt per totam universalem Ecclesiam, in perpetuum; in quibus vult ut sint participes tam vivi quam defuncti.

Hucusque summarium.

Petit confirmatio.

§ 3. Nobis propterea praefatus Iosephus episcopus dilectorum filiorum Nicolai Olivae prioris generalis, ac totius Ordinis fratrum Eremitarum S. Augustini nomine humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

¹ Videtur legendum *translationis* (R. T.).

§ 4. Nos igitur, piis eorundem¹ Iosephi episcopi ac Nicolai prioris generalis et fratrum dicti Ordinis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum cardinalium indulgentiis et sacris reliquiis praepositorum, qui indulgentias in *Summarium* huiusmodi redactas promulgari posse censuerunt, consilio, summarium praeinsertum, omniaque et singula in eo contenta, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, et, quatenus opus sit, omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones et poenitentiarum relaxationes in eodem summario expressas de novo eadem auctoritate harum serie perpetuo concedimus, necnon praeinsertum summarium dumtaxat (abrogatis reliquis omnibus summaribus indulgentiarum archiconfraternitati et confraternitatibus cincturatorum huiusmodi concessarum antehac editis) de cetero publicari atque servari debere decernimus et declaramus.

Ingredientibus confraternitatem indulgentia plenaria.

§ 5. Praeterea omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, qui dictam archiconfraternitatem, vel aliquam ex confraternitatibus illi iam aggregatis et imposterum quandocumque aggregandis, de cetero ingredientur, die primo eorum ingressus, si vere poenitentes et

¹ Edit. Main. legit *earundem* (R. T.).

confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Utque omnes et singulae indulgentiae praefatae animabus christifidelium, quae Deo in eharitate coniunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari possint, indulgemus.

Solemnitatem principalem confraternitatis, cum processione et indulgentia plenaria, transfert ad dominicam primam post festum S. Augustini.

§ 6. Et quia praecipua principalisque solemnitas archiconfraternitatis et confraternitatum praefatarum, ex concessione dicti Gregorii XIII praedecessoris per quasdam suas litteras, quarum initium *Ad ea*, etc., die xx novembris MDLXXVI expeditas, ut asseritur, factâ, cum processione quotannis primâ dominicâ Adventus communiter celebrari consuevit, ipsarumque archiconfraternitatis et confraternitatum confratribus et consorioribus, qui processioni huiusmodi intersunt, et iniuncta pietatis opera adimplent, plenaria indulgentia concessa reperitur: nos, specialem eisdem confratribus et consorioribus, quibus dicta dies dominica minus commoda esse dicitur, gratiam facere volentes, solemnitatem ac processionem et indulgentiam plenariam huiusmodi a dictâ primâ dominicâ Adventus ad dominicam primam post festum S. Augustini, servatâ tamen in reliquis earundem Gregorii XIII praedecessoris litterarum formâ et dispositione, ac sine ullo specialium indultorum apostolicorum, per quae nonnullis ex dictis confraternitatibus dies proprii pro eiusmodi solemnitate celebrandâ assignati sint, praeiudicio, auctoritate et tenore praedictis transferimus.

Decretum irritans.

§ 7. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore

quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Nou obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 9. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris die xxvii martii MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 27 martii 1675, pontif. anno v.

Registrata in Secretaria Brevium, in lib. mensis martii, part. II, fol. 250.

CLXXXI.

Confirmatio et innovatio privilegiorum per Iulium III, Gregorium XIII, Clementem VIII, Gregorium XV et Clementem IX collegio Germanico et Hungarico de Urbe concessorum, cum prohibitione episcopo Laudensi ne in ecclesiâ parochiali et monasterio S. Petri Laudiveteris Ordinis sancti

¹ Forsan legendum *martii* (R. T.).

Benedicti, eiusque annexis et dependentibus, olim plenarie unito eidem collegio, ullam potestatem aut iurisdictionem tam ordinariam quam delegatam exerceat, usque ad beneplacitum Sanctae Sedis, translata interim iurisdictione huiusmodi in metropolitanum Mediolanensem.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Gregorius XIII
monasterium S.
Petri Laudiveteris
Ordinis sancti Benedicti
Laudensis dioecesis
univit collegio Germanico.

§ 1. Exposuerunt nobis nuper venerabiles fratres nostri S. R. E. cardinales collegii Germanici et Hungarici de Urbe protectores, quod licet dudum felix recordationis Gregorius Papa XIII, praedecessor noster, monasterium S. Petri Laudiveteris, Ordinis sancti Benedicti, Laudensis dioecesis (quod conventu regulari carebat, et in quo praeter vicarium perpetuum, qui curam animarum parochianorum illius ecclesiae, quae etiam parochialis erat, exercebat, alii duo vel tres servientes presbyteri saeculares dumtaxat, iique ad nutum amovibiles, ad celebranda ibi divina officia residebant nomine tantum et denominatione abbatis, ac dignitate abbatiali, necnon ordine ac omni statu et essentia regularibus, auctoritate apostolica perpetuo suppressis et extinctis), cum ecclesia, aedibus, aedificiis, proprietatibus, praediis, possessionibus, bonis, iuribus, iurisdictionibus et actionibus, ac illi annexis quibuscumque, dicto collegio eadem auctoritate, sub certis modo et forma tunc expressis eiusdem¹, perpetuo univert, annexerit et incorporaverit, perpetuamque in eadem ecclesia vicariam cum dote congrua pro uno vicario perpetuo, qui curam animarum dictorum parochianorum exerceret, crexerit et instituerit;

¹ Syntaxis suspensa manet usque ad nihilominus pag. 569 b (R. T.).

² Vox eiusdem praeter rem esse videtur (R. T.).

Et subinde (postquam tam recolendae memoriae Iulius Papa III etiam praedecessor noster quam praedictus Gregorius praedecessor collegium praedictum, ac illius scholares et ministros pro tempore existentes, eorumque bona in dicta Urbe vel extra eam ubicumque locorum consistentia, ab omni iurisdictione et correctione, visitatione, dominio, superioritate et potestate quorumcumque iudicum et officialium in ipsa Urbe vel aliis ubilibet constitutorum prorsus liberos, immunes et exemptos, ac libera, immunita et exempta fecerant et constituerant, necnon eos et ea sub beati Petri et Sedis Apostolicae protectione susceperant, dictusque Gregorius praedecessor nonnullos in humanis agentes eiusdem S. R. E. cardinales dicti collegii eiusque collegialium ac personarum et honorum quorumcumque protectores constituerat et deputaverat, illisque omnes et singulas causas civiles et criminales, meras et mixtas, dicti collegii, illiusque collegialium, scholarium, rectorum, aliorumque ministrorum et officialium pro tempore existentium, in rebus et bonis¹, collegium supradictum, ac illius res, iura et actiones ac bona concernentibus, tam active quam passive, per se ipsos, aut alium seu alios qui eis viderentur, etiam manu regia, ac omni et quacumque appellatione remota, audiendi, cognoscendi, decidendi, sineque debito terminandi, aliaque faciendi et exequendi liberam facultatem concesserat) piae memoriae Clemens Papa VIII praedecessor noster, ad tollendam tunc exortam quamdam dubietatem, motu proprio, ac ex certa scientia, atque apostolicae potestatis plenitudine, statuerit et ordinaverit, et ita etiam praedictorum

¹ Verba in rebus et bonis in loco parallelo tom. VIII, pag. 85 a non leguntur, et praeter rem esse videntur (R. T.).

Clemens VIII
declarat exemptionem ipsius
collegii Germanici.

praedecessorum mentem et intentionem fuisse declaraverit, quod, praeter praedictos collegii Germanici et Hungarici huiusmodi protectores, nullus alius iudex quacumque auctoritate, privilegio et facultate munitus, tam ecclesiasticus quam saecularis, ac tam ordinarius quam delegatus, tam in dicta Urbe quam extra eam, in causis et negotiis ad collegium praedictum, illiusque personas, res et bona ac iura quomodolibet ex quovis capite spectantibus et pertinentibus, tam praesentibus quam futuris, sive active sive passive, tam in prima quam in secunda et ulteriori instantia, quomodolibet exercere valeret; sed quod omnis iurisdictione et superioritas in omnibus et singulis causis supradictis, ac quibuscumque aliis civilibus et criminalibus, meris et mixtis, ipsum collegium ac illius scholares, ministros, officiales et personas, eorumque bona, res et iura quaecumque aut aliis quomodolibet concernentibus, ad praedictos et pro tempore existentes eiusdem collegii protectores, vel eorum iudicem seu iudices deputatum seu deputatos, vel deputandum seu deputandos, pleno iure et in quacumque instantia, etiam private quoad omnes alios quoscumque iudices, etiam quoad illarum finalem et totalem executionem, cum facultate illas omnes quomodolibet coram aliis quibuscumque iudicibus introductas et pendentes reassumendi, ac illis inhibendi, aliisque facultatibus, clausulis et decretis in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper editis latius contentis et expressis;

Privilegia collegii Germanici confirmantur a Gregorio XV.

Ac postmodum (accepto per similis recolendae memoriae Gregorium PP. XV etiam praedecessorem nostrum, quod, licet, stantibus praemissis, omnis iurisdictione et superioritas in singulis causis huiusmodi protectoribus praedictis competere nosceretur, ac etiam praefatus Grego-

rius XIII praedecessor per alias suas litteras spirituales iurisdictionem et animarum curam, quam ecclesiae dicto collegio unitae habebant, totam ad ipsius collegii protectores pertinere, et, si quid forte in praedicti collegii constitutionibus desiderari usus rerum magis demonstraret, aut obscurum foret vel ambiguum, id protectores et superiores praedictos, re mature deliberata, ex communi omnium consensu supplere et declarare ac ad alia extendere posse voluisset, et desuper collegium, illiusque protectores, collegiales, personae et ministri huiusmodi molestari non deberent; nihilominus nonnulli contra mentem et intentionem praedecessorum praedictorum sese in iurisdictione huiusmodi intromittere praesuniebant et procurabant, ac tunc forte lites desuper introductae reperiebantur) ipse Gregorius XV praedecessor¹, in praemissis omnem dubitandi occasionem tollere volens, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus (praevia privilegiorum anteriorum confirmatione, ac quarumcumque litium et causarum super praemissis seu eorum aliquo quomodolibet introductarum, ac etiam in auditorio² causarum palatii apostolici vel alibi coram quibuscumque iudicibus pendendum avocatione, illarumque suppressione et extinctione, ac perpetui silentii impositione), inter alia statuerit et ordinaverit, et ita eorumdem praedecessorum et suae mentis et intentionis fuisse et esse declaraverit, quod, praeter praedictos et pro tempore existentes collegii Germanici et Hungarici huiusmodi protectores, nullus alius iudex quacumque dignitate, auctoritate, privilegio et facultate munitus, tam ecclesiasticus

¹ Bulla Gregorii XV habetur in Bullario Clementis IX, tom. XVII, pag. 682 et seq. (R. T.).

² Male ed. Main. legit auditoris; vide in loco parallelo, tom. XVII, pag. 686 b (R. T.).

quam saecularis, ac tam ordinarius quam delegatus, tam in dicta Urbe quam extra eam, in causis et negotiis ad praefatum collegium, illiusque personas quascumque, res, bona et iura ex quovis capite spectantibus et pertinentibus, tam praesentibus quam futuris, quovis modo se intromittere, vel alias actum aliquem iurisdictionis tam civilis quam criminalis, tam circa res, bona et iura ipsius collegii, quam illius personas, necnon parochiales ac sine cura ecclesias seu cappellas, cappellanas et beneficia quaecumque dicto collegio quomodolibet unita seu annexa, aut ab eo ratione monasteriorum, prioratum seu ecclesiarum ipsi incorporatarum quocumque modo dependentia, ac presbyteros, vicarios, cappellanos et ministros, quomodolibet nuncupatos, illis pro tempore etiam in cura et exercitio parochialibus ac divinis deservientes, ad nutum protectorum vel aliorum superiorum aut collegialium dicti collegii, praevia tamen Ordinarii approbatione, ponendos et amovendos, ac etiam perpetuos, quomodolibet exercere¹ posset et valeret; curamque omnium et singularum ecclesiarum parochialium et curatarum ad praedictum collegium quomodolibet spectantium ab omnimoda iurisdictione, superioritate et dominio quorumcumque Ordinariorum penitus et omnino (praeterquam in casibus a Concilio Tridentino expressis) perpetuo exemerit et liberaverit, ac omnem iurisdictionem et superioritatem in omnibus et singulis causis suprascriptis et aliis quibuscumque civilibus et criminalibus, meris et mixtis, ipsum collegium et eius scholares, ac ecclesias eidem collegio unitas, ministros, officiales et personas, eorumque bona, res et iura et curam animarum,

¹ Male in loco parallelo tom. xvii, p. 687 b legimus *exercentes pro exercere* (R. T.).

illiusque exercitium ac sacramentorum ecclesiasticorum administrationem, aut alias quomodolibet concernentibus, ad praefatos et pro tempore existentes eiusdem collegii protectores, vel eorum iudicem seu iudices deputatum seu deputatos, vel deputandum seu deputandos, pleno iure in quacumque instantia, et privative quoad vicarium Urbis et quoscumque locorum Ordinarios et omnes alios quoscumque iudices praedictos, etiam quoad illarum totalem et finalem executionem, cum diversis facultatibus spectare et pertinere in omnibus et per omnia perpetuo debere voluerit seu indulserit, eisque liberam, plenam, amplam et omnimodam desuper facultatem et auctoritatem impertitus fuerit;

Licet quoque similis memoriae Clemens IX, pariter praedecessor noster, omnia et singula privilegia, facultates, iurisdictiones, superioritates, praerogativas, gratias et indulta memorato collegio, eiusque personis, rebus et bonis, ac S. R. E. praedictae cardinalibus eiusdem collegii protectoribus, ac alias quomodolibet a praefatis Iulio III, Gregorio XIII, Clemente VIII et Gregorio XV praedecessoribus per eorum litteras super praemissis emanatas respective concessa et attributa et confirmata et approbata, dictasque litteras cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, ac inde legitime secutis et secuturis quibuscumque, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus perpetuo approbaverit et confirmaverit, et memoratos cardinales dicti collegii protectores tunc et pro tempore quandocumque existentes omnem superioritatem, omnemque iurisdictionem eis, sicut praemittitur, concessam et attributam in quibusvis causis, litibus et controversiis tam civilibus quam criminalibus, meris et mixtis, etiam privative

Clemens IX omnia supradicta privilegia pariter motu proprio confirmavit.

quoad omnes et singulos iudices supradictos, et alias, in omnibus et per omnia, prout in litteris dicti Gregorii XV praedecessoris expressum est, circa ecclesias et monasteria, et signanter circa supradictum S. Petri Laudiveteris Laudensis dioecesis, eorumque ecclesias, cappellas, cappellanas et beneficia, ac membra, expendentia¹, bona, praedia, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta quaecumque dicto collegio dudum apostolica auctoritate perpetuo unita, annexa et incorporata, et ab eo quomodolibet expendentia, ac in alia quaecumque monasteria, prioratus et ecclesias et beneficia, quae eidem collegio pari auctoritate in futurum quandocumque uniri, annecti et incorporari contingeret, eorumque respective personas, presbyteros, cappellanos, vicarios et ministros quoslibet, libere ac sine ullo prorsus impedimento exercere, ceteraque omnia eis per praefatas litteras quovis modo concessa facere et exequi posse ac debere, motu, scientia et potestatis plenitudine paribus decreverit et declaraverit;

Idem Pontifex omnia supradicta privilegia pariter motu proprio confirmavit et approbavit.

Ac demum nos, motu similiter proprio, ac certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praefata omnia et singula privilegia, facultates, iurisdictiones, superioritates, praerogativas, gratias et indulta, praedicto collegio eiusque personis, rebus et bonis, ac cardinalibus illius protectoribus, et alias quomodolibet concessa et attributa ac confirmata et approbata, pariformiter, cum omnibus inde legitime secutis et secuturis, approbaverimus et confirmaverimus ac innovaverimus, rataque et grata habuerimus, ac illis omnibus et singulis perpetuae atque irrefragabilis apostoli-

¹ Forsan legendum *dependentia*, et ita similiter paulo post, lin. 14 (R. T.).

caae firmitatis robur, patrocinium et praesidium adiecerimus, et alias, prout in nostris desuper in simili forma Brevis die III novembris proxime praeteriti, ac singulis praedecessorum praedictorum super praemissis respective expeditis litteris, quarum omnium et singularum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et de verbo ad verbum insertis haberi volumus uberius continetur²:

Nihilominus venerabilis frater Bartholomaeus episcopus Laudensis (non attentis nec ea qua decet reverentia servatis privilegiis et facultatibus huiusmodi eidem cardinalibus protectoribus per praefatos Romanos Pontifices nostros ut praefertur concessis et per nos confirmatis et innovatis) ipsorum cardinalium protectorum ac iudicum ab eis deputatorum iurisdictionem perturbare, ac vicarii et cappellanorum ad exercendam in supradicta parochiali ecclesia S. Petri Laudiveteris animarum curam, necnon concionatoris ad praedicandum ibidem verbum Dei deputationem ad se spectare praetendit, ac concionatori, per eosdem cardinales protectores seu eorum iussu vel auctoritate deputato, benedictionem concedere recusavit, itaut anno proxime praeterito millesimo sexcentesimo septuagesimo quarto ad venerabilem fratrem archiepiscopum Mediolanensem metropolitanum recursum haberi oportuerit, qui benedictionem concionatori sic deputato concessit, et ipse concionator subinde sacras conciones in eadem ecclesia habuit.

Quinimo idem Bartholomaeus episcopus dilectum filium Ioannem Baptistam Manusardum, ecclesiae S. Petri eidem collegio unitae cappellanum (qui, dum procurator dicti collegii litteras nostras

Attentata episcopi Laudensis contra praedicta.

Novum attentatum praedicti episcopi.

² Hic demum absolvitur antecedens periodi inceptae per verbum *licet* sup. pag. 566 a (R. T.).

praedictas super confirmatione ac innovatione privilegiorum huiusmodi emanatas, necnon litteras deputationis de personâ dilecti filii Caroli Francisci Ceva canonici ecclesiae Mediolanensis in iudicem monasterii ac parochialis ecclesiae huiusmodi eisque annexorum a praedictis cardinalibus protectoribus factae in actis eius curiae episcopalis Laudensis insinuabat, praesens aderat) sub certis praetextibus capi ac maletractari et in carcerem detrudi curavit, et subinde visitationem dictae ecclesiae parochialis, eiusque cappellarum seu oratoriorum ab illâ dependentium, seu intra illius fines consistentium, ac personarum illis insertentium, quam dilectus filius Carolus Franciscus Ceva iudex ab eisdem cardinalibus deputatus illorum iussu obiit, per suos ministros turbare; ac ipse postmodum, assumptâ militari manu et velut insultabundus eandem parochialem ecclesiam illiusque presbyteros seu cappellanos et personas modis incongruis visitare, eisque terrorem incutere, et qui ad eius mandatum sese eius violentiis non sistebant, a divinis suspendere, seu ut se sisterent sub poenâ suspensionis a divinis huiusmodi mandare, ac interdictum, quod dictus Carolus Franciscus iudex a praedictis cardinalibus protectoribus deputatus propter excessus a confratribus cuiusdam confraternitatis intra limites praedictae parochialis ecclesiae erectae commissos canonice tulerat, violare seu violari curare, aliosque excessus committere praesumpsit, in gravissimum collegii praedicti detrimentum ac iurisdictionis et potestatis dictis cardinalibus protectoribus ab Apostolica Sede attributae¹ vilipendium, contemptum, necnon in libertatis et immunitatis ecclesiae damnum, praeciudicium et gravamen.

¹ Male edit. Main. legit attributa (R. T.).

§ 2. Nobis propterea dicti cardinales protectores humiliter supplicarunt, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ne interea dum super praemissis et illorum occasione inter praefatos cardinales protectores ex unâ, ac dictum Bartholomaeum episcopum ex alterâ partibus disceptatur, alia et forsitan graviora nascentur incommoda, ex commissi nobis divinitus pastoralis officii debito providere cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac praefatis aliisque iustis et rationabilibus ex causis nobis notis adducti, et controversiarum huiusmodi litiumque desuper forsitan exortarum et pendentium statum et merita, nominaque et cognomina ac qualitates iudicum et collitigantium, aliave quaecumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et specificatis habentes, ut, pendentibus controversiis seu litibus huiusmodi, et interim ad nostrum et Sedis Apostolicae beneplacitum, pro parte eorundem modernorum et pro tempore existentium dicti collegii protectorum ac vicariorum seu provicariorum, aliorumque presbyterorum seu cappellanorum et ministrorum quorumcumque ad curam animarum ac divina officia in supradicta ecclesiâ parochiali, illique annexis, ac intra illius fines consistentibus, et a praedicto monasterio quomodolibet dependentibus ecclesiis, seu cappellis et oratoriis, aliisque locis piis quibuscumque, exercenda et obeunda respective, necnon concionatorum ad verbum Dei inibi praedicandum per eosdem cardinales deputatorum et deputandorum, pro ipsorum vicariorum seu provicariorum aliorumque presbyterorum seu cappellanorum et ministrorum approbatione, pastoralique benedictione per

Proces cardinalium protectorum.

Pontifex declarat ut in rubrica.

concionatores huiusmodi obtinendâ, ac pro aliis, si quae sint, pro quibus ad memoratum Bartholomaeum episcopum Laudensem etiam tanquam Apostolicae Sedis delegatum, ac etiam iuxta praedictorum privilegiorum et litterarum apostolicarum tenorem et dispositionem recurrendum esset, non ad dictum Bartholomaeum, seu pro tempore existentem episcopum Laudensem, sed ad venerabilem fratrem modernum et pro tempore existentem archiepiscopum Mediolanensem metropolitanum recurri libere et licite possit et debeat (ita ut idem archiepiscopus vicarios seu provicarios aliosque presbyteros seu cappellanos et ministros huiusmodi approbare, pastoralium concionatoribus praedictis benedictionem impertiri, aliaque praemissa facere et exequi valeat, in omnibus et per omnia, perinde ac si loci Ordinarius existeret), auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, sine ullo tamen partium praefatarum aut alterius earum praeciudicio, concedimus et indulgemus. Nos enim eidem moderno et pro tempore existenti archiepiscopo praemissa omnia et singula faciendi et exequendi, ac etiam praefatos presbyteros seu cappellanos aliosque clericos dictae parochiali ecclesiae aliisque ecclesiis, cappellis et oratoriis a dicto monasterio dependentibus insertentibus, a praedictae suspensionis aliisque censuris et poenis ecclesiasticis in eos a dicto Bartholomaeo episcopo propter praemissa seu illorum occasione quomodolibet latis seu comminatis, quatenus opus sit, absolvendi et totaliter liberandi, ac eis desuper opportune dispensandi, ceteraque in praemissis et circa ea quomodolibet necessaria et opportuna faciendi, dicendi, gerendi et exercendi, ac executioni mandari curandi, quamcumque necessariam et opportunam facultatem, durante benepla-

cito huiusmodi dumtaxat duraturam, eadem auctoritate, harum serie, concedimus et impertimur.

§ 4. Districte propterea inhibentes tam dicto Bartholomaeo et pro tempore existenti episcopo Laudensi sub interdicti ingressus ecclesiae, quam eius vicariis, procuratoribus, fiscalibus, actuariis, notariis, bariscellis, aliisque eius curiae episcopalis ministris et officialibus quibuscumque, nunc et pro tempore existentibus, sub excommunicationis latae sententiae ipso facto absque aliâ declaratione incurrendae, et indignationis nostrae, aliisque nostro et pro tempore existentium Romanorum Pontificum arbitrio imponendis poenis, ne, dicto beneplacito durante, se se in visitatione, correctione, iurisdictione, curâ et gubernio, superioritate, aliave quacumque tam ordinariâ quam delegatâ potestate et auctoritate super praefatam ecclesiam S. Petri Laudiveteris, aliasque ecclesias seu cappellas a praefato monasterio quomodolibet dependentes, ac oratoria intra fines eiusdem parochialis ecclesiae et monasterii huiusmodi existentia, et confraternitates laicorum in eis erectas, aut electione, deputatione, examine, approbatione vicariorum seu provicariorum, aliorumque presbyterorum seu cappellanorum, aut clericorum, aliorumque ministrorum et concionatorum, ibidem nunc et pro tempore curam animarum ac divina officia aliasque functiones ecclesiasticas et verbi Dei praedicationem respective obeuntium seu exercentium, ipsorumque concionatorum benedictione, aliisque quibuslibet actibus iurisdictionalibus, sese ullo modo ingerere, aut iurisdictionem quamcumque seu auctoritatem et potestatem etiam delegatam ibidem seu contra personas praedictas exercere, ullumve actum iurisdictionis

¹ Edit. Main. legit ad (R. T.).

Prohibito facta episcopo Laudensi.

tionalem facere, aut vicarios seu pro-
vicarios, presbyteros, cappellanos, con-
cionatores, aliosque ministros collegii
praedicti quovis quaesito colore, praetextu vel ingenio, directe vel indirecte, seu aliis quomodolibet molestare, perturbare vel inquietare audeat quovis modo seu praesumat.

Præsentium
litterarum ob-
servantiam de-
mandat ac
supplet omnes
quoscumque de-
fectus.

§ 5. Ac decernentes easdem praesen-
tes litteras, et in eis contenta quaecum-
que, etiam ex eo quod Bartholomaeus
episcopus et alii praefati, seu alii qui-
cumque in praemissis seu eorum ali-
quo¹ ius vel interesse habentes seu ha-
bere praetendentes, illis non consense-
rint, nec ad ea vocati, citati et auditi,
neque causae, propter quas praesentes
emanarint, sufficienter adductae, verifi-
catae aut iustificatae fuerint, vel ex aliâ
quacumque etiam quantâvis iuridicâ et
²privilegiatâ causâ, colore, praetextu et
capite, etiam in corpore iuris clauso,
etiam enormis, enormissimae et totalis
laesionis, de subreptionis vel obreptionis
aut nullitatis vitio, seu intentionis
nostrae aut interesse habentium con-
sensus, aliove quolibet etiam quantum-
vis magno et substantiali et incogitato
ac incogitabili, individuumque expres-
sionem requirente, defectu notari, im-
pugnari, infringi, retractari, limitari, mo-
dificari, in controversiam vocari, seu ad
terminos iuris reduci, aut adversus illas
aperitionis oris, restitutionis in integrum,
aliudve quodcumque iuris, facti vel gra-
tiae remedium intentari vel impetrari,
seu impetrato, aut² etiam motu proprio et
de apostolicae potestatis plenitudine con-
cesso vel emanato, quempiam in iudicio
vel extra illud uti seu se iuvare ullo
modo minime posse; sed ipsas praesen-
tes litteras firmas, validas et efficaces
existere et fore, suosque plenarios et

¹ Edit. Main. legit *aliquid* (R. T.).

² Voculam aut nos addimus (R. T.).

integros effectus sortiri et obtinere, ac
illis, ad quos spectat et spectabit in fu-
turum, plenissime suffragari, ac ab eis
respective in omnibus et per omnia in-
violabiliter et inconcusse observari et
adimpleri, sicque et non aliter in prae-
missis censi, atque ita per quoscum-
que iudices ordinarios et delegatos, etiam
causarum palatii apostolici auditores, ac
S. R. E. praefatae cardinales, etiam de
latere legatos, et alios quoslibet quacum-
que praeeminentiâ et potestate fungen-
tes et functuros, sublata eis et eorum
cuilibet quavis aliter iudicandi et inter-
pretandi facultate et auctoritate, iudica-
ri et definiri debere, ac irritum et ina-
ne si secus super his a quoquam, quavis
auctoritate, scienter vel ignoranter, con-
tigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus quarumcumque
litium pendentia, aliisque praemissis,
ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancella-
riae apostolicae regulâ de iure quaesito
non tollendo, aliisve apostolicis, ac in
universalibus provincialibusque ac syno-
dalibus conciliis editis, generalibus vel
specialibus, constitutionibus et ordina-
tionibus, necnon quibusvis, etiam iura-
mento, confirmatione apostolicâ, vel qua-
vis firmitate aliâ roboratis, statutis et
consuetudinibus, stylis et usibus, etiam
immemorabilibus, privilegiis quoque, in-
dultis et litteris apostolicis, etiam eccle-
siae Laudensi eiusque praesulibus et
aliis personis quibuslibet, sub quibus-
cumque verborum tenoribus et formis,
et cum quibusvis etiam derogatoriis
derogatoriis, aliisque efficacioribus, effi-
cacissimis et insolitis clausulis, irritan-
tibusque et aliis decretis, in contrarium
praemissorum, in genere vel in specie,
ac aliis quomodolibet concessis, confir-
matis et innovatis; quibus omnibus et
singulis, etiamsi pro illorum sufficienti
derogatione de illis eorumque totis te-

Amplissime
quibuscumque
contrariis dero-
gat.

noribus specialis, specifica, expressa et
individua, ac de verbo ad verbum, non
autem per clausulas generales idem¹ im-
portantes, mentio seu quaevis expressio
habenda, aut aliqua alia exquisita forma
ad hoc servanda foret, tenores huiusmo-
di, ac si de verbo ad verbum, nihil pe-
nitus omissis, et formâ in illis traditâ ob-
servatâ, exprimerentur et insererentur,
praesentibus pro plene et sufficienter
expressis et insertis habentes, illis aliis
in suo robore permansuris, ad praemis-
sorum effectum, hac vice dumtaxat, spe-
cialiter et expresse derogamus; ceteris-
que contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maior-
em, sub annulo Piscatoris, die IX aprilis
MDCLXXV, pontificatus nostri anno V.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 9 aprilis 1675, pontif. anno V.

CLXXXII.

*Exemptio Antonii Vieyra Lusitani pres-
byteri regularis Societatis Iesu ad e-
ius vitam a quacumque iurisdictione
tribunalis S. Officii Portugalliae, ac
immediata subiectio² Congregationi
S. Officii de Urbe in quibusdam cau-
sis ad dictum tribunal spectantibus,
quae contra dictum Vieyra ex qua-
cumque causâ moveri possent in dicto
tribunali S. Officii Portugalliae.*

Dilecto filio Antonio Vieyra Lusitano,
presbytero regulari Societatis Iesu,
Clemens Papa X.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Religionis zelus, sacrarum litterarum
scientia, vitae et morum honestas, alia-
que laudabilia probitatis et virtutum

¹ Male ed. Main. legit *eidem* pro *idem* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *immediate subiectio*
pro *immediata subiectio* (R. T.).

merita nos adducunt ut quieti tuae be-
nigne consultum velimus.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) tu,
qui presbyter regularis Societatis Iesu
existis, ac in almâ Urbe nostrâ de prae-
senti degis, eiusdem Urbis aërem tem-
peramento tuo contrarium experiaris;
ac proinde, iam gravis annis et nonnullis
corporis infirmitatibus obnoxius, pericu-
la valetudini tuae imminetia praeve-
niendi gratiâ in Lusitaniam patriam tuam
prope diem, benedicente Deo, reverti in-
tendas: hinc est quod nos, iustis de cau-
sis animum nostrum moventibus, reli-
giosae tranquillitati atque securitati tuae,
quantum nobis ex alto conceditur, pro-
videre cupientes, teque a quibusvis ex-
communicationis, suspensionis et inter-
dicti, aliisque ecclesiasticis sententiis,
censuris et poenis, a iure vel ab homine,
quavis occasione vel causâ latis, si qui-
bus quomodolibet innodatus existis, ad
effectum praesentium dumtaxat conse-
quendum, harum serie absolventes et
absolutum fore censentes, motu proprio,
ac ex certâ scientiâ et maturâ delibera-
tione nostris, deque apostolicae potesta-
tis plenitudine, te a quacumque iurisdic-
tione, potestate et auctoritate venera-
bilis fratris Petri, archiepiscopi Sinden-
sis, generalis, ac dilectorum filiorum
reliquorum inquisitorum adversus haer-
eticam et apostolicam a christianâ re-
ligione fideque catholica pravitatem in
Portugalliae et Algarbiorum regnis au-
toritate apostolicâ deputatorum nunc
et pro tempore existentium, illorumque
respective vicariorum, commissariorum,
assessorum, ceterorumque officialium et
ministorum quorumcumque, itaut illis,
tam coniunctim quam divisim, eorum-
que cuilibet¹, ex quacumque causâ, etiam
specificâ et individua mentione dignâ,

¹ Male edit. Main. legit *quolibet* pro *cuilibet*
(R. T.).

Exemptio de
qua in rubricâ.

ac de necessitate specialiter exprimendâ, tam de praesenti quam de praeterito vel de futuro, nullam in te¹ iurisdictionem, potestatem vel auctoritatem exercere, nullumque actum iurisdictionalem, sive iudiciale sive extraiudiciale, contra te facere, decernere, mandare vel exequi, neque te quovis quaesito colore, praetextu, ingenio, causâ vel occasione, directe vel indirecte, aut aliâs quomodolibet molestare, perturbare vel inquietare possint, tenore praesentium, ad tui vitam, plenarie eximimus et totaliter liberamus, ac exemptum et liberum esse et fore decernimus et declaramus.

Eum subit-
elit supremas et
generali inquisi-
tioni Urbis.

§ 2. Teque in omnibus et quibuscumque causis ad tribunal S. Officii Inquisitionis haereticae et apostolicae pravitate quomodolibet spectantibus, quae contra te ex quacumque ratione seu causâ, etiam ut praesertur de necessitate specificè et in individuo exprimendâ, tam de praesenti quam de praeterito et de futuro, seu aliâs quomodolibet moveri seu intentari possent, ac etiam forsitan in tribunali S. Officii Inquisitionis dictorum regnorum iam motis et intentatis, immediatae iurisdictioni potestati et auctoritati Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in totâ republicâ christiana generalium inquisitorum adversus haeticam et apostaticam pravitate huiusmodi ab hac Sanctâ Sede specialiter deputatorum, coram qua dumtaxat in omnibus et singulis causis praedictis tenearis de iustitiâ respondere, motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, itidem ad tui vitam, harum serie subiicimus et supponimus, ac subiectum et suppositum esse et fore decernimus similiter et declaramus.

Supplet om-
nes defectus.

§ 3. Decernentes pariter easdem praesentes litteras, et in eis contenta quae

¹ Male edit. Main. legit se pro te (R. T.).

cumque, etiam ex eo quod generalis et alii inquisitores, ceterique praefati, et alii quicumque, etiam specificâ et individua mentione et expressione digni, in praemissis ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati vel auditi, neque causae, propter quas praesentes emanaverint, adductae, specificatae verificatae vel iustificatae fuerint, aut ex aliâ quacumque etiam quantumvis legitimâ, iuridicâ, piâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali individuaque expressionem requirente ac incogitato et inexcogitabili defectu notari, impugnari, modificari, limitari, infringi, detractari, vel invalidari, ad terminos iuris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, seu impetrato, aut etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus concessio vel emanato, quempiam in iudicio seu extra illud uti seu se iuvare nullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac tibi in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos, et Apostolicae Sedis nuncios, necnon generalem ceterosque inqui-

sitores praefatos, et alios quoslibet, quacumque praeeminentiâ et postestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis am-
plius de-
rogat.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, et in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, seu quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam in favorem S. Officii regnorum praefatorum, illiusque inquisitorum, etiam generalium, et officialium et ministrorum quorumlibet, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos et Sedem praefatam, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter et aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et quantiscumque vicibus approbatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda atque alia exquisita forma ad

hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et formâ in illis traditâ observatâ, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac plenissime derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvii aprilis mdclxxv, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS,

Dat. die 17 aprilis 1675, pontif. anno v.

Registr. in Secret., in libro v Brevium diversorum, fol. 343.

CLXXXIII.

Alia absolutio Iouannis Baptistae Sauvage et Francisci Perinet, canonicorum ecclesiae Bisuntinae, a censuris et poenis quibus propter temerariam electionem decani dictae ecclesiae ab Alexandro VII innodati, et de eius ordine et mandato denunciati fuerant¹.

Venerabili fratri Petro,
archiepiscopo Bisuntino,
Clemens Papa X.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum nos, per quasdam nostras in simili formâ Brevis die xvi novembris proxime praeteriti expeditas litteras, tibi dedimus in mandatis, ut quatuor ibidem nominatos canonicos istius metropolitanae ecclesiae Bisuntinae (qui, unâ cum

Absolutio prius
data aliis cano-
nicis eiusdem
ecclesiae.

¹ Seriem huiusmodi censurarum et poenarum, necnon causas ob quas latae fuerunt, videas in Constitutione huius Pontificis incipiente *Aliâs postquam* (quam habes supra pag. 511).

aliis eiusdem ecclesiae canonicis, dudum decanatus dignitate primā post pontificalem in ecclesia huiusmodi, per promotionem bonae memoriae Ioannis Iacobi Fauche de Dompriel ad dictam ecclesiam Bisuntinam pastoris solatio tunc destitutam a felicis recordationis Alexandro Papa VII praedecessore nostro factam, vacante, et per eundem Alexandrum praedecessorem suae dispositioni specialiter reservatā, contra ipsius Alexandri praedecessoris mandata eis intimata, Guillelmum Humbertum a Praecipiano in decanum eiusdem ecclesiae nulliter ac temerarie eligere, et illum in possessionem decanatus huiusmodi intrudere, aliosque excessus committere ausi fuerant, eaque de causā ab ipso Alexandro praedecessore per quasdam suas pariter in formā Brevis litteras diversis censuris et poenis ecclesiasticis innodati, dictique Alexandri praedecessoris iussu publice denunciati, nec unquam a censuris et poenis huiusmodi canonice absoluti, sed illis adhuc illaqueati reperiebantur, attentā eorum persistentiā de dictā electione sic per eos temerarie factā, quam uti a Sede Apostolicā damnatam damnaverant et damnabant, et quantum in ipsis erat retractaverant et retractabant, cum iuramento quod dictum Guillelmum Humbertum in legitimum decanum nunquam agnitori, sed pro tali dilectum filium Ioannem de Watteville a Sede Apostolicā de dicto decanatu legitime provisum habituri essent) a censuris et poenis huiusmodi auctoritate nostrā apostolicā sub certis modo et formā tunc expressis absolveres et cum eis opportune dispensares, et aliās, prout in eisdem nostris litteris, quarum ac praefatarum Alexandri praedecessoris litterarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum

insertis haberi volumus, uberius continetur;

§ 2. Et, sicut pro parte Ioannis Baptistae Sauvage et Francisci Perinet canonicorum eiusdem ecclesiae Bisuntinae nobis nuper expositum fuit, ipsi quoque de praefatis excessibus plurimum dolentes, ac sincero corde et reverenti gratiam huius sanctae Sedis humiliter implorantes, parati sunt¹ coram te confiteri et declarare se ex animo poenitere dictae electionis ab ipsis factae die xxiii augusti m^oclxi de personā praefati Guillelmi Humberti a Praecipiano in decanum dictae metropolitanae ecclesiae Bisuntinae, eamque electionem, uti a Sede Apostolicā damnatam, damnare et reprobare, ac quantum in ipsis est illam, omniaque contra Sedis Apostolicae iussa inde secuta, retractare, ac polliceri et iurare se eundem Guillelmum Humbertum nunquam agnituos in legitimum decanum, sed pro tali habituros memoratum Ioannem de Watteville a Sede Apostolicā legitime provisum de dicto decanatu, ac proinde sibi pariter de absolutionis beneficio et dispensationis gratiā in praemissis a nobis provideri summopere desiderant.

§ 3. Nos, qui Illius vices gerimus in terris, cuius proprium est misereri semper et parcere, attendentes quod dictae Sedis Apostolicae copiosa benignitas filiis post excessum ad matris charitatem cum humilitate recurrentibus premium minime claudere, sed eos obviis ulnis amplecti consuevit, ac proinde eosdem exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis,

¹ Legerem sint, nam adhuc perseverat syntaxis inceptam per particulam Cum (R. T.).

¹ Praesentem potestatem ut in rubrica.

Benignitas Sedis Apostolicae.

praeterquam praemissorum, occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praemissorum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas¹ fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, constituto tibi de narratis, eosdem Ioannem Baptistam Sauvage et Franciscum Perinet, si hoc a te humiliter petierint, impositā eorum singulis pro praemissis arbitrio tuo aliquā poenitentia salutari, ac factā prius per eos coram te declaratione poenitentiae de dictā electione per eos ut praefertur factā, ipsaque electione cum omnibus inde contra dictae Sedis Apostolicae iussa secutis damnatā, reprobatā, et quantum in ipsis fuerit retractatā, necnon praestito per eos in manibus tuis iuramento quod praefatum Guillelmum Humbertum a Praecipiano in decanum dictae ecclesiae Bisuntinae nunquam agnitori, sed dictum Ioannem de Watteville pro legitimo decano eiusdem ecclesiae agnitori sint, confectoque super his publico instrumento, quod tuo sigillo clausum et obsignatum ad nos et hanc sanctam Sedem quamprimum transmitti debeat, ab excommunicatione, ac suspensione ab executione sanctorum ordinum et ab exercitio quorumcumque officiorum, ac privatione vocis activae et passivae et omnium fructuum eorum praebendarum et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum ac quotidianarum etiam distributionum, aliisque sententiis, censuris et poenis ecclesiasticis, quas propter praemissa quomodolibet incurrerunt, auctoritate nostrā apostolicā, arbitrio pariter tuo, in utroque foro absolvas et totaliter liberes, dictasque poenas, nec-

¹ Edit. Main. legit absolutos (R. T.).

non fructus et distributiones huiusmodi per eos propter eadem praemissa forsitan indebite perceptos (ita tamen ut fructus quidem, qui, iuxta praefatarum Alexandri praedecessoris litterarum dispositionem, in pauperum eleemosynas distributi et erogati fuerint, distributiones vero quae ceteris ecclesiae deservientibus accreverint et inter eos etiam distributae reperientur, repetere nullo modo possint) eis et eorum cuiuslibet dictā auctoritate gratiose remittas et condones.

§ 3. Ac cum eis et eorum quolibet super irregularitate (per eos, quia censuris huiusmodi propter praemissa innodati sacrosanctum missae sacrificium et aliā divina officia celebraverunt et aliās in ordinibus suis ministrarunt, quomodolibet contractā), itaut illā et iisdem praemissis non obstantibus, dummodo nullum aliud canonicum eis obstet impedimentum, clericali caractere, quo aliās rite insigniti fuerunt, illiusque privilegiis, ac susceptis per eos pariter aliās rite minoribus, et sacris etiam presbyteratus ordinibus, uti, et quatenus illos nondum susceperint, ad illos, si ad id idonei reperiantur, servatis aliās servandis, promoveri, et promoti in illis etiam in altaris ministerio ministrare libere et licite possint et valeant respective, ac ad alium quemcumque effectum etiam specificā et individua mentione et expressione dignum, auctoritate et arbitrio praefatis dispenses, omnemque inhabilitatis et aliam quamcumque maculam sive notam, contra eos ex praemissis quomodolibet insurgentem seu resultantem, ab eis eorumque quolibet penitus et omnino abstergas et aboleas: nos enim quancumque necessariam et opportunam ad praemissa facultatem tibi harum serie eadem auctoritate tribuimus et impertimur.

Disponatio super irregularitate hac occasione contracta, prout in rubrica.

Obstantium derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, nec non omnibus et singulis illis quae in praefatis Alexandri praedecessoris et nostris respective concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Per praesentes litteras non intendit praesentibus derogare eis, qui a canonicis absolvendis aliquo damno affecti fuerunt.

§ 5. Ceterum non intendimus per praesentes litteras cuiquam eorum, qui a praefatis Ioanne Baptista et Francisco canonicis earumdem praesentium vigore absolvendis, seu eorum aliquo, ex causa seu electionis supradictae seu eorum quae inde secuta sunt aut emergerunt aliquo damno vel detrimento affecti fuerint, ullum etiam minimum praeiudicium inferre, aut inde quoquo modo inferri posse, sed unicuique iura sua salva et illaesa remanere declaramus.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX aprilis MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 19 aprilis 1675, pontif. an. v.

Registrata in Secretaria Brevium, in lib. v diversorum, fol. 267.

CLXXXIV.

Confirmatio decreti Congregationis sacrorum rituum ne liceat fratribus Trinitariis Redemptionis Captivorum habere imagines cum eorum habitu depictas vel sculptas beati Petri Paschasii martyris Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Instantia fratrum B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum.

§ 1. Nuper, ad instantiam dilecti filii Matthiae de Cordona vicarii et procuratoris generalis Ordinis fratrum B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris riti-

bus praeposita decretum edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

« Valentina censurarum et picturarum.

Pro parte et ad instantiam patris magistri fratris Matthiae de Cordona vicarii et procuratoris generalis Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, tam nomine proprio quam suae religionis, instatum fuit apud sacrorum rituum Congregationem pro relaxatione censurarum contra patres conventus Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum civitatis Valentiae, eo quod habuerunt recursum ad iudices laicos tribunalis Valentiae, et ab eo inhibitionem extraxerunt contra praedictos patres de Mercede ad impediendum ne isti uterentur decretis eiusdem sacrae Congregationis et Brevibus apostolicis pro celebratione diei festi beati Petri Paschasii martyris olim episcopi Giennensis et religiosi professi Ordinis de Mercede depicti et sculpti a praefatis fratribus Trinitariis in eorum habitu;

Et viceversa supplicantibus patribus Trinitariis praefatis (absolutis prius a censuris et poenis ecclesiasticis quibuslibet propter recursum habitos ad iudices laicos) pro concessione litterarum remissorialium et compulsorialium ad effectum servatis servandis examinandi testes et compulsandi scripturas, tam respectu possessorii quam petitorii, et prohandi beatum Petrum Paschasium praedictum fuisse filium religionis Trinitariae, et alias latius, prout ex rationibus tam in facto quam in iure ab utraque parte hinc inde plene informante allegatis deductis atque discussis, proponente eminentissimo et reverendissimo Domino cardinali Portocarrero:

Et eadem sacra Congregatio, inhaerendo decretis aliis in causa praedicti Beati editis III septembris MDCLXI

I Forsan legendum extorserunt (R. T.).

Contraria instantia fratrum Trinitariorum.

Decretum sacrae congregationis.

et XIII maii MDCLXX, censuit litteras remissoriales non esse concedendas, et picturas dicti beati Petri Paschasii, depictas et sculptas a praedictis fratribus Trinitariorum in horum habitu, esse delendas, et ita declaravit atque decrevit die XIII martii MDCLXXV.

V. Episcopus Portuensis.

Cardinalis CARPINEUS.

Loco + sigilli ».

Preces procuratoris generalis Ordinis beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum.

Annot. Pontif. fax.

§ 2. Cum autem, sicut dictus Matthias procurator generalis nobis subinde exponi fecit, ipse decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio communiri summopere desideret: nos, ipsius Matthiae procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus; salva tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et

definiri debere, ac irritum et inane si quis super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XX aprilis MDCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 20 aprilis 1675, pontif. anno v.

CLXXXV.

Statutum ut in Congregatione Cassinensi monachorum Ordinis sancti Benedicti omnino serventur constitutiones et litterae apostolicae circa promotiones ad abbatias titulares ac decanatus gradum, necnon decanorum numerum et promovendorum qualitates de cetero exacte et inviolabiliter observari debere, nec expectativas ad prioratus et abbatias aliasque dignitates vel gradus dictae Congregationis primo vacaturos cuiquam posthac ullo modo concedi posse.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

In supremo militantis Ecclesiae solio, meritis licet imparibus, per ineffabilem divinae clementiae abundantiam constituti, ad ea peculiare vigilantiae nos-

Derogatio contrariorum.

Transumptorum fides.

Extordium.

trae curas propensius studiis convertimus, per quae prospero felicique religiosarum congregationum, earum praecipue, quae, prisca disciplinae monasticae splendore conspicuae, multiplicibus in Ecclesiam Dei meritis fulgere noscuntur, regimini atque progressui consulitur, ut, radicitus evulsis, quos insana honorum cupiditas invenit¹, abusus, congregationes ipsae, laudabilibus suis institutis firmiter insistentes, illibatam antiquae observantiae gloriam servant, et bono Christi odore de bona conversatione flagrant², laetis in dies, Domino benedicente, proficiant incrementis.

Constitutio
nes Cassinenses
quod electio
nes abbatum H-
tularium et alia.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, licet per constitutiones Congregationis Cassinensis monachorum Ordinis sancti Benedicti apostolicam auctoritate confirmatas caveatur expresse, ne quis eligi possit in abbatem cum solo titulo, nisi prius fuerit abbas cum regimine, vel saltem prior claustralis, qui per expletum quinquennium in prioratus regimine se laudabiliter gesserit, et per quasdam felicis recordationis Pauli Papae V praedecessoris nostri litteras die xiv septembris mdcxx expeditas praescriptus fuerit decanorum eiusdem Congregationis numerus, ut scilicet pro quinque monachis professis unus decanus, computatis cellariis³ ac novitiorum magistris, confessariis monialium, ac doctoribus, aliisque officialibus, assignaretur, ita ut ipsi decani numerum trecentorum non excederent, ac per easdem constitutiones expresse quoque prohibitum reperiatur, ne ullus monachorum possit ad decanatum (qui primus est superioris gradus) promoveri, nisi decimum sextum annum in Congregatione prae-

¹ Forsan legendum *invenit* pro *invenit* (R. T.).

² Videtur legendum *fragrantis* (R. T.).

³ Videtur legendum *cellerariis* (R. T.).

fatam compleverit, neque in decanos huiusmodi eligi seu assumi possint, de quorum doctrinae sufficientia et vitae merito non constet per testimonium a visitoribus medio eorum iuramento coram definitoribus in capitulo generali ferendum, praeviis, quoad litterarum scientiam, in actu visitationis diligenter¹ examine, et, quoad morum probitatem, exactam inquisitione, prout statuitur in litteris reconditae memoriae Clementis Papae VIII praedecessoris pariter nostri, die vi martii mdcxiii, et dicti Pauli praedecessoris, die xxi martii mdcviii respective in simili forma Brevis emanatis, ac praeviam etiam attestatione de huiusmodi vitae integritate et sufficientia per praelatum, qui pro tempore praeerit monasterio professionis promovendi, in definitorio cum iuramento faciendam; nihilominus nonnulli eiusdem Congregationis monachi, propriae professionis, quae eos in humilitatis spiritu continere deberet, immemores, ac censuras et poenas, per quamdam Constitutionem apostolicam, qua dictae Congregationis monachis ambitus districte prohibetur, inflictae, damnabiliter incurrere minime formidantes, emendicatis per importunas preces principum saecularium ac etiam praelatorum ecclesiasticorum favoribus atque intercessionibus, abbatiae titularis honorem, et gradum decanatus huiusmodi, a capitulis generalibus et dictis² Congregationis praefatae contra constitutionum et litterarum apostolicarum praedictarum dispositionem quasi violenter extorquere satagunt, multique iisdem mediis etiam expectativas ad gradus et dignitates primo vacaturas (ita ut eis interim currat tempus requisitum a constitutionibus ad consecutionem prioratus ac ab-

¹ Forsan *diligenti* (R. T.).

² Forsan *dictis* pro *dictis* legendum (R. T.).

batiae respective), necnon decreta connumerationis inter priores regiminis, cum simili clausula quod eis currat tempus ad abbatiam, reportare procurent; unde iustitiae distributivae ordo pervertitur cum gravi monachorum religiosi meritis conspicuorum detrimento, et Congregatio magnopere perturbatur, perniciosisque abusibus et corruptelis huiusmodi, nisi mature recidantur, in maximum relaxationis malum prolabi posset:

Pontifex motu proprio statuit dictas constitutiones et litteras apostolicas esse inviolabiliter observandas.

§ 2. Hinc est quod nos, pro commissam nobis divinitus pastoralis officii cura, abusus praedictos penitus et omnino evellere, illisque ansam in futurum praecidere, ac eiusdem Congregationis tranquillitati, quantum nobis ex alto conceditur, consulere, monasticamque observantiam, et in distribuendis secundum cuiusque merita honorum praemiis iustitiae normam in ea stabilire atque solidare cupientes, necnon praefatarum constitutionum et litterarum apostolicarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praenarratas constitutiones et litteras apostolicas, circa electiones et promotiones ad abbatiae titularis honorem ac decanatus gradum necnon decanorum numerum et promovendorum qualitates, de cetero exacte ac praecise et inviolabiliter observari debere, nec expectativas ad prioratus et abbatias aliasque dignitates vel gradus dictae Congregationis primo vacaturos seu vacaturas cuiquam posthac ullo modo concedi posse, tenore praesentium, perpetuo statuimus et ordinamus, ac decernimus et declaramus.

Prohibet dictis constitutionibus et litteris

§ 3. Districte prohibentes tam cuicumque capitulo generali vel dietae, quam

quibuslibet abbatibus et superioribus Congregationis praefatae, etiam specifica et individua mentione dignis, sub privationis vocis activae et passivae ac dignitatis abbatialis, ipso facto absque alia declaratione incurrendae, aliisque nostro et Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio imponendis poenis, ne constitutionibus aut litteris apostolicis praefatis, vel praesentibus litteris, sub quovis colore vel praetextu, directe vel indirecte, aut aliis quomodolibet, etiamsi desuper nostrum vel huius Sanctae Sedis beneplacitum reservaretur, contravenire audeant seu praesumant.

Decretum irritans.

§ 4. Ac decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet in praemissis interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praeeminentiae et dignitatis existant, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae vel iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque etiam quantumvis legitima et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clause, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari aut in controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci, vel adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed easdem praesentes litteras semper

firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, neque ipsis praesentibus per quascumque clausulas generales, nisi toto tenore inserto, et consentientibus superioribus dictae Congregationis Cassinensis, derogari posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praesentibus et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et desiniri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariorum.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio sive quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissis et forma in illis tradita observata exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et suf-

ficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptio-
rum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiv aprilis MDCCLXXV, pontificatus nostri anno v.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 24 aprilis 1675, pontif. an. v.

Registrata in Secr., in lib. Brevium mensis aprilis, part. utraque, fol. 785.

CLXXXVI.

Prohibitio ne fratres laici seu conversi Ordinis Eremitarum sancti Augustini transeant ad statum clericalem seu ad ordines promoveantur etiam vigore indultorum apostolicorum, nisi petita et obtenta in scriptis licentia tam provincialis quam generalis, et servata forma eorumdem indultorum, sub poena perpetuae suspensionis et reductionis in numerum conversorum.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Dominicus Valvasorius Mediolanensis, procurator generalis Ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini, quod in eodem Ordine nonnullis ab hinc annis, non sine ingenti ipsius Ordinis detrimento, serpere incoepit ambitionis morbus, quo

Expositio facti.

plures fratres laici seu conversi, propriae vocationis obliti, ac humilem peritae conditionem qua regulari se manciparunt doctrinae, a laicali statu ad clericalem transire, ac ad sacros ordines promoveri impotenter pertentant, et a vilioribus exercitiis ad sacri altaris ministeria ascendere, quinimo poenitentiae et eucharistiae sacramenta administrare necnon animarum curam exercere minime verentur; et quia non facile in ea provinciâ, in qua tamquam laici ad religionem admissi fuerunt, voti compotes fieri possunt, ideo nonnulli eorum de loco ad locum, ac de provinciâ in provinciam vagantes commigrant, et aliqui ad remotiores etiam insulas se conferunt, atque ita quam nequeunt apud legitimos superiores suos laicalis eorum conditionis conscios facultatem obtinere, ut sacris initientur ordinibus, eandem ab exteris tandem non sine dolo extorquent.

Incommoda
quae ex huius-
modi transitu
suboriuntur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, innumera ex hac unâ inobservantiâ suboriantur incommoda, quandoquidem decursu temporis praedicti fratres laici, seu conversi, iam utcumque ad sacros ordines promoti, ad proprias provincias et conventus, in quibus recepti fuerunt, remigrantes, in iisdem contendunt aggregationis et filiationis, ut antea fruebantur, potiri privilegio, quod quidem iuste illis a ceteris religiosis denegatur ob indebitam status variationem et dedecus quod religiosis inurunt per eorum inscitiam, quam vel sacrum facientes, vel officium divinum legentes, vel altaris ministeria exercentes, aut sacramenta administrantes patefaciunt, inde vero lites et dissidia in conventibus et provinciis Ordinis praedicti succrescere videantur: nobis propterea dictus Dominicus procurator generalis humiliter supplicari fecit, ut tot malis, ne radices altius agant, opportuno

remedio, occurrere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Dominici procuratoris generalis votis in praemissis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ne de cetero ullus frater, ad regularem dicti Ordinis habitum inter laicos seu conversos receptus et admissus, ad statum clericalem in eodem Ordine et ad sacros ordines promoveri valeat, nisi prius opportunum super eo indultum ab hac sanctâ Sede Apostolicâ reportaverit, ac etiam tam a priore provinciali suae provinciae quam a priore generali Ordinis praedicti respective facultatem desuper petierit, et in scriptis sibi concedi obtinuerit; nec ullus frater Ordinis huiusmodi in statu laicali professus, qui sacros ordines de suorum superiorum licentiâ suscipiendi facultatem ab eadem Sanctâ Sede obtinuerit, eiusmodi facultate perfrui valeat, nisi petita et obtenta pariter tam a priore provinciali suae provinciae quam a priore generali Ordinis huiusmodi licentiâ, servatisque et adimpletis omnibus et singulis illis quae in eiusmodi indultis et litteris apostolicis desuper expeditis praescripta fuerint, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, prohibemus et interdicimus.

Praescribitur
formam sub qua
fratres laici dicti
Ordinis ad
statum clericalem
transire
possint.

§ 4. Volentes et eadem auctoritate statuantes, ut, qui secus egerint, a statu laicali ad clericalem transeuntes, clericalem characterem suscipientes, vel se ad sacros ordines promoveri facientes,

Poenae ad-
versus contra-
venientes.

a clericalis characteris et sacrorum ordinum huiusmodi executione perpetuo suspensi remaneant; ac a statu et habitu clericali reiiciantur, et in numerum conversorum deſpo redigantur; qui vero fratres laici seu conversi Ordinis praedicti tam clericali caractere et sacris ordinibus praedictis initiati sunt, sed ob eorum ignorantiam non levia adferunt populo scandala et religionis famae plurimum derogant, auctoritate dilecti filii moderni procuratoris generalis Ordinis praedicti, cui opportunam ad id harum serie facultatem tribuimus, a clericalis characteris et ordinum suorum respective exercitio tamdiu suspendantur, donec ab ipso priore generali vel ab examinatore per eum deputandis, praevio examine, approbati fuerint.

Poenae ad-
verſus ſuperio-
res indebite
conſecrantes hu-
iſmodi licen-
tias tranſeundi.

§ 5. Porro superiores, qui sine debita et per praesentes litteras praescripta solemnitate concedent praedictis fratribus laicis seu conversis facultatem transeundi ad statum clericalem, seu sacros ordines suscipiendi, aut indebite promotos redarguere et punire negligent, poenam privationis officiorum, quae tunc obtinebunt, ac vocis activae et passivae ipso facto se noverint incurſuros.

Decretum ir-
rilians.

§ 6. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas, efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
conſuetudinum.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti

Ordinis eiusque provinciarum ac congregationum et conventuum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 8. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae praesentibus adhibetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptum
fidei.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX maii MDCLXXV, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 9 maii 1675, pontif. anno VI.

Registrata in Secretaria, in lib. Brevium mensis maii, parte utraque, fol. 109.

CLXXXVII.

Erectio custodiae sub nomine Immaculae Conceptionis B. M. Virginis in novam provinciam, cum illius dismembratione a provinciâ S. Antonii Brasiliensi Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ Discalceatorum in Lusitania.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii, quo Catholicae Ecclesiae per universum terrarum orbem

Exordium.

diffusae regimini divina dispositione praesidemus, sollicitudo nos admonet, ut felici prosperoque christifidelium, qui e fluctibus saeculi in portum vitae religiosae confugerunt, gubernio atque directioni, etiam per novarum provinciarum institutionem, providere interdum studeamus, sicut locorum et personarum et temporum qualitatibus mature perpensis, ad gloriam et religionis incrementum atque animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Refertur sta-
tus antiquus
provinciae S.
Antonii Bra-
siliensis.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Ioannes a Nativitate provinciae S. Antonii Brasiliensis fratrum Minorum, Ordinis sancti Francisci de Observantiâ Discalceatorum nuncupatorum in Romanâ Curiâ specialis procurator, quod dicta provincia primordio suae foundationis, sub titulo Custodiae S. Antonii Brasiliensis, provinciae eiusdem nominis in Lusitaniâ consistenti unita fuit usque ad felicitis recordationis Alexandrum Papam VII praedecessorem nostrum, qui eam a dictâ provinciâ Lusitaniae, tum ob earum ab invicem distantiam, multitudinem fratrum et numerum conventuum, tum ob cetera requisita, et ad utriusque partis instantiam separavit, ac in distinctam provinciam, relicto solum titulo sancti Antonii cum addito Brasiliensis, erexit. Haec autem provincia, exinde et antea dum custodia erat, per vastissimum Brasiliae regnum ad spatium quingentarum et amplius leucarum ita dilatata est, ut minister provincialis in decursu sui triennalis regiminis, et multo minus commissarii visitatores a ministris generalibus Ordinis praefati ad canonicam tam fratrum quam conventuum visitationem deputati, vix unquam integrae eiusdem provinciae visitationem obire

1 Deest Dei vel omnipotentis Dei ut de more solito (R. T.).

valuerint, in grave regularis observantiae detrimentum; cui ut necessarium applicari posset remedium, omnes provinciae huiusmodi fratres tunc in humanis agenti Petro Manero dicti Ordinis ministro generali supplicarunt, ut formam aliquam boni regiminis pro tam vastâ et extensâ provinciâ praescribere vellet. Ipse vero Petrus minister generalis, post maturam deliberationem et graviorum fratrum consultationem, disposuit omnibus dictae provinciae conventibus sitis ultra oppidum Spiritus Sancti, et in eius districtu seu capitaniâ fundatis, ad tractum Sur nuncupatum, dari debere unum custodem, qui, assistentibus sibi duobus definitoribus, vices et absentias ministri provincialis, tam in ordinariis fratrum correctionibus, quam in conventuum visitationibus et electionibus extracapitularibus, legitime et ex totius provinciae concordato suppleret, utque dicti conventus, cum ad numerum septem conventuum crevissent, gauderent titulo custodiae, cum vero ad decem conventus pervenissent, gaudere possent titulo provinciae. Quam formam regiminis omnes fratres dictae provinciae tam definitorii quam discretorii in capitulo provinciali die XXI augusti MDCLVII in conventu S. Francisci civitatis Brasiliensis unanimi consensu et communibus omnium votis, nemine prorsus discrepante vel contradicente, ad maius Dei obsequium, regularis observantiae incrementum, solamen fratrum, et levamen praetorum provincialium et visitorum personaliter visitantium, amplexi sunt; et haec forma regiminis die XXI iunii MDCLXX per venerabilem fratrem Franciscum Mariam Phini episcopum Syracusanum, tunc temporis ministrum generalem eiusdem Ordinis, fuit approbata, et postea omni meliori formâ qua fieri potuit in congregatione capitulari dictae provinciae Bra-

siliensis admissa et ratificata die XIII decembris eiusdem anni MDCLXX a dilecto filio Ioanne a Deserto ministro provinciali, cum communibus omnium patrum provinciae et definitorii votis ac suffragiis, qui omnes unanimiter cessere iuri suo ac praetensioni contra dictam custodiam, eamque in omni libertate a iure requisitâ, ut in novam per se custodiam sub titulo Conceptionis B. Mariae Virginis Immaculatae erigeretur, ac per proprios et distinctos superiores regeretur, constituere; et hoc ipsum confirmantes¹ iidem fratres provinciae huiusmodi in ultimo capitulo provinciali die XXII augusti MDCLXXIII quantum ad erectionem in custodiam, ac etiam ulterius progredientes sponte et libere supplicarunt ut in provinciam separatam sub titulo iam dicto stabiliretur.

Preces.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicta custodia ad praesens ab ultimo capitulo huiusmodi in pacificâ possessione status custodiae distinctae reperiatur; praemissis vero omnibus attentis, quae vera esse dilecto filio moderno ministro generali dicti Ordinis constat, concurrentibusque ceteris quae ab apostolicis et generalibus Ordinis huiusmodi constitutionibus ad canonicam novae per se provinciae erectionem requiruntur, praefatus Ioannes procurator custodiam huiusmodi confirmari, ac in novam provinciam sub titulo praedicto erigi summopere desideret: nobis propterea nomine dilectorum pariter filiorum fratrum, tam provinciae S. Antonii Brasiliensis, quam custodiae huiusmodi humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

Pontifex dilectam custodiam in novam provinciam erigit.

§ 3. Nos igitur, eosdem Ioannem procuratorem et fratres specialibus favori-

¹ Aptius legeretur *confirmarunt* (R. T.).

bus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, attentis narratis, et audito per venerabilem fratrem nostrum Franciscum episcopum Ostiensem S. R. E. cardinalem Barberinum nuncupatum, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectorem, cui hoc negotium a Congregatione venerabilium etiam fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositâ remissum fuerat, praefato moderno ministro generali super veritate omnium supra expressorum informantem, praefatam custodiam Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, illiusque conventus, domos et monasteria quaecumque, ac in eis degentes religiosos et fratres quoscumque, a dictâ provinciâ S. Antonii Brasiliensi, auctoritate apostolicâ, perpetuo separamus, segregamus et dismembramus, ac a quacumque ministri provincialis aliorumque superiorum eiusdem provinciae iurisdictione, superioritate, subiectione, visitatione, correctione, curâ et gubernio itidem perpetuo eximimus et plenarie liberamus; ipsamque custodiam ac illius conventus, domos, monasteria, fratres et religiosos huiusmodi, sic separatos et dismembratos, ac separata et dismembrata, in novam dicti Ordinis provinciam Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae in regno Brasiliae ad tractum Sur nuncupandam, quae a propriis ministro provinciali, custode, de-

finitoribus, ceterisque superioribus, iuxta eiusdem Ordinis statuta eligendis, nominandis et deputandis, regi et gubernari debeat, auctoritate et tenore praefatis, pariter perpetuo erigimus et instituimus. Necnon ipsi novae provinciae sic erectae et institutae, illiusque conventibus, domibus, monasteriis, ac ministro provinciali, custodi, definitoribus ceterisque superioribus pro tempore existentibus, fratribusque et personis quibuslibet, ut omnibus et singulis privilegiis, gratiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, praerogativis, indulgentiis, indultis, quibus aliae eiusdem Ordinis provinciae, illarumque conventus, domus, monasteria, superiores et fratres, aliaeque personae, tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet, utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, eadem auctoritate, harum serie, similiter perpetuo concedimus et indulgemus.

Decretum irritans.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogat contrariis.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit, nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitu-

tionibus et ordinationibus apostolicis, necnon custodiae ac provinciae¹ et Ordinis praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XV iulii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 15 iulii 1675 pontif. anno VI.

Registrata in Secr., in lib. Brevium mensis iulii, parte utrâque, fol., 318.

CLXXXVIII.

Licentia fundandi conventus ubique locorum Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum Jam Calceatorum quam Discalceatorum de solâ licentiâ Ordinariorum superioribus dicti Ordinis concessâ ad limites Constitutionis Clementis X.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini per ineffabilem divinae clementiae abundantiam nullo licet meritorum nostrorum suffragio praesidentes, ad ea, per² quae conven-

Exordium.

¹ Male edit. Main. legit *custodia et provincia* (R. T.).

² Praeposit. per nos addimus (R. T.).

tus et alia loca regularia ad omnipotentis Dei gloriam, et religionis piorumque operum incrementum, atque animarum salutem ubique locorum erigi valeant, propensis studiis intendimus, ac pastoralis officii nostri partes desuper interponimus; sicuti, omnibus maturae considerationis trutinâ perpensis, salubriter expedire in Domino arbitramur.

Expositio.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus de S. Marco, procurator generalis Ordinis fratrum Discalceatorum nuncupatorum B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, quod (cum dudum felicitis recordationis Paulus PP. V praedecessor noster superioribus et religiosis Ordinis fratrum eiusdem Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo Discalceatorum nuncupatorum, ut¹ ubique locorum quilibet in districtu suo domos et monasteria, iuxta Concilii Tridentini decreta, de solâ licentiâ Ordinariorum, nullo aliarum personarum cuiusvis Ordinis etiam regularium requisito consensu, condere, fundare et erigere valerent, licentiam et facultatem auctoritate apostolica sub certis modo et formâ tunc expressis, concesserit; et subinde recolendae memoriae Gregorius Papa XV, pariter praedecessor noster, eisdem fratribus Discalceatis Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo illorumque superioribus, ut domos et monasteria huiusmodi, etiamsi illa aliis domibus regularibus Ordinum Mendicantium magis vicina essent quam in privilegiis illis concessis praescriptum est, dummodo tamen expressus Ordinariorum locorum ad id accederet assensus, fundare et erigere possent pari auctoritate indulserit; ac postmodum pia memoriae Clemens PP. IX, etiam praedecessor noster, litteras Pauli et Grego-

¹ Male edit. Main. legit et pro ut (n. T.).

rii praedecessorum praefatorum super praemissis respective emanatas apostolicâ similiter auctoritate confirmaverit et approbaverit, et aliâs, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die vi octobris MDCLXVIII expeditis uberius continetur; dictique Paulus et Gregorius praedecessores similia privilegia fratribus Discalceatis Ordinis Minorum, seu sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, per suas pariter in formâ Brevis die v septembris MDCVI, et die XXIII decembris MDCXXI respective expeditas litteras concessisse reperiantur) ipse Franciscus procurator generalis fratres tam Calceatos quam Discalceatos dicti Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum consimilibus privilegiis et gratiis ex nostrâ et huius sanctae Sedis benignitate decorari summopere desiderat. Nam, quamvis hic Ordo omnibus privilegiis et exemptionibus, quae aliis omnibus Ordinibus tam Mendicantium quam non Mendicantium concessa sunt, vigore amplissimae concessionis eidem Ordini a nobis per quasdam nostras etiam in formâ Brevis litteras die XII octobris MDCLXX emanatas factae, et consequenter facultatibus praedictis gaudeat, fratres tamen ipsius Ordinis easdem facultates ad praxim deducere nequeant¹, quippe qui authentico litterarum apostolicarum super concessione facultatum huiusmodi expeditarum exemplo destituti reperiantur. Nobis propterea praefatus Franciscus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsius Francisci procuratoris generalis votis in praemissis quantum cum Domino possumus, fa-

Pontifex dicta privilegia Pauli V et Gregorii XV extendit etiam ad fratres

¹ Potius lege nequeunt (n. T.).

tam Calceatos quam Discalceatos Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum prout in rubrica.

vorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, superioribus et religiosis praedicti Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, tam Calceatis quam Discalceatis, ad limites praefatarum Clementis IX praedecessoris litterarum, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, indulgemus ut ubicumque locorum quilibet in suo districtu domos et monasteria iuxta sacri Concilii Tridentini decreta de solâ licentiâ Ordinariorum locorum, nullo aliarum personarum ecclesiasticarum et cuiusvis Ordinis regularium requisito consensu, etiamsi dictae domus et monasteria aliis domibus regularibus Ordinis Mendicantium magis vicina essent quam in privilegiis Ordinum Mendicantium huiusmodi concessis praescriptum est, servatâ in reliquis constitutionum apostolicarum formâ, condere, fundare et erigere possint: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum

palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in supradictis Clementis IX praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX iulii MDCLXXV, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSTIUS.

Dat. die 19 iulii 1675, pontif. anno VI.

Registrata in Secret., in lib. *Brev. mensis iulii, part. utraque, fol. 810.*

CLXXXIX.

Statutum, ut de cetero, qui convictores in collegiis pontificiis Anglorum, Graecorum, Maronitarum, Scotorum ac Hibernorum recipiuntur, alumnis ipsorum collegiorum in victu et vestitu totâque domesticâ disciplinâ se conformare debeant.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut accepimus, ad rectam iuventutis institutionem in collegiis pontificiis Anglorum, Graecorum, Maronitarum et Scotorum de Urbe (quorum cura

Contrariorum derogatio.

Fidos transumptorum.

Motivum.

dilectis filiis et clericis seu presbyteris regularibus Societatis Iesu auctoritate apostolicâ demandata reperitur) ac etiam in collegio Hibernorum de eadem Urbe (cuius curam bonae memoriae Ludovicus S. R. E. cardinalis Ludovisius nuncupatus, illius fundator, pro tempore existenti praeposito generali dictae Societatis commisit), ipsorumque collegiorum et in eis degentium quietem et felicem progressum, plurimum expediat, ut inter alumnos et convictores dictorum collegiorum in victu et vestitu totâque domesticâ disciplinâ uniformitas servetur, ne ex diversitate oriantur dissidia et perturbationes, quae finem Institutionis eorumdem collegiorum, ad Dei gloriam fideique catholicae conservationem et propagationem pie prudenterque erectorum, impedire valerent:

Statuit ut in rubrica.

§ 2. Hinc est quod nos, praedictorum collegiorum in eisque nunc et pro tempore commorantium quieti ac felici prosperoque regimini et progressui quantum nobis ex alto conceditur providere cupientes, motu proprio, ac certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ut de cetero omnes et singuli, cuiuscumque status, gradus, ordinis et conditionis existant, qui in convictores memoratorum collegiorum recipientur, aumnis ipsorum collegiorum respective in victu, vestitu, totâque domesticâ disciplinâ sese conformare debeant, nec in dictis collegiis commorari ullo modo permittantur, nisi toto tempore, quo in eisdem collegiis respective convivent, alumnos sese sicut praemittitur conformant, tenore praesentium, perpetuo statuimus et ordinamus; volentes ut convictores, qui in collegiis praedictis de praesenti reperiuntur, intra aliquem competentem terminum ipsis a dilecto filio Ioanne Paulo Oliva praeposito ge-

nerali Societatis praedictae pro eius arbitrio statuendum, sese alumnos ipsorum collegiorum respective victu, vestitu, totâque domesticâ disciplinâ, ut praefertur, conforment, alioquin, quantocius commode fieri poterit, inde demittantur.

§ 3. Ac decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, aliosque quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praedictis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, collegiorum praedictorum erectionibus et constitutionibus, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut praesentium

Decretum irritans.

Derogat contrariis.

Transumptorum fides.

litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici vel secretarii dictae Societatis subscriptis, et sigillo praedicti praepositi generalis vel alterius personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIII augusti MDCLXXV, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 33 augusti 1675, pontif. anno VI.

Registrata in Secretariâ, in lib. Brevium mensis augusti, part. II, fol. 319.

CXC.

Prohibitio extrahendi libros bibliothecarum ex monasteriis Congregationis reformatae sancti Bernardi Ordinis Cisterciensis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Motiva.

Conservationi et manutentioni librorum bibliothecae monasteriorum Congregationis reformatae monachorum sancti Bernardi Ordinis Cisterciensis, quantum cum Domino possumus, benigne consulere, ac dilectum filium Nicolaum a sancto Mauro modernum eiusdem Congregationis abbatem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes;

§ 1. Supplicationibus eiusdem Nicolai abbatis generalis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ne de cetero quisquam, cuiusvis gradus, conditionis qualitatis et dignitatis etiam ecclesiasticae, et quacumque auctoritate, superioritate et officio fungens¹, etiam individua mentione dignus², libros, quinterna et folia, sive impressa, sive manuscripta, eisdem bibliothecis hactenus quovis modo donata, concessa et assignata, ac in futurum quodcumque donanda, concedenda et assignanda, sub quovis quaesito colore, ingenio, causâ, ratione aut occasione, ex monasteriis, quorum sunt, extrahere et asportare, seu ut extrahantur et asportentur permittere aut consentire audeat seu praesumat, sub excommunicationis latae sententiae, a qua nemo nisi a nobis et pro tempore existente Romano Pontifice absolutionis beneficium, nisi in mortis articulo constitutus, impetrare possit, ac etiam, quoad regulares, privationis vocis activae et passivae poenis eo ipso absque aliâ declaratione incurrendis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, interdicimus et prohibemus.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon monasteriorum et Ordinis ac congregationis praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, spe-

¹ Edit. Main. legit *fungentes* (n. T.).

² Edit. Main. legit *dignos* (n. T.).

Statuit ut in rubrica.

Obstantia tollit.

cialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Piles transumptorum.

§ 3. Volumus autem quod praesentis prohibitionis copiae in valvis bibliothecarum monasteriorum praedictorum, vel alio monasteriorum huiusmodi loco, conspicue, quo ab omnibus cerni possint, continuo affixae remaneant.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX septembris MDCLXXV, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 9 septembris 1675, pontif. anno VI.

Registr. in Secret., in lib. Brevium mensis septembris, p. II, fol. 225.

CXCI.

Statutum circa novos transitus professorum Societatis Iesu e dicta Societate ad alios Ordines translatorum.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Ordi ante decretorani Romani Pontificis.

§ 1. Cum dudum (1) felicitis recordationis Paulus Papa III praedecessor noster Societati Iesu inter alia concesserat, ut clericorum regularium eiusdem Societatis nemo, sive professus, sive scholaris, sive coadiutor, ex dicta Societate egrediens, ad alium quam Carthusiensem Ordinem, nisi de expressa Romani Pontificis vel praepositi generalis dictae Societatis licentia, se conferret; itemque recolendae memoriae Pius Papa IV etiam praedecessor noster voluerat, ut ne quis praedictorum ab eadem Societate, praetextu cuiusvis indulti, vel quaesito colore melioris vitae, vel strictioris observantiae, etiam ad Mendicantium vel Cisterciensium seu sancti Benedicti, aut aliorum monachorum Ordinem, Carthusiensi excepto, transire

1 Videtur deesse postquam (n. r.).

possit) dubitari contigisset an praepositus pro tempore existens valeret etiam professos, ex causis id exigentibus, ab ipsa Societate emittere, aut eis sic emissis liberum esset, de eius licentia, se ad quemvis alium Mendicantium vel non Mendicantium Ordinem transferre, piae memoriae Gregorius Papa XIII, pariter praedecessor noster, re perpensa atque diligenter examinata, Societatis ipsius puritati¹ atque incremento, emissorumque pro tempore saluti consulere volens, statuit ut deinceps in perpetuum liceret dicto praeposito, quos iudicavisset, ab ipsa Societate emittere, eosque de ipsius praepositi licentia non tantum ad Carthusiensem, sed ad quemvis alium Mendicantium vel non Mendicantium, pariter, laxioris aut arctioris observantiae, Ordinem per ipsum praepositum illis praescribendum, de consensu tamen superiorum loci illius quo destinarentur, denigrare, in eisque professionem per loci illius monachos aliosque regulares eiusdem emitti solitam emittere, habitumque suscipere, et consuetam uti eorum disciplinam, et alias, prout in eiusdem Gregorii praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die XXII septembris MDLXXXII expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus, non raro contigerit ut professi nonnulli praedictae Societatis, laxioris vitae cupiditate ducti, cum nequirent impetrare a praeposito generali ipsius Societatis licentiam transeundi ad Ordinem laxioris observantiae, prout desiderabant, impetrarent saltem facultatem ingrediendi alium Ordinem, in quo vigeat regularis observantia, atque emissam in eo post mo-

1 Edit. Main. legit puritate (n. r.).

Abusum exinde aborti.

dicum tempus per dispensationem professione, inde facilius postea obtinuerint licentiam migrandi ad alium Ordinem laxiorem, in quo exigua valde forma esset religiosae disciplinae, non sine scandalo multorum, qui relaxationis eiusmodi amorem in viris Deo per vota solemniter consecratis merito exhorrescunt:

Hic Pontifex providet prout in rubrica.

§ 3. Hinc est quod nos, eiusmodi scandalis ansam in futurum praecidere, ac Societatis praedictae honori indeque emissorum saluti, quantum nobis ex alto conceditur, prospicere cupientes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, harum serie perpetuo statuimus et ordinamus ut de cetero in eadem Societate professi, quos praepositus generalis dictae Societatis ab ipsa Societate emittendos iudicaverit, quique, de eiusdem praepositi generalis licentia, ad alium quemvis Ordinem eis ab ipso praeposito generali praescriptum translati fuerint, inde, post emissam ibidem professionem regularem, exire, aut denuo ad quemcumque alium Ordinem, Carthusiensi excepto, transire nequeant, nisi de speciali nostra seu Romani Pontificis pro tempore existentis licentia, in qua exprimat eos alias in dicta Societate professos, indeque de praepositi generalis licentia ad praescriptum ab eo Ordinem, ex quo denuo ad alium transire desiderent, translatos fuisse, ac etiam specifica praesentium litterarum fiat mentio; alioquin novi transitus huiusmodi, ac professiones, et alia quaecumque inde quovis modo secutura, nulla prorsus atque invalida et irrita, nulliusque roboris et momenti existant, et sic transeuntes pro apostatis habeantur, omnibusque censuris et poenis contra apostatas statutis et promulgatis subiacent, nec ab illis absolutionis beneficium ab alio quam a nobis seu Romano

Pontifice pro tempore existente (nisi in mortis articulo constituti) reportare valeant.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliosve quoslibet quacumque praecellentiam et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et desiniri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae Societatis, et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici sive secretarii dictae Societatis subscriptis, et sigillo praepositi generalis eiusdem Societatis vel alterius

Decretum irritans.

Derogatio contrariorum.

Transumptorum fides.

personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvi septembris MDCLXXV, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSTIUS.

Dat. die 16 septembris 1675, pontif. anno vi.

Registrata in Secretariis, in libro Brevium mensis septembris, part. II, fol. 290.

CXCII.

Confirmatio privilegiorum universitati studii generalis Cesenae eiusque collegiis a diversis Romanis Pontificibus respective concessorum, ampliatarum et confirmatarum, nempe creandi notarios et promovendi quotannis quatuor ad Doctoratum utriusque iuris collegio iuristarum, ac aggregandi collegio physicorum et medicorum quoscumque in arte medicinae peritos huic collegio respective attributorum, cum indulto ut dictum collegium iuristarum non solum praefatos quatuor quotannis, sed etiam quoscumque alios idoneos, praevio rigoroso examine, ac servatis servandis, ad instar aliarum universitatum, promovere possit.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In apostolicae dignitatis fastigio meritis licet imparibus per ineffabilem divinae clementiae atque sapientiae abundantiam constituti, ea, quae ex circumspecta Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum providentia ad promovenda bonarum litterarum studia, quae et Ecclesiae Dei et reipublicae exi-

mie conducibilia sunt, salubri consilio emanasse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, apostolici muniminis nostri patrocinio libenter corroboramus, illaque etiam interdum ampliari studemus, sicut publicae utilitati ac civitatum nobis et Apostolicae Sedi etiam quoad temporalia subditarum decori et ornamento cognoscimus in Domino profuturum.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius magister Sanctes de Pilastris, presbyter Cesenas, in utraque signaturâ nostrâ referendarius, et subdarius noster, quod (cum in provincia nostrâ Romandiolae unica reperiatur studii generalis universitas in civitate nostrâ¹ Cesenae consistens, in qua ab immemorabili tempore stipendiati sunt decem lectores, ex quibus sex matutinis et quatuor vespertinis horis sacros canones, leges civiles, sacram theologiam, philosophiam, logicam et medicinam publice praelegunt, et bonae memoriae Marcus Aurelius Maraldus, dum vixit, Brevium secretorum felicitis recordationis Urbani VIII et Innocentii X Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum secretarius, aliam praedictis lecturam sacrorum canonum, assignato perpetuo honorario, adiunxerit, ac recolendae memoriae Iulius Papa II, etiam praedecessor noster, per suas litteras die XIX iunii MDIV expeditas, collegio iuristarum dictae civitatis, viginti doctoribus constanti, notarios creandi, et piae memoriae Clemens Papa VII, similiter praedecessor noster, eidem collegio duos ad id idoneos quotannis ad gradum doctoratus in utroque iure, servatis servandis, promovendi facultatem, dictus quidem Clemens praedecessor per suas litteras die X februarii MDXXIV emanatas, respective

¹ Edit. Main. legit nostrae (R. T.).

concesserint; haecque facultas, a Clemente praedecessore concessa, ad alios duos annis singulis doctoratus laureâ decorandos a similis recordationis Paulo Papa V praedecessore pariter nostro per suas die III septembris MDCX desuper expeditas litteras ampliata¹, et omnes gratiae supradictae a similis memoriae Alexandro Papa VII etiam praedecessore nostro per suas litteras die III decembris MDCLVII emanatas confirmatae fuerint; necnon felicitis etiam recordationis Paulus Papa III, per suas die XXX decembris MDXXXV, omnia statuta, privilegia, ordinationes et decreta praefato collegio iuristarum concessa confirmasse, ac Pius IV, Romani Pontifices praedecessores pariter nostri, per suas die XXIII iulii MDLXI, respective, expeditas litteras, collegio physicorum et medicorum civitatis praedictae quemcumque peritum et idoneum in arte medicinae recipiendi et huiusmodi collegio aggregandi facultatem concessisse reperiatur) ipse magister Sanctes, pro singulari suâ erga eandem civitatem patriam suam pietate, bonique publici studio, privilegia, facultates, gratias et alia praefata, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri; et, ut iuris utriusque studiosis, post peractum utriusque facultatis huiusmodi studiorum cursum, debitum honoris praemium rependi valeat, facultatem, dicto collegio iuristarum a memoratis Clemente VII et Paulo V praedecessoribus ut praefertur concessam et ampliata, uberius extendi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica digneremur.

¹ Pessime edit. Main. legit ampliare (R. T.).

§ 2. Nos igitur, ad ea, quae publice utilia dictaeque civitati decori fore conspicimus, favorabiliter intendentes, ac praefati magistri Sanctes subdatarii nostri votis in praemissis peculiari charitate annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis, sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium, hac vice dumtaxat, consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, necnon omnium et singularum litterarum praefatarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, privilegia, facultates, gratias, et alia supra expressa, dictae universitati seu eius collegiis praefatis a memoratis Iulio, Clemente, Paulo III, Pio IV, Paulo V et Alexandro praedecessoribus respective concessa, ampliata et confirmata, ut praefertur, expeditasque desuper illorum litteras supradictas, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus.

§ 3. Praeterea praefato iuristarum collegio, ut non solum quatuor quotannis, sed etiam quoscumque alios, quos nimirum ad id idoneos esse duxerit, praevio rigoroso examine, ac servatis servandis et quae in dictis Clementis et Pauli V praedecessorum litteris praescribuntur, ad gradum doctoratus in utroque iure ad instar aliarum universitatum promovere libere et licite possit et valeat, auctoritate et tenore praefatis, concedimus et indulgemus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios

Decretum irritans.

Insuper dictorum iuristarum collegio indulget, ut quoscumque idoneos valeat doctorare.

Pontifex omnia supradicta privilegia auctoritate apostolica confirmat.

et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quaecumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S.R.E. cardinales, etiam de latere legatos, eorumque vicelegatos, et alios quoslibet quaecumque praesentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat. § 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in singulis litteris praefatis concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. § 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxviii septembris MDCLXXV, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 28 septembris 1675, pontif. anno vi.

Registrata in Secr. Brevium, in lib. mensis octobris, part. 1, fol. 47.

CXCVIII.

Indultum ut puellae conservatorii sub titulo Divinae Providentiae de Urbe, licet meretricum sive mulierum inhonestarum natae vel sorores sint, nihilominus a deputatis Annunciationis B. M. V. aliarumque archiconfraternitatum et societatum Urbis ad dotes sive subsidia dotalia admitti, illaque consequi possint perinde ac si nec genitricum nec sorores tales haberent.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus Expositio petitio. filius Franciscus Paparettus, quod (cum ipse sexaginta tres puellas in domum S. Michaëlis de Urbe, quam iis, qui sponte veniunt ad fidem, assignavimus, congregaverit, illisque ibidem tamquam in conservatorio sub titulo *Divinae Providentiae* de necessariis ad monachatum vel matrimonium, iuxta earum respective vocationem, ex elemosynis et subsidiis dotalibus providere satagat, inter eas vero nonnullae reperiantur quae meretricum sive mulierum inhonestarum natae vel sorores existunt; et dilecti pariter filii deputati sive administratores et officiales Annunciationis Beatae Mariae Virginis, aliarumque confraternitatum et societatum dictae Urbis, qui dotes sive subsidia dotalia pauperibus puellis distribuere solent, puellas dicti conservatorii ad dotes sive subsidia dotalia huiusmodi admittere renuant, causati, ei rei obstare dispositiones testatorum et piorum largitorum, qui easdem dotes sive subsidia dotalia praestari ordinarunt, ac puellas, quae personarum inhonestarum natae vel sorores essent, ab illis excluderunt) idem Franciscus puellas praedictas ad dotes sive subsidia dotalia huiusmodi, tametsi ius ad illas et illa puellis, quae ex honestis parentibus

ortae sunt, acquisitum esse praetendi posset, admitti posse plurimum desiderat, cum aliunde non suppetat modus easdem puellas in religione vel matrimonio honeste collocandi, illarumque periculis occurrendi, ac peccatorum, quibus Divina Maiestas offenditur, occasiones praecidendi, atque ita et Dei honori et publicae utilitati atque decori consulendi. Nos propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Indulget ut in rubrica. § 2. Nos igitur, ipsius Francisci votis in praemissis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, ac tam testamentorum quam aliarum dispositionum quorumcumque testatorum et piorum largitorum praefatorum tenores ac alia quaecumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut puellae conservatorii praefati nunc et pro tempore existentes, licet meretricum seu mulierum inhonestarum natae vel sorores sint, nihilominus a modernis et pro tempore existentibus deputatis sive administratoribus et officialibus, tam Annunciationis Beatae Mariae Virginis, quam aliarum quarumvis archiconfraternitatum et societatum Urbis praefatae, ad dotes sive subsidia dotalia praedicta, servatis aliis servandis, admitti, illasque seu illa consequi et obtinere

libere, licite et valide possint et valeant, in omnibus et per omnia perinde ac si nec genitricum nec sorores meretrices sive mulieres inhonestas haberent, sed ex honestis parentibus ortae reperirentur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus; ita tamen ut praesens gratia non transeat in exemplum.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac puellis praedictis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et a memoratis deputatis sive administratoribus et officialibus, aliisque ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios ac delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus praefatorum testatorum et piorum largitorum etiam ultimis voluntatibus, quas quoad praemissa sufficienter et expresse commutamus, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, archiconfraternitatum et societatum praefatarum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac

1 Desunt verba statuti et consuetudinibus, (R. T.).

vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Ceterum non intendimus per praesentes litteras supradictum conservatorium in aliquo approbare.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIV octobris MDCLXXV, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 14 octobris 1675, pontif. anno VI.

Registr. in Secret. Drev. in libr. mensis novembria, parte utraque, fol. 43.

CXCIV.

*Extensio indulgentiarum, congregationi fratrum Discalceatorum Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum concessarum, ad favorem Calceatorum eiusdem Ordinis, etc.*¹

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Receptatur
Breve praecedens.

§ 1. Aliàs nos Congregationi fratrum Discalceatorum Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, illiusque superioribus, fratribus et personis, ac christifidelibus illorum ecclesias seu cappellas pro tempore visitantibus, inter alias, nonnullas indulgentias et peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes auctoritate apostolicâ concessimus seu communicavimus, et aliàs, prout continetur in nostris desuper in simili formâ Brevis expeditis litteris, tenoris qui sequitur, videlicet *Redemptoris, etc.* (Vide supra pag. 462 huius tomi).

Extenditur ut
in rubrica.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Matthias de Cordona vicarius et procurator generalis totius praefati Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, in sacrâ theologiâ magister, nobis nuper exponi fecit, ipse concessionem seu communicationem in-

¹ Vide quae notavi in Constit. *Redemptoris*, c. (al. 149) huius Pontificis.

dulgentiarum huiusmodi ad familiam Calceatam seu de Observantiâ eiusdem Ordinis a nobis extendi plurimum desideret: nos, ipsius Matthiae vicarii et procuratoris generalis votis in praemissis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis humiliter porrectis inclinati, de memoratorum cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, concessionem seu communicationem indulgentiarum ac peccatorum remissionum¹ et poenitentiarum relaxationum² praefatae Congregationi fratrum Discalceatorum Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, illiusque superioribus, fratribus et personis, ac christifidelibus illorum ecclesias seu cappellas pro tempore visitantibus, a nobis per litteras praeinsertas factam, ut praefertur, ad totam familiam fratrum Calceatorum seu de Observantiâ eiusdem Ordinis, illiusque superiores et fratres et personas, ac christifideles illorum ecclesias seu cappellas pro tempore visitantes, ad limites praeinsertarum litterarum, auctoritate praefatâ, tenore praesentium, extendimus et ampliamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem cardinalium.

§ 3. Non obstantibus nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque

¹ Male edit. Main. legit *remissionem* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *relaxationem* (R. T.).

Contrariis derogat.

constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in litteris praeinsertis concessimus non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 4. Ceterum volumus pariter ut eorumdem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVIII octobris MDCLXXV, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 18 octobris 1675, pontif. anno VI.

Registrata in Secretariâ Brevium, in lib. mensis octobris, part. 1, fol. 291.

CXCV.

Confirmatio et innovatio Brevis Urbani VIII ab Innocentio X confirmati, quo mandatur Ordinariis locorum et generalibus Ordinum, ut saltem bis in anno necessitates sacrorum monumentorum Terrae sanctae populo commendari curent, etc.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Salvatoris et Domini Nostri Iesu Christi, qui pro humani generis redemptione se ipsum exinanivit factus obediens usque ad mortem, vices licet immeriti gerentes in terris, inter multiplices gravissimasque apostolicae servitutis curas, in eam praecipue pastoralis sollicitudinis vigilantiam incumbimus, ut tanti et tam salubris mysterii monumenta, quae in civitate Hierusalem et locis circumvicinis sunt, conserventur, et omni qua-

feri poterit maiori honorificentia recolantur.

§ 1. Cum itaque (felicitis recordationis Urbano Papa VIII praedecessori nostro aliàs exposito, quod ecclesiae et alia pia loca in civitate Hierusalem et aliis locis Terrae sanctae existentia fere diruta erant, et quae adhuc ibi existebant monasteria aere alieno ob impiam Turcarum haeticorum et schismaticorum tyrannidem et pro sanctae fidei catholicae in eisdem locis conservatione contracto admodum gravata reperiebantur) idem Urbanus praedecessor patriarchis, archiepiscopis, episcopis et aliis locorum Ordinariis, necnon omnibus et singulis quorumvis Ordinum et congregationum et institutorum regularium generalibus commiserit et mandaverit ut ad minus duabus vicibus quolibet anno, Adventus et Quadragesimae temporibus, tam per verbi Dei praedicatores in suis sacris concionibus, quam in actionibus et functionibus publicis, eorumdem sacrorum monumentorum populo proponi et commendari curarent et facerent, et aliàs prout in eiusdem Urbani praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die III februarii MDCXXXIV expeditis, quarum tenorem praesentibus proplene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur;

§ 2. Et, sicut pro parte dilecti filii Ludovici Mimeur, Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum professoris pro Gallia commissarii generalis eiusdem Terrae sanctae, nobis nuper expositum fuit, ipse, quo praefatae Urbani praedecessoris litterae, quae a recolendae memoriae Innocentio Papa X praedecessore pariter nostro confirmatae fuerunt, exactius observentur, illas per nos pariter confirmari et innovari desideret:

¹ Edit. Main. legit *duobus* (R. T.).

Litterae Urbani VIII referuntur.

Postulatur illarum confirmatio.

Pontifex
praedictas Ur-
bani VI litteras
innovat et con-
firmat.

§ 3. Nos, eorumdem sacrorum monu-
mentorum conservatiōni et manutentiōni
consulere volentes, de venerabilium fra-
trum nostrorum S. R. E. cardinalium
negotiis Propagandae Fidei praeposito-
rum consilio, praedictas Urbani prae-
decessoris litteras, apostolicā auctoritate,
tenore praesentium, confirmamus pariter
et approbamus, illasque innovamus et
observari mandamus.

Præcipit Or-
dinaris loco-
rum obse-
vantiam.

§ 4. Volumus autem ut patriarchae,
archiepiscopi et episcopi in relatione
status suarum ecclesiarum, quando visi-
tabunt limina apostolorum faciendā, re-
ferant se praedictis Urbani prae-
decessoris et praesentibus litteris nostris pa-
ruisse; contrariis non obstantibus qui-
buscumque.

Fides transum-
ptorum.

§ 5. Volumus insuper ut earumdem
praesentium transumptis, etiam impres-
sis, manu alicuius notarii publici sub-
scriptis, et sigillo personae in ecclesias-
tica dignitate constitutae munitis, eadem
prorsus fides tam in iudicio quam extra
adhibeatur, quae adhiberetur ipsis prae-
sentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-
iorem, sub annulo Piscatoris, die 11 no-
vembris MDCLXXV, pontificatus nostri an-
no VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 2 novembris 1675, pont. anno VI.

Registrata in Secret. Brev., in lib. mensis
novembris, part. utraq., fol. 25.

CXCVI.

Beatificatio novemdecim Servorum Dei
martyrum Gorgomiensium nuncupa-
torum.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sanctorum martyrum, quos a charitate
Christi non tribulatio, non angustia, non

fames, non nuditas, non periculum, non
persecutio, non gladius separavit, sed
fidei dilectionisque vigor inter crucia-
tum certamina, agonotheta Christo ad-
iuvante, victores praestitit, et, consum-
mato passionis cursu, ad caelestis coro-
nae gloriam evexit, agones et triumphos
in sancta Dei Ecclesia celebrari, ac con-
dignis laudum praeconiis atque venera-
tionis honoribus decorari decet, ut, qui
sanguinis sui pretio immortalitatem eme-
runt, illustriaque invictae virtutis suae
exempla reliquerunt, de nostra sint sol-
liciti, qui de sua sunt salute securi, et
pia potentique apud Imperatorem nos-
trum, qui in fortissimorum pugilum
suorum honoribus honoratur, et cui ipsi
in stolis candidis die ac nocte serviunt
in templo eius, intercessione, imbecilli-
tati nostrae, inter saeculi tentationes
laboranti, caelestis gratiae munera im-
petrent, quibus et nos rectum vitae cur-
sum tenere et propositum nobis aeternae
beatitudinis bravium consequi mereamur.
In hanc nos curam ex debito
pastoralis officii, quod infirmitati nostrae
credidit divina dignatio, propensis stu-
diis incumbentes, flagitantia idipsum
christifidelium vota ad exauditionis gra-
tiam libenter admittimus, sicut ad glo-
riam omnipotentis Dei, ad exaltationem
fidei, spiritualemque fidelium consolatio-
nem atque aedificationem salubriter in
Domino expedire arbitramur.

§ 1. Cum itaque mature diligenterque
discussi et propensi fuerint per Congre-
gationem venerabilium fratrum nostro-
rum S. R. E. cardinalium sacris ritibus
a positorum processus de huius sanctae
Sedis Apostolicae licentia confecti
super martyrio et causa martyrii novem-
decim Dei servorum Gorgomiensium
nuncupatorum, undecim quidem Ordinis

Resolutio Con-
gregationis sa-
crorum rituum.

1 Potius lege perpensi (R. T.).

2 Videtur deesse vox martyrum (R. T.).

fratrum Minorum sancti Francisci de
Observantia nuncupatorum, videlicet Ni-
colai Pichi Gorgomiensis guardiani, Hie-
ronymi Werdani vicarii, Theodorici Em-
deni Amesfortii, Nicasii Ioannis Hezii,
Willeadi Dani, Godefridi Merzvellani, An-
tonii Werdani, Antonii Hornariensis,
Francisci Rodii Bruxellensis, sacerdotum,
et Petri Ascani ac Cornelii Wicani laico-
rum, et aliorum octo, nempe Ioannis sa-
cerdotis Ordinis Praedicatorum, et Adria-
ni Becani et Iacobi Lacopii Aldenarden-
sis amborum Ordinis Praemonstratensis,
et Ioannis Osterwicani canonici regularis
Ordinis sancti Augustini, ac Leonardi
Veccheli Buscoducensis, Nicolai Popelii
Weldani, Godefredi Dunei Gorgomiensis,
et Andreae Walteri, sacerdotum et pa-
rochorum saecularium, qui omnes si-
mul in odium catholicae fidei, primatus
Romanae Ecclesiae et augustissimi Eu-
charistiae sacramenti post atrocissima
et immanissima tormenta Brile in Hol-
landia anno MDLXXII interfecti palmam
martyrii accepisse asserebantur, ac su-
per signis, prodigiis ac miraculis, quae
ad manifestandam mundo finalem eorum
perseverantiam a Deo edita et patrata
fuisse dicebantur; factaque demum co-
ram nobis omnium, quae in hac causa
gesta sunt, plena et distincta relatione,
praefata Congregatio cardinalium, audi-
tis etiam consultorum suffragiis, censuit
posse, quandocumque nobis videretur,
ad solemnem eorumdem Dei servorum
canonizationem tuto deveniri, interim
vero indulgeri ut in universo terrarum
orbe Beati nuncupentur:

Pontifex dis-
ponit ut in ru-
brica.

§ 2. Hinc est quod nos, piis atque
enixis carissimi in Christo filii nostri
Leopoldi Romanorum regis illustris in
imperatorem electi, aliorumque princi-
pum, ac diversorum praesertim Belgii
antistitem, necnon ducatus Brabantiae

1 Aptius lege censuerit (R. T.).

et comitatus Flandriae ordinum, ac di-
lectorum filiorum Francisci Mariae a
Cremona ministri generalis et totius Or-
dinis fratrum Minorum sancti Francisci
de Observantia nuncupatorum, et signan-
ter Ignatii de Broeyer eiusdem Ordinis
professoris et secretarii generalis, ac
nationis Germano-Belgicae Ordinis hu-
iusmodi in Romanam Curiam negotiorum
gestoris seu agentis generalis, huius-
que causae procuratoris, supplicatio-
nibus nobis et huic sanctae Sedis super
hoc humiliter porrectis benigne incli-
nati, de memoratorum cardinalium con-
silio et unanimi assensu, auctoritate
apostolica, tenore praesentium, indulge-
mus ut praefati servi Dei Nicolaus Pi-
chus, Hieronymus Werdanus, Theodori-
cus Emdenus, Nicius Ioannes Hezius,
Willehadus Danus, Godefridus Marzvel-
lanus, Antonius Werdanus, Antonius Hor-
nariensis, Franciscus Rodius, Petrus
Ascanus, Cornelius Wicanus, Ioannes,
Adrianus Becanus, Iacobus Lacopius, Io-
annes Osterwicanus, Leonardus Vecche-
lius, Nicolaus Poppelius, Godefridus
Duneus, et Andreas Walterus in poste-
rum Beatorum nomine nuncupentur, eo-
rumque corpora et reliquiae venerationi
fidelium (non tamen in processionibus
circumferenda) exponantur, imagines
quoque radiis seu splendoribus exor-
nentur, ac de eis quotannis die felicis
eorum transitus recitetur officium et
missa celebretur de communi Plurimo-
rum Martyrum, iuxta rubricas breviarii
et missalis romani.

§ 4. Porro recitationem officii et mis-
sae celebrationem huiusmodi fieri con-
cedimus in locis dumtaxat infrascriptis,
videlicet in tota Hollandia ab omnibus
utriusque sexus christifidelibus tam sae-
cularibus quam regularibus, qui ad ho-
ras canonicas tenentur, ac in ecclesiis
tam fratrum, seu canonicorum regula-

In quibus lo-
cis eorum offi-
cia et missa ab
omnibus cele-
brari possit.

rium, quam monialium omnium Ordinum, quos memorati servi Dei suo martyrio illustrarunt, et quantum ad missas attinet, etiam a sacerdotibus ad ecclesias huiusmodi confluentibus.

§ 5. Praeterea, primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et quoad Indias a die quo eadem litterae illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis Hollandiae et Ordinum praefatorum respective solemnia beatificationis eorundem Dei servorum, cum officio et missa, sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis respective constituta et intra sex menses promulganda, postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint eadem solemnia, quam ad rem diem xxiv currentis mensis novembris assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii praedictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiv novembris MDCLXXV, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 14 novembris 1675, pontif. anno vi.

Registrat. in Secretar. Brevium, in lib. vi diversorum, fol. 184.

In dictis locis quando solemnia celebrari possunt.

Derogatio contrariarum.

Transumptorum fides.

CXCVII.

Avocatio controversiarum inter episcopum Ampuriensem et inquisitorem seu inquisitores regni Sardiniae ex causa processus a dicto episcopo contra Nicolaum Marinum decanum et parochum collegiatae ecclesiae de Tempio super delictis praetensis circa materiam fidei confecti.

Venerabili fratri archiepiscopo Turritano,
Clemens Papa X.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit venerabilis frater episcopus Ampuriensis et Civitatis in regno Sardiniae, quod, cum dilectus filius Nicolaus Marinus decanus et parochus actualis ecclesiae collegiatae oppidi de Tempio Ampuriensis dioecesis, ipsique episcopo omnino subiectus, delictum publicae et scandalosae inobedientiae mandatis eius in actu solemni processione synodalis perpetrasset, et de eo criminaliter fuisset a promotore fiscali accusatus, sicut et postea de gravibus sceleribus ad parochi, quod ipsi incumbit, officium pertinentibus, et propterea dictus episcopus praefatum Nicolaum Marinum in oppido Civitate nuncupato castri Aragonensis dictae dioecesis detineret censuris aliisque poenis circumligatum; dum idem episcopus causae cognitioni intendebat, et, post duos supra viginti dies eiusmodi relaxationis, mandatis episcopalibus et censuris contemptis, ipse Nicolaus Marinus, a loco reclusionis discedens, transit ad istam civitatem Turritanam sine consensu dicti episcopi nec eius vicarii in spiritualibus generalis, sub praetextu cuiusdam epistolae dilecti filii inquisitoris adversus haeticam pravitatem in dicto regno Sardiniae auctoritate apostolica

Expositio canonica.

deputati dictum Nicolaum parochum ad se ob negotia inquisitoris (cuius commissarius appellatur) advocantis. Quo cognito praefatus episcopus Ampuriensis, epistolam humanissimam ad dictum inquisitorem missam, perbeneque, rogavit ut dictum Nicolaum repeteret, cuius delicta modo nullatenus Fidei materiam nec suspicionem attingebant. Inquisitores autem, ordinariae episcopalis iurisdictionis perturbatores facti, via iudiciali in alienas messes falcem immittunt, comminantes aggravantesque lamentabili plebis scandalo censuras episcopo eiusque vicario generali, nisi a cognitione causae dicti Nicolai abstineant. Quibus cum pro parte curiae episcopalis Ampuriensis iuris remediis notarius occurrisset modeste, inquisitores praedicti nonnullos homines armatos agmine facto in praefatum oppidum castri Aragonensis immiserunt die ii mensis ianuarii proxime praeteriti: quos cum a longe cives castri Aragonensis conspexissent, commoti, armisque muniti, invadere manu hostili tentabant. Ipse autem episcopus, re cognita, oppidi portas claudi curavit, et suorum sedata multitudine scandala praeoccupavit.

§ 2. Quare nos ex commissi nobis caelitus pastoralis officii debito scandalis et perturbationibus, quae praemissorum occasione oriri possent, mature occurrere et opportunum iam exortis remedium adhibere cupientes, ac causae seu causarum sive controversiarum huiusmodi inter episcopum Ampuriensem et inquisitorem seu inquisitores praefatos vertentium statum et merita, nominaque et cognomina ac qualitates iudicum et colligantium seu contendentium quorumcumque, et alia quaelibet, etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter

expressis ac exactissime specificatis habentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in tota republica christianam generalium inquisitorum adversus haeticam pravitatem huiusmodi a Sede Apostolica specialiter deputatorum consilio, ac etiam motu proprio, et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, causam seu causas sive controversias praefatas, in statu et terminis in quibus de praesenti quomodolibet reperiuntur, cum omnibus et singulis illarum incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, a memoratis episcopo Ampuriensi et inquisitore seu inquisitoribus regni Sardiniae, illorumque respective vicariis, commissariis, officialibus et ministris, aliisque iudicibus et tribunalibus quibuscumque, ad nos et Sedem Apostolicam praefatam tenere praesentium avocamus.

§ 3. Ac proinde fraternitati tuae per easdem praesentes committimus et mandamus, ut avocationem causae seu causarum sive controversiarum huiusmodi a nobis ut praefertur factam eisdem episcopo et inquisitori seu inquisitoribus, eorumque respective vicariis, commissariis, assessoribus, consiliariis, promotoribus seu procuratoribus, fiscalibus, notariis, actuariis, ceterisque officialibus et ministris, ac quibusvis aliis, quibus oportuerit, seu expedire iudicaveris, auctoritate nostra apostolica quanto citius notifices et denunciis;isque et eorum cuilibet, ne tam coniunctim quam divisim in praemissis, vel eorum aliquo, directe vel indirecte, aut alias quomodolibet quidquam innovare vel attentare audeant quovis modo seu praesumant, dicta auctoritate distriete inhibeas; ac illis praecipias et mandes, ut, a quibusvis attentatis seu innovatis

Pontifex causam et causas inter dictum episcopum et inquisitorem seu inquisitores advocat ad se et sanctam Sedem Apostolicam.

Committit archiepiscopo Turritano ut habeat avocationem partibus denunciatis, eis quoque inhibeat.

huiusmodi humiliter abstinentes, ad nos et dictam Sedem recurrant, actaque omnia et processus hucusque factos et faciendos ad nos transmittant, dictumque Nicolaum apud te retineas, donec a supremâ nostrâ et eiusdem Sedis aequitate habeatur iustitiae complementum; nos enim tibi praefata omnia, et singula aliâ quae in praemissis quomodolibet necessaria et opportuna fuerint¹, faciendi, dicendi, gerendi, mandandi et exequendi, ac executioni mandari curandi quamcumque necessariam et opportunam facultatem, eadem auctoritate, harum serie, tribuimus et impertimur.

Obstantia ro-
muret.

§ 4. Non obstantibus praemissis, et apostolicis, et in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiâ iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam in favorem S. Officii et inquisitorum etiam generalium, illorumque officialium et ministrorum quorumlibet, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et aliâ quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clau-

¹ Verbum fuerint nos addimus (n. r.).

sulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac exactissime et accuratissime servatis et specificatis respective habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii februarii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 22 februarii 1676, pontif. anno vi.

Registrata in Secretariâ Brevium, lib. vi diversorum, fol. 243.

CXCVIII.

Confirmatio litterarum Pauli V et decreti Congregationis episcoporum et regularium quoad abbatiarum mutationes et guberniorum pro congregatione canonicorum regularium S. Salvatoris Ordinis sancti Augustini.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii Ludovicus Coci abbas generalis et Bartholomaeus Tasca procurator generalis Congregationis canonicorum regularium S. Salvatoris Ordinis sancti Augustini, quod (licet in eadem Congregatione tam superiores maiores quam abbates a suis guberniis et abbatibus de triennio in triennium mutari seu transferri consueverint, et dudum felicitis recordationis Paulus Papa V praedecessor noster abusum confirmandi aliquos

Consuetudo
Congregationis
canonicorum re-
gularium S. Sal-
vatoris Ordinis
sancti Augusti-
ni.

abbates in eisdem guberniis, qui tunc introductus erat, per quasdam suas in simili formâ Brevis litteras die xii maii MDGVII expeditas sustulerit, ac per easdem litteras inter alia statuerit, ut unius nationis canonici, qui aliquas ex praelaturis dictae Congregationis obtinissent, ad eadem, nisi sexennio vel saltem triennio ex tunc decurso, iterum in eisdem monasteriis et locis promoveri non deberent) nihilominus nonnulli abbates Congregationis praedictae in praeteritis trienniis dispensationem sive gratiam confirmationis in eisdem abbatibus et guberniis reportaverunt; illorumque exemplo, quorundam aliorum abbatum temeritas et ambitio eo processit, ut, eiusmodi gratiâ confirmationis ad sexennium continuum obtentâ non contenti, illam ad novennium extendi procurant, et quod peius est, conquisitis favoribus, confirmationem huiusmodi, etiam in primariis eiusdem Congregationis abbatibus, quae ab eiusmodi abusu immunes hactenus servatae fuerunt, sibi concedi contendunt, non sine evidenti abbatum nationalium, ac praesertim meritis praestantium, praeiudicio.

Decretum sa-
erae Congrega-
tionis episcopo-
rum et regula-
rium.

§ 2. Quare Congregatio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, audito procuratore generali praefato, censuit iniungendum, prout iniunxit, superioribus generalibus praefatae Congregationis canonicorum regularium S. Salvatoris, ut circa praemissa ab iisdem abbatibus omnino servetur dispositio praenarratarum Pauli praedecessoris litterarum, in quibus inter alia ordinatur ut abbates Congregationis canonicorum regularium huiusmodi ab iisdem abbatibus per sexennium vel saltem per triennium vacent.

Confirmatio
Pontificis.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expo-

sitio subiungebat, praedicti Ludovicus abbas generalis et Bartholomaeus procurator generalis, tam supradictas Pauli praedecessoris litteras, quam decretum praedictae Congregationis cardinalium super illarum observantiâ, ut praefertur, die vi septembris proxime praeteriti emanatum, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderant: nos, specialem ipsis Ludovico abbati generali et Bartholomaeo procuratori generali gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis a iure, vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praefatas Pauli praedecessoris litteras die xii maii MDGVII, et decretum super earum observantiâ a memoratâ cardinalium Congregatione die vi septembris proxime praeteriti respective emanata, ut praefertur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiicimus.

Decretum Ir-
ritans.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariorum.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis canonicorum regularium, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxviii februarii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 28 februarii 1676, pontif. anno vi.

CXCIX.

Constitutio revocatoria facultatum ingrediendi monasteria monialium almae Urbis, ac Italiae et insularum adiacentium, mulieribus saecularibus concessarum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Apostolatus officium, quod inscrutabilis divinae sapientiae atque clemen-

tiae altitudo humilitati nostrae, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, credere dignata est, salubriter exequi adiuvante Domino satagentes, religiosae sacrarum virginum et devotarum mulierum, quae, oblitae populum suum et domum patris sui, divinis obsequiis sese sub suavi religionis iugo manciparunt, tranquillitati consulere iugiter studemus, ut¹ illustrior illa portio gregis Christi, sublatis e medio omnibus illis quae spiritum in caelis conversantem distrahere ac Christi sponsas a virtutum studiis pietatisque exercitiis avocare possent, maiora in dies decoris atque ornamentum gratiae spiritalis, caelesti sponso donante, suscipiat incrementa.

§ 1. Cum itaque, sicut nobis relatum fuit, nonnullae mulieres saeculares, quibus pro spirituali earum consolatione licentiae ingrediendi monasteria monialium, tam in almâ Urbe nostrâ quam in Italia insulisque illi adiacentibus consistentia, apostolicâ auctoritate concessae erant, eiusmodi gratiis abutentes mulierum cuiuscumque generis et conditionis agmina secum in eadem monasteria ducere, ac moniales ab orationis aliorumque piorum operum exercitiis avertere et a divinorum contemplatione avocare, sanctaeque solitudinis spiritum ac religiosam illarum quietem atque disciplinam multipliciter perturbare veritae non fuerint, non sine gravi tam spirituali quam etiam temporali ipsorum monasteriorum ac monialium detrimento:

§ 2. Hinc est quod nos, eiusmodi malorum occasionem penitus recidere cupientes, ac felicitis recordationis Gregorii XIII et Pauli V Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, qui Gregorius quidem per suam quae in-

Causa huius
revocationis.Pontifex omnes
licentias
antea datas in
Urbe, et totâ
Italia, ac insulis
adiacentibus,
revocat, prout
in rubrica.

1 Male edit. Main. legit et pro ut (R. T.).

cipit *Ubi gratiae, etc.*, anno Incarnationis Dominicae MDLXXV idibus iunii, Paulus vero itidem per suam cuius initium *Monialium statui, etc.*, die x iulii MDCXII respective editas constitutiones similibus incommodis opportuno revocationis licentiarum huiusmodi remedio providerunt, vestigiis inherentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnes et singulas licentias ac facultates ingrediendi monasteria, domos et loca monialium, in dictâ Urbe ac in totâ Italia atque insulis Italiae adiacentibus existentia, quibusvis, etiam comitissis, marchionissis et ducissis, et aliis quibuscumque¹ status, gradus et conditionis mulieribus in hunc usque diem a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, ac etiam a nobis, sub quibuscumque verborum formis et tenoribus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque fortioribus et efficacioribus ac insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, ad tempus vel in perpetuum, seu aliâs quomodolibet concessas, quarum ac litterarum apostolicarum desuper expeditarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus haberi volumus pro expressis, earumdem tenore praesentium, revocamus, cassamus et irritamus, ac revocatas, cassatas et irritas esse decernimus, inhibentes proinde mulieribus praedictis, quae dictas licentias obtinuerunt, sub excommunicationis latae sententiae poenâ, a qua non nisi a nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente, praeterquam in mortis articulo constitutae, absolvi possint, ne monasteria praedicta praetextu licentiarum

1 Videtur legendum esse cuiuscumque pro quibuscumque (R. T.).

huiusmodi ingredi audeant seu praesument, ipsorum vero monasteriorum abbatissis, seu priorissis, ac superioribus, sub eadem, ac privationis suorum officiorum quae obtinent, et inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, ipso facto sine aliâ declaratione incurrendis poenis, ne illas in monasteria huiusmodi introducere, seu admittere, aut ingredi permittere, vel admissas quoquo modo retinere audeant similiter vel praesument.

§ 3. Quocirca dilectis filiis nostris et Apostolicae Sedis nunciis, nunc et pro tempore existentibus, ac venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis, aliisque locorum Ordinariis, necnon ditorum monasteriorum praelatis et superioribus harum serie praecipimus et mandamus, ut praesentes litteras publicari et praemissa omnia observari faciant: contradictores quoslibet ac praemissis non parentes per praedictas et alias sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, invocato etiam, quatenus opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Quia vero difficile foret has litteras ad omnia loca deferri, volumus ut earum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides, tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxix

Publicatio de-
mandatur, pro-
ut in rubrica.Contrariis de-
rogat.Transumptio-
rum fides.

februarii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 29 februarii 1676, pontif. an. VI.

Registrata in Secretariâ, in lib. VI Brevium diversorum, fol. 162.

Publicatio
praesentium lit-
terarum.

Die II martii MDCLXXVI supradictum Breve, seu Constitutio, affixum et publicatum fuit ad valvas Curiae et in acie Campi Florae, ac etiam in aliis locis solitis et consuetis Urbis per me Alexandrum Albritium cursorem apostolicum.

ANTONIUS CANUTIUS mag. curs.

CC.

Declaratio circa celebrationem capitulorum provincialium Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Cappuccinorum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Clemens IX
confirmavit de-
cretum capituli
generalis fra-
trum Cappuccinorum sancti
Francisci de
triennali cele-
bratione capi-
tulum provin-
cialium.

§ 1. Dudum felicitis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster quaedam decreta seu capitula in capitulo generali fratrum Minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum facta et stabilita, et inter alia unum quo cavebatur ut capitula provincialia, quae annualia erant, in posterum tantum fierent de triennio in triennium, et singulis annis fieret congregatio intermedia, auctoritate apostolicâ confirmavit et approbavit, et aliâ, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die IX septembris MDCLXVII expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Pontifex di-
ctum decretum
rei moderatus.

§ 2. Verum subinde nos ad instantiam bonae memoriae Federici, dum vi-

xit, S. R. E. cardinalis Borromaei nuncupati, dicti Ordinis apud nos et Sanctam Sedem Apostolicam protectoris, praedictas Clementis praedecessoris litteras in nonnullis earum articulis diversimode moderati sumus, et inter alia dispensavimus ut capitula provincialia huiusmodi fierent secundum exigentiam provincialiarum, super quo posset minister generalis eiusdem Ordinis iuxta necessitatem concedere facultatem, et, quemadmodum dictae litterae ordinabant ut capitula forent triennalia, in futurum fierent de sesquianno in sesquiannum, sublatis congregationibus intermediis, et aliâ, prout in litteris eiusdem Federici cardinalis protectoris desuper die XXVIII iulii MDCLXXI emanatis dicitur contineri.

§ 3. Cum autem, sicut dilecti filii Stephanus a Cesena minister generalis et Bonaventura a Recineto procurator generalis Ordinis praefati nobis nuper exponi fecerunt (licet ipse Stephanus minister generalis, vigore moderationis seu dispensationis a nobis, sicut praemittitur, concessae, abinde procuraverit ut communiter omnes provinciae eiusdem Ordinis capitula sesquiannalia, sublatis congregationibus intermediis, celebrarent, quippe qui id bono communi magis expedire cognoverit) nihilominus post obitum memorati Federici cardinalis et protectoris a nonnullis super intellectu verborum, quibus dicta moderatio sive dispensatio vulgari italico idiomate concepta fuit, mota fuerit aliqua difficultas, an scilicet ministri provinciales capitula triennalia cum congregationibus intermediis retinere possint, an vero, post eiusmodi moderationem, fuerit et sit absolute necessaria licentia ministri generalis ad retinenda in provinciis capitula triennalia et congregationes intermedias huiusmodi, ac utrum minister generalis in vim mode-

Dubia exorta
super intellectu
dictae modera-
tionis.

rationis sive dispensationis huiusmodi potuerit et possit adstringere provincias ad capitula de sesquiennio in sesquiennium, sublatis congregationibus intermediis, celebranda, prout communi ipsarum provincialiarum bono magis expedire iudicaverit: nobis propterea Stephanus minister generalis et Bonaventura procurator generalis praefati humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Declaratio
dicti decreti.

§ 4. Nos igitur, pro peculiari nostro in Ordinem praedictum paternae charitatis affectu, omnem in praemissis dubietatem, ne exinde religiosa tranquillitas perturbetur, tollere, dictorumque Stephani ministri generalis et Bonaventurae procuratoris generalis votis favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, declaramus mentis et intentionis nostrae fuisse et esse per moderationem seu dispensationem supra expressam, quam iustis ex causis animum nostrum moventibus pro communi totius Ordinis praedicti bono concessimus, ministro generali eiusdem Ordinis concedere facultatem ordinandi capitula sesquiannalia, sublatis congregationibus intermediis, secundum exigentiam provincialiarum; talem autem exigentiam debuisse et debere determinari ab eodem ministro generali, non autem a provinciis, ac ipsum ministrum

1 Male edit. Main. legit communis (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII. 77

generalem potuisse et posse cogere easdem provincias ad capitula provincialia de sesquianno in sesquiannum, sublatis congregationibus intermediis, celebranda, prout secundum datam sibi a Domino prudentiam, ad conservandum promovendumque in ipsis provinciis regularis observantiae rigorem¹, tollendosque, si qui irrepserint abusus, expedire in Domino iudicaverit.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis eiusque provincialiarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et si-

1 Forsan legendum vigorem (R. T.).

Decretum ir-
ritans.

Derogatio
contrariorum.

Transumptio-
rum fides.

gillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx martii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 30 martii 1676, pontif. anno vi.

Registrata in Secretar., in lib. Brev. mensis aprilis, part. utraque, fol. 46.

CCI.

Indulgentia plenaria perpetua pro visitantibus aliquam ex ecclesiis tam monachorum quam monialium Congregationis Vallisumbrosae die festo S. Ioannis Gualberti abbatis fundatoris dictae Congregationis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Caelestium munerum thesauros, quorum dispensatores esse nos voluit Altissimus, cum ad christianae pietatis incrementum et animarum christifidelium salutem profuturos speramus, libenter elargimur.

Indulget ut in rubrica.

§ 1. Supplicationibus itaque dilecti filii moderni abbatis generalis Congregationis monachorum Vallisumbrosae, Ordinis sancti Benedicti, nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac de omnipotentis Dei misericordiam ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacra communione reffectis, qui aliquam ex ecclesiis tam monachorum quam monialium Congregationis huiusmodi hactenus erectis et in posterum quandocumque eri-

gendis, ac ubicumque locorum existentibus, die festo S. Ioannis Gualberti abbatis et fundatoris Congregationis praedictae, a primis vespers usque ad occasum solis festi huiusmodi, singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordiam, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus perpetuis temporibus validis.

§ 2. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptio- rum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvii aprilis MDCLXXVI, pontificatus nostri anno vi.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 17 aprilis 1676, pontif. anno vi.

Registrata in Secret. Brevium, in libro vi diversorum, fol. 549.

CCII.

Declaratio quod conventus Iesu et Mariae de Urbe Congregationis Italiae fratrum Eremitarum Ordinis sancti Augustini Excalceatorum sit conventus generalis et studii generalis, etc.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Sollicitudo pastoralis officii, quo catholicae Ecclesiae regimini divina dispositione praesidemus, nos admonet, ut, paternam religiosarum congregationum in Ec-

Exordium.

clesiam Dei pie sancteque institutarum, uberesque bonorum operum fructus adiuvante Domino proferre iugiter satagentium, curam gerentes, illarum decori et commodis, ac praesertim sacrarum eis-que aemulantium bonarum litterarum studiis in eis ad Dei gloriam et religionis incrementum promovendis, quantum nobis ex alto conceditur, providere studeamus.

Expositio facti.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii vicarius generalis et gremiales definitorii Congregationis Italiae fratrum Ordinis Eremitarum sancti Augustini Excalceatorum nuncupatorum, quod, licet conventus olim S. Antonii, nunc Iesu et Mariae nuncupatus, de Urbe, dictae Congregationis, alias a tunc existentibus superioribus ex contributione provinciarum tunc existentium ipsius Congregationis acquisitus et fundatus fuerit ad hoc ut in eo studium generale ad communem utilitatem erigeretur; in eoque subinde collegium erectum, et multorum annorum spatio sustentatum, litterarum studiis eximie floruerit; ac, ut idem conventus religiosi litterarum scientiam conspicuis abundaret, et unaquaeque provincia unum religiosum, qui ibidem perfectioni studere seque ad exercitium cuiuscumque muneris in obsequium dictae Congregationis obeundi habilem reddere deberet, illuc mitteret, anno MDCXVIII a capitulo generali declaratum fuerit quod dictus conventus habeatur dignior omnibus conventibus, et prior illius ubique omnes priores praecederet praeter priorem localem; quinimo capitulum generale eiusdem Congregationis, anno MDCXXVIII celebratum, insuper declaraverit praedictum conventum esse conventum generalem, ita ut in eo existent de familia fratres ex unaquaque pro-

vinciam ad dispositionem vicarii generalis, atque ita diu servatum fuerit: nihilominus postmodum bonae memoriae Ioannes Baptista S. R. E. cardinalis Pallottus nuncupatus, Ordinis praefati tunc temporis apud Sedem Apostolicam protector, declarationes praedictas propter particulares considerationes revocari et annullari curavit.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes experientiam compertum habeant ad gloriam omnipotentis Dei, ac communem dictae Congregationis utilitatem et unionem, nationumque pacem expedire ut conventus praedictus in pristinum statum restitueretur, quo etiam Ss. Augustini et Thomae Aquinatis doctrina, quam fratres Congregationis praefatae ex praescripto suarum constitutionum sequi debent, ibidem facilius valeat promoveri: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicam dignemur.

§ 3. Nos igitur, ipsorum exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, memoratum conventum Iesu et Mariae de Urbe dictae Congregationis conventum generalem et studii generalis iuxta usum et praxim temporum praeteritorum esse et deinceps fore, auctoritate apostolica, tenore praesentium, decernimus, statuimus et declaramus.

Subinde experientia monstravit expedire ut praedictus conventus in pristinum statum restitueretur.

Pontifex declarat et statuit dictum conventum Iesu et Mariae de Urbe esse conventum generalem et studii generalis.

Mandat ut prior dicti conventus ex qualibet provincia dictae Congregationis assumatur.

§ 4. Volentes ut prior ipsius conventus ex qualibet provincia eiusdem Congregationis, et, quatenus fieri poterit, perturnum assumatur, ad hoc ut dignior et magis conspicuus eligatur; ipse autem prior cum suo discreto, quem capitulum dicti conventus eliget, vocem non in congregatione provinciali, sed in capitulo generali Congregationis praefatae habeat, et ad eundem conventum unaquaque provincia ipsius Congregationis mittere debeat unum vel duos studiosos ex magis idoneis a vicario generali cum consilio definitorii respective illius provinciae ac superioris provincialis eligendos.

Dictum studium generale peculiariter committit protectioni cardinalis protectoris eiusdem Ordinis.

§ 5. Porro studium generale huiusmodi protectioni dilecti filii nostri Palutii basilicae Ss. XII Apostolorum S. R. E. presbyteri cardinalis de Alteriis nuncupati, dicti Ordinis moderni et pro tempore existentis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, peculiariter committimus et demandamus.

Decretum irritans.

§ 6. Decernentes pariter easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efflucacis existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis et Congregationis, ac provinciarum et conventus praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel qua-

vis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 8. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptorum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVII aprilis MDCLXXVI, pontificatus nostri anno VI.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 27 aprilis 1676, pontif. anno VI.

Registrata in Secret. Brevium, in lib. mensis aprilis, part. utraque, fol. 147.

CCIII.

Confirmatio constitutionum Congregationis Hispaniae fratrum Discalceatorum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum¹.

¹ Hanc Congregationem erexit Clemens VIII in Constit. *Ad militantis Ecclesiae*, quam deinde approbavit, duoque vota praeter alia ab istis Discalceatis emitti iussit Paulus V Constit. *Quae pia*, ac ipsos denique a iurisdictione, superioritate et obedientia ministri generalis fratrum Calceatorum eiusdem Ordinis exemit Urbanus VIII Constit. *Ex quo regimen*.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Inscrutabili divinae providentiae arcano ad pastoralis dignitatis fastigium, meritis licet imparibus, eveci, illa, quae feliciter gubernandis ac salubriter dirigendis Congregationibus religiosorum virorum leve Christi iugum sub arctioris disciplinae observantia laudabiliter portantium, ac propriae alienaeque non spirituali tantum, sed etiam corporali saluti studiosa charitate iugiter incumbentium, in Ecclesia Dei pie sancteque institutis, provide prudenterque ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter roboramus, sicut ad sanctissimae et individuae Trinitatis gloriam, religionis incrementum et felicem progressum, ac animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

Constitutiones exhibentur Pontifici.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Didacus a Iesu, procurator generalis Congregationis Hispaniae fratrum Discalceatorum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, quod fratres dictae Congregationis in suis capitulis generalibus aliquas constitutiones pro felici prosperoque ipsius Congregationis regimine et gubernio fecerunt, quas etiam nuper definitorium generale eiusdem Congregationis revidit, auxit et correxit, ac ad hanc Sanctam Sedem transmitti curavit, ut nostro et eiusdem Sedis patrocinio munirentur.

Pontifex has constitutiones committit examini nonnullorum praelatorum.

§ 2. Nos vero easdem constitutiones nobis exhibitas nonnullis Romanae Curiae praelatis, quorum fides ac prudentia et sacrorum canonum peritia nobis perspecta est, discutiendas commisimus; qui, mandatis nostris prompto obsequio morem gerentes, illas mature diligenterque examinarunt, et, nonnullis sublatis, nonnullis adiectis, aliisque, ubi opus fuerit,

correctis et emendatis, constitutiones ipsas in unum volumen redigi curarunt, tenoris qui sequitur, videlicet:

Constitutiones generales fratrum Discalceatorum Congregationis Hispaniae Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum.

REGULAE CAPUT I. — **Fratres Discalceati Ordinis SS. Trinitatis, etc.**

Caput 1. — *De tribus votis essentialibus, obedientiae, castitatis et paupertatis, ac de quarto non ambiendi.*

I. Quoniam obedientiae tamquam basi fundamentali omnis regularium Ordinum gubernatio innititur, intelligent fratres nostrae Congregationis primum humilitatis gradum esse obedientiam sine mora; tunc enim ipsa obedientia acceptabilis erit Deo et dulcis hominibus, si, quod iubetur, non trepide, non tarde, non tepide, aut cum murmure, vel cum responsione nolentis efficiatur: quia obedientia, quae maioribus praebetur, Deo exhibetur, ipse enim dicit, *Qui vos audit me audit*; et cum bono animo a fratribus praebere oportet, quia *hilarem datorem diligit Deus*; nam si cum malo animo obedit subditus, et non solum ore, verum etiam in corde si murmuraverit, etsi impleat iussionem, tamen acceptum iam non erit Deo, qui cor respicit murmurantis, et pro tali facto nullam consequitur gratiam, imo poenam murmurantium incurrit, si non cum satisfactione emendaverit.

§ 1. De voto obedientiae.

II. Ceterum volumus et declaramus, ut constitutiones nostrae non obligent nos ad culpam lethalem aut venialem, sed ad poenam, nisi propter praecipuum vel contemptum.

III. Praeceptum autem nullum intelligi volumus et declaramus, nisi quod spectat ad tria vota essentialia et quartum non ambiendi in clericis, et non

transeundi ad statum clericalem et sacros ordines in laicis, vel quod in his constitutionibus aut a superioribus praecipitur sub poenâ excommunicationis, vel in virtute sanctae obedientiae; transgressionem vero vel omissionem aliorum, secluso contemptu, nolumus obligare nisi ad poenam impositam, vel a superioribus pro eorum prudenti arbitrio imponendam.

iv. Quod si aliquis (quod Deus avertat) quoad reverentiam superiori debitam in re gravi deliquerit, ceteri religiosi diligenter sub poenâ gravis culpae curent ut reus severe puniatur, nullaque culpa irreverentiae erga superiorem, quantumvis levis, impunita maneat.

v. Si aliquis religiosus coram superiore alicui praecepto non obedierit, vel suam inobedientiam mordicus et pertinaciter defenderit, continuo incarceretur tamquam contumax et rebellis, et voce activâ et loco privatus sit pro tempore culpae proportionato ad arbitrium praelati; et eadem poenâ mulctentur qui contra superiores insurrexerint, istorum officia usurpantes, vel eorum executionem impediendes.

vi. Religiosi nihil omnino agant sine licentiâ superioris; praesertim absque illâ cum extraneis non loquantur, nec scribant, neque recipiant litteras, quin prius illas manifestent superiori, qui eas legat, et curet ne scribantur nec recipiantur quae convenientes non fuerint; poterunt tamen sine licentiâ ad suos praelatos, superiores, definitores scribere, et eorum litteras accipere.

vii. Si subditus aliquis aperuerit vel non tradiderit litteras patris generalis, definitorum, generalium, vel suorum ministrorum provincialium vel conventualium, vel illas quae ad ipsos mittuntur, sit incarceratus, et voce ac loco privatus pro tempore culpae proportionato;

si vero delinquens praelatus fuerit, sit suspensus a suo officio per quatuor menses; quod si aliquis inferior aperuerit vel non tradiderit litteras quas quilibet religiosus alteri mittit, puniatur poenâ culpae gravis; et eadem poenâ mulctetur etiam quilibet praelatus, qui litteras sibi non subditorum aperuerit.

i. Si aliquis religiosus (quod Deus avertat) contra castitatem deliquerit, et de eo convictus fuerit, incarceretur per sex menses, ieiunet et flagelletur arbitrio superioris, attentâ gravitate delicti, et per spatium unius anni privatus sit officio, voce et loco; quod si delictum publicum fuerit apud saeculares, disciplinâ conventuali flagelletur, ac per integrum annum in carcere sit, et voce ac loco per triennium careat; si autem in simile peccatum relabatur, praedicta poena duplicetur.

ii. Quoniam autem de huiusmodi delictis plena probatio raro fieri valet, praecipimus praelatis, ut, religioso de ipsis diffamato, nisi famam suam prius ita purgaverit ut nullum sinistrae de se opinioni locum reliquisse videatur (quod quidem pro timorâ eorum conscientia atque prudentia iudicabunt), honores denegent et gratias quae aliis concedi solent, videlicet officia, studia, ordines, lecturas, facultatem concionandi et confessiones audiendi, et a conventu exeundi, etc.; patrumque provincialium ac ministrorum conscientias oneramus ut specialem curam similium religiosorum habeant.

i. Ad paupertatis votum spectat nihil tamquam proprium aut etiam nomine conventus possidere vel tenere: quare qui secus fecerit, vel aliquid, custodiendo intra vel extra domum, praelatum celaverit, tamquam gravissime delinquens, poenâ proprietarii, ac aliis ad arbitrium superiorum pugiatur. Poterunt

§ 2. De voto castitatis.

§ 3. De voto paupertatis.

tamen religiosi uti rebus necessariis, sibi a religione medio superiore impertitis, quas etiam nullus, quamvis sit praelatus, extra conventum reservet sub eadem proprietarii poenâ. Quod si aliquis inventus fuerit habere pecunias sine licentiâ, etiamsi illas habeat ad emendum aliquid sibi commissum, vel ad faciendam aliquam restitutionem, vel per modum depositi, sive alio quovis praetextu, poenâ gravi afficiatur.

ii. Quilibet religiosus poterit in cellâ habere mensam parcam, et scabellum ex pino, ac imaginem Crucifixi et Beatae Virginis Mariae in pariete depictam, seu in papyro, absque tamen aliquâ illuminatione; nec auro, argento, bombyce et similibus aliquis utatur, etiamsi sit in parvâ quantitate et in ornatum reliquiarum sive imaginum; dum autem, ex rebus sibi ad usum concessis, aliquâ non utatur, eam reponat in officinâ communi, ad quam pertinet, et nullus unquam utatur verbis istis: *meum, tuum*, etc.

iii. Omnia quae et quocumque titulo obvenerint religioso, sive in communi, sive in particulari, tradantur statim praelato, ut de illis disponat tamquam de bonis propriis communitatis, et in officinâ communi reponantur.

iv. Pecunia semper sit in arcâ, quae tres habeat distinctas claves, nec superior illam habere, nec expendere, nec licentiam alicui religioso dare poterit ut illam habeat vel expendat, quin prius in dictam arcam fuerit intromissa; ab illâ autem educetur, ut ab officialibus conventus rependatur cum expressâ praelati licentiâ.

v. Nullus religiosus habeat clavem cellae, arcae, capsulae, vel alterius similis rei, excepto patre generali et eius secretario. Patres vero definitores generales, provinciales, redemptores et procuratores generales, ad custodienda scri-

pta et suorum officiorum sigilla, poterunt habere clavem alicuius capsulae seu scrinii. Patres quoque ministri conventuales clavem habere poterunt capsulae sub mensâ cellae, cuius altitudo digitorum quatuor, longitudo vero duorum sit palmorum, ac etiam habeant claves magistras pro clausurâ. Religiosi item officiales habebunt claves suarum officinarum; et etiam architecti, fabrilignarii ac caementarii habere poterunt clavem alicuius officinae vel arcae ad custodienda instrumenta suorum officiorum. Officinae tamen sint extra dormitorium nec in eis habitent nec dormiant officiales aliive religiosi. Praedictae autem claves omnium officinarum sint duplicatae, et alteram ex eis habeat minister, qui aliquoties officinas visitabit, et ab eis amovebit quae vel ad munera praedictorum officialium vel ad usum religiosorum necessaria non fuerint.

vi. Definitorium generale in necessario concedere poterit alicui religioso clavem alicuius arcae vel capsulae, necnon, praeviâ informatione patrum ministrorum, lectoribus et praedicatoribus manticas cum serulis in quibus conciones et alia scripta custodiant.

vii. Patres ministri de trimestri in trimestre visitent manticas lectorum et praedicatorum in ipsorum praesentia, sub poenâ suspensionis pro tempore ad arbitrium patrum provincialium. Similiter, sub poenâ suspensionis per quindecim dies, bis saltem in anno visitabunt cellas, scripta, habitus, ceteraque alia, quae religiosi ad usum habuerint suum; superfluaque et inutilia auferent, quamvis illa habeant cum praelati superioris licentiâ, et de necessariis absque morâ providebunt fratribus indigentibus. Ad hanc autem visitationem exequendam, praecepto imposito subditos obligabunt ut omnia absque aliquâ exceptione patefaciant.

VIII. In conventibus et collegiis nostris permittimus in solemnioribus festis et funeribus personarum gravium usum dalmaticarum pro diaconis et subdiaconis, necnon collarium pro acolytis, nequam vero manicatum in crucibus processionalibus, nec in inferioribus partibus albarum et rochetorum ornatum qui apud Hispanos dicitur *faldon*.

§ 4. De voto non ampliandi.

I. Omnes nostri religiosi ad chorum deputati, tempore suae professionis, immediate post tria vota essentialia, quartum emittant non praetendendi in nostrâ religione officia et praelaturas, videlicet ministri generalis, definitoris generalis, magistri provincialis et conventualis, visitatoris, praesidentis, necnon socii in capitulo generali et procuratoris generalis Romanae Curiae vel regiae; similiter non praetendendi neque admittendi ad aliquam praelationem extra nostram religionem, iuxta formam dispositam a felicis recordationis Paulo Papa V^o; si quis autem inventus fuerit praetendisse aliquam praelationem seu officium ex praedictis, incarceretur per mensem, et officio, voce et loco per triennium privatus sit.

II. Praeterea omnes fratres laici in suâ professione immediate post tria vota essentialia quartum etiam emittant *de non transeundo ad statum clericalem et ordines sacros, et de non praetendendo directe vel indirecte dictum transitum, iuxta Breve felicis recordationis Alexandri VII; qui vero secus fecerit, ad arbitrium provincialis graviter mulctetur.*

REGULAE CAPUT II. — Omnes res undequaque licite veniant, etc.

Caput I. — De redemptione captivorum.

§ 4. De ratione et curâ, qua separandum et custodiam.

I. Praecipimus strictè omnibus praelatis nostrae religionis ut omni curâ

1 Edit. Main. legit VI (R. T.).

2 Edit. Main. legit per pro post (R. T.).

adimpleant obligationem, quam habent, separandi pro redemptione captivorum tertiam partem omnium rerum, quae iuxta sanctam regulam nostram separari debet, et oneramus conscientias patrum visitorum ut invigilent huius legis observantiae.

II. Separatio ista in quolibet conventu et collegio per ministrum, seu praesidentem, et consiliarios fiat statim ac receptum fuerit quodlibet genus fructuum aliarumve rerum, et separatim conservetur in propria specie quod ad redemptionem pertinuerit, et in libro redemptionis scribatur. Et post quamlibet visitationem dictus minister seu praeses mittat redemptori suae provinciae declarationem, ab ipso et consiliariis subscriptam, omnium rerum quae secundum hanc constitutionem pertinent ad redemptionem.

III. Quotiescumque determinate pro redemptione captivorum recepta fuerit aliqua considerabilis seu magni momenti quantitas, cuiuscumque generis sit, similis fiat declaratio a praedictis tribus subscripta, et redemptori quamprimum mittatur. De parvis autem quantitatibus pro redemptione determinate receptis, haec fiet declaratio post quamlibet visitationem, et tunc redemptori mittetur. Patres vero redemptores librum habeant, in quo distincte scribant omnia quae ex praedictis declarationibus constiterit spectare ad redemptionem in omnibus conventibus et collegiis, unusquisque videlicet pro suâ provinciâ.

IV. Nullus minister seu praeses etiam cum consiliariis audeat titulo aliquo sive praetextu vendere et alienare dictas species, sive ex separatis pro tertiâ parte iuxta tenorem regulae, sive ex datis determinate ad redemptionem, sine licentiâ provincialis, quem tam ipse quam consilarii monere teneantur tem-

diendum est, quod pertinet ad redemptionem captivorum.

pore apto de periculo, quod potest esse in conservatione rerum vel fructuum in propria specie, ut de illis disponat in maiorem redemptionis utilitatem.

V. Insuper integra pars tertia separatur pro redemptione captivorum ex mobilibus haereditatis et bonorum a parentibus relictorum. Similiter etiam separabitur, deductis expensis in culturâ, ex fructibus et proventibus possessionum provenientibus ex bonis sive ratione legitima, sive haereditatis, sive donationis acquisitis. Quando autem definitorium generale, vel conventus aliquis, seu collegium, cessionem fecerit alicuius legitima, ad quam ius habet, nunquam cedat partem legitima illius ad redemptionem spectantem.

VI. Praecipimus omnibus superioribus ut in conventibus seu collegiis, in quibus non fuerit designata haec particularis arca pro custodiendâ pecuniâ pertinente ad redemptionem captivorum, illa reponatur et custodiatur in arcâ trium clavium communi conventus vel collegii, in loco tamen eius separato.

VII. In quâlibet provinciâ unus sit conventus seu collegium per capitulum generale assignatum in quo erit particularis arca trium clavium deserviens dumtaxat pro custodiendis pertinentibus ad redemptionem, quae et erit communis pro pecuniis totius provinciae. Ex dictis autem clavibus, altera sit apud ministrum, altera apud redemptorem illius provinciae, vel, ad eius defectum, apud procuratorem eius conventus seu collegii, et altera apud consiliarium antiquiorem. Quod si in aliquo conventu vel collegio evenerit quod sit arca particularis pro custodiendis tantum pecuniis ad redemptionem pertinentibus, illius claves habeant praedicti minister, consiliarius antiquior et procurator conventus vel collegii; nunquam autem

praefatae arcae aperiatur sine assistentiâ trium clavicularum, qui distincte ac perspicue scribant omnia quae recipiuntur et in negotiis redemptionis expenduntur.

VIII. Redemptores captivorum bis quotannis patri generali rationem reddant in scriptis omnium ingressuum, expensarum, causarum, litium, etc., pertinentium ad bona redemptionis.

IX. Superior et consilarii cuiusvis conventus et collegii ad finem singulorum mensium conferant et summam conficiant omnium quantatum ad redemptionem pertinentium, tam ex separatis pro tertiâ parte, quam ex donatis determinate ad ipsam redemptionem, et in libro eiusdem redemptionis illa scribant, ac propriis nominibus subscribant.

X. Ad hoc ut pecunia captivorum integra et in fideli ac securâ custodiâ perseveret, mandamus in virtute sanctae obedientiae omnibus religiosis, tam praelatis quam subditis, et unicuique in singulari, ne extrahant nec expendant (quantumvis sit ratione mutui vel commodati, alioque titulo non spectante ad redemptionem) aliquid pertinens ad ipsam redemptionem captivorum, sine licentiâ in scriptis definitorii generalis. Superior autem, qui constitutioni isti contravenerit, suo officio sit privatus, et quilibet alius religiosus voce et loco per triennium.

XI. Insuper praecipimus quod quilibet praelatus, expendens vel in toto vel in parte res in specie propria vini, tritici, hordei et similes iam destinatas et separatas pro captivis, suspensus sit a suo officio per mensem unum, vel amplius, iuxta qualitatem culpae: et visitator curet ut absque morâ reintegretur et restituatur quod expensum vel alienatum fuisse constiterit.

XII. Patres provinciales seu visitato-

res in suis visitationibus colligant ex arcis captivorum quod pro ipsorum redemptione inveniunt separatim iuxta rationem in libro conventus seu collegii factam, et schedulam extractae et receptae pecuniae suis nominibus subscriptam relinquunt; quod idem fiat quando redemptor vel alius religiosus de consensu et dispositione dicti redemptoris vel definitoris extraxerit ex arcis aliquid ad redemptionem spectans. Quilibet autem visitator librum habeat, in quo scribat totum quod colligit et recipit, et in unoquoque conventu seu collegio, ex pertinentibus ad redemptionem, in quo et subscribant minister et consiliarii vel clavarii arcae redemptionis respective.

xiii. Praefati autem provinciales seu visitatores praedictas pecunias, pro captivis, ut dictum est, ab ipsis collectas, reponant in generali arca suae provinciae, antequam discedant a conventu ubi talis est arca, sub poena suspensionis ab officio per tres menses.

xiv. Praecipimus patribus redemptoribus captivorum, ne pro redemptionibus aes alienum sine licentia definitorii contrahant, sed observent instructionem ab ipso nostro definitorio illis iniunctam, sub poena privationis vocis activae et passivae per triennium.

xv. Patres provinciales ad capitulum generale deferant testimonium subscriptum a clavariis arcae generalis redemptionis captivorum, in quo scripta sint omnia illo triennio separata pro captivis in omnibus conventibus et collegiis suarum provinciarum respective.

i. Pro maiori cura et diligentia colligendi eleemosynas et omnia ad captivos spectantia, in qualibet provincia sint duo vel tres religiosi procuratores redemptionis ad arbitrium et dispositionem patris provincialis, qui et designa-

bit eis terminos ad petendas et colligendas dictas eleemosynas. Insuper praecipimus patribus redemptoribus captivorum ut designent in civitatibus et oppidis syndicos et collectores saeculares, cum facultate sufficienti ad exigenda, recipienda et custodienda legata testamentorum, operum piorum (ut vocant) et omnium aliarum rerum pertinentium ad redemptionem. Quae omnia tempore apto redemptores ipsi colligant vel per se vel per religiosos procuratores, et, quando in proximo sint, pro redemptione exequenda postulent pro illa eleemosynas a principibus ecclesiasticis et saecularibus, capitulis, communitatibus, aliisque personis gravibus.

ii. Praeterea praecipimus procuratoribus redemptionis, imo etiam generalibus et conventualibus omnibus nostri Ordinis, ut sint valde solliciti in procurandis eleemosynis pro captivis, et omnes similiter religiosi tam praelati quam subditi in districtu suarum domorum diligenter procurent eleemosynas pro redemptione, et superiores inquirent ab inferioribus, quid in hac re actum respective sit.

i. Definitorium generale, finito quolibet capitulo generali, eligat redemptores captivorum. Hi autem erunt vitae merito, doctrina ac sapientia praediti, et officio definitorum generalium seu ministrorum provincialium aliquando potiti, vel saltem capaces ut tali munere potiantur. Pro singulis provinciis singuli eligantur redemptores; mutua autem ipsorum subordinatio ab eodem definitorio designabitur.

ii. In qualibet domo nostra, in qua fuerint vel per quam transierint redemptores captivorum, conventualitatem habeant, et praecedant omnes non praelatos, etiam vicarios: in regimine vero et administratione domus non se intromit-

§ 3. De electione et qualitate redemptorum.

tant. Ad egrediendum tamen a domo socium postulabunt a vicario in absentia ministri, sine deosculatione tamen scapularii, nisi praeses fuerit propter absentiam ministri ultra vigintiquatuor horas.

iii. Districte praecipimus redemptoribus captivorum, ac aliis eorum sociis proficientibus ad redemptionem, ne comportent aliquas res non conducentes ad illius effectum, nec sibi nec aliis ex infidelium regionibus in reditu similia trahant; alias gravissimae et irremissibili punitioni ad arbitrium definitorii generalis subiacebunt.

iv. Redemptores captivorum, intra tres menses post reditum ab executione redemptionis, expensarum istius et aliarum rerum ad munus istud aptius in futurum peragendum rationem reddant nostro definitorio: quod si omiserint, graviter puniantur iuxta culpae qualitatem.

REGULAE CAPUT. III. — Omnes ecclesiae istius Ordinis, etc.

Caput III. — De divisione provinciarum et earum nominibus, ac de conventuum differentia, et eorum aedificiis.

§ 1. De nomine ecclesiarum, provinciarum et domorum differentia.

i. Omnes nostrae ecclesiae intitulentur nomine SS. Trinitatis, similiterque omnes provinciae nomine alicuius mysterii vel Sancti: idcirco prima titulum habeat Spiritus Sancti, secunda Transfigurationis, tertia Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, et sic de aliis in futurum.

ii. In Ordine nostro quatuor sint differentiae conventuum. Prima novitiorum et professorum, ubi a magistris in caeremoniis, mortificatione, vitaeque spirituali instruentur; secunda collegiorum, ubi iam professi philosophiam sacramque theologiam edoceantur; tertia con-

ventuum in quibus religiosi spirituali profectui tam proprio quam proximorum incumbant; quarta demum domorum in desertis, ubi soli Deo vacent.

iii. Statuimus ne fiat nova conventus fundatio, nisi in eo numerus religiosorum a regula nostra stabilitus commode cum observantia et sine distractione sustentari queat.

iv. Situs conventus (si fieri possit) eligatur intra civitatem vel oppidum, in loco tamen ad religiosorum quietem opportuno, et in quo permansurus sit; nec in eo assistent ultra tres vel quatuor religiosos, qui de fabrica curent, donec ecclesiam et habitationem cum sufficienti clausura construxerint.

v. Pro nova conventus seu collegii fundatione minister eligi non possit quin tredecim sint fratres quos regula exposcit. Interim tamen gubernetur per praesidentem a patre generali seu provinciali nominatum.

i. Statuimus ne alicuius conventus seu collegii fabrica incipiat, quin praecedat illius descriptio seu exemplar delineatum ab architecto aliquo nostri Ordinis, et examinatum a patre generali, qui reformabit excessus, si qui contra constitutiones infra ponendas inventi fuerint. Semel autem a patre generali examinato, nihil sine ipsius licentia contra illud faciat sive per additionem sive per diminutionem. Qui vero in toto vel in parte huiusmodi constitutioni contravenerit, vel contraveniri permiserit, suspensus sit ab officio suo iuxta gravitatem culpae.

ii. Ecclesiae latitudo sit saltem viginti quatuor pedum, et ad summum viginti septem, cui latitudini respondeat longitudo et altitudo iuxta regulas architecturae. Pinnaculum item, sive extremitas cappellae maioris humilis sit, nec extra ecclesiam opera affabre elaborata

1 Edit. Main. legit *gravissima* (R. T.).

et curiosis crustis ornata fiant. In sacrario vero aliquam permittimus *fasciam*, ut vocant.

III. De pariete ad parietem claustrum in longitudinem sit saltem spatium quinquaginta et quinque pedum, non tamen ultra sexaginta; transitus autem pro latitudine novem vel decem pedes capiat.

IV. Cellae habeant undecim pedes in quadrato; illarum fenestrae ad summum altitudinis tres pedes et digitos quatuor, latitudinis pedes duos et quinque digitos. Transitus autem dormitorii sex pedes latitudinis non excedat. Cellae vero infirmariae poterunt habere sexdecim pedes in quadro.

V. Officinae, quae sunt in terra, duodecim tantum pedes altitudinis habeant, ita ut parietes conventus a pavimento claustrum usque ad tectum non excedat altitudinem viginti et sex pedum, nisi id exigat angustia situs, vel ne religiosi de foris videantur. Solaria autem et prospectus plani sint operis et parvis expensis fabricentur.

VI. Observata supradicta aedificiorum proportione, interiores officinae et mansiones disponantur iuxta arbitrium prudentis architecti. In praedictis autem mensuris, per pedem intelligimus tertiam partem ulnae castellanicae; praecipimusque dictas mensuras immutari non posse nisi per capitulum generale.

VII. In civitatibus magnisque oppidis ecclesiae et claustra pertingant et non excedant summam longitudinem et latitudinem ex supradictis. In minoribus vero oppidis attingant minorem mensuram designatam, non tamen sint infra illam. Idemque volumus, proportione servata, de minima elegantia structurae ecclesiarum, quae semper iuxta regulam nostram debent esse plani operis. Major autem cellarum et officinarum numerus in unoquoque conventu disponatur

iuxta maiorem vel minorem religiosorum numerum qui ibidem sustentari valent.

REGULAE CAPUT IV. — Fratres debent esse in una cohabitatione, etc.

Caput IV. — *De numero religiosorum qui debent esse in quolibet conventu.*

In nostris conventibus et collegiis sit competens numerus fratrum iuxta prudentem patris provincialis dispositionem; nunquam tamen sint infra tresdecim, sicut praecipit regula, praeterquam in alia nova fundatione, ut supradictum est.

REGULAE CAPUT V. — Omnibus fratribus suis, sicut sibi met, etc.

Caput V. — *De cura quam praelati tenentur habere erga subditos.*

In omnibus nostris conventibus et collegiis sint officinae communes, ex quibus omnia necessaria, tam de victu quam de vestitu, tam pro salute quam pro infirmitate, aequaliter ministrentur religiosis omnibus tam praelatis quam subditis, sub poenam suspensionis ab officio superiori erga hoc negligentem. Curet tamen ut res, quae conceduntur ad usum, sint prout decet discalceatos.

REGULAE CAPUT VI. — Vestimenta sint lanea et alba, etc.

Caput VI. — *De vestitu nostrorum religiosorum.*

I. Exterior vestis seu habitus fratrum nostrorum sit ex sacco albo, nec per tres digitos ad terram perveniat, nec latitudo infima in circuitu tres ulnas excedat, eiusque manicae strictae sint et versus manum unius palmi latitudinem non excedentes. Interior vestis etiam erit ex sacco albo, brevior tamen exteriore tribus digitis. Scapularium similiter sit ex sacco albo, latum ad palmum et dimidium

palmi, altum vero per palmum a terra et duos digitos. Caputium interius sit etiam ex eodem sacco albo, et strictum, nec illius acuta extremitas ad cinctorium per quatuor digitos accedat.

II. Cappa sit ex rudi sacco fusci coloris, stricta, sine plicaturis, alta a terra per dimidiam ulnam et quatuor digitos. Caputium exterius sit etiam fusci coloris et aequale interiori. Mensurae autem praedictae accipiendae sunt de ulna castellanica.

III. Corrigiae sint nigrae et absque aliqua curiositate, amplae ad tres digitos et tribus longiores scapulario. Sandalia sint ex canape, seu sparto, unius soleae, et ex omni parte apertae; zoccoli ex ligno cum corrigiis angustis.

IV. Tunicae immediatae corpori sint ex stameria alba et rudi; femoralia vero ex lino rudi et communi; nullusque religiosus tam illas quam ista mundanda tradat extraneae personae privatae et distinctae ab ea, quae similia vestimenta communitatis totius abstergit.

V. Linteola pro emungendis naribus sint ex lana, et galeri pro itineribus faciendis nigri vel fusci coloris.

VI. Novitii eisdem vestibus utantur, excepto quod quatuor extremitates scapularii erunt circumcisae vel retortae.

Quicumque contra statuta in hoc capitulo vel in toto vel in parte fecerit, puniatur poenam gravi per unum aut plures dies iuxta qualitatem culpae.

REGULAE CAPUT VII. — Faciant in laneis, etc.

Caput VII. — *De lectulis pro cubito fratrum nostrorum.*

I. Lectulus sit ex tabulis; eius latitudo trium palmorum cum dimidio, altitudo vero tertiae partis ulnae castellanicae, cum duobus tantum stragulis sive lodicibus laneis, et cervicali uno etiam ex lana.

II. Ne autem religiosum aliquem sine habitu mori contingat, praecipimus quod omnes dormiant cum scapulario parvo laneo, quod quidem infirmi in lectu cubantes nunquam dimittant.

REGULAE CAPUT VIII. — In cappis et scapulariis fratrum, etc.

Caput VIII. — *De cruce portanda in cappa et scapulario.*

Crux rubei et cerulei coloris, quam iuxta regulam portare debent religiosi nostri in cappa et scapulario, sit absque curiosa structura, longitudinis unius palmi, latitudinis unius pollicis.

REGULAE CAPUT IX. — In rasura Ordinem S. Victoris sequantur clerici, etc.

Caput IX. — *De rasura nostrorum religiosorum.*

I. Fratres deputati ad chorum tonsuras clericales amplas habeant, ita ut circulus capillorum trium digitorum latitudinem non excedat, nec ad aures pertingat. Ad uniformitatem autem servandam in qualibet domo sit mensura, qua in die rasurae dicta circuli latitudo censuretur.

II. Laici barbas crescere modeste permittant ad praescriptum regulae. Nec illis unquam clericalis corona concedatur.

REGULAE CAPUT X. — Asinos sive mulos liceat eis ascendere, etc.

Caput X. — *De his quae fratres debent observare quando iter faciunt, et de modo petendi elemosinas.*

I. Muli sive mulae, quas fratres nostros ascendere regula permittit, mediocris sint statura; exhortamurque religiosos ut curent observare laudabilem Ordinis consuetudinem asinos ascendendi.

II. Quando religiosi iter faciunt in mulis propriis religionis, non utantur ephippiis sive sellis, sed clitellis, non

fraeno cum habenis corrigiatis, sed ex canape, nec stapedibus ferreis, sed ligneis. Qui secus fecerit, subiaceant poenae ad arbitrium superioris.

iii. Nullus iter faciat absque licentiâ in scriptis superioris, cui competit illam concedere, in qua iste designabit tempus pro itinere, statione et reversione, et superior ac consilarii conventus, a quo egredietur, dictam facultatem subscribent, notando diem, mensem, annum, per verba non per numeros. Qui autem ultra tempus determinatum remoratus fuerit, a superiori conventus puniatur attentâ morâ.

iv. Itinerans, ad locum dumtaxat et oppidum in licentiâ designatum et viâ rectâ pergat. Regiam curiam nullus ingreditur, nisi tamquam conventualis, nec illius ambitum per spatium unius leucae absque patris generalis facultate, sub poenâ privationis vocis et loci per unum annum.

v. In locis, in quibus sunt conventus nostri, nullus religiosus iter faciens, sive pergat, sive veniat, saecularium domus ingrediatur absque licentiâ praelati, sub poenâ gravioris culpae per tres dies.

vi. Ad quemlibet Ordinis conventum religionis pervenerit, licentiam patentem faciat; alioquin superior illam postulet, absque exceptione alicuius personae. Quae licentia, si frater pro conventuali venerit, custodiatur in arcâ trium clavium conventus, subscripta a ministro et consiliariis post annotationem diei in quo praedictus frater pervenit; qui vero litteras patentes non ostenderit, ipso facto careat voce et loco.

vii. Nullus religiosus egredietur ab Hispaniâ sine licentiâ in scriptis definitorii generalis, sub poenâ apostasiae et privationis officii, vocis et loci in per-

¹ Vel heic legendum subiaceat, vel antea fecerint pro fecerit legendum fuit (u. r.).

petuum. Quod si laicus fuerit, portet habitum fuscii coloris per triennium, et eadem poenâ afficiantur petentes Romam absque licentiâ requisitâ, secundum decreta felicis recordationis Clementis Papae VIII. Praelatus vero, qui, sine praedictis requisitis et facultatibus, miserit aliquem religiosum extra Hispaniam, suspensus sit a suo officio per tres menses.

viii. Pater generalis mittere poterit quemlibet religiosum quocumque expedire viderit, excepto casu posito in constitutione immediatâ; provincialis per suam provinciam et per illius ambitum ad triginta solum leucas; ministri conventuales per spatium leucarum duodecim a suis conventibus, non ultra.

ix. Provincialis provinciae ubi est curia regia ad istius conventum poterit sibi subditos mutare. Ad negotia vero seu lites non mittat sine consilio patris generalis.

x. Attento spiritu paupertatis et clausurae religionis nostrae, statuimus ut sine gravi et urgenti necessitate non detur religiosis facultas itinerandi nec mutandi conventualitatem, neque ad hoc ut sint extra conventus a Paschate usque ad festum SS. Trinitatis eo anno quo celebratur capitulum generale, nisi occurrat negotium speciale Ordinis quod differri non valeat.

xi. Ad patriam suam nullus pergat absque provincialis licentiâ, nec sine socio absque patris generalis concessione, vel nisi in oppido illo sit coenobium nostrum; praelatus autem, qui secus quemquam miserit, poenae suspensionis ab officio per mensem unum subiaceat.

xii. Iter facientibus permittimus usum caligarum seu tibialium ex sago albo vel simili materiâ absque aliquâ curiositate, et in urgenti necessitate usum pedulium ex eadem materiâ; et superiores omnia itineri necessaria eis prae-

beant; itinerantes autem tenues et moderatos sumptus faciant, et in omnibus se ipsos exemplum virtutis praebeant. Quod si excessus commiserit, a praelato vicinioris conventus mulctetur iuxta gravitatem culpae.

² De modo postulandi eleemosynas.

i. Religiosi nostri per areas non postulent nec quaerant eleemosynas, nec pro illis petendis ultra duodecim leucas a conventibus se extendant, absque patris generalis seu provincialis licentiâ. Nec item frater aliquis cuiuslibet conventus vel collegii quaerat sive postulet eleemosynam aliquam cuiuscumque rationis in oppido, villâ, sive districtu vel termino designato a provinciali pro altero conventu vel collegio, etiam intra praedictum spatium duodecim leucarum. Quod si nihilominus ita quaerens aliquam receperit eleemosynam, provincialis eam conferri faciat domui illi in cuius districtu quaesita fuit; et propterea tam subdolum quam superiorem, in toto vel in parte contravenientes contentis in istâ constitutione, arbitrato suo puniat iuxta qualitatem culpae ipsorum. Limitatio autem praefata duodecim leucarum non comprehendit procuratores redemptionis. Exhortamurque praelatos ut ad postulandum ostium eleemosynam non alios mittant quam fratres laicos, et semper cum sociis.

ii. Nullus religiosus postulet aut recipiat eleemosynam aliquam pro suis parentibus, cognatis aut aliis personis extra religionem, absque patris generalis licentiâ, sub poenâ reclusionis iuxta gravitatem culpae; si autem aliquis parentes pauperes et egenos habeat, moneat provincialem, qui, cognita necessitate, sine interventu dicti religiosi, ac consideratis circumstantiis, opem feret iuxta possibilitatem et paupertatem Ordinis.

¹ Potius legerem praeterea (R. T.).

REGULAE CAPUT XI. — In regularibus horis morem S. Romanae Ecclesiae observent, etc.

Caput xi. — De officio divino, missâ et communione fratrum, et de his qui sacris initiandi sunt.

i. Omnes religiosi, audito primo signo, ad chorum expediantur et se praeparant, considerantes se pergere ad angelorum officium exercendum, et, antequam secundum cymbali signum finiatur, sint in choro, sub poenâ culpae levis, vel gravis si de more habuerint.

ii. Matutinum inviolabiliter dicatur mediâ nocte, nisi urgens obstet necessitas: at vero matutinum seriae quintae in Coenâ Domini, Parasceves, Sabbati sancti, necnon festi Corporis Christi, et per totam eius octavam, dicatur horâ quintâ post meridiem; matutinum autem primae diei Paschae, et per eius octavam usque ad sabbatum in Albis, dicatur ad auroram, sive circa horam quartam diei; omnes autem aliae horae canonicae recitentur tempore constituto in caeremoniali Ordinis.

iii. Integrum matutinum cum laudibus cantetur in die Nativitatis Domini, in primo die Paschae et primo Pentecostes, in festo SS. Trinitatis et SS. Sacramenti, ac feriâ quintâ, sextâ et sabbato maioris hebdomadae, necnon in festo primi nostri patriarchae et fundatoris S. Ioannis de Matha. In festis vero primae et secundae classis, quae ad colendum pronunciantur, necnon in festis Domini nostri Iesu Christi et sanctissimae eius Genitricis, ac in die octavâ SS. Trinitatis et Corporis Christi, et (si istud venerationi patenter expositum fuerit) per totam eius octavam, et in die nostri quoque patriarchae et fundatoris S. Felicis de Valois, et in festo secundo sanctae Agnetis nostri Ordinis patronae, in matutino cantatur invitorium cum

¹ De diligentia et sedulitate qua conventus debent religiosi ad recitandum et celebrandum officium divinum.

hymno sequenti, et hymnus quoque *Te Deum laudamus*, et in laudibus a capitulo usque ad *Y. Benedicamus Domino*, et eius *Y. Deo gratias* inclusive. In die vero Epiphaniae (cum non sit invitatorium) in tertio nocturno cantabitur psalmus *Venite exultemus* cum sua antiphona. In reliquis vero duplicibus et semiduplicibus solus hymnus *Te Deum laudamus*.

iv. In cantando integro matutino cum laudibus expendantur saltem duae horae; hora vero cum dimidia quando solum canitur invitatorium, hymnus et *Te Deum laudamus*, et in laudibus a capitulo, et quando officium est de dominica, et quando, licet sit aliud, cum eo tamen recitatur officium parvum Beatae Virginis Mariae vel Defunctorum; in reliquis vero matutinis et laudibus hora una cum quadrante.

v. Prima canatur tantum in vigilia Nativitatis Domini, tertia in festis feriatis primae classis, excepto die Ascensionis, in quo cantabitur nona. Item in festis secundae classis (quamvis non feriatis) Domini nostri Iesu Christi et eius SS. Matris, necnon in festis sanctorum patriarcharum nostrorum Ioannis et Felicis, et sanctae Agnetis secundo. In cantanda autem qualibet minori hora canonica consumatur dimidia hora; quartum vero horae istius in illa recitanda; et aliquid amplius, quando coniungitur cum officio parvo Beatae Mariae Virginis.

vi. Missa conventualis canatur omnibus diebus, quibus cantatur tertia, et omnibus dominicis et diebus feriatis, et in festivitibus nostri Ordinis et Beatae Virginis Mariae, ac in feria quarta Cinerum, feria quinta in Coena Domini, feria sexta in Parasceve, Sabbato sancto, vigilia Pentecostes, et in die Commemorationis Defunctorum, necnon quando

fit officium de aliquo sancto martyre in conventu illo ubi corpus vel insignis reliquia asservatur. Insuper in die una infra octavam Omnium Sanctorum cantabitur vigilia, missa et solemne responsum pro captivis defunctis. In cantanda autem qualibet missa, tres partes horae consumantur; in recitanda vero, dimidia hora. Quod si quis celerior fuerit, a superiore puniatur poena culpae mediae, imo et gravis si de more habuerit.

vii. Primae et secundae vesperae canantur in festivitibus primae et secundae classis, quae ad colendum pronunciantur, ac in omnibus Christi Domini, et illius sanctissimae Parentis, licet non feriatis, atque etiam in diebus sanctorum patriarcharum Ioannis et Felicis, et S. Agnetis secundo. Vesperae autem secundae Sanctorum Omnium dicantur sine cantu, et eis finitis canantur vespere Defunctorum. Si tamen festum Omnium Sanctorum celebretur in sabbato, eorum secundae vespere tunc cantentur in die dominica sequenti et vespere Defunctorum. In reliquis vero festivitibus Ordinis, primae tantum vespere canantur. In omnibus autem vespere cantandis tres quadrantes horae consumantur; in recitandis vero, fere dimidia hora. Superior, qui supradicta celerius cantari vel recitari permiserit, severe puniatur.

viii. Praedicta, quae in festivitibus cani debent, non concinantur quando dictae festivitates transferantur, sed tantum, quando in propriis diebus ab Ecclesia designatis celebrentur; non tamen propterea omittenda, sed cantanda est missa in quocumque die feriato, quamvis de festo illius diei officium non fiat; nec cantanda sunt supradicta quando

¹ Coniunct. et nos addimus (A. T.).

in choro non sint saltem sex religiosi qui canere possint; missa vero et alia, quae ratione dotationis et eleemosynae essent canenda, cum paucioribus, et etiamsi sint solemnitates translatae, cani debent.

ix. Totum, quod in officio divino et missa cantatur, sit in tono plano, aequali gravi et devoto, absque modulatione et harmonia, sub poena culpae gravis contravenienti, et suspensionis ab officio superiori permittenti. Quae autem recitantur, cum devotione dicantur et pausatione competenti pro insumendo spatio temporis designato.

x. Officium parvum B. Virginis Mariae in omnibus conventibus recitetur diebus in breviario assignatis, et quamvis non tanta pausatione quantam maius, non tamen minori devotione.

xi. Fratres laici assistant officiis divinis iuxta prudentem superioris dispositionem, attento uniuscuiusque labore occupatione, et loco officii divini singuli recitent quinquages orationem dominicam et totidem vicibus salutationem angelicam; nempe pro matutino quindecies, pro laudibus quinquies, et pro unaquaque alia hora etiam quinquies.

xii. Religiosus, qui matutino absuerit sine licentia, vescatur in terra sine caputio id quod ceteris ministratur, praeter piscem vel quod in eius loco praestatur: si vero alteri cuicumque horae canonicae non astiterit, arbitrio superioris puniatur.

xiii. Tempore divinorum officiorum nullus sine urgenti necessitate praesidi exprimenda, et cum illius licentia, a choro exeat, nisi ad rem ipsi choro et officio pertinentem; eademque causa et licentia praecedat quotiescumque aliquis religiosus a quolibet actu communi egressurus fuerit.

i. Omnes nostri sacerdotes singulis diebus sacrum faciant, exceptis feriis ^{§ 2. De missa et communione religiosorum.} quinta, sexta, et sabbato maioris hebdomadae, et quando urgenti causa impediti fuerint; in hoc tamen casu cum licentia omittant superioris; qui tamen absque istis circumstantiis rem sacram facere omiserit, pane tantum et aqua una die vescatur.

ii. Sacrificium missae peragere debent in propriis conventibus, nisi superior urgenti causa et raro licentiam concedat ut nonnullus extra propriam ecclesiam sacrificet.

iii. Feria quinta in Coena Domini omnes religiosi recipiant sacrosanctam Eucharistiam de manu sui praelati; qui sacerdotes non sunt, caelesti se pane reficiant omnibus dominicis diebus et feriis quintis totius anni; potest tamen functio ista anteponi vel postponi propter aliquod solemne festum. Praecipimus insuper praedictis omnibus fratribus non sacerdotibus quod quotidie missae sacrificio intersint, sub poena ieiunii in pane tantum et aqua.

iv. Magister novitiorum et recenter professorum in diebus feriatis sacra faciant in ecclesia; in aliis vero diebus in oratorio suo celebrare poterunt.

v. Societates, congregationes, confraternitates saecularium, absque definitorii licentia, ne admittantur in nostris conventibus et collegiis; qui secus fecerit, ad arbitrium dicti definitorii puniatur.

i. Nullus religiosus recipiat eleemosynam missarum, nisi tantum pro ^{§ 3. De eleemosyna missarum.} sicut conventu; quod si itinerans pro mutatione conventualitatis aliquam acceperit, pro illo sit conventu in quem tendit conventualis futurus.

ii. Pro una missa, etsi cantata, unicuique dumtaxat stipendium accipiatur, sub poena suspensionis ab officio per tres menses praelato contravenienti.

III. In nostris conventibus et collegiis non recipiantur eleemosynae pro cappellaniis et missis perpetuis sine patris generalis licentiâ in scriptis, nec pro patronatu conventus, ecclesiae, cappellae maioris vel minoris, vel pro oratione, disciplinâ, aliove communitatis exercitio, absque definitorii licentiâ in scriptis, quam concedet consulto provinciali illius provinciae, cuius est conventus cui conceditur.

IV. Eleemosynae, receptae pro missis perpetuis, memoriis, cappellaniis, patronatibus dictis, et sepulturis perpetuis, nullatenus in totum vel in partem (etiam consentiente conventu) expendantur, sed ad censum annuosque redditus imponantur. Ex licentiâ tamen definitorii generalis (omnibus consentientibus suffragiis) dictae eleemosynae iam investitae converti poterunt in redditus indemiores et utiliores conventui, nunquam tamen pro eis subrogari bona aliâs antea monasterio acquisita. Ad hoc autem ut sedulo custodiatur pecunia impertita pro missis et reliquis in hac constitutione enumeratis, *praecipimus in virtute sanctae obedientiae et sub praecepto omnibus religiosis tam praelatis quam subditis, et cuilibet in particulari, ut, dum dicta pecunia non investitur, nihil ex eâ expendant, etiam titulo mutui aliove quocumque*; superior autem contraveniens privatus sit officio suo, alius vero quicumque frater voce et loco per triennium.

V. Pecuniae receptae pro supradictis rebus, dum non investiuntur, seu in annuos redditus conferuntur, in propria conserventur specie: si incrementum habuerint, cedat in favorem memoriae, si vero decrementum (absque culpâ tamen conventus vel collegii) cedat contra memoriam.

VI. Ut constet de memoriis et mis-

sis perpetuis quae sunt in quolibet conventu et collegio, iusteque adimpleantur, praeterquam quod adnotatae erunt in libro magno, cui titulus *Protocollo*, scribantur in tabulâ publico in loco.

I. Fratres nostri sacris initiandi examinentur prius de sufficientiâ suâ a ministro conventus, et aliis duobus religiosis a provinciali designatis, et postea de vitâ et moribus per secreta suffragia capituli conventualis approbentur, nec praelati superiores suas litteras concedant, donec illis constet de sufficientiâ, vitâ, moribus et aetate; nullus diaconatus aut subdiaconatus gradum recipiat qui duos integros annos professionis non habeat, nec presbyteratus ante elapsam integram triennium a professione.

II. In dioecesi propriâ, ubi est conventus, recipiant ordines religiosi nostri; quod si ibi non conferantur, poterunt aliam adire dioecesim, non distantem tamen a monasterio ultra viginti quatuor leucas; qui secus fecerit vel permiserit, poenâ gravi per tres dies puniatur.

III. Sacerdos primam missam non celebret, quin prius praelato constet de ordine recepto per litteras testimoniales ei patefactas, tum etiam de sufficienti novi sacerdotis scientiâ sacrarum caeremoniarum ad iudicium ipsius praelati et aliorum duorum religiosorum ab eodem designatorum, et quin ulterius per decem dies in exercitiis spritualibus se praeparaverit dictus novus sacerdos; qui neququam primum sacrum extra proprium coenobium faciat, sub poenâ gravis culpa per tres dies.

¹ Intelligendum est, ut patet, nec presbyteratus gradum recipiat ante elapsam integram triennium a professione (R. T.).

REGULAE CAPUT XII. — Omnibus secundis feriis, etc.

Caput XII. — De suffragiis faciendis pro defunctis.

§ 1. De suffragiis defunctorum in communi.

I. Omnibus secundis feriis, ad praescriptum regulae nostrae, dicatur missa defunctorum, in conventibus quidem cum cantu; nullumque pro eâ stipendium recipiatur. Missâ autem finitâ, fiat per claustrum processio, prout in manuali; ubi vero claustrum non fuerit, absolutio canatur in choro.

II. In omnibus conventibus, temporibus a nostro manuali designatis, quatuor fiant anniversaria pro defunctis religiosis, captivis, benefactoribus, parentibus, cognatis, confratribus, amicis, pro sepultis in nostris coenobiis, ac denique pro omnibus fidelibus defunctis. In quolibet anniversario dicatur integrum officium defunctorum, et canatur solemniter missa *de requiem*, fiatque processio per claustrum, et ubi hoc non fuerit, canatur absolutio in ecclesiâ. Idemque prorsus fiat in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum.

§ 2. De suffragiis pro nostris religiosis defunctis et pro aliis.

I. Quando aliquis religiosus e vitâ decesserit, devote ac solemniter sepeliatur, servato officio sepulturae in nostro manuali assignato, et superior conventus seu collegii, in quo frater obiit, scribat patri generali, provincialibus, ministris totius Ordinis ac chronistae generali, referens domum in qua mortuus fuit, tempus et causam mortis, nomen, patriam, aetatem, professionis tempus, exercitia, seu officia quae defunctus habuerit, et virtutes in quibus specialiter resplenduerit. Provinciales item omnibus conventibus et collegiis suae provinciae idem denuncient ut iusta sine morâ persolvant, et ministri de receptione istarum litterarum provinciales suos moneant, et in archivio nostri Ma-

tritenensis conventus una ex dictis litteris cuiuslibet defuncti servetur, ut, si forte dignus sit, de illo in chronicis commemoratione fiat.

II. In conventu seu collegio, in quo obiit religiosus, praeter vigiliam, quae cantatur in officio sepulturae, integrum officium defunctorum recitetur, et tres missae *de requiem* cum suis responsoriis in ecclesiâ canantur, et praeterea novem sine cantu dicantur. Cum illae tres canantur, in medio cappellae maioris sit tumulus altitudinis palmorum quinque, panno nigro coopertus, et supra ipsum habitum Ordinis.

III. Singuli sacerdotes conventus seu collegii pro religioso ibidem defuncto tres missas privatas celebrent, et post quamlibet recitent responsorium in tumulo; singuli quoque fratres ad chorum deputati tria integra officia defunctorum, et laici tria integra rosaria recitent, et in ipsâ die mortis, vel sequenti, eucharistiam sacram recipiant pro defuncti animâ, ac insuper pro illâ duas alias offerant communionem.

IV. Quilibet conventus et collegium Ordinis pro animâ cuiuslibet religiosi defuncti integrum officium defunctorum recitet et missam unam cantet et responsorium circa tumulum, ut dictum est. Praeterea singuli sacerdotes duas missas privatas dicant cum responsoriis, fratres ad chorum deputati duo integra officia defunctorum, et laici duo integra rosaria; et in die quo notitia mortis pervenerit, vel in sequenti, omnes praedicti fratres simul sacram communionem pro defuncti animâ recipiant, illamque pro illâ offerant.

V. Si vitâ functus fuerit pater generalis, duplicentur in toto Ordine missarum sacrificia, officia choristarum et rosaria laicorum; si provincialis, in sua provinciâ; si minister, in suo conventu

vel collegio; si vero defunctor fuerit, vel qui antea munus ministri generalis expleverit, omnes sacerdotes missam unam, ad chorum deputati officium unum, et laici unum rosarium recitent supra id quod pro particulari religioso tenentur; si vero defunctus fuerit redemptor captivorum, vel procurator generalis, quilibet conventus et collegium in communi recitet unum integrum defunctorum officium et unam missam *de requiem* cantet ultra praedicta; quod si defunctus aliquando defunctor generalis vel provincialis fuerit, quilibet sacerdos suae provinciae unam dicat missam privatam pro anima illius, et fratres tam ad chorum deputati quam laici unam communionem sacram pro ipso offerant ultra praedicta pro particularibus, ad quod teneantur sacerdotes et fratres illius provinciae, pro qua defunctus officium illud ultimo exercuit.

vi. Si defunctus fuerit novitius, recitetur pro eo integrum defunctorum officium, et cantetur una missa in conventu in quo obiit, et quilibet illius sacerdos unam missam privatam, choristae unum integrum officium, et laici unum rosarium integrum pro eius anima recitent.

vii. Ad hoc ut de istarum constitutionum adimplendo constet, sit ante chorum tabula in qua scribantur religiosi qui decesserunt et decedunt in quolibet triennio, et notetur in ea dies in quo iusta illis soluta sunt.

viii. Religiosi nostri semper sepeliantur in claustro, vel alio in loco illis dumtaxat deputato ac segregato a saecularium sepulturis, et scribantur et signentur fratrum praedictorum sepulturae, maxime illorum qui sanctitatis fama decesserunt.

ix. Insuper statuimus ut in omnibus conventibus et collegiis nostris, cum notitia sit de obitu Summi Pontificis, et

domini cardinalis protectoris Ordinis nostri, et regis nostri et reginae, solemnes fiant exequiae pro illis.

x. Praeterea dum fuerit notitia de obitu parentum vel fratrum alicuius religiosi, in eo conventu vel collegio, ubi iste conventualis fuerit, una missa dicatur pro defuncto. Idemque fiat pro habente epistolam nostrae confraternitatis in eo conventu vel collegio, cuius religiosos frequentius hospitio excipiebat.

REGULAE CAPUT XIII. — Singulis diebus, si fieri possit, etc.

Caput XIII. — *De oratione mentali, lectione, examine conscientiae, flagellatione et exercitiis spiritualibus.*

i. Singulis diebus, in qualibet domo, communis fiat ad Deum mentalis oratio per duas horas; una diluculo, in conventibus quidem, a die 1 martii usque ad ultimam septembris, ab hora quinta usque ad sextam, et a die 1 octobris usque ad ultimam februarii, ab hora sexta usque ad septimam; altera vero tempore vespertino, semper a quinta usque ad sextam horam. Insuper post finitum matutinum et coronam Virginis Mariae, quae post illud immediate recitatur, reliquum temporis usque ad secundam noctis horam in oratione impendatur. Quod si quis absque licentia ab oratione mentali absuerit, comedat in terra sine caputio idem quod ceteri, excepto pisce, vel quod eius vice ministratur.

ii. Ne autem fervor spiritus tepescat, imo exercitium orationis augeatur, praecipimus nostros religiosos singulis diebus saltem per dimidiam horam librorum spiritualium lectioni incumbere.

iii. Omnes in communi bis in die, nempe immediate ante prandium et post antiphonam *Benedicta, etc.*, conscientiae faciant examen per spatium fere octa-

vae partis horae. Qui autem communitati tunc adesse nequiverit, ubicumque fuerit, eadem hora faciet examen.

iv. Omnibus feriis secundis, quartis et sextis totius anni, post completorium vel post examen nocturnum, communis fiat flagellatio, et tamdiu duret quamdiu cantetur psalmus *Miserere, etc.*, cum antiphona, versibus et orationibus in nostro caeremoniali assignatis. Excipiuntur vigilia et dies Nativitatis Domini cum tribus immediate sequentibus, dies etiam vespertinus et dies ipse Circumcisionis, necnon vigilia et dies ipsa Epiphaniae, dies vespertini et dies ipsi sanctorum patriarcharum nostrorum Ioannis et Felicis, ac denique feria secunda Paschae, feriaque secunda Pentecostes. Si autem in supradictis feriis venerit solemne festum, poterit in antecedenti vel sequenti die, vel in ipso festo post matutinum fieri flagellatio. Quae quidem fiat in omnibus feriis maioris hebdomadae, ita ut feria quinta, quarta et sexta psalmus *Miserere* ter cantetur in qualibet disciplina cum versiculo *Christus factus est obediens, etc.* et oratione *Respice, etc.* ut in officio illorum dierum, fiatque post matutinum.

v. Omnes religiosi tam subditi quam praelati singulis annis faciant per decem dies exercitia spiritualia in cellis suis vel in aliquo loco separato ad id destinato¹; quo tempore cum communitate solum intersint matutinum, primae, completorio, orationi mentali, examini conscientiae, disciplinae et refectorio.

REGULAE CAPUT XIV. — Singulis quoque noctibus pro statu et pace S. R. E., etc.

Caput XIV. — *De sacrificiis et orationibus faciendis pro exaltatione sanctae catholicae fidei et pro pace inter principes christianos, pro*
1 Edit. Main. legit *destinare* (R. T.).

captivis, benefactoribus, et reliquis Ecclesiae necessitatibus.

i. Stricte praecipimus omnibus nostris religiosi ut in suis sacrificiis, orationibus, communibus¹, et aliis bonis operibus, tam in communi quam in particulari exercendis, Deum orent pro exaltatione sanctae catholicae fidei et pace Romanae Ecclesiae, pro Summo Pontifice, nostris regibus et principibus, pro domino cardinali protectore nostri Ordinis, pro eiusdem Ordinis conservatione et augmento spirituali, pro benefactoribus et captivis christianis, et his, pro quibus universalis Ecclesia consuevit orare: specialiter autem pro fine isto sequentia fiant:

ii. Singulis noctibus, antequam ad somnum capiendum religiosi se conferant, omnes simul in ecclesia vel in choro magna devotione recitent antiphonam SS. Trinitatis *Benedicta sit sancta, etc.*, cum versu et oratione, prout in nostro manuali, et finito conscientiae examine, recitent similiter litaniam lauretanam sanctissimae Dei Parentis, prout in eodem manuali; et qui legitimam impeditus causam, interesse ei non potuerit, illam privatim recitet.

iii. In omnibus domibus non collegiis, sabbatis totius anni, cantetur missa Beatae Virginis Mariae, illis exceptis in quibus occurrit alia missa canenda ex designatis cap. xi, § 1, n. vi, necnon vigilia Nativitatis Domini, octavis privilegiatis, sabbato infra octavam Corporis Christi, et sabbato in quo celebrari incipit capitulum nostrum generale. Si autem aliquo alio sabbato recurrerit obligatio canendi alias missas pro dotatione, aliove titulo, sive gratuito, sive oneroso, non ideo omittenda est praedicta missa sanctissimae Virginis, pro qua (nisi fuerit dotata) stipendium non recipiatur.

¹ Forsan *communibus* (R. T.).

Praeterea in omnibus conventibus et collegiis cantetur solemniter antiphona *Solve Regina* sabbatis totius anni et diebus vespertinis festivitatum Beatae Mariae Virginis. Qui vero, sine licentiâ, dictae missae vel antiphonae non interfuerit, semel in terrâ comedat sine caputio.

REGULAE CAPUT XV. — Ieiunent ab idibus septembris, etc.

Caput xv. — De ieiuniis.

I. Praeter ieiunia in regulâ nostrâ praecepta, ieiunent etiam religiosi nostri omnibus feriis sextis totius anni, necnon in diebus vespertinis SS. Sacramenti, Beatae Mariae Virginis, et sancti patris nostri Felicis, ac in die sancti Marci Evangelistae, et feriâ secundâ, tertiâ et quartâ immediatis ad festum Ascensionis Domini, nisi sollemnis festivitas intervenierit. Per sollemnes autem intelligimus festivitates nostri Ordinis et Beatae Virginis Mariae et quae ad colendam¹ pronunciantur. Ieiunium vero feriae sextae maioris hebdomadae erit in pane et aquâ tantum.

II. In ieiuniis Ecclesiae pro serotinâ refectiunculâ ministretur frustulum panis et pomum aliquod, vel quid simile. In ieiuniis vero Ordinis, cum pane nonnulla praebeantur olera, ita ut forma ieiunii non excedatur.

REGULAE CAPUT XVI. — Carnibus vesci liceat tantum in dominicis diebus, etc.

Caput xvi. — De abstinentiâ a carnibus.

I. Si quis religiosus absque licentiâ et causâ in diebus per regulam nostram prohibitis id ederit², quod Ecclesia in die veneris manducari prohibet, pro primâ vice ieiunet semel in pane et aquâ tantum, pro secundâ vero circula-

¹ Potius lege *colendum*, ut supra (R. T.).

² Ed. Main. legit *ediderit* pro *ederit* (R. T.).

rem recipiat flagellationem; quod si fuerit praelatus, severe puniatur ad arbitrium sui superioris; et si comederit coram saecularibus, per decem dies exercitia faciet spiritualia; superior item, qui sine necessitate praebuerit darive permiserit carnes toti magnaevi parti communitatis, suspendatur ab officio per duos menses.

II. Ad maiorem vero observantiam nostrae regulae, praecipimus in virtute sanctae obedientiae omnibus et singulis nostris religiosis ne comedant carnes extra domos nostrae religionis in diebus prohibitis per regulam, absque licentiâ in scriptis praelati sui, iuxta tenorem regulae ipsius; quod si aliquis in morbum inciderit, distansque fuerit a conventu, ita ut non possit facile obtinere licentiam a praelato, eis vesci poterit virtute huius constitutionis.

III. Nullus religiosus, quamvis imbecillum habeat valetudinem et frequentes indispositiones, carnem comedat vel linteo utatur absque licentiâ sui ministri, qui eam concedat, mature perpensâ necessitate, et pro tempore durationis illius.

IV. Ministri curent et charitative hortentur religiosos, qui pro infirmâ valetudine carnibus vescuntur, ut ab iis pro aliquo tempore se abstineant; experientia namque compertum est quamplures fere a salute desperatos recuperasse illam, vitae communi se conformantes et in Domino fiducialiter sperantes.

REGULAE CAPUT XVII. — Possint emergere ad suum victum, etc.

Caput xvii. — De cibo et honestâ fratrum recreatione.

I. Superiores suppeditent necessaria de victu religiosi iuxta indigentiam ipsorum; quod si propter negligentiam vel domus paupertatem non provideant,

¹ De cibo nostrorum religiosorum.

fratres tamquam veri Christi discipuli patienter ferant. Attamen, si necessitas postulaverit, humiliter ipsos moneant; quod si adhuc non subvenerint, liceat eis provinciali denunciare, qui praelatos convictos puniat.

II. Omnes ad refectorium ad primam mensam conveniant; in illo mantilia non sint, sed pro singulis fratribus singulae parvae mappae; patinae, scutellae, paterae, et similia, alba non sint, nisi tantum pro infirmis.

III. Omni tempore in quantitate cibi servetur uniformitas, nec superior unquam variationem quoad hoc permittat, exceptis magnis festivitibus, in quibus extraordinaria, prout moris est, ministrabuntur.

IV. In refectorio semper meridie et sero lectio habeatur spiritualis, servatâ caeremonialis nostri dispositione.

V. In omnibus conventibus et collegiis prandium fiat post undecimam horam; quando vero ieiunatur ex Ecclesiae praecepto, post undecimam et dimidiam fiat. Coena seu refectiuncula nunquam sit ante completorium.

VI. Extra communitatem nemo comedat vel bibat absque expressâ superioris licentiâ.

VII. In refectoriis nostris non admittantur saeculares, nisi raro et benefactores sive personae graves; id quod praesertim evitari debet in festis solemnibus, professionibus, et primis sacris.

² De honesta religiosorum recreatione.

I. Omnes fratres simul in loco uno semper post prandium per unam horam recreationem habeant, exceptis feriis maioris hebdomadae; et insuper per aliam horam post coenam seu refectiunculam vespertinam a Paschate usque ad ultimam diem septembris, ac in festivitibus solemnibus totius anni, et a vigiliâ Nativitatis usque ad Epiphaniam, atque in feriâ secundâ et tertiâ

post dominicam Quinquagesimae; attamen novitii et recenter professi, qua die sacra communione refecti fuerint, post prandium non recreentur, et tam ipsi quam philosophiae scholasticae cum suis magistris semper habeant recreationem distinctim a conventualibus.

II. In recreationibus omnibus cum modestiâ et honestâ gravitate se gerant; legatur ibi res aliqua spiritualis, vel de illâ agatur, et saltem de rebus indifferens, non vero de genealogiis, stirpibus, nationibus, patriis, nuntiis et rumoribus inutilibus ad aedificationem et profectum animarum; verbaque iocosa, faceta, detractoria non dicant; non contentiones habeant. Ut autem supradicta observentur, superior recreationibus adesse curet, et huic constitutioni contravenientem flagellatione puniat.

III. Quando recreationis gratiâ religiosi e conventu exierint, maneant intra illum qui eius obligationibus satisfacere valeant; si recreationis extraordinariae extra conventum fuerint in aliqua villâ, seu suburbanâ domo, vel praedio, praelatus designet terminum ad quem religiosi accedere possint, et quem non transgrediantur absque expressâ ibidem praesidentis licentiâ.

IV. Nullo tempore religiosi nostri coemodias aliosve actus tametsi spirituales agant, nec praelati agi permittant, nec pro quovis alio ludo et oblectatione vestes saecularium deforis portent, nec propriis nudentur: qui autem contravenierint vel contravenire permiserint, a provinciali severe puniantur. A vigiliâ vero Nativitatis usque ad Epiphaniam dumtaxat poterunt nostri musicis uti instrumentis.

V. Nullus unquam procuret nec permittat ut in nostris ecclesiis repraesentationes etiam omnino spirituales

¹ Legerem *scholastici* (R. T.).

v. Nullus aegrotus ex nostris curetur extra conventum, etiam in domo parentum suorum, nisi casu, quo morbus ita sit gravis, quod ab illo aliter non posse evadere prudenter iudicetur; et tunc quidem fiat cum licentiâ in scriptis patris generalis, et in oppidis in quibus coenobium nostrum non est.

vi. Balnea medicinalia nullus intret aegrotus absque patris generalis licentiâ in scriptis, sub poenâ privationis vocis et loci.

vii. Sine expressâ licentiâ sui praelati nemo medicum consulat nec medicinis utatur sub poenâ gravis culpae.

viii. Liceat infirmis cum praelati benedictione uti tibialibus et pedulibus vel aliquâ aliâ re ex sago albo vel simili materiâ, ut se protegant et fovent.

REGULÆ CAPUT XXIII. — Si qui religiosi ad hospitandum advenerint, etc.

Caput xxiii. — *De charitate exercendâ cum hospitibus religiosis et saecularibus.*

§ 1. De hospitibus religiosis.

1. Superiores benevoli recipiant hospites nostri Ordinis, et necessaria illis suppedient, sub poenâ culpae gravis; ceteri religiosi familiariter cum illis agant, primâque nocte ipsorum pedes laventur. Ac simili charitate et benevolentia recipiatur quilibet alterius Ordinis religiosus, qui ad hospitandum in domos nostras advenerit.

ii. Hospites nostri Ordinis, transactâ primâ die, choro et aliis functionibus communitatis assistant, nisi forte per prolixitatem itineris superior longiorem illis requiem concedat.

iii. Si ultra quatuor dies in conventu remorentur, pecunias, si quas habent, superiori tradant, ut in trium clavium arcâ custodiantur, alioquin poenae culpae gravis subiaceant per tres dies, et superior illas integras restituat, sub poe-

nâ suspensionis ab officio per mensem unum,

iv. Statim ac hospites ad conventum accesserint, nisi praelati sint, ministro declarent quid curae et negotii habeant, et absque licentiâ illius, quamvis ministri conventuales vel provinciales sint, non egrediantur e conventu, obediantque sicut conventuales ordinationibus et praeceptis ipsius praelati.

v. Transactis duobus diebus, hospites missas celebrent pro intentione et obligatione conventus vel collegii illius in quo hospitantur; si tamen venerint ut conventuales, a primâ die pro illo sacra faciant.

i. Etiam saeculares benevole et charitative recipiantur, non tamen in communi dormitorio, sed in loco separato hospitentur.

ii. Ne permittant saeculares intra cellas et officinas conventus, quamvis illius famuli sint; bene tamen aliqua persona gravis, sed raro et cum superioris licentiâ et religioso comitante.

REGULÆ CAPUT XXIV. — Nullus frater laicus sive clericus, etc.

Caput xxiv. — *De otiositate a nostris fratribus fugiendâ.*

1. Nullus religiosus, sicut praecipit regula, sit sine proprio officio, iuxta prudentem praelati dispositionem.

ii. Officia in communi tabulâ singulis hebdomadis aequaliter distribuuntur et imponantur omnibus religiosis, tam praelatis, quam subditis, at iuxta vires et occupationes uniuscuiusque, prout in nostro caeremoniali disponitur. Et sacerdotibus, qui iam triginta et octo annos ab habitu recepto expleverint, non imponantur officia legendi et serviendi in refectorio, nec infirmarii, nec pulsatoris cymbalorum, nec ultimam, nec penultimam missam celebrandi, nec in-

§ 2. De hospitibus saecularibus.

super fratres laici, qui eosdem triginta et octo annos habitus compleverint, cogantur pulsare mediâ nocte ad matutinum, neque in coquinam destinentur.

iii. Praedictae tabulae officia curâ magnâ fratres adimpleant. Quod si quis urgenti causâ adimplere quandoque non valuerit, superiorem tempore apto moneat ut alium substituat, sub poenâ disciplinae non monenti.

REGULÆ CAPUT XXV. — Silentium observent semper in ecclesiâ suâ, etc.

Caput xxv. — *De silentio et clausurâ, et modo servando in exitu a conventu.*

§ 1. De silentio.

1. Praeter loca in quibus regula nostra praecipit semper observari silentium, etiam inviolabiliter servetur in sacristiâ et claustro, insuper in omni loco servetur facto signo post prandium ut religiosi ad cellas se conferant usque ad vespervas (vel aliud simile signum), nec non ab examine conscientiae nocturno usque ad primam diei sequentis; licet tamen eis cum superiore his temporibus loqui super aliquo quod differre non possint.

ii. Religiosi nec inter se nec cum saecularibus unquam deambulent vel confabulentur in claustro: si cui opus fuerit alterum alloqui, id faciat in aula sive loco ad id destinato a superiore, et cum illius licentiâ.

iii. Omnes religiosi mutuo se honore afficiant, non tamen id fiat urbanitatibus alienis ab humilitate discalceatorum.

§ 2. De clausurâ.

1. Singuli religiosi in singulis seorsim habitent cellis, a quibus non exeant sine urgenti necessitate, vel ad chorum, idque praesertim observetur tempore silentii.

ii. Nullus alterius cellam (etiam superioris, absente ipso) ingrediatur, sub poenâ saltem comedendi super terram.

Quod si private cellam de nocte intraverit, privatus sit voce et loco per mensem. Si autem in aliquo conventu defectus erga hoc reperiantur, superior, ad illum vitandum, praeceptum imponat et maiorem poenam.

iii. Nullus ab alterius cellâ extrahat codices libros, vel rem aliam, sine licentiâ superioris, qui contravenientem severe puniat.

iv. Laudabilis nostri Ordinis consuetudo observetur; nempe in nocte, post litanias lauretanas, pulsantur tabellae in dormitoriis et dicatur sententia spiritalis, cuius meditatione religiosi in cellas lectulosque se conferant, ac intra quadrantem horae lucem extinguant. Qui intra illud spatium non extinxerit, pronus in terram die sequenti comedat.

v. Superior, per se, vel suum vicarium, quando expedire viderit, cellas nocturno tempore visitet; clausuram vero singulis noctibus, portas iterum obserando magistrâ clavi, quam semper apud se retineat; qui autem negligens in debitâ clausurâ servandâ fuerit, suspensus sit ab officio per tres menses.

vi. Quando solitae processiones per nostra sunt claustra, non permittatur ingressus mulierum in illa. Qui secus fecerit, graviter ad arbitrium provincialis puniatur.

1. Superiores, redemptores captivorum, procuratores, elemosynarum quae-

§ 3. De egressu fratrum a conventu.

1 Edit. Mart. legit. *observando* R. T.).

autem huic constitutioni contraveniens, poenâ culpae gravis puniatur; ipseque ita sit assiduus in domo, quod subditi eius exemplo libenter serant suam inclusionem, nec uno eodemque tempore minister et vicarius extra coenobium unquam sint.

II. Nullus superior in locis, in quibus sunt conventus nostri, religiosum aliquem, etiam eleemosynae quaestorem, sine socio ad oppidum mittat, sub poenâ culpae gravis, prudenterque se gerat in assignatione sociorum; quos autem designaverit, recipiant subditi absque excusatione, sub poenâ etiam culpae gravis. Qua etiam poenâ afficiantur socii, qui extra monasterium ita separantur, ut mutuo se non videant, praesertim dicti eleemosynae quaestores.

III. Ante horam orationis matutinae nullus e domo exeat absque urgenti necessitate, redeantque omnes ante noctem; contraveniens autem, pronus in terram die sequenti panem et aquam comedat: nec exeant in diebus feriatis, et in illis in quibus saeculares habent ludos, et publicas laetias, spectacula, et similia, excepta causâ gravis et ita urgentis negotii quod differri non valeat. Qui vero absque illâ licentiam dictis diebus petierit vel concesserit, poenae culpae gravis subiaceat.

IV. Quando religiosi nostri ad oppidum exeunt, in illas tantum ingrediantur domos, ad quas expressam licentiam habent, nec negocia suscipiant, nisi a superiore commissa; quod si occurrerit, in ingressu ad conventum praelato exponant. Qui vero parti alicui huius constitutionis contraverit, poenâ culpae gravis afficiatur, vel maiore, si, ratione circumstantiâ alicuius, culpa augetur.

V. Egressurus e conventu, obtentâ licentiâ, indutus cappâ, simul cum socio

benedictionem accipiat a praelato et a SS. Sacramento breviter orans; idemque faciant in ingressu; tempore autem visitationis actualis, a visitatore benedictionem accipiant, semperque eandem accipient praelati ab aliis sibi superioribus in eadem domo existentibus.

VI. Nunquam religiosi nostri simul in communi egrédiantur ad funera, vel cantanda responsoria, nisi in eis locis in quibus unicus fuerit conventus vel collegium nostri Ordinis, vel ad funera et exequias regum, episcoporum, praelatorum et similium gravium personarum, quando aliae religiones concurrant. In his autem et quibusvis aliis publicis functionibus, singulari modestiâ nostri resplendeant, nec a communitate aliquis unquam separetur, sub poenâ culpae gravis per tres dies.

VII. Hortamur superiores ne permittant ut religiosi, qui pro suâ infirmâ valetudine carnibus vescuntur, aut lino sive aliâ re nostrae austeritati oppositâ utuntur, iter faciant, vel extra conventus exeant, nisi raro et iustâ de causâ.

VIII. Nullus religiosus, sub poenâ gravis culpae, e domo egrediatur ad agenda negotia saecularia, etiam suorum parentum; si tamen commode excusari non possit, id liceat ei, obtentâ prius praelati superioris licentiâ.

REGULÆ CAPUT XXVI. — **Iuramenta non faciant nisi magnâ necessitate, etc.**

Caput XXVI. — *De circumstantiis, quae concurrere debent pro iuramento a nostris religiosis faciendis.*

Iuramenta non faciant, nisi magna occurrerit necessitas, in causis iustis et honestis, cum licentiâ sui praelati, vel iussi ab aliquo, qui id eis praecipere possit; qui autem absque istis circumstantiis iuraverit, disciplinâ conventuali plectatur.

REGULÆ CAPUT XXVII. — **Pignora non accipiant et depositum auri, etc.**

Caput XXVII. — *Prohibetur nostris religiosis acceptatio pignorum et depositorum.*

Praecipit regula nostra capite isto ne pignora nec deposita auri, argenti, vel pecuniae a nostris suscipiantur; quare qui contraverit, tamquam violator regulae puniatur.

REGULÆ CAPUT XXVIII. — **Si quod vitium in re, quae venditur, etc.**

Caput XXVIII. — *Praecipitur, quod defectus rei venditae manifestetur emptori.*

Religiosi nostri veritatis et iustitiae amatores esse debent; ideo manifestent emptori vitium, si aliquod notum fuerit, in re quam vendere volunt, sub poenâ gravis culpae infligendae non indicanti.

REGULÆ CAPUT XXIX. — **Capitulum si fieri possit singulis dominicis diebus fiat, etc.**

Caput XXIX. — *De capitulo conventuali et consiliariis conventus.*

§ 1. De capitulo conventuali.

I. Nullus, nisi sacerdotes, et post tres annos a professione, votum habeat in capitulo conventuali.

II. Quando, iuxta nostram regulam et constitutiones, res aliqua a capitulo conventuali decerni debet, superior illam communitati proponat die antecedenti, et in sequenti definiatur per secreta suffragia a praelato et consiliariis regulanda.

III. Ut semper constet quâenam res definitae et determinatae sunt a capitulo conventuali, in quolibet conventu et collegio sit secretarius electus de corpore ipsius capituli et ab eodem capitulo cum consilio et assensu provincialis; qui quidem secretarius in libro ad id destinato scribat omnia decreta praedicti capituli, approbationes ordinandorum, et similia; et postquam ea

legerit ipsi capitulo, minister et consiliarii subscribant, et ipse quoque secretarius tamquam attestans.

IV. De omnibus actis ac determinatis in capitulo semper custodiatur secretum. Si quid vero aliquis aliis revelaverit religiosis non capitularibus, vel saecularibus, maxime quando praelatus secretum commendavit, ad arbitrium provincialis privetur voce activâ in capitulo conventuali, iuxta inconvenientia ex revelatione subsequuta.

I. In quolibet conventu seu collegio pater provincialis designet quatuor consiliarios, ex quibus duo primi officium exerceant, et in eorum absentia alii duo; et cum actu exercentibus consulat praelatus omnes res ad conventus administrationem pertinentes, exceptis gravioribus maiorisque ponderis; istae enim per maiorem partem capituli conventualis decerni debent.

II. In singulis conventibus et collegiis singulae sint pro custodiendis pecuniis arcae trium clavium, quarum alteram superior, duas alias consilarii officium exercentes habeant, et sine assistentiâ cunctorum trium nequam arca ista aperiatur.

III. In dictâ arcâ sit liber, in quo scribatur omnis pecuniâ quae recipitur et expenditur, et ex quo procedit; sit etiam alter liber, in quo clare et distincte scribatur quomodo satisfactum est oneribus missarum, suffragiorum, ceterarumque obligationum perpetuarum et temporalium, quae conventus habet, et qualiter etiam sit satisfactum missis et suffragiis pro nostris religiosis et defunctis; sit quoque liber alter, in quo exprimentur quantitates tritici, hordei, vini, olei, et similium, quae quocumque titulo recipiuntur, et in conventu expenduntur; ac denique sit liber alius pro redemptione captivorum, ut dictum est

§ 2. De consiliariis conventus et eorum officio.

supra, cap. II, § 1, in quo scribantur non solum quae conventus separat pro dicta redemptione, sed etiam omnia quae quoquo modo et titulo pro illa recipiuntur. Et de omnibus in hoc numero dictis superior et consiliarii in fine cuiusvis mensis rationem conficiant, et in praedictis libris scribant et subscribant. Quod si in hoc fuerint negligentes, severe puniantur ad arbitrium patris provincialis.

IV. Etiam in quolibet conventu et collegio sit in arca trium clavium, sive in archivio, liber magnus nomine *Protocollo*, in quo clare et cum distinctione scripta sint et scribantur fundatio et status conventus, obligationes perpetuae missarum et suffragiorum, bona stabilia et immobilia, et census tam in favorem quam contra; et in eodem protocollo sit quoque index et inventarium omnium scripturarum in favorem conventus cum notatione loci, temporis et scribae a quo signatae sunt. Ac denique in dicta arca vel archivio custodiantur omnes et quaecumque scripturae, instrumenta et inventaria pertinentia ad conventus vel collegii bona.

REGULAE CAPUT XXX. — **Non solum fratribus, sed et familiae domus, etc.**

Caput xxx. — *De capitulo, collatione spiritali et exhortatione in diebus dominicis.*

I. Singulis dominicis, ante Primam, in omnibus conventibus et collegiis capitulum iuxta tenorem regulae in aula capitulari fiat, in quo praelatus hortetur religiosos ad observantiam, maioremque perfectionem, illorum culpas corrigat, agatque de receptis et separatim et separandis pro redemptione captivorum, de statu domus et eius substantia, audietque subditos capitulares, quae ad perfectionis ipsius conventus

¹ Videtur legendum *perfectius* (R. T.).

vel collegii regimen in ipso capitulo proposuerint, et, quod expediens videatur, exequi curet. Quibus finitis, si adhuc non sit hora recitandi Primam, reliquo tempore usque ad illam, omnes in communi mentaliter orent.

II. Primam cuiuslibet mensis dominicam, ante correctionem culparum, et ante omnia praedicta num. I, habeant fratres per spatium dimidiae horae collationem spiritualem de aliquo vitio extirpando, seu virtute adipiscenda, vel de puncto aliquo orationis, et omnes suam sententiam et iudicium pronuncient; ac deinde superior brevem erga eandem rem concionem agat.

III. Insuper per dominicos dies, bis etiam in hebdomada, advertentiae culparumque correctio in eadem aula capitulari fiant; a Paschate quidem usque ad primam diem octobris, immediate post vespas; reliquo vero tempore anni, post completorium.

IV. Omnia praedicta, tam videlicet hortationes et collationes, quam culparum correctiones, solum fieri possunt a patribus generali, provinciali, ministro, praesidente vel vicario.

REGULAE CAPUT XXXI. — **De omnibus rebus et clamoribus, etc.**

Caput xxxi. — *De correctione culparum, de earum gravitate et poenis.*

I. Singulis hebdomadis designetur sacerdos cuius officium sit zelare observantiam, et charitative ac simpliciter proponere in capitulo culpas religiosorum, infra hebdomadam quidem leviores, die vero dominicam, quae maioris sint ponderis. Hortamurque zelatorem ut fideliter et sine personarum acceptione suum adimpleat officium; idemque faciat capituli praeses si culpam aliquam animadverterit.

II. Ut sanctae nostri Ordinis consue-

^{§ 1.} De modo animadvertendi culpas in capitulo.

tudines conserventur, superiores, pro culpis levioribus, flagris cedant religiosos, imponantque mortificationes ordinarias et extraordinarias per refectarium in publica mensa faciendas; in quarum exercitio ipsi praecedant, ut eorum vestigia subditi libenter sequantur.

III. Hortamur religiosos, quibus in capitulo nulla adscripta fuit culpa, ut ipsimet se accusent pro humilitatis exercitio.

IV. Animadversiones aequo animo ferat et humiliter poenitentiam accipiat absque satisfactione, nisi de aliqua fuerit a praeside interrogatus, et tunc submisit et breviter satisfaciatur; sit tamen semper iustitia et lenitas in corrigente, et in correcto submissio.

V. Si quis in capitulo suas vel alienas culpas absque licentia excusare et defendere voluerit, statim severe puniatur ad arbitrium praesidentis capituli, nisi, prudentiam dictante, melius videatur punitionem in commodius tempus differre; nemoque de culpis animadversis conqueratur, sub pena ieiunii in pane et aqua tantum.

^{§ 2.} De gravitate culparum et earum poenis. I. Non solum generalibus gratiae Dei auxiliis, verum et specialibus religiosi muniuntur; attamen talis est humana fragilitas ut timere possint lapsus etiam graves, cum in caelo, paradiso et collegio apostolico nonnulli defecerint. Quare prudenter praeventes, designamus omni genere culpa (nempe levis, mediae, gravis, gravioris et gravissimae) sequentes poenas:

II. Culpa levis est errantem in choro, in recitatione vel cantu, non statim terram osculari, praesto item non esse actibus communitatis, manducare et bibere absque licentia, et his similia; pro culpis istis infligatur poena non nihil recitandi, vel faciendi in refectorio aliquam mortificationem ordinariam.

III. Culpa media est minus decenter divinis officiis interesse, frangere aliquod capitulum praeceptivum regulae, de more habere negligenter, et tarde interesse actibus et functionibus communitatis, negligentem quoque esse in adimplendo officio de communi tabula, vel in exequendis simplicibus mandatis superiorum, contendere immediate cum saecularibus, vagari per conventum, res ad ecclesias pertinentes irreverenter tractare, libros et alia huiusmodi communia negligenter curare; his culpis arbitrio superiorum poenae correspondant.

IV. Culpa gravis est committere quodcumque peccatum mortale absque scandalo. Si alicui ex istis non fuerit in constitutionibus nostris peculiaris poena designata, minister (cui competit gravem culpam iudicare) delinquentem poterit in carcerem conicere, vel aliam poenam ad arbitrium imponere, attentis qualitatibus culpa.

V. Etiam reducitur ad culpam gravem ludere absque scandalo chartis pictis, taxillis, ac similibus, sumere sine licentia aliquas res communes ab officinis, vel eas quas fratres habent ad usum, dicere aut scribere alteri aliquod opprobrium, aut malitiosum verbum, verba quoque inhonesta proferre, aut cum mulieribus immodeste et inverecunde colloqui; pro his et similibus plectantur rei flagellis in capitulo, et ieiunio in pane et aqua tantum, vel recludantur in cellis per aliquot dies post asperam reprehensionem.

VI. Culpa gravior est committere quodcumque peccatum mortale cum scandalo, vel quodcumque peccatum incontinentiae, contumaciae, inobedientiae vel apostasiae, etiam sine scandalo. Pro his culpis, et unaquaque illarum, reus incarcerabitur per tres menses, et privabitur

voce et loco per annum, vel in capitulo flagellabitur a praeside et a tota communitate, et semel ieiunabit in pane et aqua tantum, ac in cella recludetur pro tempore suae culpae proportionato; qua poenitentia durante, nullum reus exerceat officium; quod si sacerdos fuerit, missam non celebret; si frater ad chorum deputatus, poterit circulus coronae pro tempore carceris ei radi; si vero laicus, indui poterit vestimentis fuscis coloris; quas et similes poenas adhibere valebit provincialis pro arbitrato suo, semper tamen proportionatas cum qualitatibus culpae.

vii. Culpa gravissima est committere delictum, cui in iure poena mortis vel treremium inflicta est, verbi gratia ponere libellos infamatorios, fingere et adulterare subscriptiones vel sigilla superiorum, patrare facinus aliquod propter quod delinquens expelli debeat. Propter haec a definitorio generali gravissime puniantur rei, attentata delicti qualitate, vel expellantur, servata forma infra posita, cap. xxxiii, § 2, num. 2; gravissimas enim culpas iudicare soli definitorio generali competit.

i. Quando in nostris constitutionibus ponitur poena suspensionis vel privationis (etiamsi inibi dicatur ipso facto) non intelligatur ante, sed post sententiam iudicis super facto; et quando absolute dicitur, quod aliquis careat voce, intelligatur de utraque, activa nimirum et passiva.

ii. Si in capitulo dominicali praesens fuerit aliquis sacerdos privatus voce, postquam egressi sunt ab illo omnes fratres laici et choristae, praeses corrigat eum, si vel ipse vel zelator aliquam notavit culpam, et statim praedictus e capitulo exeat; privatus sede seu loco, si sacerdos sit, sedeat post omnes alios sacerdotes, nisi alium inferiorem locum

illi designaverit, et, proportionate servata, similiter fiat cum non sacerdotibus.

iii. Quando in nostris constitutionibus designatur poena privationis officii et vocis, si delinquens officium et vocem non habeat, infligatur illi alia proportionata poenitentia.

iv. Suspensi ab officio remaneant in suis propriis domibus, nisi suspendens vel pater generalis alios conventus illis assignet pro tempore suspensionis.

v. Quando pro poenitentia imponitur ieiunium in pane et aqua, poenitens adimpleat in refectorio ad primam mensam prorsus in terra absque mappa et caputio.

vi. Volumus, quod illi, qui de more habuerint committere culpas leves, puniantur poena culpae mediae, et quibus mos fuerit committere culpas medias, mulctentur poena culpae gravis, et sic de reliquis, et dum non resipiscunt, poena augeatur. E contra vero superior, qui poenitentiam imposuit, poterit prudenter, et attentis circumstantiis, minuere illam eis, qui humiliter adimplent et signa emendationis ostendunt.

vii. Culpis illis, quibus constitutiones nostrae poenas non statuunt, superiores pro suo prudenti arbitrio imponant proportionatas semper cum delictis et circumstantiis et ad similitudinem hic designatarum.

viii. Ad puniendum delicta semper attendantur personae et circumstantiae, ut sic vel augeatur vel minuatur poena.

ix. Praelatus inferior sit obligatus fidem facere superiori, qualiter poenitentia ab ipso imposita executioni mandetur.

i. In omnibus nostris conventibus et collegiis sit locus securus ac deputatus ad custodiam reorum, non tamen adeo rigorosus ut in discrimen veniat salus religiosorum inibi inclusorum, et sint in eo compedes, vincula, aliaque necessaria

§ 3. De nonnullis animadversendis circa libertas poenas.

§ 2. De carcere nostrorum conventuum.

ad poenam et maiorem custodiam delinquentium.

ii. Si aliquis propter sufficientem alicuius gravis delicti probationem iussus fuerit a iudice incarcerari, exuatur in ipso carcere habitu albo, et induatur vestimento fuscis coloris, poteritque (si reus fuerit ad chorum deputatus) in eodem carcere coronae circulus ei radi.

iii. Si, propter negligentiam vel malitiam custodis carceris, reus aufugerit, custos in carcerem coniciatur et iuxta gravitatem culpae puniatur.

iv. Si quis quoquo modo opus tulerit incarcerato ut aufugiat, si effectus non fuerit sequutus, incarceretur per viginti dies; si effectus sequutus, sit toto tempore in carcere, quo delinquens debet esse. Carcerem autem confringentibus, tempus incarcerationis duplicetur.

v. Si quis sine superioris licentia visitaverit vel alloquutus fuerit incarceratos, poenae culpae gravis per diem unum subiaceat.

vi. Praelatus per se vel per alium curet de solatio incarcerationum, et de exhortatione ad tolerantiam, libros spirituales illis concedat, sed non atramentarium vel alia ad scribendum requisita, nisi raro, pensatis circumstantiis, et cum scientia eorum quae scribunt.

REGULAE CAPUT XXXII. — Nullus frater fratrem suum in publico accuset, etc.

Caput xxxii. — De poena contra laedentes famam aliorum.

i. Si quis alterius famam apud religiosos nostri Ordinis laeserit et convictus fuerit, poena talionis puniatur, sicut praecipit regula, et ante omnia famam restituat; si vero nostrae religionis decorem et suorum religiosorum aestimationem infamiae labe denigraverit apud saeculares vel religiosos alterius Ordinis, praeter poenam supradictam,

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

81

careat voce activa per triennium, et inhabilis sit ad omnia Ordinis officia.

ii. Si quis falsum testimonium in re gravi contra alium dixerit, et convictus fuerit, praeter poenam talionis, nunquam in testem produci valeat.

REGULAE CAPUT XXXIII. — Si quis scandalum vel aliquid huiusmodi fecerit, etc.

Caput xxxiii. — De apostatis, fugitivis, incorrigibilibus, et manus violentas in alios intendentibus.

i. Ille reputandus habendusque est ut apostata (quantum ad poenam), qui absque licentia superiorum vagatur extra conventum sine habitu, habeat vel non intentionem redeundi ad claustra, aut etiam cum habitu, si per octo dies extra claustra permanserit. Iste ergo ipso facto sit excommunicatus, et pro tali promulgetur a superiore coram communitate. Item, qui de nocte sine licentia a conventu exierit, eodem modo sit excommunicatus et velut apostata puniatur.

ii. Si quis absque licentia exierit a suo conventu vel a confinio et iurisdictione sui praelati, immediate recurrens ad superiorem praelatum, non habeatur pro excommunicato; poterit tamen arbitrio superioris puniri, si iustam causam recursus non reddiderit; si vero aliorum divertit, et via recta superiorem non adivit, severius puniatur.

iii. Statim ac sit notitia de alicuius religiosi exitu a conventu sine licentia, quamvis recurat ad superiores, praelatus illius processum formet de fuga, et certiores faciat patres generalem et provincialem de illa, et de die et causa ipsius fugae.

iv. Et quia felix recordationis Urbanus VIII per suas litteras in forma Brevis, sub die iv aprilis mdcxxxvii, incipientes *Altera, etc.*, post alteras quoque ab

§ 1. De apostatis et fugitivis.

eodem et a felicis recordationis Paulo Papa V. emanatas, praecipit ut nullus nostri Ordinis religiosus ad alium quemcumque Ordinem, religionem sive congregationem (excepto Ordine Carthusianorum, petita et obtenta licentia a superioribus nostri Ordinis), sub apostasiae et infamiae perpetuae nota, ac excommunicationis latae sententiae poena, etiam emissionis quarti voti seu perfectioris et humilioris vitae praesumptione, aut strictioris regulae seu observantiae praetextu vel contemplatione, aut quavis iusta, probabili aut legitima causa, se transferre audeat; ideo litterae praedictae inviolabiliter serventur.

v. Apostatae et fugitivi pro prima vice et fuga puniantur iuxta gravitatem culpaе, et ipso facto amittant antiquitatem sedis et loci, et in futurum illorum antiquitas incipiat a die regressus ad Ordinem post dictam primam fugam. Qui secundam fecerint, eadem poenam afficiantur. Pro tertia vero fuga (vel pro una, si per annum duraverit), si tales non expelluntur, poenis impositis pro prima et secunda fuga plectantur, et praeterea inhabiles sint ad praelaturas Ordinis, et voce activa careant. Si quis vero apostasiae ratione excommunicatus celebraverit, gravioribus poenis, severiusque mulctetur.

vi. Denique non solum patribus ministris, verum etiam omnibus religiosis facultatem et auctoritatem concedimus, ut in casu necessitatis possint capere ac comprehendere apostatas et fugitivos cuiuscumque provinciae et domus sint, hortamurque in Domino superiores et eorum conscientias oneramus ut curent diligenter et caute compellere et revocare fugitivos, sub poena gravis culpaе per tres dies.

1 Edit. Main. legit *omittent* (R. T.).

i. Ille religiosus iudicandus est incorrigibilis, qui audent committere et repetere graves culpas, admittere non vult poenitentiam legitime a superiore pro illis impositam. Similiter ille, qui tribus diversis vicibus punitus pro culpis gravibus, ad meliorem vitae rationem non redit. Etiam ille cuius emendatio desperatur propter ipsius obstinationem et pravos mores.

ii. Incorrigibiles, vel perpetuo ergastulo sunt mancipandi, vel a religione expellendi, observando in omnibus decreta sacrae Congregationis Concilii publicata de mandato felicis recordationis Urbani VIII, anno MDCXXIV, die XXII septembris; quando autem expulsio alicuius fuerit executioni demandanda, prius in capitulo conventuali sententia legatur, et flagellis caesus a communitate coram ipsa spoliatur habitu.

iii. Nunquam pater generalis expulsi litteras testimoniales concedat, illos ad Sedem Apostolicam reiciens, vel iubens aliam ingredi religionem, sed tantum tradat litteras fidem facientes de expulsionem facta, iuxta dicta decreta sacrae Congregationis, et in quibus etiam exprimantur poenae expulso impositae a iudicibus in sententia expulsionis.

iv. Sententiae in causis criminalibus prolatae, et reis intimatae, non statim executioni mandentur, quin prius revideantur, et iterum examinentur causae, si rei ipsi erga hoc supplicationem fecerint et humiliter id postulaverint.

v. Appellare a correptione et poenitentia regulari ad extremum iudicem, prohibitum est per felicis recordationis Sixtum V, Gregorium XIII et Clementem VIII; quare, si quis ab illa appellaverit, severe puniatur ad arbitrium definitorii.

1 Edit. Main. legit *rei* (R. T.).

§ 3. De infidelibus manus violentas in alios.

Si quis minatus fuerit, vel manus violentas iniecerit, vel eum percusserit, arbitrio ministri puniatur, attentam gravitate culpaе; quod si eam commiserit contra aliquem praelatum inferiorem, incarcerationetur et aliis poenis afficiatur a provinciali, considerata prudenter qualitate delicti; si vero contra provincialem, a patre generali; si autem contra generalem, a definitorio generali delinquens puniatur, attentam semper qualitate culpaе.

REGULAE CAPUT XXXIV. — **Si quis frater in fratrem peccaverit, etc.**

Caput xxxiv. — *De inferentibus iniuriam aliis et de correctione fraternam.*

i. Religiosus qui alteri iniuriam fecerit, sive praesenti sive absentem, iuxta arbitrium ministri puniatur, attentam qualitate culpaе gravitate.

ii. Si quis scit alium commisisse aliquid peccatum, si occultum est et speratur emendatio, corripiat eum secreto iuxta Evangelium, et nulli revelet, sub poena carceris per tres menses, si ex tali revelatione scandalum sequatur; si vero non sequatur, afficiatur poena culpaе gravis per sex dies, et semper ante omnia honorem restituat: si vero correctio facta non prodesset, vel si antequam illam faciat, prudenter iudicet quod nihil proderit, revelet superiori pio et cordato, ut suo consilio et efficaciore documento vel aliis convenientibus mediis reus ad meliorem se frugem recipiat.

iii. Si quis contra bonum commune et honorem nostrae religionis aliquid delictum patriverit, qui de illo notitiam habuerit, denunciaret superiori ut patri, et si culpaе qualitas et circumstantiae exigunt, etiam ut iudici deferat, qui lapsi salutem procuret et decorem religionis recuperet.

REGULAE CAPUT XXXV. — **Si pro necessitate domus debitum aliquod fuerit contrahendum, etc.**

Caput xxxv. — *De modo contrahendi debita, et cura in eis solvendis.*

i. Nullus, sive minister, sive praeses, sive procurator, sive particularis quilibet religiosus, audeat, imo nec valeat debitum aliquod contrahere sine consilio et assensu capituli conventualis, ut praecipit regula.

ii. Nullus minister in fine sui officii relinquat domum suam oneratam debitis excedentibus quantitatem centum ducatorum absque licentia sui provincialis, et praecipimus ministro successori ut curet solvere confestim debita sui antecessoris, et ante illorum solutionem nullas expensas faciat, nisi praecise pro victu et vestitu religiosorum.

iii. Inhibemus conventibus omnibus et collegiis nostris ne accipiant pecuniam ad censum sive ad interesse, sine licentia in scriptis definitorii generalis.

REGULAE CAPUT XXXVI. — **Si quisquam de substantia domus violentiam fecerit, etc.**

Caput xxxvi. — *De modo servando in litibus et negociis.*

i. Nullus, sive praelatus sive procurator, incipiat causam et litem, quin observet circumstantias, quas regula nostra disponit; et propterea inferiores provinciali prius ab eo obtineant licentiam, quod si haec facile haberi non potuerit et causa urgeat, lis inchoari poterit de consensu capituli conventualis, et statim provincialis certior fiat.

ii. Stricto praecipimus omnibus religiosis ne ipsimet adeant tribunalia saecularia pro negotiis mere temporalibus agendis, nisi urgente causa; poterunt tamen iudices alloqui et intercedere.

III. Nullus ex nostris sine patris generalis facultate exerceat officium executoris testamentarii, sub poenâ suspensionis a suo officio, voce et loco per tres menses; si vero aliquis executor testamenti fuerit nominatus, et commode absque morâ praedicta licentia haberi non possit, et iudicio ministri et consiliariorum expediens videatur statim exercere dictum officium, illud exerceat; ita tamen ut pro executione et perfectione illius obtineat intra duos menses praefatam facultatem. Copia item testamenti subscripta a ministro et consiliariis mittatur patri generali ut iudicet an expediat vel non, et pro quo tempore ac quibus circumstantiis, talem concedere facultatem.

IV. Nulli superiori liceat iudicis conservatoris munus exercere, absque speciali Summi Pontificis licentiâ.

V. Nullus item religiosus sit patronus piae alicuius memoriae, vel administrator honorum quae non sint nostrae religionis, nisi casu quo patronatus et administratio annexa sit officio quo quis fungitur in religione.

REGULAE CAPUT XXXVII. — **Sollicite vero minister provideatur, etc.**

Caput XXXVII. — *De diligentia adhibenda a praelatis erga observantiam regulae.*

I. Hortamur in Domino omnes praelatos ut sint valde solliciti in observantia sanctae nostrae regulae, sicut ipsa disponit, ut ipsorum exemplo subditi perfectius adimpleant illius praecepta.

II. Nullus praelatus ita se occupet in negociis, etiam causarum piarum, ut a gubernio domus et vitâ communi sequenda impediatur, nec subditis id ipsum ullo modo permittat.

III. Ministri a suis conventibus suisque collegiis absentiam ultra octo dies non faciant sine licentiâ sui provincialis.

REGULAE CAPUT XXXVIII. — **Non liceat superioribus confessiones subditorum audire, etc.**

Caput XXXVIII. — *De confessariis, praedicatoribus, lectoribus, studentibus, collegiis et bibliothecis.*

I. Visitatores in qualibet visitatione deputent in scriptis confessarios pro religiosis; illorumque facultas durabit usque ad sequentem visitationem, in qua, factâ designatione, cesset praeterita, etiamsi concessa fuerit a praelato superiore illi qui tunc visitat, et nullus sive hospes sive conventualis audeat confessiones religiosorum audire sine praedictâ designatione pro illo conventu vel collegio in quo existit, quamvis ad munus istud deputatus sit pro alio conventu vel collegio etiam eiusdem provinciae.

II. Patres tamen definitores generales actuales poterunt absque aliquâ limitatione audire confessiones cuiuslibet religiosi nostri Ordinis, et similiter cuiusque sacerdoti idoneo eiusdem peccata sua confiteri. Eodem modo patres ministri absque limitatione excipere poterunt confessiones suorum subditorum in casibus a regulâ dispositis, et ipsimet confiteri peccata sua cuiuslibet subdito suo idoneo.

III. Magister novitiorum confessiones eorum audiat; semel tamen in quolibet mense (die a patre ministro assignandâ) permittatur illis confiteri alteri confessario approbato pro religiosis, designando etiam ab eodem ministro; recenter professi confiteantur suo magistro et alteri confessario ex approbatis, deputando etiam a ministro: idemque intelligatur de collegialibus studentibus, etc.

IV. Si in aliquo collegio deficient sacerdotes approbati a superioribus pro excipiendis confessionibus religiosorum, minister deputet idoneos et ad id necessarios, donec sit copia approbatorum;

§ 1. De confessariis religiosorum.

poteritque tam istis quam illis (quando expedire iudicaverit) impedire ne audiant confessiones, et cuiuslibet ex sibi subditis poterit dare facultatem confitendi cuicumque sacerdoti idoneo sui conventus, etiam non deputato a superiore praelato, tametsi sit copia approbatorum: id tamen raro fiat.

V. Quando religiosi nostri iter faciunt, vel sunt in aliquo oppido ubi monasterium nostrum non est, nec habent confessarium nostri Ordinis approbatum, poterunt confiteri peccata sua sacerdoti simplici idoneo nostrae religionis, vel cuiuslibet confessario approbato, religioso vel saeculari.

VI. Decernimus quod sacerdotes nostri, non habentes facultatem audiendi confessiones religiosorum nostrorum, concessam vel per constitutiones nostras vel per superiores qui illam concedere possunt, non valeant excipere confessiones etiam sacerdotum nostrorum.

I. Nulli ex nostris liceat audire confessiones virorum saecularium sine eo quod habeat tres annos completos sui sacerdotii, et sine facultate Ordinarii ac sui provincialis; qui quidem prius simul cum ministro conventus et alio religioso docto et virtute praedito ab ipso provinciali designato illum examinet de scientiâ morali et per secreta suffragia approbent vel reprobent; si autem provincialis non potuerit interesse examini, alium pro illo deputet religiosum loco ipsius.

II. Ad audiendas confessiones feminarum quilibet ex nostris debet habere licentiam definitorii, quam etiam petierit a patre provinciali, consulto ministro domus, ac insuper debet prius audisse confessiones virorum saecularium laudabiliter et per duos integros annos. In quo inhibemus definitorio ne valeat dispensare.

III. Qui sine requisitis et facultatibus expressis in duobus numeris antecedentibus ausus fuerit confessiones audire, vel examini Ordinarii sine licentiâ Ordinis se exponere, privatus sit ministerio excipiendi confessiones, nec ad illud ei unquam licentia concedatur nisi per capitulum generale.

IV. Ad hoc autem ut confessarii, post obtentam facultatem excipiendi confessiones, negligentes non sint in studio, nec doctrinam moralem pro derelictâ habeant, praecipimus ut omnes confessarii tam virorum quam feminarum (exceptis qui sint vel fuerint praelati, superiores vel ministri, vel sacrae teologiae lectores) examinentur indispensabiliter in secundâ visitatione cuiuslibet triennii a visitatore, et duobus religiosis designatis in num. I huius § 2°, qui per secreta suffragia approbent vel reprobent, et a reprobo licentiam auferat visitator: hoc autem examen semper fiat donec confessarii expleverint viginti annos laudabilis exercitii audiendi confessiones, et post viginti annos non amplius examinentur.

V. In ecclesiis nostris (praeter confessionaria in earum parietibus elaborata, quae pro parte interioris conventus habeant ingressum pro confessariis) sint etiam confessionaria alia amovibilia ex decenti ligno fabricata; nullus autem confessarius feminarum audiat confessiones nisi in aliquo ex praedictis confessionariis, nec in amovibilibus eas excipiat nisi qui actualiter sit vel aliquando fuerit praelatus, vel qui aetatis annos quinquaginta habeat, vel licentiam a suo praelato pro casu raro et expressam pro qualibet vice.

VI. In nullum ex dictis confessionariis religiosus aliquis ingrediatur, qui femi-

1 Particulam ut nos addimus (n. r.).

2 Edit. Main. habet 1 (n. r.).

§ 2. De confessariis saecularium.

narum confessarius non sit, absque ministri licentiâ; qui secus fecerit, poenâ culpae gravis puniatur: quod si iteraverit, inhabilis maneat ad obtinendam facultatem audiendi mulierum confessiones, vel aliâ æquivalenti poenâ afficiatur iuxta statum suum.

vii. Licentiæ excipiendi confessiones sive virorum sive feminarum non intelligantur absolute et in perpetuum concessae, sed dependenter a voluntate religionis, quae illas poterit limitare, abolerè et tollere, sine obligatione reddendi causam; quod non intelligitur cum illis religiosis, qui sunt vel fuerunt praelati vel qui habent quinquaginta aetatis annos: illae autem licentiæ tantum iudicentur continuari et permanere, quas subscriptas relinquat visitator in suâ visitatione, vel pater generalis quando conventus perambulet; et ita non subscriptae, eo ipso cessent.

viii. In oppidis, in quibus sunt conventus nostri, non concedatur licentiâ ad exitum a domo pro audiendis confessionibus saecularium continuo in diebus determinatis nisi raro et cum licentiâ in scriptis procuratoris generalis.

ix. Nullus religiosus in loco aliquo officium parochi exerceat, etiam pro parte, sub poenâ culpae gravis per tres dies, nec definitorium valeat dispensare in constitutione istâ, nec fratres, qui feminarum confessarii non sint, mittant praefati pro audiendis confessionibus ad oppida illa, in quibus non est conventus noster.

§ 3. De praedicatoribus.

i. Nullus religiosus audeat concionari, quin prius per triennium philosophiae et per aliud triennium theologiae scholasticae vacaverit, et obtentâ in scriptis licentiâ patris generalis, qui, cum examinatore supra, § 2, num. 1, as-

1 Potius lege praelati (n. T.).

signatis, experiatur quid scientiae et virtutis habeat, et praesertim eum sedulo examinabit de praecipuis sanctae fidei nostrae mysteriis et de sensibus sacrae scripturae, et per secreta suffragia approbatio vel reprobatio fiat: et insuper, ut de eius genio ac ingenio constet, disponet intra tempus illi assignandum; et habebit concionem coram communitate, et (si fieri possit) coram patre provinciali.

ii. Nullus publice concionetur quin prius praesentetur Ordinario, sub poenâ privationis vocis et loci per sex menses.

iii. Praedicatores in suis concionibus solum intendant morum reformationem et virtutum augmentum. Qui vero in hoc defectuosus fuerit et a superiore aliquoties admonitus non se emendaverit, officio concionatoris privetur.

iv. In civitatibus et locis, in quibus non est conventus noster, non admittantur sermones quadragesimae, ita ut totâ vel maiore parte illius religiosus sit extra claustra absque licentiâ patris generalis.

v. Praedicatores solo titulo concionandi (etiâsi pro totâ quadragesimâ conciones habeant) carnes non vescuntur: qui vero, nisi illis vescatur quadragesimae tempore, concionari non valet, cesset a concionibus, excepto casu, quo aliquis, independenter a praedicatione, pro suâ infirmâ et aegrâ valetudine carnibus vescatur; talis enim praedicando in quadragesimâ illas edere poterit cum licentiâ provincialis, caute tamen, frugaliter et exemplariter.

vi. Si superiori expediens visum fuerit, disponet ut in loco, in quo est conventus Ordinis, religiosus aliquis dominicis diebus exeat ad docendum populum doctrinam christianam.

vii. Liceat praedicatori non interesse choro (excepto tempore orationis mentalis) tribus aut quatuor diebus ante

concionem. Disponentibus vero sermones pro quadragesimâ plus temporis indulgeat superior.

viii. Pater provincialis in secundâ visitatione cuiuslibet triennii examinet praedicatores (his exceptis, qui sunt vel fuerint praelati aut lectores, vel qui per duodecim annos laudabiliter munus concionandi exercuerunt), et auferat facultatem ab illis qui in virtute et scientiâ fuerint defectuosi vel inutiles ad animarum profectum, et ab illis qui titulo praedicationis a choro et vitâ communi se eximunt, et faveat foveatque eos qui in concionibus suis doctrinam, zelum et spiritum ostendunt.

§ 4. De lectoribus.

i. Pater generalis eligat lectores, tam philosophiae quam theologiae scholasticae, expositivae et moralis, praeviatque eos sex mensibus ante cursum, ut se praeparent, semperque deputet personas doctas, observantes, amantes docere doctrinam S. Thomae, non quaestiones inutiles seu periculosas: et (si fieri possit) lectores sint ex provinciâ, in qua sunt collegia, et omnes semper in scriptis dictabunt.

ii. Assistant semper lectores orationi mentali et matutino Nativitatis Domini, Paschae et Pentecostes, festi SS. Trinitatis, SS. Sacramenti, et, si fuerit expositum, in diebus infra octavam, necnon matutino omnium festivitatum Christi Domini, et eius sanctissimae Matris, quae fuerint primae classis, et nostrorum patriarcharum: assistant etiam omnibus vespers, quae cum cantu celebrantur, et Beatae Mariae et Ordinis nostri, etiamsi non canantur, nisi in aliquo ex istis diebus habeant conclusiones; et etiam si habeant conclusiones in ipso die, assistant missae solemnibus, quae in praedictis festivitibus celebratur, necnon primae in vigiliâ Nativitatis, nonae in die Ascensionis Domini, et tertiae quando canitur;

insuper assistant processionibus, antiphonae *Salve Regina*, officiis et missis quae cantantur pro nostris religiosis defunctis, examini conscientiae, flagellationi communi, ac denique omnibus actibus et functionibus communitatis ad chorum non pertinentibus, exceptis in istâ constitutione.

iii. Tempore cursus seu lectionum suarum non exeant lectores ad praedicandum, neque ad audiendas confessiones extra locum in quo est collegium; id tamen eis licebit in maiore hebdomadâ.

iv. Religiosus, qui habuerit licentiâ in scriptis a definitorio generali pro scribendo libro qui typis mandandus sit, exemptionibus fruatur quibus gaudent lectores, dum illum scripserit, vel etiam dum excudatur, si ipse correctioni assistat; et similes scriptores teneantur quotannis praesentare ante definitorium elucubrations suas, ut ab ipso iudicetur an digni sint pro illis praedicto privilegio et exemptione.

v. Nullus religiosus percipiat redditus ex cathedrâ, nec illam petat aut praetendat; nec pro alio substituatur, neque, ut alius eam adipiscatur, suffragium ferat.

i. Pater generalis designet religiosos (unum saltem annum habentes completum post professionem) qui philosophiae, theologiae scholasticae, expositivae et moralis studiis vacaturi sint, illosque eligat virtute ac ingenio praeditos, viribusque robustos, pro iungendo studio cum austeritate vitae nostrae; et antequam in collegium pergant, eos examinari faciat de sufficientiâ grammaticae a religiosis ab ipso assignandis.

ii. Collegae nostri per triennium philosophiae, et per aliud triennium theologiae scholasticae, ac denique per bienium expositivae et morali theologiae

§ 5. De studentibus collegii.

operam dabunt; et tempore vacationum in suis collegiis maneant, nisi pater generalis aliud disposuerit. Dum autem artium et theologiae scholasticae studio incumbunt, non audiant confessiones, nec concionentur. In ultimo tamen anno huiusmodi theologiae scholasticae liceat eis in munere concionatorio se instruere, praedicando coram communitate in rectorio vel aula capitulari.

iii. Collegae philosophi vel theologi scholastici tempore cursus ordines sacros non recipiant, nisi illi conferantur in loco ubi est collegium, vel in oppido a collegio non distante ultra sex leucas; nec collegae isti, dum tales sunt, in patriam suam abibunt, nec alia itinera agant, nec a domo exibunt (etiamsi sint in aliquo conventu extra collegium), nisi cum communitate, vel cum suo ministro, vel cum patribus definitioribus; ad exercitia tamen litterarum poterunt exire cum suis lectoribus, designatis tamen a provinciali.

iv. Nullus collega ingrediatur cellas patrum lectorum.

v. Omnes studentes diligenter examinentur in singulis visitationibus a visitatore, ministro et lectoribus, et qui in facultate, cui vacat, culpabiliter aut inculpabiliter non profecerit, seu progressum non facturum iudicetur, a collegio excludatur per secreta examinatorum suffragia. Si tamen collegae fuerint minus observantes, vel ita fractae valetudinis, ut simul cum studio communem vitam sequi non valeant, tales visitator solus excludere poterit a collegio. Exclusus autem, vel quia culpabiliter non proficiebat, vel propter alias culpas, non egrediatur a conventu, in quem missus fuerit, per spatium temporis arbitrio superioris, nec concedatur ei facultas ut sacris initiatur, nisi transactis duobus annis ultra permissos a nostris consti-

tutionibus. Si vero iam fuerit sacerdos, facultas audiendi confessiones ei non concedatur, nisi transactis etiam duobus annis ultra requisitos pro reliquis sacerdotibus a nostra constitutione; semel autem exclusus, ad studia non redeat, quin prius constet cessasse causam, propter quam fuit studiis privatus vel a collegio eiectus.

vi. Stricte praecipimus ut nullus petat vel sibi procuret mediis intercessionibus extra Ordinem nostrum studia, ordines, licentias audiendi confessiones, concionandi, pergendi in patriam suam, conventualitates, et alia huiusmodi, sub poena inhabilitatis ad id quod petit et per talia media procurat, superioribusque iubemus ut hanc constitutionem diligenter observent.

i. In singulis provinciis nostri Ordinis duo sint collegia, unum pro philosophia, alterum pro theologia scholastica docenda, et, si fieri possit, tertium quoque sit pro theologia expositiva et morali. Quod si in qualibet provincia hoc collegium designari non potuerit, deputetur saltem unum pro toto Ordine, in quo theologiae expositivae et morali vacent per biennium collegae ex omnibus provinciis indiscriminatim, qui iam cursus suos scholasticae theologiae peregerunt. Omnia autem et singula collegia definitorium generale designet.

ii. Ministri collegiorum docti sint et observantes, qui sedulo curent ut lectores et collegae causa studiorum non omittant orationis et mortificationis exercitia, nec observantiam nostrarum constitutionum, tam particularium pro collegiis, quam communium, quae illis non opponuntur.

iii. In collegiis philosophiae sint magistri spirituales, sub quorum disciplina in habitatione separata vivant studentes qui sacerdotes non sint. In collegiis vero

§ 6. De collegiis.

theologiae magistrorum vices obtineant vicarii.

iv. Conventuales aliquot sint in collegiis ad officia eorum agenda, ad conciones habendas et audiendas confessiones, ut sic satis temporis maneat collegis ad studium. Et quando tempore vespertino, ut moris est, conclusiones defenduntur, si conventuales tempore orationis mentalis eis non assistunt, orent in choro.

v. Cursus litterarius incipiat a die S. Lucae Evangelistae, et duret usque ad diem vigiliae Pentecostes exclusive. Huius temporis decursu singulis diebus non festivis singuli lectores philosophiae duas dictant lectiones; singuli vero theologiae unam, et quaelibet cuiuslibet lectoris lectio per unam duret horam. Similiter singulis diebus festivis expendatur una hora in conferentia litteraria, et tres in conclusionibus defendendis singulis dominicis diebus, ab hora videlicet tertia post meridiem usque ad sextam. Post cursum vero, tempore vacationum, bis in hebdomada conferentiae per spatium unius horae sint, et semel singulis mensibus conclusiones per duas horas tantum. Patres autem ministri et lectores, prout illis melius expedire visum fuerit, designabunt tempora pro dictis exercitiis, exceptis conclusionibus tempore cursus, quae in iam designato defendantur.

vi. Communis mentalis oratio tam matutina quam vespertina semper sit a quinta hora usque ad sextam, et finita matutina, recitentur simul prima, tertia, sexta et nona in spatio aliquantulum longiore dimidia hora, et quandoque prolixiore, iuxta maiorem earum quantitatem, et ad initium primae et non ante incipiat celebratio missarum.

vii. In vigilia Nativitatis Domini cantetur prima, et in die Ascensionis nona eo modo et tempore ac in conventibus;

tertia quoque canatur immediate ante missam conventualem in die Nativitatis Domini, prima die Paschae, ac prima Pentecostes, necnon in festivitibus Epiphaniae, Assumptionis Beatae Mariae Virginis, Nativitatis S. Ioannis Baptistae, Natalitii Ss. Apostolorum Petri et Pauli, sancti patriarchae nostri Ioannis de Matha, ac in festo Omnium Sanctorum, in quibus diebus sexta et nona dicentur eodem tempore et pausatione ac in conventibus.

viii. Missa conventualis canatur omnibus dominicis diebus, et diebus feriatis, ac in festivitibus Beatae Mariae Virginis, et Ordinis nostri, atque etiam in die Cinerum, in feria quinta, sexta et sabbato maioris hebdomadae, in vigilia Pentecostes, in die Commemorationis omnium defunctorum, ac in quatuor anniversariis anni, atque etiam quando fit officium de aliquo sancto martyre in collegio illo ubi corpus vel insignis eius reliquia asservatur. Praeterea in omnibus collegiis debet cantari missa in exequiis nostrorum religiosorum defunctorum, et quando ex dotatione vel alia obligatione perpetua sive temporali ad id tenentur: secundis vero feriis a regula designatis dicatur missa sine cantu pro defunctis: ea finita, fiat a communitate absolutio fidelium defunctorum cum cantu. In quatuor autem praedictis anniversariis et in Commemoratione omnium fidelium defunctorum post missam fiat per claustrum processio, et ubi hoc non fuerit, cantetur absolutio in ecclesia.

ix. Vesperae, nisi eo die habenda sit lectio vespertina, vel defendendae conclusiones, canantur, tam primae quam secundae, eo tempore et solemnitate ac in conventibus, tribus primis diebus Nativitatis Domini, tribus Paschatis, ac tribus Pentecostes, necnon in festivitibus SS. Trinitatis, Corporis Christi, Cir-

cumcisionis, Epiphaniae, Ascensionis Domini, Purificationis et Assumptionis Beatae Mariae; in Nativitate S. Ioannis Baptistae, Natalitio apostolorum Petri et Pauli, ac beatorum patriarcharum nostrorum Ioannis et Felicis, et in secundo festo sanctae Agnetis virginis et martyris nostri Ordinis patronae; in festivitate autem Omnium Sanctorum semper canantur primae vesperae, quoad secundas observetur, sicut et quoad vesperas defunctorum, quod dictum est de conventibus cap. II, § 1, num. VII; in reliquis vero festivitatibus primae aut secundae classis, quae ad colendum pronunciantur, solum vesperae secundae canantur; in recitandis autem quarta pars horae expendatur.

x. Immediate post mentalem orationem vespertinam dicatur completorium, quod fere per quadrantem horae durabit, et eo finito, cellas petant ad studendum usque ad horam octavam cum dimidia, nisi quies et recreatio sit habenda. Si autem fuerit nox communis flagellationis, flagellentur tempore hyemis post completorium ante studium; reliquis vero anni temporibus post nocturnum conscientiae examen.

xI. Matutinum recitetur inviolabiliter hora noctis octava cum dimidia, nisi fuerit nox recreationis, tunc enim immediate post completorium dicetur, et recitatio eius duret fere per horam. Cantetur autem cum laudibus (tempore ac solemnitate ac in conventibus) in die Nativitatis et Resurrectionis Domini, ac in triduo maioris hebdomadae, et in festo Corporis Christi cum tota eius octava; at vero in festo SS. Trinitatis, et primi diei Pentecostes, et sancti patris nostri Ioannis de Matha cantetur etiam matutinum cum laudibus hora quinta post meridiem.

xII. Circa religiosorum numerum, qui

requiritur ad canendum omnia praedicta in solemnibus, et quid, quando celebrantur non in propriis diebus; observetur quod dictum est de conventibus, cap. XI, § 1, num. VII.

xIII. Insuper praecipimus ut in quatuor anni anniversariis recitetur in omnibus nostris collegiis integrum officium defunctorum sicut in conventibus, et omnes collegiorum religiosi, qui coronam Beatae Mariae Virginis non recitaverint in communi cum collegis, illam recitent privatim.

xIV. In recreationibus nocturnis a Paschate usque ad Pentecostem solum poterunt perseverare usque ad horam nonam, et in residuo tempore aestivo ad summum usque ad dimidiam post nonam.

xV. Non admittantur in collegiis nostris externae personae ad lectiones, conclusiones vel alia litteralia exercitia; nec religiosi nostri extra proprias domos publice arguant vel defendant. Qui autem constitutioni isti omnino vel partim contraverint, privatus sit voce et loco iuxta gravitatem culpae.

I. In unoquoque conventu ac collegio nostro sit communis bibliotheca, cuius incrementum ac in dies augmentum ministri procurent. In ea sint libri ad studia religiosorum, spiritualium ipsorum profectum, et proximorum salutem; sit deputatus a provinciali religiosus qui eam mundatam clausamque habeat et libros suo ordine iuxta ipsorum diversas facultates dispositos, qui etiam necessarios religiosi ad lectionem studiumque distribuat cum licentia praelati; et sit quoque in ipsa bibliotheca inventarium recto ordine alphabetico dispositum omnium librorum conventus et collegii.

II. Ut autem libri non diminuatur nec deficiant, praecipimus in virtute san-

ctae obedientiae omnibus et singulis religiosi ne praebeant, nec alienent, nec ad alium conventum vel collegium portent vel mittant librum aliquem, quinterna, codices aut codicem, aliave manuscripta existentia in bibliotheca alterius conventus vel collegii, sive ad illam pertinentia, etiam illa vel ex illis libris, quinternis, codicibus, seu manuscriptis, quae religiosi habent in cellis, vel alio in loco ad studium, lectionem et usum suum; nec similiter commodent praedictos libros, codices, quinterna, manuscripta, aut portent extra conventum vel collegium ad quod pertinent: minister vero poterit libellum aliquem spirituales praebere alicui personae devotae seu benefactori: poterit etiam aliquos libros sui conventus vel collegii commodare aliquibus personis, prout expedire viderit. Semper tamen in bibliotheca remaneant scripti a bibliothecario libri, qui, et personae, quibus commodantur, cum annotatione diei, mensis et anni: non poterit tamen minister, etiam capitulo conventuali consentiente, alienare aliquem vel aliquos libros, nisi sint inutilis, et pro utilibus permutentur; quod si secus fecerit, poenae gravis culpae subiaceat.

III. Pater provincialis, quando illi conveniens visum fuerit, potest concedere licentiam religioso ut secum habeat et portet ad usum librum aliquem spirituales, biblia parva et compendium casuum conscientiae; nec libros alios poterit quisquam secum portare, nisi de licentia definitorii vel patris generalis.

IV. Codices aliaque manuscripta defunctorum religiosorum in bibliotheca domus illius, in qua decedant, vel in archivio generali Ordinis deponantur: nullus etiam praelatus, sub poena culpae gravis, illa sibi reservare audeat, nec alteri concedere.

v. Denique sub eodem praeecepto, ut supra num. II, praecipimus ut nullus extrahat e bibliotheca aliquem vel aliquos libros, quinterna, codices vel manuscripta absque licentia praelati: religiosus autem extrahens, notitiam praebeat bibliothecario, et similiter illum praemoneat ut colligat et in bibliotheca reponat libros, et cetera ad illam spectantia, quando ipse religiosus longam absentiam a conventu facere intendit, vel in alium migrat.

REGULAE CAPUT XXXIX. — **Generale capitulum de triennio in triennium celebratur, etc.**

Caput XXXIX. — *De capitulo generali, et forma illud celebrandi.*

I. Capitulum generale de triennio in triennium celebratur sabbato ante dominicam quartam post Pascha, nisi iusta de causa (iudicio definitorii omnibus votis praeter unum concurrentibus) differatur, et tunc die designando ab ipso definitorio celebratur. Si vero instante tempore, quo, iuxta regulam, capitulum generale celebrari debet, pater generalis infirmetur, ita ut assistere non valeat, tunc ipsemet poterit capitulum differre per unum mensem tantum.

II. Generale capitulum semper celebratur extra curiam regiam, in conventu designato a definitorio, et in eo non admittantur hospites nec alii religiosi praeter necessarios pro capituli et conventus servitio.

III. Provinciales et socii in domum capitularem non intrent per duos menses ante celebrationem capituli, excepto provinciali illius provinciae ubi capitulum celebratur, cui solum per quindecim dies ante celebrationem prohibetur intrare in dictam domum, et excepto etiam socio eiusdem provinciae, quando casus occurrerit quod sit minister ipsius do-

§ 1. De tempore et loco in quo celebrandum est capitulum generale.

mus capitularis. Praedicti igitur vocales convocati tempore apto a patre generali congregentur in praedicta domo, simul cum definitorio generali iam ipibi praesistente, feriâ sextâ ante dominicam quartam post Pascha, et non antea, sub poenâ ad arbitrium definitorii infligendâ contravenienti: si vero propter causas num. I dictas capitulum differatur, tunc congregabuntur die assignato a definitorio vel a patre generali respective.

iv. Si aliquod negotium tanti ponderis occurrat, quod iudicio definitorii, conveniens sit habere congregationem generalem, definitorium, concurrentibus ex septem suffragiis sex, poterit convocari ad illam, in qua dumtaxat habeant suffragium qui in capitulo generali illud habent.

I. In capitulo generali praesideat pater generalis, expiret vel non in ipso capitulo eius officium; quod si congregato iam capitulo, ipse aegrotaverit, vel propter aliam causam ad capitulum non accesserit, tunc totum capitulum eligat praesidentem generalem in primâ eiusdem capituli sessione; qui in absentia dicti ministri generalis eiusdem auctoritate et praeeminentiâ praesideat; cuius praesidentis officium solum durabit usque ad finem dicti capituli quod tunc celebratur. Si autem congregato capitulo generali etiam contigerit ministrum generalem e vitâ discedere, electo prius praeside, ut dictum est, fiat electio ministri generalis in illo capitulo in quo hoc evenierit, sicut disponit felicis recordationis Urbanus Papa VIII per suas litteras in formâ Brevis expeditas die xxii augusti anno MDCXXXIII incipientes *Iniuncti nobis*, etc.

ii. In dicto capitulo suffragium tantum habeant sequentes, videlicet: pater generalis, expiret vel non eius officium in illo capitulo; quod si loco eius eliga-

tur praeses capituli iuxta dicta numero praecedenti, talis etiam suffragium habeat; similiter illud habeat novus minister generalis, quando in eodem capitulo eligitur, et in eadem domo capitulari reperitur, vel a die quo ad illam pervenerit; item definitores generales, ministri provinciales et singuli socii pro singulis provinciis, quorum videlicet officia tunc expirant: nullusque poterit suffragium suum compromittere.

iii. Si quis ex capitularibus aliquâ ex causâ fuerit inhabilis, vel activâ voce privatus, seu dubium super hoc fuerit, ad definitorium spectet id determinare vel declarare, cui determinationi vel declarationi omnes stent, sub poenâ privationis vocis activae et passivae in illo capitulo.

iv. Quando contigerit praelatum aliquem superiorem proferre sententiam suspensionis ab officio vel privationis vocis contra praelatum sibi inferiorem suffragium habentem in capitulo generali vel in definitorio, effectum non habeat quin prius consulatur idem definitorium, casu quo in vim dictae sententiae impediatur dictum suffragium praefato reo; quod intelligatur etiam quando sententia tantum est declaratoria praedictae poenae impositae, videlicet ipso facto a iure vel a Bullis seu Brevibus Pontificiis vel a nostris constitutionibus.

v. Nullus, sive in capitulo generali, sive in definitorio, audeat subornare electores, directe vel indirecte, vel precibus, pollicitationibus, minis, aliove modo illos inducere ut alteri praestent vel negent suffragium, et contraveniens tamquam pacis perturbator puniatur poenâ privationis officii, vocis et loci per triennium.

i. In capitulo generali suffragium habeat pro qualibet provinciâ socius unus, qui simul cum provinciali vocem pro-

§ 3. De sociis provincialium, eorum officio, qualitatibus et electione.

vinciae ad capitulum adducat pro electionibus faciendis, et ceteris ad ipsum spectantibus: debet autem socius esse minister alicuius conventus vel collegii suae provinciae, praeditusque doctrinâ, observantiâ et experienciâ in regimine, nullusque poterit esse socius in duobus capitulis immediatis.

ii. Factis in capitulo generali omnium praelatorum electionibus, ex ministris noviter electis eligantur per secreta suffragia et canonice socii pro capitulo generali immediate sequente, et ad uniuscuiusque electionem tantum concurrant quinque, nimirum pater generalis, duo definitores provinciae pro qua socius eligitur, provincialis eiusdem provinciae, et socius illius qui tunc expirat.

iii. Quod si per mortem, inhabilitatem aut aliam iustam causam socius electus non possit interesse capitulo immediate sequenti, pro quo fuit electus, tunc fiat electio novi socii ante capitulum, tempore sufficiente ut illi nota fiat electio et adire possit ad capitulum; ad hanc autem electionem concurrent canonice et per secreta suffragia solum pater generalis, duo definitores et provincialis illius provinciae pro qua eligitur socius, iuxta Breve felicis recordationis Alexandri VII expeditum die iv februarii anno MDCLX incipiens *Ad pastorale fastigium*, etc.

iv. Si quis minister vel alter religiosus aliquid animadvertendum vel notatione dignum habeat remittendum ad capitulum, tradat socio suae provinciae vel suo provinciali, ut unus vel alter portet.

i. Feriâ sextâ ante dominicam quartam Paschae ad vesperam praeses capituli congreget omnes capitulares, et imponat illis ad praeceptum in scriptis iubendo quod, si quis sciverit alicuius capitularis impedimentum propter quod non debeat admitti ad capitulum, illud

manifestet statim ante ipsum. Quod si factâ sufficienti probatione, impedimentum aliquid inventum fuerit, ad definitorium pertinebit declarare inhabilem esse habentem tale impedimentum, et illum a capitulo excludat. Deinde deputet definitorium duos capitulares ad legendas epistolas et advertentias ad capitulum missas, quas fideliter suo tempore referent, et manifestent etiam vocalibus graduationem domorum ab ipso factam praecise ad eligendos ministros pro illis.

ii. Sequenti die sabbati, nempe primâ capituli, diluculo cantetur, assistentibus omnibus religiosis, missa solennis de Spiritu Sancto, cum commemoratione Beatae Mariae Virginis et sanctorum nostrorum patriarcharum; idemque etiam fiat in omnibus conventibus et collegiis Ordinis pro felici capituli eventu, ac propterea¹ in omnibus domibus toto tempore capituli communis et particularis fiat oratio ut Deus illuminet capitulares ad hoc ut conformiter omnia faciant et operentur ad maiorem Domini gloriam et religionis utilitatem et incrementum.

iii. Finitâ missâ, praeses capituli (etiâsi forte aliquis vel aliqui ex vocalibus non pervenerint) iubeat fieri signum cum cymbalo ad capitulum generale, et omnes gremiales congregati in aula capitulari sequenti ordine se-deant:

iv. Primo loco pater generalis, vel praeses capituli in eius defectum, deinde definitores ordine suae electionis, postea provinciales iuxta antiquitatem suarum provinciarum, ac denique iuxta eandem socii praefatarum provinciarum; qui quidem ordo observabitur toto tempore capituli extra aulam capitularem tam in sedibus quam in praesidentiis,

¹ Forsan legendum *praeterca* (R. T.).

quamvis praesens sit provincialis provinciae et minister conventus ubi celebratur capitulum.

v. Illico praeses capituli concionem habeat spiritualem hortando vocales ut in omnibus actionibus et electionibus prae oculis habeant maiorem Dei gloriam et religionis incrementum.

vi. Exhortatione finita, ut sine scrupulo ad electiones procedatur, genuflexis omnibus, praeses ad cautelam illos absolvat ab omnibus et quibuscumque censuris, formam sequenti: Omnes dicent confessionem generalem, et praeses capituli prosequetur dicens: *Misereatur vestri, etc.; Indulgentiam, etc. Si tenemini aliquo vel aliquibus vinculis excommunicationis, suspensionis, aut interdicti, in quantum se extendunt gratiae et privilegia Ordini nostro indulta mihi commissa et vobis concessa, ego absolvo vos ad effectum electionum faciendarum, et restituo vos sacramentis Ecclesiae, communioni et unitati fidelium. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen. Item eadem auctoritate ego absolvo vos ab omnibus aliis de quibus fieri consuevit absolutio in consimilibus capitulis, ut sitis absoluti hic et in tribunali Domini nostri Iesu Christi, ut habeatis vitam aeternam, et vivatis in saecula saeculorum. Amen.*

vii. Capitularibus sic absolutis et adhuc genuflexis ante imaginem Crucifixi (quae debet esse supra primam et principalem mensam aulae capitularis) gratiam Spiritus Sancti invocabunt devote dicentes hymnum *Veni Creator Spiritus etc.*, quo finito, praeses capituli, ceteris respondentibus, prosequitur: *Et emitte spiritum tuum, et creabuntur, etc. Et renovabis faciem terrae, etc. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu, etc. Laudemus et superexallemus eum in saecula, etc. Emitte eis auxilium de San-*

cto, etc. Et de Sion tuere eos, etc. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix, etc. Ut digni efficiamur promissionibus Christi, etc. Exultent iusti in conspectu Dei, etc. Et delectentur in letitia, etc. Domine exaudi orationem meam, etc. Et clamor meus ad te veniat, etc. Dominus vobiscum, etc. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Mentes nostras, quaesumus Domine, Praeracilitus, qui a te procedit, illuminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem.

Omnipotens sempiternae Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione verae fidei aeternae Trinitatis gloriam agnoscere, et in potentia maiestatis adorare unitatem, quaesumus, ut eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur adversis.

Defende, quaesumus Domine, Beata Mariae semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, et toto corde tibi prostratam ab hostium propitius tuere clementer insidiis.

Deus qui per sanctos patres nostros Iohannem et Felicem Ordinem SS. Trinitatis ad redimendum de potestate Saracenorum captivos caelitus instituere dignatus es, praesta, quaesumus, ut eorum suffragantibus meritis a captivitate corporis et animae, te adiuvante, liberemur.

Omnipotens sempiternae Deus, qui facis mirabilia magna solus, praetende super famulos tuos et super congregationes illis commissas spiritum gratiae salutaris, et ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuae benedictionis infunde.

Deus, largitor pacis et amator charitatis, da famulis tuis veram cum tua voluntate concordiam, ut ab omnibus quae nos pulsant tentationibus liberemur. Per Christum, etc.

viii. Rogatione finita, electores omnes ante supradictam imaginem Crucifixi faciant iuramentum, quo se obligent ad eligendum digniores et aptiores respectu officiorum, quae proponuntur, et quod prae oculis habebunt in omnibus electionibus maiorem Dei gloriam et progressum religionis iuxta tenorem nostrae regulae. Idem quoque iuramentum facient electores sociorum et definitores in definitorio, vel in qualibet alia congregatione, quando facienda est electio alicuius praelati vel socii. Formula iuramenti talis est:

« Formula iuramenti eligentium.

« Ego frater N. de N. iuro et promitto Deo Omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, et beatis patribus nostris Iohanni et Felici, me electurum illos, quos iuxta meam conscientiam credam digniores et aptiores futuros esse Ordini nostro, eius provinciae et conventibus, tam quoad spiritualia quam quoad temporalia ».

ix. Facto iuramento, capitulares sedentes eligant per secreta suffragia secretarium capituli de eius corpore, et per maiorem suffragiorum partem electus pronuncietur a praeside capituli, in cuius manus secretarius electus faciet iuramentum fidelitatis et servandi secretum sequenti forma:

« Item secretarii capituli.

« Ego frater N. iuro et promitto Deo Omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, ac beatis patribus nostris Iohanni et Felici, me in omnibus ad meum officium spectantibus fidelitatem et secretum servaturum ».

x. Confestim capitulum eligat per secreta suffragia tres capitulares in scrutatores ad regulandum suffragia in electionibus. Isti autem (si aliud visum non fuerit capitulo, quod per secreta suffragia determinabit) semper erunt praeses capituli, et duo definitores immediate sedentes ad dexteram et ad

sinistram illius; qui quidem scrutatores statim faciant coram capitulo iuramentum fidelitatis et secreti sequenti forma:

« Item secretarii.

« Ego frater N. de N. iuro et promitto Omnipotenti Deo, Beatae Mariae semper Virgini, et beatis patribus nostris Iohanni et Felici, me scrutatoris officium fideliter facturum, et secretum semper servaturum, non revelando personas, quae suffragia praestiterunt vel negarunt hic vel alteri ».

xi. Deinde capitulum per secreta quoque suffragia eligat ex scrutatoribus unum, qui officium faciat secretarii praeside in scrutiniis. Et electus faciat, statim ac pronuncietur a praeside, iuramentum in manus istius, eam formam, quae posita manet num. ix pro secretario capituli.

xii. Rursus capitulum eligat per secreta suffragia unum ex vocalibus, qui, post regulata suffragia in electionibus, nomine ipsius capituli faciet et pronunciet electiones, formam assignandam sequenti, et pro casu, quo suffragia concurrant pro aliquo officio in ipsum electorem, seu pronunciatorem, capitulum eligat alterum qui eius electionem pronunciet; quod si aliter visum non fuerit capitulo (quod per secreta suffragia determinabit), semper primus scrutator elector erit seu pronunciator, et pro casu electionis suae secundus scrutator.

xiii. Eadem formam, idemque totum, quod tribus numeris antecedentibus dictum est erga scrutatores et secretarium scrutini et electores sive pronunciatore electionum, servetur omnino quotiescumque in definitorio, sive in alia quacumque congregatione extra vel intra capitulum generale, facienda sit aliqua electio canonica praelati vel socii.

1 Edit. Main. legit *revelando* (n. r.).

xiv. Praedictis igitur praeambulis finitis, procedat capitulum ad electiones, et procedant omnes, fiatque ante prandium electio patris generalis, si facienda est in illo capitulo; generalis autem recens electus, si praeses sit, sedeat immediate post patrem generalem qui expirat, sive post praesidem capituli; non tamen praesideat, nec officium exerceat usquequo finiatur capitulum; nihilominus omnes, tam capitulares quam ceteri religiosi conventus, statim ac electio facta sit, pergant processionaliter cum electo in ecclesiam cantantes hymnum *Te Deum laudamus*, et ibi accipiant ab eo benedictionem, et omnia fiant iuxta formam dispositam in nostro manuali; tamen si generalis electus praesens non fuerit, illum non expectet capitulum, sed prosequatur.

xv. Si in capitulo illo non sit facienda electio ministri generalis, eodem sabbato ante prandium incipiant fieri ceterorum praelatorum electiones, et prosequantur in reliquis sessionibus, tam vespere eiusdem sabbati, quam mane et vespere sequentium dierum, hoc ordine: prius eligantur definitores generales, quorum prior electus, sit definitor, secundo electus, secundus, et sic de ceteris, servata prioritatem electionis; deinde eligantur ministri provinciales iuxta antiquitatem suarum provinciarum; postea ministri conventuales secundum graduationem domorum a definitorio factam et vocalibus iam manifestam, ut num. i dictum est, propter quam graduationem non intelligatur conventus amittere antiquitates suas. Quando autem facta fuit electio ministri generalis eodem mane nullae aliae fiant, sed vespere post prandium fieri incipiat ordine dicto.

† Edit. Main. legit *vesperas* (R. T.).

xvi. Finitis electionibus, prosequantur sessiones necessariae ad agendum de observantia, progressu, honore communi nostrae religionis, et ante omnia ac praecipue de eius instituto, redemptione nimirum captivorum. Quibus conclusis, capitulum per secreta suffragia eligat octo ex nostris noviter electis, ad hoc ut priores quatuor vel quinque concurrant simul cum definitoribus (sicut praecipit regula) ad correctionem vel depositionem patris generalis, si in illo triennio opus fuerit; reliqui vero ministri ad hoc deputati iuxta ordinem suae electionis succedant primis, si ex istis aliquis defecerit mortis, renunciationis aut alia quavis causa. Declaramus autem quod ad istam correctionem vel depositionem possint eligi ministri provinciales.

xvii. Insuper idem capitulum eligat sex patres ex gravioribus religionis, quorum consilio et assensu pater generalis (quando casus occurrerit) eiiciat ab Ordine aliquem vel aliquos, instructo processu et plene probatis causis expulsionis iuxta decretum sacrae Congregationis Concilii, et propterea eligat quoque capitulum ad eundem effectum alios quatuor vel sex patres subrogandos ordine suae electionis in defectum alicuius vel aliquorum ex sex prius electis.

xviii. Deinde eligantur socii provinciarum pro capitulo immediate futuro, iuxta supradicta in isto cap. § 3, n. ii. Quibus electionibus factis, legantur coram toto capitulo decreta sanctae Romanae et generalis Inquisitionis, et praeses capituli hortetur gremiales ad illorum strictam obedientiam et observantiam.

xix. Decretis lectis, idem praeses capituli continuo imponat praeceptum vocalibus omnibus et singulis, ut intra

spatium viginti et quatuor horarum revelent ante ipsum et manifestent impedimentum, si quod forsitan fuerit, ratione cuius aliquis ex praelatis noviter electis non possit nec debeat confirmari in suo officio. Quod si aliquod impedimentum inventum fuerit, ad definitorium spectat iudicium de illo. Nullo autem invento, capitulum totum confirmet electionem patris generalis iuxta Breve felicitis recordationis Urbani Papae VIII, expeditum die iii decembris anno mdcxxxvi, incipiens *Exponi Nobis, etc.* Deinde definitorium generale confirmet electiones definitorum generalium, ministrorum provincialium et conventualium: et electores sociorum electiones illorum confirmet.

xx. His expeditis, quilibet provincialis, secundum antiquitatem suae provinciae, surgat, et coram capitulo legat catalogum religiosorum qui illo triennio in sua provincia decesserunt; deinde surgat secretarius capituli, et coram etiam toto capitulo legat electiones omnes, statuta, decreta et cetera omnia acta et disposita in ipso capitulo, quae cuncta debent esse scripta in libro capituli generalis, cum annotatione in qualibet praelatorum electione numeri suffragiorum concurrentium ad illam. Et his lectis, subscribant in eodem libro omnes vocales. Quo facto dissolvitur capitulum.

xxi. Iam perfecto dissolutoque capitulo, definitorium generale novum visitet patrem generalem et definitores, qui suo iam munere functi sunt, formam infrascriptam, cap. xli, § 1, et receptis depositionibus capitularium contra illos, visitationeque conclusam (nisi forte insinuentur culpa, quae maiorem inquisitionem atque examen requirant; nam tunc fiet quod citato cap. et § dispo-

† Edit. Main. legit *numero* (R. T.).

nitur), missa sollemnis *de requiem* pro defunctis religiosis et benefactoribus Ordinis et concio habeatur; qua functione peracta, capitulares se mutuo charitate fraternam amplectantur, et in suos conventus proficiantur.

i. Nec pater generalis, nec alius superior nostri Ordinis habeat ius nominandi vel proponendi aliquam personam determinatam ut eligatur; poterit tamen quandoque definitorium, si illi expedire visum fuerit, aliquas personas proponere, relinquendo tamen electores liberos ut suffragia sua illis vel aliis praestent.

ii. Postquam omnes sua suffragia dederunt in qualibet electione, scrutatores illa ante omnia numerent, attendendo an correspondeant et aequalia sint numero vocalium: quod si ita est, primus scrutator illa reponat in urnam, et postea singillatim extrahat et legat, legendaque praebat duobus aliis scrutatoribus, et secretarius scrutinii illa singillatim scribat et numeret; si vero, quando schedulae numerantur, non ascendunt ad numerum vocalium, vel excedunt, comburantur statim, sine eo quod legantur, et iterum de novo suffragia ferantur. Ceterum si aliqua schedula vacua seu alba inventa fuerit, vel cum suffragio sub conditione vel alternativa, vel praestito personae incapaci secundum ius, inhabilitate ulique redente nullam ipso iure electionem, tunc eo casu talis schedula pro nulla et pro non suffragio reputanda est: ideoque separetur, et regulatio et numeratio aliorum suffragiorum fiat, et illis solum attendatur ad videndum an sit electio vel non.

iii. Si in primo vel secundo scrutinio non sit electio, scrutatores consulant definitorium, et istud (si illi expedire visum fuerit) iubeat quod suf-

§ 5. De modo servando in electionibus faciendis.

fragia publicentur, et quae quisque habeat manifestetur, ut ita vocales facilius ad electionem conformentur.

iv. Scrutinio facto, pronunciator ad id a capitulo electus, iuxta dicta § antecedente, num. xii, faciat et pronunciet electionem pro illo qui habet omnia suffragia, vel plus quam medietatem, declarando numerum determinatum sequenti formā, quamvis suffragium electo non dederit:

« Ego frater N. de N. nomine meo et omnium electorum praesentium per decem suffragia (*verbi gratia*¹) eligo in maiorem ac generalem ministrum nostrae religionis (*vel* in definitorem generalem, *vel* in ministrum provincialem provinciae N., *vel* in ministrum conventus vel collegii N., *vel* in socium provinciae N.) patrem fratrem N. de N. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen ».

v. Forma ista faciendi seu pronuncianti quamlibet electionem semper observetur, tam in capitulo, quam in definitorio, vel aliā quavis congregatione: schedulae autem esse poterunt scriptae propriae suffragantis manu vel alienā. Quae igne comburantur in ipso capitulo vel definitorio vel congregatione antequam vocales surgant.

vi. Omnes controversiae et difficultates ortae in vel super electionibus, etiam patris generalis, determinentur per definitorium generale, cuius resolutioni nemo contradicat, sub poenā ad arbitrium ipsius definitorii infligendā.

§ 6. De modo aliquod proponendi et decernendi in capitulo generali.

1. Ut maturiori consilio determinetur, quod in capitulo generali propositum fuerit, liceat ipsi capitulo (si illi expedire videbitur) decisionem differre usque in sequentem diem.

ii. Quotiescumque iudicio trium capitularium conveniens sit proponi vel determinari rem aliquam in capitulo,

¹ Edit. Main. habet *U. G.* (R. T.).

praeses teneatur illam proponere, ut decidatur: dum tamen non sit novam condere constitutionem; ad hoc enim proponendum et conferendum maior capituli pars debet petere et instare.

iii. Praecipimus ut nullo praetextu a Summo Pontifice postuletur immutatio seu mutatio in re aliquā sanctae nostrae regulae, nisi hoc fiat per capitulum generale, concurrentibus omnibus votis, nemine discrepante, et contraveniens¹ huic constitutioni ipso facto privatus sit officio suo, et inhabilis perpetuo ad quaecumque alia; similiter ne postuletur a Sede Apostolicā, nisi per capitulum generale, et consentientibus tribus ex quatuor partibus suffragiorum, innovatio, alteratio seu abrogatio, quoad totum vel quoad partem, alicuius constitutionis ex confirmatis ab ipsā Sede Apostolicā.

iv. Ut aliqua constitutio de novo condatur², eius convenientia in tribus capitulis generalibus sedulo ac diligenter expendi et agitari debet hoc ordine: Postquam in capitulo actum est de re aliquā, si a maiori parte suffragiorum approbata fuerit, statim vim habeat ordinationis, et executioni mandari incipiat usque ad sequens capitulum: in quo mature examinata secundo, si a duabus partibus ex tribus suffragiorum non approbetur, omnino extincta maneat dicta ordinatio; si autem approbetur a dictis duabus partibus, perseveret eius executio usque ad tertium capitulum: in hoc autem iterum atque iterum expensis convenientibus vel inconvenientibus repertis in eius executione, si adhuc approbetur a tribus ex quatuor partibus suffragiorum, habeat deinceps vim constitutionis; aliās non concurrentibus dictis tribus suffragiorum partibus,

¹ Edit. Main. legit *conveniens* (R. T.).

² Edit. Main. legit *concedatur* (R. T.).

eo ipso revocata et penitus extincta maneat praefata ordinatio. Declaramus autem, quod, quando tres vel quatuor partes suffragiorum aequales esse non possunt, non attendatur, nec ratio habeatur de votis superabundantibus ad tres vel quatuor partes aequales.

v. Ad hoc autem ut aliqua constitutio ex non confirmatis in specie a Sede Apostolicā quovis modo alteretur vel abrogetur et ad hoc ut fiat constitutio contraria alicui ex eis, eodem modo in tribus capitulis generalibus examinanda est eius convenientia vel inconvenientia, ita tamen ut quamvis in primo capitulo consentiat maior pars suffragiorum, non statim executioni mandetur, nec suspendatur per illud triennium constitutio antiqua. Quod si in sequenti capitulo consentiant duae partes ex tribus suffragiorum, tunc suspendatur per triennium antiqua constitutio, et executioni mandetur nova ordinatio, alioquin ista prorsus extincta maneat. Quod si in tertio capitulo, re diligenter perpensa, consentiant tres partes ex quatuor suffragiorum, aboleatur antiqua constitutio quoad id in quo per novam alteratur, innovatur, mutatur, seu in contrarium disponitur, cum indulto tamen Sedis Apostolicae; si vero in hoc capitulo non consentiant dictae tres partes suffragiorum, praefata ordinatio eo ipso nulla sit et omnino maneat extincta. Ad capitulum generale pertinet dispensare in¹ constitutionibus, dummodo non sint ex confirmatis a Sede Apostolicā: ita tamen quod si non pertineant ad universale Ordinis regimen, sufficiat maior pars vocalium; si autem pertineant ad praedictum regimen, dum non sint confirmatae a Sede Apostolicā, fieri debet consentientibus duabus ex tribus capituli partibus.

¹ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

vi. Ad facienda quaecumque statuta, nullatenus tamen nostris constitutionibus contradicentia, quae vim¹ habeant decretorum capituli generalis, sufficiat maior pars suffragiorum; et ex tunc executioni mandetur²; si autem in capitulo immediate sequente expresse non confirmetur, eo ipso extincta maneat; et quamvis approbentur nedum a maiori, sed etiam a duabus partibus ex tribus suffragiorum, non ideo censeantur in viā ad constitutiones, nisi ab initio facta fuerint tamquam ordinationes capituli in eum finem.

vii. Omnia, quae in capitulo deciduntur per secreta suffragia, determinentur calculis albis et nigris.

i. Ad capitulum generale spectat private facere omnes electiones praelatorum Ordinis, admittere renunciationes praelatorum quae in ipso sunt, condere constitutiones iuxta dicta § antecedente, num. iv, impetrare a Sede Apostolicā, concurrentibus omnibus suffragiis, immutationem nostrae regulae in re aliquā.

ii. Ad illud quoque private pertinet, consultā prius Sede Apostolicā, dividere provincias, dummodo pro aliquā de novo constituendā sint saltem octo conventus, ac, itidem consultā eadem Sanctā Sede, relinquere et desertas facere fundationes conventuum iam admittas et possessas, ac etiam dispensare, consentiente saltem maiori parte vocalium, in constitutionibus a Sede praefatā non-confirmatis nec spectantibus ad universale Ordinis gubernium; quod tamen raro fiat et maturo consilio.

iii. Denique ad ipsum attinet disporre, agere, stabilire omnia, quae secundum nostram regulam et constitutiones ipsi reservantur.

¹ Perperam edit. Main. legit *enim* pro *vim* (R. T.).

² Potius lege *mandentur* (R. T.).

§ 7. De pertinentibus private ad capitulum generale.

REGULÆ CAPUT XL. — **Electio maioris ac generalis ministri de sexennio in sexennio, etc.**

CAPUT XL. — *De qualitate eligendorum in praelatos, ac de eorum et aliorum officiis, iure et potestate.*

§ 1. De his qui eligi debent in praelatos.

I. Nullus eligatur in ministrum conventualem, quin prius per triennium fuerit vicarius, vel praeses alicuius novae foundationis, vel magister novitiorum aut recenter professorum, vel secretarius praelati superioris, vel procurator generalis, vel lector sacrae theologiae, vel concionatus fuerit tribus quadragesimis, ita ut in qualibet hebdomadâ uniuscuiusque tres habuerit conciones, et titulo praedicationis nec carnes comederit nec lineis usus fuerit.

II. Deinde in superiorem praelatum nullus eligi possit, qui prius per tres annos non fuerit minister conventualis, vel per integrum sexennium secretarius patris generalis, vel lector theologiae sacrae, vel qui per sex iam annos officium procuratoris generalis laudabiliter non exercuerit, vel qui octo quadragesimis concionatus non fuerit, laudabiliter etiam et cum conditionibus et circumstantiis numero antecedente expressis; qui vero propter fractam aegramque valetudinem dicta officia exercere non potuit, si tamen sit persona aetatis propectae, ac virtute, doctrinâ et consilio praedita, eligi poterit in definitorem.

III. In ministrum generalem, provinciale et conventualem eligi non possit, qui propter fractam valetudinem choro interesse non valet, vel carnibus vescitur, lineisque utitur; poterit tamen esse definitor, si qualitatibus numero antecedente designatis praeditus fuerit, et cum conditione etiam quod tantum sit unus definitor qui vitae communis austeritatem sequi non valet.

IV. Decernimus quod nullus eligatur

ad duas praelaturas simul, nec praelatus aliquis sit simul procurator generalis, excepto ministro nostri conventus Curiae Romanae, nec similiter sit aliquis simul praelatus et redemptor captivorum.

V. Pater generalis in capitulo, in quo expirat, non possit reeligi in generalem neque in aliam praelaturam definitorii, videlicet provincialis vel ministri conventualis, usque ad definitorium celebrandum mense septembris anni immediate sequentis ad celebrationem capituli in quo expiravit; similiter, nec eligi possint usque ad praedictum definitorium definitores generales in officium definitorum, provinciales in officium provincialium, nec ministri conventuales in ministros earumdem domorum, si per triennium vel maiorem partem triennii functi sunt officio suo. Possunt tamen isti eligi in alia officia vel in alia monasteria. Per maiorem autem partem triennii intelligimus, quando electi fuerint ante definitorium generale mensis septembris anni immediate sequentis ad celebrationem capituli antecedentis.

VI. Qui per sex annos continuos et integros superiore praelaturâ functus fuit, non valeat in capitulo generali, in quo expirat, eligi in definitorem, vel provinciale, vel in ministrum conventualem. Poterit tamen id fieri in definitorio mensis septembris anni immediate sequentis ad capitulum illud. Similiter qui per sex annos continuos et integros minister conventualis fuit, vel uno triennio minister et alio triennio etiam integro praelatus superior, non possit eligi in ministrum conventualem nisi alicuius domus ex duabus matricibus designatis a capitulo generali pro qualibet provinciâ. Poterit tamen eligi in definitorem vel in provinciale pro primâ vice tantum. In generalem vero

eligi poterit quilibet ex contentis in hac constitutione. Per officia autem continua et integra intelligamus¹ illa quae non vacarunt per tres menses continuos, sive sit in principio triennii vel sexennii, sive in medio, sive in fine. In prohibitionibus his non repetendi electiones non comprehenditur minister nostri conventus romani.

VII. Insuper duo fratres germani non possint sibi immediate succedere in eodem officio ministri generalis, definitoris, provincialis vel socii, iuxta Breve sanctissimi domini nostri Clementis X. expeditum die xv decembris anno MDCLXX, incipiens *Exponi nobis, etc.*, nec possint etiam dicti duo fratres germani simul seu in eodem tempore et triennio habere officia quibus annexum sit votum in capitulo generali.

VIII. Eligendus in ministrum generalem, debet habere aetatis quadraginta et quatuor annos, habitus vero sexdecim; in ministrum conventualem, aetatis triginta et tres annos, habitus quatuordecim.

§ 2. De officio patris generalis, et his quae ad ipsum attinent.

I. Omnes obediant submisce et humiliter patri generali, tamquam patri et pastori totius nostrae religionis, in quo residet potestas et iurisdictio respectu totius Congregationis; sicut in provinciali respectu suae provinciae, et in ministro respectu sui conventus. Habet praeterea potestatem et iurisditionem sibi concessam, sive iure communi, sive privilegiis nostrae religioni concessis, exceptis illis quae limitantur per nostras constitutiones. Quare, cum illi competat regimen totius Ordinis, vigilare et curare maxime debet perfectam regularis disciplinae observantiam.

II. Hortamur tamen patrem generalem ne se in officia aliorum superiorum intromittat, nisi negligentia vel culpa il-

¹ Videtur legendum *intelligimus* (R. T.).

lorum id exigit, aut aliquando ratio et prudentia suadeat, semper vero debent omnes illi obedire. Quod si excesserit in dictâ intromissione, a definitorio submisce et reverenter moneatur.

III. Nunquam aliquid disponat, determinet aut praecipiat contra id quod a provincialibus dispositum, determinatum aut praecceptum fuit, quam² prius id notum provincialibus fuit³.

IV. Ad patrem generalem pertinet praesidere in totâ religione, in definitorio et in capitulo generali, proponere tam in isto quam in illo quae in eis agenda vel determinanda sunt, et executioni mandare quod in³ ipsis decretum est, et facere quod observentur disposita in nostris constitutionibus.

V. Item ad ipsum spectat semel saltem in suo sexennio videre omnia monasteria totius Ordinis, et inquirere ac visitare quemcumque conventum vel collegium, prout ipsi conveniens visum fuerit.

VI. Ad ipsum quoque pertinet religiosos ab unâ in aliam transferre provinciam, nominare et designare lectores et collegas tam philosophiae quam theologiae scholasticae, expositivae et moralis, licentiam praestare lectoribus ad itinera facienda, deputare in qualibet provinciâ, cum consilio provincialis respective, magistros novitiorum, recenter professorum, et collegarum philosophiae, et concedere epistolas confraternitatis ubicumque et cuicumque expediens illi videbitur, et cetera omnia quae nostrae constitutiones ei concedunt et curae ipsius committunt.

VII. Si officium patris generalis ante finitum sexennium vacare contigerit mortis, renunciationis, depositionis aut aliâ

¹ Legerem *quin* (R. T.).

² Legerem *fiat* vel *faciat* (R. T.).

³ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

quavis causâ, statim primus defensor generalis convocet ceteros defensores generales et ministros provinciales, et dicto primo defensore generali presidente, omnes simul canonicè eligant unum vicarium generalem, qui eandem auctoritatem, praeeminentiam, vocem et locum ac minister generalis habet, eiusque vicarii generalis officium huiusmodi duret usque ad finem primi subsequentis capituli generalis, in quo electio ministri generalis fieri debet, prout omnia disponit felicis recordationis Urbanus Papa VIII in suo Brevis expedito die XXII augusti anno MDCXXXIII, incipiente *Iniuncto nobis*, etc. Sigilla autem Ordinis in praedicto casu custodiat secretarius qui fuit pater generalis, et, cum primo congregatum fuerit defensorium, illa ipsi defensorio tradat, et simul clavem archivii generalis, de qua § sequenti, num. XVIII.

§ 3. De defensorio generali.

I. Quolibet anno, die III mai et XIII septembris, patres defensores generales congregentur ad celebrandum defensorium generale in conventu vel collegio iam ab ipso defensorio antecedente deputato, nec ad istud sit necessaria convocatio, nec admittatur aliqua excusatio, nisi aliquâ infirmitate aut aliâ causâ inevitabili sit impeditus, nec liceat patri generali aliquem defensorem occupare vel impedire, ita ut dictis temporibus assistere non valeat defensorio.

II. Si pater generalis absens fuerit, infirmus vel taliter impeditus ut dictis defensoriis adesse nequeat, congregentur praefatis temporibus defensores, et, praesidente primo ex eis, celebrent defensoria, nunquam tamen absente patre generali aliqua fiat electio, vel admittatur renunciatio, vel nova conventus fundatio.

III. Congregari etiam poterit defensorium semper ac patri generali visum

fuerit, qui et illud congregare quoque tenebitur quando maior pars defensorum id postulaverit.

IV. Quotiescumque defensorium celebratur, praesente patre generali, si vacans fuerit aliquod officium defensoris, ante omnia eligatur defensor, idemque fiat casu quo in ipsâ actuali defensorii celebratione tale officium per mortem, renunciationem aut aliam iustam causam vacaverit; et si electus absens est, prosequatur defensorium, nullâ tamen fiat electio donec novus defensor perveniat, sine ipsius consensu, si fuerit intra Hispaniam, secus si extra illam fuerit.

V. Defensorii tempore congregentur defensores semel saltem in die per spatium unius horae, durabitque defensorii celebratio diebus necessariis pro expeditione rerum et negotiorum ad arbitrium ipsius defensorii.

VI. Semper ac celebretur defensorium, teneatur pater generalis proponere officia tunc vacantia et ad defensorium pertinentia, ut eorum electiones fiant, et similiter negotia occurrentia quae determinationem defensorii expectant, et per eius decreta et decisiva suffragia iudicentur.

VII. Quilibet ex defensoribus poterit proponere quamlibet rem ex attinentibus ad defensorium, et si maiori illius parti expedire videatur, per secreta suffragia decidetur.

VIII. Res graves, quales sunt electiones, renunciationum admissiones, et similia, proponantur pridie ante decisionem.

IX. Quando aliquid determinatum est in defensorio, non agatur iterum de illo, absente aliquo ex eis qui primo decreto astiterunt, imo etiam omnibus praesentibus non controvertatur iterum, nisi concurrentibus tot suffragiis, quot necessaria sunt ad dispensandum.

X. Epistolae ad defensorium missae

non aperiantur nisi coram ipso, et ibi publice legantur, nisi aliter eidem defensorio visum fuerit.

XI. Defensorium poterit mittere aliquem ad curias romanam et regiam, et quo illi expediens visum fuerit pro aliquo gravi negotio ad bonum commune religionis pertinente, dum tamen in hoc conveniant omnes qui fuerint in defensorio, uno dempto.

XII. Poterit etiam aliquem ex defensoribus in quolibet gravi negotio occurrente occupare et mittere quocumque illi conveniens visum fuerit, etiam extra Hispaniam.

XIII. Non poterit defensorium vices suas concedere patri generali seorsim, nisi quando adierit aliquam provinciam vel conventum videndum, vel in simili casu raro, et semper cum limitatione ad ea tantum quae probabiliter iudicio ipsius defensorii occurrere possunt, designando casus speciales, qui et in libro defensorii scripti manebunt.

XIV. Deputet defensorium in suum secretarium unum ex patribus defensorii, qui, statim ac electus fuerit, iuramentum emittat servandi secretum et fidelitatem formâ praescriptâ pro secretario capituli generalis, supra, cap. XXXIX, § 4, num. IX.

XV. Quod actum decisumque fuerit a defensorio, in eius libro scribatur, et in electionibus canonicis in ipso factis annotetur numerus suffragiorum, et, antequam finiatur defensorium, legantur coram ipso, et postea subscribatur a patre generali, primo defensore et secretario.

XVI. Pater generalis determinationes et decreta defensorii executioni breviter mandari curet, quod si remisse in hoc se gesserit, et reverenter monitus non se emendaverit, defensores primus

† Videtur forsân legendum *quod pro quo* (R. T.).

et secundus exequi-faciant, ea subscribendo simul cum secretario et signando defensorii sigillo.

XVII. Si (quod Deus avertat) pater generalis se gereret cum magno saecularium scandalo, vel religionem regeret notabili relaxatione, et observantiam in rebus gravibus negligeret, tunc primus defensor convocet omnes alios, qui omnes simul uniti, et non aliter, ac remature consideratâ, convocent quatuor vel quinque ministros per capitulum generale deputatos, et simul cum illis humiliter et reverenter, vel in scriptis vel ore tenus, bis moneant et corrigant patrem generalem, qui si adhuc ab excessibus et culpis non cessaverit, omnes dicti praelati, defensores utique et ministri simul congregati, et maiori illorum parte consentiente, et causâ cognitâ, iudicent an mereatur deponi, et ita sententibus et iudicantibus, deponatur, et in tali casu, dum causa agitur, poterunt omnes simul in toto Ordine cui vel quibus necessarium fuerit imponere praecepta et censuras, quae, et alia quaecumque mandata subscripta a primo et secundo defensore et referendata a secretario, fidem faciant et obligent, et in tali casu poterunt dicti praelati iubere etiam patri generali praeceptis vel censuris, aliisque mediis opportunis, ne, dum causa ipsius agitur et concluditur, officium suum exerceat, nec in alio sit conventu praeter sibi ab eis designatum.

XVIII. Omnes processus et causae criminales custodiantur in archivio generali Ordinis, et patres provinciales et visitatores remittant dietas causas iam absolutas, ut in archivio reponantur, imo et etiam remittant inceptas et nondum finitas, si ab ipsis absolvendae non sunt; idemque faciant patres nostri de causis ab ipsis inchoatis et formatis, vel

† Praeposit. in nos addimus (R. T.).

illas remittant ad suum provincialem, ut de illis iudicet. Quo facto, ipse eas mittet ad praedictum generale archivium in quo conserventur sub clavi, quae apud patrem generalem vel eius secretarium sit.

xix. Et ne decursu temporis libri Ordinis, bullae, brevia, privilegia ceteraque scripturae disperdantur, decernimus quod in nostro conventu Matritensi sit archivium generale, in cuius parte separata omnia praedicta reponantur et custodiantur sub duabus clavibus, quarum altera sit apud patrem generalem, altera vero apud unum ex definitores designandum a defensorio, et similiter ad eundem effectum in conventu nostro Curiae Romanae sit aliud archivium, cuius claves habeant pater minister et pater procurator generalis istius Curiae; quando vero utrumque munus minister exerceat, alteram ex his clavibus habeat consiliarius antiquior.

§ 4. De speciebus ad definitorem generale.

i. Primum pertinet ad definitorem, servatis aliis servandis, novas conventus fundationes admittere, ex uno situ in alterum iam factas transferre, conventus unius provinciae alteri provinciae designare et adscribere, consulendo tamen in praedictis provinciales illarum provinciarum in quibus aliquid ex dictis faciendum sit.

ii. Etiam pertinet ad ipsum punire culpas gravissimas, ut dictum est supra, cap. xiii, § 2, n. vii, facere statuta (quae acta communiter dicuntur) pro reformatione totius Ordinis, illa revocare ac in illis dispensare, declarare dubia erga nostras constitutiones occurrentia, dispensare in eisdem constitutionibus ad universale Ordinis regimen non spectantibus, excepto quando id in constitutionibus definitorio prohibetur (quod tamen raro fiat), et, consentientibus omnibus suffragiis praeter unum, etiam attinet

ad ipsum dispensare in statutis seu decretis capituli generalis.

iii. Ad definitorem quoque spectat designare tempus et locum in quo celebrandum est capitulum generale, destinare etiam locum in quo celebranda sunt definitoria mense maio et septembri.

iv. Ad ipsum definitorem etiam spectat admittere renunciationem patris generalis, si actualiter tunc non celebratur capitulum generale, ad cuius admissionem omnia suffragia concurrere volumus, admittere etiam renunciationes extra capitulum generale factas aliorum praelatorum, eligere et nominare procuratores generales, ac deputare religiosos qui redemptionem captivorum exercere debent, et qui ad sacramenta ministranda captivis profecturi sunt, et tam his quam illis instructiones praestare quas observare debent, facultatem concedere religiosis ut Romam petant vel quemlibet alium locum extra Hispaniam.

v. Insuper praebere consensum ut a Summo Pontifice vel eius sacris Congregationibus licentia obtineatur ut aliquis seu aliqui religiosi nostri transitum faciant ad alias religiones, licentiam concedere ut libri typis mandentur, sine qua nemo id audeat facere, sub poena privationis officii, vocisque activae et passivae per triennium.

vi. Item facultatem concedere conventibus, ut haereditates, seu legitimas, renuncient, excepta tamen parte ad redemptionem captivorum spectante, et cum conditione quod si persona, in cuius favorem facta fuerit renunciatio, absque haerede necessario decesserit, ad religionem legitima redeat. Ista autem renunciationes in libro conventus renunciantis scriptae in memoriam mancant. Deinde potest etiam definitorem, et ad ipsum spectat, licentiam concedere ut

1 Male edit. Main. legit *legitimam* (R. T.).

conventus cum partibus componatur, et ut ad consensum¹ sive ad damnum pecunias recipiant, obtenta tamen prius super praemissis debita Sedis Apostolicae licentia.

vii. In electionibus faciendis extra capitulum a defensorio quando concurrunt tantum sex electores, si post tres sessiones, in quarum singulis tria scrutinia habita sint, electio canonica non sequatur, tunc concurrat cum defensorio, et suffragium habeat, ad illius electionis effectum, provincialis provinciae cuius est officium vacans.

viii. Praecipimus omnibus religiosis, tam praelatis quam subditis, ne recurrant ad definitorem pro expeditione rerum ad alios superiores pertinentium; qui autem sine debitis circumstantiis recurrerit, iuxta gravitatem culpaepuniatur.

ix. Definitorem nihil poterit facere ultra concessum a regula et nostris constitutionibus, nec negotium aliquod vel causam ad ipsum non pertinentem poterit sibi arrogare, nisi in casu raro, et omnibus suffragiis concurrentibus.

x. Pater generalis, et etiam definitorem, quando illis expediens visum fuerit, mittant aliquam instructionem patribus provincialibus, quae et pro bono regimine et reformatione provinciarum, et pro ipsorum subditorum profectu deserviat.

§ 5. De partibus definitorem generalis.

i. Patres generalis et defensores, dum post suam electionem primo in defensorio congregabuntur, faciant ante omnia in ipso defensorio iuramentum servandi perpetuum secretum de rebus in eo agendis; quod iuramentum tunc obliget, quando maior pars defensorii declaraverit debere servari secretum in tali vel tali casu; qui autem illud fregerit, ab eodem defensorio severe puniatur.

ii. Patres defensores generales sex

1 An recta lectio, iudicet scius (R. T.).

debeant esse iuxta Breve felicis recordationis Alexandri VII expeditum die xxx ianuarii mdcclviii, singulique duo in singulis provinciis eligantur: omnes autem sint aequales in potestate et praeminentiis, ut, ubicumque fuerint, immediate patri generali subiiciantur, et in conventu in quo capitulum generale vel definitorem celebratur, dum haec durant, sedeant immediate post patrem generalem, et omnibus aliis praesideant, etiam provinciali illius provinciae in qua sunt.

iii. Habitant in conventibus a patre generali designatis, aptis tamen ut opportune et scribere et recipere epistolas possint ad suum munus spectantes; et in omnibus conventibus et collegiis ubi fuerint, suffragium habeant sicut ceteri conventuales, et absente ministro, si ibi non fuerit praeses assignatus per patrem generalem vel definitorem, praesideant in actibus et functionibus communitatis, signumque faciant, ut moris est; nunquam vero se intromittant in regimen domus, nisi absentibus ministro et vicario; tunc enim quoad omnia praesides erunt conventus, et omnes religiosi semper et ubique eandem observantiam et reverentiam praestent, ac suis ministris.

iv. In quolibet conventu, ubi fuerint simul cum patre generali, ab ipso licentiam, socium et benedictionem accipiant ad exeundum e domo. Si autem pater generalis ibi non est, dicatur ministro, et cum socio ab ipso designato exeant; socius tamen ipse a ministro benedictionem accipiat.

v. Epistolas quibuscumque religiosis et saecularibus scribere et ab illis missas recipere liceat definitores absque alicuius etiam patris generalis impedimento vel examine, etiamque eis liceat sine aliqua licentia alloqui quascumque personas; observando tamen quod regu-

la et constitutiones disponunt quoad loca et tempora tacendi et loquendi.

§ 6. De officio patrum provincialium.

i. Omnes humiliter et prompte suo provinciali obediant tamquam patri et pastori, qui et ideo magnâ sollicitudine suae provinciae invigilet, et in totâ illâ eandem habeat potestatem quam ministri in suis conventibus; in eorum tamen officia non se intromittat, nisi illorum negligentia et culpa exigente, vel necessitate et prudentiâ postulante.

ii. Ad patrem provincialem spectat concedere licentiam ut in religione recipiantur qui ad chorum destinantur; item ut tam isti quam laici existentes in anno probationis seu novitiatus recipiantur suo tempore ad professionem; similiter praestare litteras (vulgo *reverendas*) ut religiosi sacris initiarentur, facultatem ut concionentur, et licentiam ut confessiones virorum, et petere a defensorio licentiam ut religiosi confessiones feminarum audiant. Pro his autem omnibus hortamur patres provinciales, et eorum conscientias oneramus, ut, antequam dictas facultates concedant, certam et plenam notitiam habere curent de virtute illorum, quibus eas concedunt, ac de ipsorum aetate, scientiâ et ceteris ad ea requisitis tam a iure quam a Bullis pontificiis et nostris constitutionibus, et insuper, dum a defensorio postulaverit licentiam ut aliquis religiosus feminarum excipiat confessiones, mittat petitionem proprii ministri eiusdem religiosi, in qua tam minister quam consilarii eiusdem conventus vel collegii testificentur de annis aetatis, habitus et presbyteratus talis religiosi, et quanto tempore confessiones virorum laudabiliter ac prompte audiverit.

iii. Pertinet etiam ad provincialem suspendere et tollere, quando conveniens iudicaverit, facultates et licentias praedicandi et audiendi confessiones

tam virorum quam feminarum, deinde impertiri in suâ provinciâ benefactoribus et aliis personis epistolas confraternitatis, quibus participes fiant suffragiorum ceterorumque bonorum operum suae provinciae, et facultatem praestare conventibus ad perpetuo alienandas sepulturas ecclesiarum, non vero cappellae maioris vel minoris.

iv. Rursus singulis annis semel saltem visitare omnes conventus et collegia suae provinciae. Si vero pater generalis aliquam illius provinciae domum visitavit, tunc provincialis non teneatur eam pro illo anno visitare. Quod si contigerit aliquem fratrem germanum provincialis esse ministrum alicuius domus suae provinciae, non visitet domum illam ipse pater provincialis, vel de eius commissione alter religiosus. Deinde si pater provincialis, infirmitate vel aliâ iustâ causâ impeditus, non valeat visitare per se, suumque officium exercere, poterit vices suas alteri religioso provinciae suae committere; nunquam tamen nominare seu instituere vicarium provincialem, sive pro totâ sive pro parte suae provinciae; hoc enim ad defensorium attineat.

v. Praeterea ad provincialem spectat suos religiosos ab uno in alium conventum transferre, et praebere eis (exceptis lectoribus et studentibus) licentias ad itinera facienda, necessitate exigente, et servatis his quae dicta manent supra, cap. x, § 1.

vi. Suspendere quoque ab officio ministrum, qui gubernare nescit, vel qui, suâ malitiâ aut negligentia vel defectu capacitatis, permittit, ansam praebet, et causa est quod omnes et plerique subditorum vivant irreligiose, laxè vel sine pace, aliaque inconvenientia tam in oppido quam in conventu sequantur; quacumque ergo ex istis causis potest pro-

vincialis suspendere aliquem ministrum quantumvis aliâs bonis moribus ornatum, consulatque defensorium ut, si expediverit, praedictus minister deponatur.

vii. Ad provincialem etiam pertinet nominare et designare simul cum ministro vicarios omnium conventuum suae provinciae et collegiorum, necnon illos suspendere, imo et, consulto patre generali, eos privare, tam in casibus expressis in nostris constitutionibus, quam si propter alias culpas id mereantur, sine obligatione reddendi causam et rationem cur ita fiat, nisi sacrae Congregationi aut generali, quando requisitus fuerit. Item admittere renunciationes officiorum quorum designatio ad ipsum pertinet, tametsi cum ministro nominatio facta fuerit.

viii. Ad ipsum etiam spectat culpas punire usque ad graviores inclusive, absolvere a censuris ad limites facultatis ei concessae per ius commune vel pontificia privilegia.

ix. Habeat provincialis librum in quo scribat facultates quas concedit ad concionandum, ad virorum confessiones audiendas, et ordines recipiendos, et in eodem notet diem, mensem et annum et nomen religiosi, sed etiam eius patriam et conventualitatem.

x. Non liceat provinciali absque expressâ licentiâ patris generalis contributionem imponere in suâ provinciâ; possit tamen licentiam concedere alicui ministro ut de consensu maioris partis capituli conventualis opem ferat alteri conventui vel collegio indigenti. Super quo hortamur omnes ministros et conventus ut mutuo se adiuvent, ut religiosa et fraterna charitas ita exerceatur et conservetur.

xi. Provincialis expirans, rationem in capitulo generali reddat patri generali de omnibus expensis ab ipso factis in illo

triennio, et in quibus eas fecit: quod si non reddiderit, pater generalis eam exigat.

xii. Si provincialis obierit, vel aliâ de causâ eius officium cessaverit, praedecessor immediatus sit ipso facto vicarius provincialis, nisi inhabilis vel impeditus sit; nam tunc vicarius provincialis erit defensor primus illius provinciae, et in istius defectum secundus, donec defensorium eligat provincialem.

xiii. In casu mortis alicuius provincialis, eius secretarius, et minister et consilarii conventus in quo obiit, vel vicinioris (si forte extra clavium ponant¹ et custodiant manticas, codices et scripturas ac alia similia, quae penes defunctum et ad ipsum attinentia inventa fuerint, et claves manticarum apud secretarium sint, qui etiam unam ex tribus clavibus arcae habeat, donec vicarius provincialis vel provincialis de novo electus accedat, cui omnia cum sigillis et formulario officii tradentur, nisi pater generalis aliter disposuerit. Et praecipimus in virtute sanctae obedientiae praedictis ministro, secretario, ei², et consiliariis, et omnibus et singulis aliis religiosis, ut nunquam aperiant nec aperire permittant dictas manticas, nec videant seu legant scripta, quae apud se provincialis defunctus habebat.

i. Hortamur in Domino visitatores ut scopus ac finis suarum visitationum semper sit conservare in suo rigore et perfectione observantiam nostrae regulae, constitutionum sanctarum consuetudinem³ et caeremoniarum, pacem statuere, culpas et negligentias corrigere et punire.

¹ Ita edit. Main. cum signo aperiente parenthesis, cui nunquam subditur signum claudens; sed nullus sensus eruitur: forsân legendum (si forte extra conventum obiit), in arcâ trium clavium ponant, etc. (R. T.).

² Vox ei redundat, vel lege eius (R. T.).

³ Potius lege constitutionum, sanctarum consuetudinum, etc. (R. T.).

ii. Pro initio visitationis iubeat signum fieri ad capitulum, et omnibus simul iunctis ac genuflexis, incipiat antiphonam *Veni, Sancte Spiritus*, quam omnes prosequantur, et post eam dicat versiculum *Emitte Spiritum tuum*, etc., et orationes *Deus qui corda fidelium; Defende, quaesumus, Domine, Beata Maria, etc.; Deus, qui per sanctos patres nostros Ioannem et Felicem*, etc.; postea omnes sedeant, et visitator faciat brevem concionem spiritualem ad intentum pro sua visitatione.

iii. Quo facto, imponat praeceptum et censuram, ut omnes ante ipsum dicant et denuncient quidquid correctione dignum animadverterint, tam in praelato quam in subditis, omni affectione, amore, odio seclusis, atque an quaerendis, separandis et custodiendis eleemosynis pro redemptione captivorum observentur exacte quae leges nostrae disponunt, et ad hoc ut ante ipsum quoque manifestent omnia quaecumque penes ipsos fuerint, sive pro suo usu, sive pro alio fine, quovisve titulo; et insuper sub praedicto praecepto et censurâ iubeat ab omnibus custodiri silentium in pertinentibus ad ipsam visitationem, tam inter se quam inter alios quoscumque, et tam verbis quam scriptis. Durabit dictum praeceptum et censura per dies necessarios, sed non pauciores quam quinque.

iv. Ante examen religiosorum visitet sanctissimum Eucharistiae sacramentum, altaria, oleum sanctum, ornamenta, ceteraque alia ad cultum divinum pertinentia.

v. Postea vocando singillatim religiosos, visitet, examinet, ac diligenter inquirat ab eis: primo, quomodo observentur mandata Dei et praecepta sanctae Ecclesiae, necnon quatuor vota, regula, constitutiones et sanctae consuetudines

Ordinis; item an fuerit vel sit aliquod scandalum, vel quid habens speciem peccati, tam intra quam extra conventum; an sit pax inter religiosos; an observetur regularis disciplina in officio divino, oratione, silentio, vitâ communi, clausurâ, ceterisque obligationibus; an abusus introducat in vestitu, aliisque rebus; an praelatus necessaria religionis, praesertim infirmis, suppeditet, et an ipse regulam, ceteraque alia observet.

vi. Ut visitatores haec adimpleant, necesse est calleant ea quae ad correctionem fraternam attinent, et ad regulam, constitutiones et consuetudines. Ideoque oportet eos habere summarium principalium statutorum quae observari debent, ut iuxta illud facilius interrogent et examinent religiosos.

vii. Cellas visitent et videant, quae ad usum religiosi habeant, et, quae paupertati observantiaeque nostrae convenientia non fuerint, amoveant, et necessaria subditis ministrari faciant.

viii. Officinas etiam visitent, et animadvertant si in illis sint necessaria pro religiosis, tam valentibus, quam male habentibus, vel aliquid superfluum et indecens nostro statui. Carcerem quoque visitent, et notent si in eo sint quae debent, iuxta disposita supra, cap. xxxi, § 4; bibliothecas quoque videant, et examinent an iuxta eas et eius libros observentur supra dicta, cap. xxxviii, § 7.

ix. Similiter diligenter visitent libros conventus, tam illos, in quibus bona stabilia et census continentur, quam illos in quibus notantur recepta et expensae in quacumque specie, pecuniae, tritici, hordei, vini, olei, etc., necnon libros redemptionis captivorum, et receptoris ad habitum et professionem ab ultimâ visitatione usque ad illam. Et praelatus¹ contra bullas et decreta pontificia sive

¹ Potius lege *praelatum vel praelatos* (R. T.).

in toto sive in parte recipiens¹ ad habitum vel professionem aliquos novitios, poenis impositis in illis, et aliis ad suum arbitrium provinciales afficiant.

x. Deinde visitent tabulam seu catalogum religiosorum defunctorum, librum etiam in quo scribuntur missae et alia suffragia obligationesque perpetuae conventus, et videant an illis sit satisfactum: quod si invenerint aliquem defectum, statim curent plene satisfieri, et severe puniant superiorem negligentem.

xi. Praeterea examinent confessarios, concionatores et in collegiis studentes, iuxta supra dicta suis locis.

xii. Insuper coram communitate attente videant habitus, scapularia, cappas et caputia religiosorum, et curent quod exacte observent² mensurae dispositae a nostris consuetudinibus, severe puniendo praelatum in hac parte remissum et negligentem et religiosos excedentes.

xiii. His peractis, iterum in aulam capitularem religiosos convocari iubeant, et exhortationem faciant spiritualem, laudandi³ virtutes et observantiam, et corrigendo defectus et culpas omnium in communi, et singulorum in particulari. Ac deinde religiosi, quibus nulla culpa imposita est, defectus suos ipsimet, ut moris est, consteantur.

xiv. Si minister aliquam commiserit culpam majori parti communitatis ignotam, visitator illam in publico non reprehendat, sed secreto coram aliquibus ex observantioribus et notitiam habentibus: similiter secreto corripiet secretas culpas ceterorum, et publice publicas ac notorias; et quando gravitas delicti virgam iustitiae exigat, semper visitator simul misericordiâ utatur: hortamurque

¹ Potius lege *recipientem vel recipientes* (R. T.).

² Legendum *observentur* (R. T.).

³ Lege *laudando* (R. T.).

illum in Domino, ne impunitas relinquat culpas, itaut exinde maioribus excessibus occasio et ansa praebetur.

xv. Correctione culparum finita, praeceptum imponat visitator, ut pro tempore iuxta prudens eius iudicium necessario omnes et singuli de actis in illâ visitatione, et ad eam pertinentibus, strictum silentium observent, tam inter se quam inter alias quascumque¹, et tam verbis quam scriptis. Deinde omnes in communi leviter flagellis cedat, et postea sequenti absolvat formâ, videlicet: omnes prostrati dicant confessionem generalem, postea visitator *Misereatur vestri, etc., Indulgentiam, etc.*, et confestim: *Auctoritate, qua fungor in hac parte, in quantum possum, absolvo vos ab omni sententiâ excommunicationis maioris vel minoris, suspensionis vel interdicti. In nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus † Sancti. Amen.*

xvi. Si visitatori expediens visum fuerit aliqua facere statuta, vulgo *acta*, rebus exigentibus, et maturo consilio perpensis, illa in scriptis faciat, et in arcâ trium clavium custodiantur. Durabunt autem tantum usque ad sequentem visitationem, si in eâ denuo approbata non fuerint. Omniaque praecepta et censurae cessent, cessante officio provincialis qui ea imposuit, et solum maneant tamquam simplicia mandata, usque ad sequentem visitationem: monemusque provinciales, ut in primis suis visitationibus scire curent praecepta, censuras, acta et mandata suorum praedecessorum, et denuo illa approbent si expedire viderint.

xvii. Si in aliquo conventu visitatores aliquam invenerint culpam excedentem suam iurisdictionem, statim definitorio notitiam praebent, mittentes processum (si factus fuerit) vel informantes de de-

¹ Potius lege *alios quoscumque* (R. T.).

licto; quod si hoc tale fuerit quod remedium praesentaneum exigit, apponat necessarium, quamvis delictum (ut dictum manet) iurisdictioni suae non subsit.

xviii. Decernimus quod quilibet praelatus possit punire et puniat quaslibet culpas ad suam iurisdictionem pertinentes, procedendo in earum cognitione sine strepitu et figura iudicii, solâ facti veritate inspectâ, iuxta concessionem motuproprio factam Ordini nostro a felicis recordationis Paulo Papa V die xvii augusti anno mdcxi incipiente *Circumspecta Sedis Apostolicae, etc.*

xix. Visitatores et alii quicunque iudices in causis, quas formaverint, non manifestent reis nomina testium, nec circumstantias aliquas, per quas in illorum cognitionem venire possint.

xx. Denique visitatores post finitas singulis annis visitationes, rationem reddant defensorio de statu conventuum et collegiorum.

§ 8. De patribus visitatoribus delegatis. 1. Qui per delegationem patris generalis vel defensorii visitaverint totam nostram religionem vel aliquam illius provinciam, teneantur in quolibet conventu visitando manifestare commissionem quam portant; obedientia tamen eis praestabitur statim ac primo illam in aliquo conventu patefecerint et possessionem acceperint.

ii. Visitatores praedicti praesideant in omnibus conventibus, ad quos iurisdictione sua se extendit, omnibus aliis religiosis, tam praelatis quam subditis, eadem auctoritate, potestate ac praesentia, qua fungitur qui eos delegavit.

iii. Quando vero aliquis pro conventu Curiae Romanae visitando designatus fuerit, tantum praesidebit religiosis illius a die qua illis per se ipsum notoriam fecerit suam commissionem, quae solum durabit usque ad finem visitationis, et hac peractâ cessabit officium, sub-

ditusque manebit ministro dicti conventus, et, eo absente, procuratori generali, nisi forte visitator aliâ superior sit; idemque omnino intelligatur respective de visitatore delegato alterius vel aliorum conventuum in particulari.

iv. In reliquis omnibus visitator delegatus servet formam visitandi in § antecedente positam, nisi aliquid ei in commissione limitetur, et instructionem etiam sibi datam a delegante, sub poenâ iuxta gravitatem culpae ei infligendâ.

1. Pater generalis in sui secretarium eligat sacerdotem, qui suo consilio, prudentiâ et viribus valeat illum in sui muneris onere portando adiuvare. Illum in scriptis designet praebendo ei litteras patentes sui officii, et secretarius, statim ac eas recipiat, iuramentum emittat in manibus ipsius patris generalis de servando secretum et fidelitatem iuxta formam praescriptam pro secretario capituli generalis, supra, cap. xxxix, § 4, num. ix.

ii. Similiter quilibet provincialis eligat sibi secretarium eisdem qualitatibus praeditum, et ei litteras patentes tribuat, ac secretarius in manibus ipsius praedictum praestet iuramentum, statim ac nominatus fuerit.

iii. Idem omnino faciat visitator delegatus in electione secretarii, et iste in emissionem iuramenti, excepto casu quo delegans in commissione designavit visitatori secretarium, vel iste¹ litteras patentes dedit; tamen etiam in isto casu secretarius iuramentum faciet in manibus delegati, si in delegantis prius non emisit illud.

iv. Praedicti omnes secretarii in quolibet conventu vel collegio iurisdictionis praelatorum, quorum secretarii sunt, in quo simul cum ipsis fuerint, dum eo-

¹ Videtur legendum *isti* pro *iste* (R. T.).

§ 9. De patribus secretariis praelatorum superiorum.

rum officium duraverit, conventuales sint cum voce et loco, et ad exeundum a domo a suis tamen praelatis, quorum secretarii sunt, licentiam socium et benedictionem accipiant.

§ 10. De officio patrum ministrorum.

1. Patri ministro humiliter et reverenter sui obediant subditi. Ad ipsum spectat immediate conventus vel collegii regimen, principalis cura, scopusque illius sit spiritualis subditorum profectus, praeunte semper ipso doctrinâ et exemplo: quapropter pater generalis non poterit ministrum aliquem eximere a vitâ communi.

ii. Ad ipsum etiam attinet hortari frequenter subditos ad observantiam regulae, constitutionum, sanctarum consuetudinum et caeremoniarum, applicando contravenientibus, sine exceptione personarum, poenas per constitutiones nostras impositas, nec permittat subditos se intromittere in negotia saecularia. Ministrum autem in executione huius constitutionis remissum pater provincialis ad arbitrium suum puniat.

iii. Disponat et praecipiat minister in suo conventu quidquid illi conveniens visum fuerit ad maiorem observantiam et subditorum reformationem ac correctionem. Quod ut melius ac plenius exequi valeat, decernimus quod faciat et substantiet processus et informationes culparum ac delictorum commissorum a religiosis in suo conventu, vel alio in loco sui confinii, quamvis delicta excedant suam iurisdictionem, puniatque usque ad culpam gravem inclusive; nam graviores, et quibus annexum est scandalum, provinciali et defensorio reservantur. Ceterum si contigerit, quod aliqua culpa suam excedens iurisdictionem brevi indigeat remedio, opportunum adhibeat, illamque puniat, ac statim, sub poenâ suspensionis ab officio per unum mensem, moneat superiorem, ad quem

cura spectat, et ceteras informationes culparum, quas ipse non punierit, mittat praelato, cui competat sententiam proferre. Nullus autem minister poterit sui conventus visitationem generalem facere imponendo praecepta et censuras; hoc enim proprium est provincialis.

iv. Sit etiam minister in temporalibus valde providus, et omnibus suis subditis nihil ex necessariis de victu et vestitu deficiat; ad quae distribuenda non expectet religiosorum petitiones, quando necessitas patuerit, sed eas pastoralis sollicitudine praevenerit, et amore paterno aequaliter omnibus iuxta cuiuslibet indigentiam subveniat, et sic religiosi, relicta omnium temporalium curâ, spiritualibus magis intenti sint; et severe puniatur a provinciali minister in hoc deficiens.

v. Disponat etiam et distribuât in suo conventu officia, vel per se solum, vel simul cum provinciali aut capitulo conventuali, iuxta ea quae in diversis partibus harum constitutionum statuuntur, constituendo in illis personas idoneas; officiales autem omnia sibi a principio tradita iuxta eorum inventarium suis successoribus vel consiliariis tradant.

vi. Curet minister quod in omnibus officinis sui conventus sint inventaria, seu libri, in quibus scripta inveniuntur omnia quae sunt in dictis officinis; et bis quotannis cum consiliariis et officialibus respective illas et libros visitet, ut incrementa scribantur, et de necessariis, quae defuerint, diligenter provideatur.

vii. Quando superior praelatus miserit litteras patentes pro transferendo aliquo religioso in alterum conventum, non eas subscribant minister et consilarii, donec talis religiosus in prociectu sit ad

¹ Legerem ut pro et (R. T.).

iter arripiendum; eo autem ipso quod subscribantur, statim cesset eius conventualitas, et deinde tamquam hospes habeatur.

viii. Si conventus aliquis pecuniam habeat (etiam obligationum seu missarum perpetuarum) conferendam in censum, minister (adhuc suffragante capitulo conventuali) id facere non valeat sine patris provincialis facultate.

ix. Nullus minister vel particularis religiosus, quamvis sit procurator conventus, seu administrator honorum et facultatum ipsius, destruat, demoliatur aliquam domum vel possessionem, nec radicatus evellat vineas, oliveta, arbusta; imo nec religiosus agricola aut hortulanus arborem (nisi aridam) succidat sine consensu communitatis et licentiâ in scriptis praelati superioris, qui illam concedet maiore utilitate inspectâ; nec similiter sine praefato consensu et licentiâ valeat aliquis ex dictis vendere aut alienare aedificiorum dirutorum reliquias et materias, nec etiam emptas aut alio titulo receptas pro novâ fabricâ, aut reparatione conventuum seu possessionum eorum.

x. Nullus item minister, aut praeses valeat in toto cuiuslibet anni spatio vendere aut alienare triticum, hordeum, oleum, vinum et similia, sive sint in propriis praediis collecta, sive empta, sive pie oblata, ultra quantitatem et valorem quadraginta ducatorum ex unaquaque specie, sine consensu maioris partis capituli conventualis, et semper in libro expensarum scribatur quantitas et qualitas venditorum seu alienatorum, et etiam notetur in eo dictus consensus capituli conventualis, quando intervenerit. Contravenientes autem tam isti quam praecedenti constitutioni, severe puniantur ad arbitrium patris provincialis iuxta qualitatem culpae.

xi. Patres ministri simul cum consiliis faciant rationum summas (vulgo *cartaquensas*) status suorum conventuum vel collegiorum, incrementi eorum, provisionis, debitorum, aliarumque rerum; idque tempore apto disponant, ita ut dictae rationum summae, a ministro utrinque et consiliariis subscriptae, mittantur, et perveniant simul cum libro seu rationibus missarum ad manus secretarii definitorii quindecim diebus ante capitulum generale, ut praedictum definitorium tempus habeat ad eas videndas; istarum autem copia et transumptum de verbo ad verbum, subscriptum etiam a ministro et consiliariis, maneat in conventu in libro deputato ad hunc tantum effectum; quod si aliquis minister tempore dicto et determinato non miserit dictam rationem, puniatur ad arbitrium definitorii; at vero si aliqua rationum summa facta inveniatur absque debita fidelitate, subscribentes privati sint voce et loco per annum.

xii. Minister ante finem sui officii provideat conventui seu collegio suo de omnibus rebus necessariis usque ad mensem septembris immediatum post capitulum generale, successorique ministro ac consiliariis per inventaria et transumptum, de quo in numero antecedente, rationem reddat status conventus et augmenti vel detrimenti, ut noviter electus minister sciat quod sit in conventu, et quid ipsi traditur.

xiii. Minister non socius in suo conventu vel collegio maneat tempore capituli generalis, et illum regat et gubernet, ac in eo praesideat, etiam post capitulum, donec novus minister accedat, possessionemque accipiat, nisi aliud illi iubeatur.

xiv. Denique statuimus quod, quando pater generalis vel definitorium designaverit aliquem in praesidem alicuius con-

ventus vel collegii, seu novae fundationis, eandem habeat potestatem et praerogativas ac si esset minister.

§ 11. De patribus vicariis et eorum officio.

i. In quolibet nostri Ordinis conventu et collegio sit unus vicarius qui ministrum adjuvet in onere sui officii; debet autem vicarius eligi confessarius virorum et feminarum, et persona prudens et capax ascendendi ad ministerium, et qui habeat aetatis saltem triginta annos et habitus duodecim; poterit tamen definitorium in aetate dispensare.

ii. Munus vicarii non duret ultra mensem unum, postquam accessit ad suum conventum possessionemque accepit minister denuo sive in capitulo generali sive in definitorio electus, quamvis, si solum per triennium officium exercuit, poterit reeligi in eodem conventu vel collegio; non vero si ultra biennium¹, nisi dispensante definitorio.

iii. Praecipuum vicarii munus est diligenter curare omnia quae attinent ad officium divinum, et quod exacte observentur sacri ritus et Ordinis caeremoniae, ac cuncta quae disponit nostrum manuale; quare omnia, quae circa chorum, altare, processiones, et alia ad officium et cultum divinum pertinentia, vicarius ordinaverit, executioni mandentur, nisi aliud minister disponat; est enim vicarius magister caeremoniarum.

vi. Curet etiam vicarius quod quilibet religiosus adimpleat ministerium in quod ab obedientiâ est destinatus; et ubi magister novitiorum seu professorum non fuerit, officia tabulae singulis hebdomadis vicarius distribuât.

v. Singulis dominicis diebus iuxta praecipuum regulae familiam sive famulos domus pro capacitate suâ vicarius hortetur divertere a malo bonumque facere, eosque simpliciter moneat quid cre-

¹ Vel heic lege triennium, vel paulo ante legendum biennium pro triennium (R. T.).

dere aut agere debent pro salute animarum suarum et vitâ aeternâ adipiscendâ.

vi. In absentia ministri, quodam regimen conventus, praesideat vicarius, et in defectum istius, definitior antiquior praesens, et in definitiorum absentia, redemptor captivorum, et in istius absentia, procurator generalis, et isto deficiente, sacerdos antiquior in professione, quando minister iustâ de eausâ sacerdotem minus antiquum non deputaverit; nullus autem ex praedictis aliquid innovet; si tamen minister absens fuerit ab oppido ubi est coenobium ultra viginti quatuor horas, poterunt praedicti tunc imponere praecepta, et accipere novitios ad habitum et professionem; adhuc tamen in isto casu vicarius non praecedat in sede definitores, nec isti ab illo socium petant ad exitum e domo.

vii. Quamvis in aliquo conventu vel collegio sit vicarius actu exercens suum officium, poterit pater provincialis, pro absentia ministri a domo suâ, nominare et eligere praesidentem ubi et quando expedire viderit.

viii. Quando aliquis praelatus superior deputaverit praesidem alicuius conventus seu collegii, duret eius officium, quamvis cessaverit officium superioris qui illum nominavit, usque ad possessionem ministri vel alterius novi praesidis: et idem intelligi volumus de praesidentibus (sive sint vicarii, sive alii) deputatis, tempore quo celebratur capitulum generale, pro conventibus sive collegiis quorum ministri sunt socii, vel pro aliis quibuscumque.

i. Praelati sunt pastores et patres subditorum, ideoque debent spiritualia pascua eis ministrare, ignorantes docendo, remissos fovendo, iacentes erigendo. Haec exercere tenentur singulari amore et benevolentia erga omnes et singulos eorum. Quod ut aptius faci-

§ 12. De gubernio spirituali et paterno praolatorum.

liusque adimpleant, oportet ipsos agnoscere mores, conscientiam et vires uniuscuiusque, viam et profectum spiritualem, orationem, virtutum in operibus si se exercent, mortificationes quibus utitur, gratias quas a Deo accepit, et quid ex his et sacrae communionis frequentia utilitatis et fructus percipiat: hoc est enim pastorem perfecte cognoscere gregem suum.

ii. Expedi igitur quod hoc paternum regimen omni cura teneatur et diligentius observetur a maioribus superioribus. Quapropter pater generalis et definitores maximopere invigilare debent profectui subditorum, mittendo quandoque in totum Ordinem litteras pastorales et exhortationes ad maiorem observantiam et extinctionem abusus, si aliquis introducatur, et illius auctorem puniendo.

iii. Provincialibus utpote ordinariis visitatoribus specialibus¹ competit haec cura suorum subditorum. Quare in visitationibus observabunt quae dicta sunt § 7 huius cap., nec sibi satisfaciunt cum correctione exteriori, sed hominem interiori dirigere praesertim curent: pro quo epistolas spirituales etiam mittant (quando illis expedire visum fuerit) per totam suam provinciam, et alias exhortatorias ad progressum et correctionem subditorum.

iv. Ministris conventualibus immediate hoc regimen incumbit, ab illis praecipue subditorum salus spiritualisque utilitas pendet, de qua in extremo iudicio strictissimam rationem reddent. Idcirco, ut suae obligationi satisfaciunt, tenentur spiritualem illorum vitam exemplo suo alere et doctrinam suam perficere, illam omnibus et singulis pro uniuscuiusque statu et capacitate proponendo, et de quadrimestri in quadrimestre affabiliter cum unoquoque in particulari agendo et com-

¹ Forsan legendum *specialius* (R. T.).

municando omnia quae ad directionem animarum suarum spectant.

i. Definitorium generale eligat procuratores generales Curiae Romanae et Hispaniae religiosos virtuosos, zelatores, prudentes, in rebus gerendis industrios, quibus amplum mandatum et potestatem dabit pro occurrentibus negotiis tam totius Ordinis quam alicuius particularis conventus, et confestim ac electi fuerint, faciant iuramentum fidelitatis in manibus patris generalis vel alterius de eius commissione.

ii. Eorum officium duret per triennium, et vacent quando noviter electi possessionem acceperint; si tamen definitorio benevisum fuerit, poterit illos reeligere, commutare et officiis abdicare, sine obligatione reddendi causam cur hoc faciat¹, nisi sacrae Congregationi quando requirantur.

iii. Procuratores generales poterunt e domo exire semper, si negotia id exigant, socio assignato a praelato, et ab isto benedictione accepta. In quocumque conventu, ubi fuerint, conventuales sint cum voce, etc., et in actibus et functionibus communitatis, praesideant omnibus quos in sede praecedunt, etiam vicario, a quo, in absentia ministri, socium postulabunt, sed ab eo benedictionem non accipient, nisi forte vicarius sit simul praeses propter absentiam ministri ab oppido ultra vigintiquatuor horas, et nunquam se intromittant in regimen conventus, nisi quando competat praesidentia per absentiam ministri, vicarii, definitoris et redemptoris captivorum.

iv. Litteras eorum, quas scribunt et quas recipiunt, nullus praelatus aperire, videre, seu impedire audeat, excepto patre generali, cui dicti procuratores notitiam omnium negotiorum Ordinis

¹ Edit. Main. legit *faciant* (R. T.).

praestabunt, et praesertim procurator generalis Hispaniae id faciat singulis semestribus per librum, in quo cunctorum rationem scriptam habeat, et in absentia prioris generalis notitiam illam et rationem praebet definitori antiquiori existenti in curia regia; et ante fines suorum officiorum uterque rationem accepti et expensi in executione eorum patri generali fideliter reddant.

v. Hortamur patres procuratores generales et etiam conventuales ut semper ac commode fieri possit per saeculares procuratores negocia expediri faciant, ut sic frequentes eorum egressus e conventu vitentur.

vi. Pater procurator generalis Curiae Romanae non valeat sine licentia capituli generalis impetrare a Sede Apostolica litteras pertinentes ad regimen universale Ordinis, nec favorem vel auxilium aliis ad id praestare: quod si aliquo modo et via ei constiterit aliquem religiosum id quomodocumque intendere, teneatur, sub praestito fidelitatis iuramento, patefacere definitorio, et in omnibus negotiis religionis servet semper institutionem vel dispositionem definitorii, et nihil absque eius licentia operetur.

vii. Quilibet religiosus, nisi fuerit definitor, per Romam petens, vel in Italia existens, subdatur ministro, et in eius absentia procuratori generali Curiae Romanae, et illi licentiam manifestet et causam viae suae declaret tamquam superiori, cui in omnibus obedire tenetur; quod si aliquis absque debita licentia illuc profectus fuerit, minister remittat in Hispaniam ad procuratorem generalem vel ad suum provincialem, nisi, attentis circumstantiis, videatur propter culpas in carcerem iniicere, vel alio remedio uti.

viii. Pater procurator generalis Hispaniae sit valde vigilans in expeditione negotiorum sibi a praelatis commissorum, quae quidem tenetur agere et expedire. At vero sine consensu patris provincialis nunquam saecularium negotia vel propria personalia vel alicuius particularis religiosi gerat; super difficultatibus autem, quae in executione sui officii occurrerint, consulat patrem generalem.

ix. Conventuales procuratores eligantur a conventibus seu collegiis, consulto et approbante patre provinciali. Officium procuratoris conventualis expiret transacto mense integro post acceptam a ministro denuo electo illius possessionem conventus et collegii quod mandatum procuratoris dedit; si vero patri provinciali et communitati visum fuerit, poterit reeligi cum licentia definitorii; quod quidem, antequam illam concedat, notitiam curet habere de moribus dicti procuratoris et a¹ sedulitate in executione sui officii. Totum autem in hac constitutione expressum quoad procuratores conventuales, prorsus et in omnibus intelligi volumus de administratoribus quorumcumque facultatum seu bonorum cuiuscumque conventus et collegii.

x. Procuratores conventuales in civitatibus seu oppidis ubi sunt cancellariae, regiaque consilia seu audientiae, teneantur suscipere, gerere et expedire lites et negotia Ordinis ad dicta regia fora concurrentia, et patres ministri huiusmodi conventuum non occupent suos procuratores itaut praedicta Ordinis negotia agere non valeant.

xi. Procuratores omnes conventuales et administratores bonorum et facultatum cuiuslibet conventus seu collegii, singulis quadrimestribus rationem reddant suis ministris et consiliariis de executione suorum officiorum, et de acceptis et expensis pro eorum expeditione.

¹ Praeposit. a redundat (R. T.).

¹ Praeposit. a redundat (R. T.).

In quem effectum sit liber in arcâ trium clavium, in quo dictae rationes scribantur, et debita pro et contra conventum, cum annotatione diei, mensis et anni, personarum a quibus et finem¹ in quem contracta sunt; et librum istum, quando et sicut ceteros monasterii, visitet provincialis, et procuratorem vel administratorem non reddentes rationem amoveat ab officio, reddentem vero, sed non fideliter, arbitrato suo puniat.

§ 44. De sigillis in Ordine nostro utendis.

1. Pater generalis habeat tria sigilla. Primum magnum ad signandum negotia gravia, secundum mediocre ad ordinaria, et tertium parvum pro litteris. In primo sculpta sit imago SS. Trinitatis, et in circuitu verba ista: *Signum primitivum: Discalceatorum SS. Trinitatis et Captivorum*. In duobus aliis incisum sit scutum Ordinis, et in circuitu verba haec: *Pater minister generalis*.

II. Definitorium generale habeat etiam suum sigillum, in quo incisum sit Ordinis scutum cum inscriptione istâ per circuitum: *Definitorium generale Discalceatorum SS. Trinitatis et Captivorum*. Cum hoc autem signabuntur negotia quae pater generalis nomine definitorii expedierit, addendo etiam in illorum corpore: *De consensu nostri definitorii generalis*; per haec enim verba et sigillum distinguenda sunt negotia definitorii ab expeditis a patre generali solo.

III. Singuli patres definitores singula habeant sigilla parva pro epistolis suis, et in illis sit scutum Ordinis et inscriptio haec: *Definitor generalis*.

IV. Quilibet provincialis duo habeat sigilla; unum mediocre, et alterum parvum. In utroque sculptum sit Ordinis scutum, et per circuitum in maiore verba ista: *Provincia Spiritus Sancti*, vel alterius titulus, si altera fuerit provincia; in minore vero *Provincialis pro-*

¹ Aptius lege finis (n. t.).

vinciae Spiritus Sancti (verbi gratiâ), et sic de ceteris.

V. Quilibet etiam minister conventualis habeat sigillum parvum pro epistolis et negotiis occurrentibus, et in illo scutum sit Ordinis, et per circuitum titulus sui conventus vel collegii, verbi gratiâ, *Minister conventus Matritensis*.

VI. Visitatores delegati habeant etiam sigillum cum scuto Ordinis et istâ inscriptione *Visitor generalis*, vel, *Visitor provincialis*, sigilla autem ista sint penes patrem generalem et provincialem respective, ut ea suo tempore tradant visitoribus ab eis delegatis, qui et finitâ suâ commissione reddent illa delegantibus.

VII. Insuper patres redemptores captivorum et procuratores generales pro negotiis et epistolis sigilla habeant parva cum scuto Ordinis insculpto et inscriptione per gyrum *Redemptor Captivorum*, vel, *Procurator generalis*.

VIII. Praecipimus quod nullatenus excedatur a disposito in hac §, nec ullus alius extra praedictos (cuiuscumque status vel conditionis sit) sigillo utatur, sub poenâ gravis culpae.

REGULAE CAPUT XLII. -- **Postquam vero definitores generales, etc.**

Caput XLII. — *De visitatione et depositione praetatorum.*

I. Pater generalis, finito capitulo generali intermedio in quo eius officium non expirat, statim post confirmationem electionum visitetur per definitores noviter electos, et quatuor vel quinque ministros, quos disponit nostra regula; pro quo definitor primus, et isto absente secundus, imponat praeceptum omnibus capitularibus, ut intra viginti quatuor horas coram ipso definitore solo, qui imposuit praeceptum, manifestent si quid animadverterunt seu notarunt in

§ 4. De formâ visitandi patrem generalem et definitores.

patre generali erga eius mores, regimen, observantiam nostrae regulae et constitutionum, ac sui officii executionem. Quod si aliquae culpae apparuerint, praedictus definitor convocet ceteros definitores ac ministros, et ab ipsis iudicetur, et proportionata applicetur poenitio. Si vero, ex depositionibus factis a capitularibus vel ab aliis religiosis per epistolas, expedire videatur eis maiorem facere culparum inquisitionem, praecipimus dictis definitoribus et ministris in virtute sanctae obedientiae, ut, intra tres menses post celebratum capitulum generale, omni secreto et diligentia fiat dicta inquisitio vel ab ipsis definitoribus et ministris a provincialibus, vel ab aliis religiosis idoneis deputatis ab ipsis iudicibus. Causâ autem conclusâ, sententiam proferant recte et prudenter, et nullo respectu omittatur quaelibet diligentia necessaria et conveniens.

II. Quando in capitulo generali novus eligatur generalis, statim ac confirmentur electiones, praeteritus generalis, qui in illo capitulo expiravit, visitetur eodem modo, dumtaxat tamen per novum definitorium.

III. Definitores, qui expirarunt, visitentur etiam, finito capitulo generali ipso, per novum definitorium; inquisitio autem solum fiat circa executionem suorum officiorum. Circa mores enim visitatio et inquisitio reservatur patri generali, qui ante praedictum capitulum illam tenetur facere, et simul cum definitorio iudicare, quando in aliquo ex definitoribus culpa alicuius ponderis apparuit.

IV. Si quis religiosus habuerit aliquid contra patrem generalem vel definitores, id manifestet illorum visitoribus respective, certiores illos faciendo, vel per litteras, vel per provincialem, vel socium, vel alio convenienti medio.

I. Quando ante capitulum generale patres provinciales non fuerint visitati a patre generali vel ab alio de eius commissione, visitentur a successoribus in primâ visitatione suorum conventuum et collegiorum, imponendo praeceptum ut omnes declarent si quid in eis adverterunt seu notarunt circa vitam et mores ac suorum officiorum executionem; quod si opus fuerit, informationem faciant prudenter et secreto, et audito praedecessore; finitâque, perfectâ et conclusâ praedictâ causâ, qui fecit mittat illam ad definitorium ut sententiam ferat.

II. Insuper si forte aliquis provincialis defecerit in observantiâ et bonis moribus, ac sui officii executione, vel remissus fuerit in rebus gravibus, quando hoc constiterit patri generali vel definitorio, mittant religiosum qui visitet eum, et iste, causâ perfectâ, tradat vel mittat illam definitorio, ut de opportuno remedio provideat.

I. Definitores excessus patris generalis seorsum corrigant et emendent, qui coram ipsis humiliter se prosternens veniam petat, et stans de suis excessibus se accusat; quod si praevericator Ordinis fuerit aut contemptor, aut adeo negligens et remissus ut Ordinis dissolutionem et visitationem inducat, moneatur a definitoribus ut officio generalatus cedat; alioquin cum deponendi liberam habent facultatem.

II. Reliqui autem officiales amoveantur a suo officio si commiserint peccatum aliquod contra tria vota essentialia et quartum non ambiendi, vel manifeste de ipsis fuerint vehementer suspecti. Item si aliis negotiis dediti non adimpleant suum munus, si ter moniti negotia non relinquunt, vel si inutiles aut ita negligentes fuerint ad gubernandum et se-

¹ Potius lege ut pro et (n. t.).

§ 2. De formâ visitandi patres provinciales.

§ 3. De causa propter quam praetati debent deponi.

quatur grave detrimentum regulari observantiae, vel si minis, publicationibus, fraudibus, aut alio simili modo procurant alteri officium intra vel extra religionem, aut si accipiant pecunias vel rem pretiosam ad hoc ut faciant vel expediant aliquid quod ratione officii expedire tenentur; ceterum tam contra patrem generalem, quam contra alios praelatos et officiales ad certum tempus canonice electos, definitores ad sententiam depositionis minime procedant, nisi prius ex actis legitime constet respectivo de causis superius expressis, vel aliis quae ex canonicis sanctionibus et nostris constitutionibus ad depositionem requiruntur.

REGULAE CAPUT XLII. — **Si quis huius Ordinis frater esse voluerit, etc.**

Caput XLII. — *De novitiis, receptione, educatione et approbatione novitiorum.*

§ 1. De conventibus in quibus educandi sunt noviti.

1. Pater generalis, cum consensu provincialis, in qualibet provinciâ designet domos novitiorum necessarias pro educatione novitiorum; et semper sint segregatae a frequentia et concursu saecularium, et semel designatae non relinquuntur sine gravi causâ. Ministri autem dictarum domorum prudentes sint et observantes, et qui iam fuerint (si fieri possit) magistri novitiorum vel professorum.

ii. Similiter pater generalis eligat magistrum novitiorum cum consilio provincialis pro cuius provinciâ eligatur, et sit persona spiritualis, prudens, docta et potens viribus ad rigorem vitae communis sustinendum.

iii. Superiores curent quod religiosi conventuales novitiorum sint valde observantes et exemplares.

iv. Omnes novitii statim ac sanctum nostrae religionis habitum susceperint, deducantur ad novitium sub poenâ

gravis culpae infligendâ superiori qui illos detinuerit.

1. Non admittantur ad nostrum habitum [qui infirmitatem contagiosam habeant, nec qui sit vel fuerit mancipium, nec qui saeculari veste indutus nostrum habitum petierit, si fuerit professus (sive valide sive invalide) in aliâ quacunque religione vel congregatione nostri Ordinis, verbi gratiâ in patribus nostris Calceatis, aut etiam in Discalceatis vel Reformatis eiusdem Ordinis non subditis nostrae iurisdictioni; nec etiam admittatur neophytus, nec qui descenderit per lineam rectam (in quolibet gradu) a iudaeis, haereticis, mauris vel mauriticis, nec ullus, cuius praedecessores per lineam etiam rectam, ac in quolibet etiam gradu, ob haeresis, vel iudaismi, vel sectae mahometanae crimina puniti fuerit ab haereticae pravitatis inquisitoribus. Quod si aliquis ex dictis in hac constitutione, celans aliquod ex praenarratis impedimentis, professionem fecerit apud nos, statim ac detegatur tale impedimentum, eiiciatur, quia religio non praestat suum consensum ad talem professionem. Quapropter omnes in publico coram communitate moneantur ante receptionem habitus, et etiam ante professionem, quod si habent aliquod ex impedimentis in hoc numero enarratis, professio (etiâsi fiat) invalida et nulla est, quamvis pluribus annis in religione sint. Admonemus tamen ad praedictam eiectionem professi procedi non posse nisi infra quinquennium a die professionis, et deductis causis coram superiore suo et Ordinario, ad praescriptum sacri Concilii Tridentini, quod ex sententiâ sacrae Congregationis vindicat sibi locum non modo quando subditus vult deducere causas nullitatis suae professionis, sed etiam quando superior vult illum eicere tamquam nulliter professum.

§ 2. De personis non admittendis ad sanctum nostrum habitum.

ii. Praeterea non admittantur religioni professi aliorum Ordinum, religionum, congregationum vel societatum, absque licentiâ capituli generalis, concurrentibus duabus partibus ex tribus suffragiorum vocalium, et eam non concedat quin prius perpendat privilegia dictorum Ordinum et causam transitus, et concurrant alia requisita sacrorum canonum.

iii. Insuper nec recipiatur ad chorum, qui non habeat aetatis quindecim annos; nec ad statum laici, qui non habuerit viginti, vel qui excesserit trigesimum quintum annum, nec aliquis eunuchus, nec uxoratus, si uxor maneat in saeculo, nec irretitus aliquâ irregularitatè, quae difficiliter dispensari possit, nec habentes notabilem deformitatem, nec religiosus professus apud patres nostros Calceatos, vel apud aliam nostri Ordinis Congregationem, nec aliquis ex comprehensis in interrogatorio pro informationibus novitiorum infraposito § sequenti. Nullus ex praedictis in hoc num. iii recipiatur absque licentiâ definitorii generalis, et in casibus in quibus illam concedere potest iuxta ius commune et nostras constitutiones, et nunquam illam concedat, ut iterum recipiatur, qui fuit antea novitius nostrae religionis vel alterius, sine praevio examine causae sui egressus. Volumus tamen quod si aliquis ex dictis et prohibitis in his duobus numeris nempe ii et iii huius § habitum receperit et professionem fecerit sine licentiâ et facultate requisitâ et expressâ in praedictis duobus numeris, talis professio sit firma et valida, dum non sit ex comprehensis num. i.

iv. Denique praecipimus, quod nulla femina admittatur ad nostrum habitum, ut fiat nostri Ordinis mantellata, seu tertiaria, vulgo *beata*, absque licentiâ patris generalis, nec permittatur sine

eâdem licentiâ quod emittat votum in manibus alicuius praelati ex nostris, vel alterius religiosi, sub poenâ privationis officii praelati¹ et vocis et loci per triennium subdito contravenienti.

i. Antequam ad nostrum sanctum habitum quisquam admittatur, religiosus designatus a patre provinciali faciat ex commissione ipsius informationem iuridicam et plenariam de genere, moribus et vitâ, iuxta Bullas Summorum Pontificum, recipiendo iuramenta a testibus, factaque illa² per sequens interrogatorium.

ii. Primo, interroget si testis est propinquus, si est habilis secundum ius ad testificandum, si movetur amicitia, vel odio, vel zelo iustitiae, vel si comprehensus invenitur sub aliqua ex generalibus interrogationibus, vel quare moveatur ad deponendum, et quot aetatis annos habeat.

iii. Secundo, si cognovit illum qui praetendit nostrum habitum, et eius parentes, avos et ascendentes, et a quanto tempore illos cognoscit.

iv. Tertio, si scit dictum praetendentem descendere a iudaeis, haereticis, mauris et mauriticis, vel a poenitentialis per tribunal S. Inquisitionis ob crimen haeresis, vel iudaismi, vel sectae mahometanae, vel si audivit aliquem ex parentibus seu ascendentibus eius habere aliquem ex praedictis defectibus.

v. Quarto, si scit praetendentem esse neophytum, seu noviter conversum ad fidem, vel aliquid erga hoc audivit.

vi. Quinto, si scit quod dictus praetendens, parentes eius vel avi sint notati aliqua infamia.

vii. Sexto, si scit quod sit filius legitimus, ac ex legitimo matrimonio, et uti talis iudicatus et reputatus.

¹ Potius lege praelato (R. T.).

² Legerem faciatque illam (R. T.).

§ 3. De formâ faciendi informationes pro admittendis ad nostrum habitum.

viii. Septimo, si scit quod sit liber, idest quod non sit nec fuerit servus seu mancipium.

ix. Octavo, si scit quod dictus praetendens non sit ligatus vinculo matrimonii vel fide sponsalium, itaut de sua personâ disponere non possit.

x. Nono, si scit quod habeat aliquam infirmitatem contagiosam.

xi. Decimo, si scit quod habeat aliqua debita quae solvere non possit, vel si teneatur reddere rationem ex qua ipsi vel Ordini nostro aliqua vis seu molestia subsequi valeat.

xii. Undecimo, si scit quod praetendens fuerit novitius vel professus in nostra religione vel in aliquo quocumque Ordine, congregatione seu societate, etiam in nostris patribus Calceatis vel in Discalceatis seu Reformatis nostri Ordinis non subiectis nostrae iurisdictioni.

xiii. Duodecimo, si scit quod praetendens et petit et accipere vult habitum sponte et proprio affectu ac voluntate allectus, non vi, metu, fraude, aut alio humano respectu.

xiv. Decimotertio, si scit quod parentes praetendentis sint pauperes, itaut ad sustentationem suam indigeant adiutorio illius, vel religionis si recipiatur ad eam.

xv. Decimoquarto, si scit verum esse omne quod deponit, itaut si aliquid esset in contrarium sciret vel audivisset.

xvi. Si in aliquâ regione vel provinciâ opus fuerit strictioribus aliquibus interrogationibus, superiores illas apponant in interrogatorio, et informantes adimpleant.

xvii. Insuper stricte praecipimus quod quilibet informans, sub poenâ gravis culpae, per dies proferat fidem baptismi praetendentis, et illam inserat informationi, ut de baptismo et aetate constet, inseribatque in libro in quâ eius receptio et professio scribenda est; praela-

tus autem, qui non fecerit testimonium baptismi scribi in libro, et qui aliquem ad professionem admiserit sine dictâ baptismi fide, severe puniatur.

xviii. Factâ informatione et clausâ, ipse informans curet illam quamprimum tradere patri ministro conventus vel collegii in quo praetendens habitu nostro indutus est; et dictus minister ac consiliarii et magister novitiorum vel professorum, vel, si ibi minister non est, vicarius, omnes itaque simul videant informationem et approbent vel reprobent, et rationem fideliter reddant capitulo conventuali de contentis in eâ; et oneramus conscientias examinatorum dictae informationis et religiosorum capitularium super secreto.

xix. Si informatio fieri commode non possit antequam praetendens accipiat habitum, saltem superior conventus vel collegii, vel eius nomine alius¹ religiosus ab ipso deputatus, coram examinatore destinatis pro informationibus videndis clare et distincte legat interrogatorium praetendentis, et per ipsum singillatim interroget, accepto ab eodem iuramento de veritate dicendâ, et an comprehendatur in aliquo ex ibi contentis, et postea, quamprimum possibile sit, fiat informatio iuridica et plenaria, quam approbent vel reprobent minister, consiliarii et novitiorum magister.

i. Quicumque recipiendus ad habitum nostrum, examinetur prius de suâ vocatione a praelato vel ab aliquo religioso experto ab ipso designato, et animadvertat si est bonae indolis, et docilis et virium sufficientium ad portandas religionis austeritates.

ii. Ad chorum non recipitur nisi qui latinitatem sufficienter calleat ad alias scientias addiscendas; quod ut constet,

¹ Edit. Main. legit *alias* (n. t.).

² § 4. De modo recipiendi novitios.

pater minister, si voluerit, et quatuor religiosi deputati a patre provinciali, vel, aliquo ex istis deficiente, alio loco eius designatus a ministro, examinent praetendentem, et per maiorem partem suffragiorum secretorum declaretur eius sufficientia; liceat tamen patri generali iustâ de causâ aliquid in defectu grammaticae supplere, maxime quando praetendens ingenii acumine pollet.

iii. Post haec, visâ et approbatâ informatione iuridicâ vel recepto iuramento, ut dictum manet § antecedente, proponatur capitulo conventuali, cui competit receptio, et fideliter illi significantur doctes praetendentis, et solum recipiatur qui maiorem partem suffragiorum capituli conventualis habuerit.

iv. Nullus ad chorum recipiatur absque licentiâ in scriptis patris provincialis, nec fratres laici sine licentiâ procuratoris generalis, quam concedit consulto prius patre provinciali illius provinciae ubi est domus in qua recipiendi sunt, et si gaudeant integrâ valetudine et viribus ad laborem corporalem, in quo ratione sui status versari et exerceri debent; ideoque ante receptionem capiatur experientia per aliquot dies de perseverantiâ in vocatione, et de salute ac viribus; nec plures laici admittantur, nisi quot prudenter iudicaverint superiores necessarios esse pro servitio religionis.

v. Laici perpetuo conservent nomen, statum et ministerium laicorum, nec ullo tempore ad clericalem statum admittantur. Et superiores contrafacientes, privationis officiorum et vocis activae et passivae poenam incurrant, prout statuit in motuproprio Ordini nostro concessio felicis recordationis Paulus PP. V die xvii augusti mdcxi, incipiente *Circumspecta Sedis Apostolicae, etc.*; nec illis unquam concedatur corona, nec littera-

rum studia, sub poenâ privationis officii et vocis activae et passivae per sexennium superiori contravenienti.

vi. Ad habitum donati seu oblâti nullus recipiatur sine approbatione capituli conventualis, et obtentâ licentiâ patris provincialis; et qui recipiendi sunt, habeant aetatis saltem viginti annos et amplius, et non excedant trigesimum secundum, polleantque integrâ salute et viribus ad laborem corporalem in quo sunt exercendi; semel autem recepti non expellantur sine consensu patris ministri et consiliariorum. De eorum educatione curet pater vicarius conventus vel collegii, et nunquam permittantur e domo exire ante expletum quadrimestre post eorum receptionem ad habitum. Praedicti non utantur lineis nec calceamentis. Concurrant ad orationem mentalem, ad matutinum cantatum, ad flagellationem et communionem communitatis, et ad exhortationem spiritualem, quae dominicis diebus fieri solet, ubi eorum defectus ante religiosorum culpas a zelatore vel praeside advertantur ac corrigantur, et statim a capitulo exeant; officia tabulae illis, sicut et laicis, singulis hebdomadis distribuuntur; et cum obierint, funeralia et officia fiant pro eis, sicut et pro novitiis.

i. Patres ministri domorum novitiatus nihil pertinens ad novitios vel ipsorum directionem iubeant vel disponant inconsulto magistro illorum.

ii. Religiosi conventuales novitiatum non loquantur cum novitiis, sub poenâ gravis culpae, nec audeant illos reprehendere; si vero aliquem defectum in novitio aliquo viderint, dicant praelato vel magistro, vel in capitulo culpam animadvertant.

iii. Novitiis nunquam iniungantur officia, nec imponantur occupationes, quae occasionem illis praebent tractandi

§ 5. De educatione novitiorum.

cum saecularibus, nec permittatur quod visitentur adhuc a parentibus et cognatis, nisi in casu raro, consentiente et praesente magistro.

§ 6. De approbationibus novitiorum.

I. In anno approbationis, novitii ter proponantur capitulo conventuali, ut iudicet, an, attentis eorum vitâ et moribus, digni sint ut ad professionem admittantur; ad quam nullus frater laicus approbetur nec recipiatur, qui aliqua ex officiis propriis sui status et ministerii recte non didicerit. Post quartum mensem a receptione habitus, proponantur primâ vice a capitulo, secundâ post octavum, tertiâ post decimum mensem.

II. Ut novitius censeatur approbatus debet habere maiorem partem suffragiorum secretorum capituli conventualis, quod si eam non habuerit, statim habitu spoliatur et modeste dimittatur. At semel approbatus a capitulo, habitu non spoliatur nisi de consensu ipsius capituli conventualis, vel saltem consentientibus et convenientibus ministro et magistro et patre generali vel provinciali; quod si ad neutrum ex his duobus facilis sit recursus, suppleat illius defectum consensus duorum religiosorum iam antea ad hunc effectum deputatorum a patre provinciali.

III. Oneramus conscientias conventualium cuiuscumque novitiatu, ut in approbationibus novitiorum, utpote cum sit magni ponderis res, singulari prudentiâ et religionis zelo se gerant, seclusâ omni affectione et humano respectu.

IV. Bona actualiter novitiorum, etiam ipsis consentientibus et petentibus, non distribuuntur adhuc inter pauperes nec alio modo consumantur, et praelatus, qui aliter fieri permiserit, poenâ culpae gravis per tres dies puniatur.

1 Praeposit. a forsân delenda (R. T.).

REGULAE CAPUT XLIII. — Ad professionem vero aliquis non recipiatur, etc.

CAPUT XLIII. — De professione novitiorum, de repetitione¹ illius per professos, de recenter professis, et eorum domibus ac bonis.

I. Peracto integro probationis anno, novitius cum licentiâ patris provincialis admittatur ad professionem, quam faciat iuxta regulas et constitutiones nostrae sacrae religionis, tenore sequenti:

« Ego frater N. de N. facio meam professionem, et promitto obedientiam, castitatem et paupertatem SS. Trinitati et Beatae Virgini Mariae, et sanctis patribus nostris Ioanni et Felici, necnon et nostro reverendo patri fratri N. de N. ministro generali, aliisque meis superioribus Ordinis Discalceatorum SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum, eorumque successoribus, secundum regulam primitivam dicti Ordinis a felicis recordationis domino nostro Papa Innocentio III stabilitam, et a pia memoriae domino Papa Urbano VIII ad perfectionem formam redactam, et secundum constitutiones eiusdem Ordinis sine mitigatione usque ad mortem ».

II. Continuo, destinati ad chorum emittant quartum votum non ambiendi, iuxta Breve felicis recordationis Pauli Papae V expeditum die x februarii anno MDCX incipiens *Quae piae et sanctae*: illud faciant sequenti formâ:

« Praeterea promitto, me, directe vel indirecte, per me aut per alios, intra nostram Congregationem, praelationem aliquam, aut officium per constitutiones praetendi prohibitum, mihi nunquam praetensurum; et pariter iuxta² nostram Congregationem, neque directe neque indirecte, per me aut per alios, ullam praelationem praetensurum, vel obla-

1 Male edit. Main. legit *receptione* pro *repetitione* (R. T.).

2 Forsan legendum *intra* pro *iuxta* (R. T.).

§ 4. De professione novitiorum ac de repetitione illius per professos.

Formula triam votorum essentialium.

Formula voti non ambiendi pro clericis.

tam accepturum, nisi praecepto eius, qui mihi praecipere poterit, adstringar ».

III. Fratres laici (quando faciunt professionem, quam vulgari lingua facere debent), post emissionem trium essentialium votorum, continuo emittant quartum non transeundi ad statum clericalem, nec sacros ordines suscipiendi, iuxta praeceptum felicis recordationis Alexandri VIII per suas litteras in formâ Brevis, expeditas die XIII ianuarii anno MDCLXIII, incipientes *Pastoralis officii*, etc., fiatque sequenti modo et lingua etiam vulgari:

Formula quarti voti non transeundi ad statum clericalem pro laicis.

« Praeterea promitto me nunquam transiturum ad statum clericalem, recipiendo primam tonsuram, nec receptorum ordines maiores vel minores, videlicet ostiarii, lectoris, exorcistae, acolythi, subdiaconi, diaconi et presbyteri, praetensurum omnes nec quemlibet in particulari, nec etiam praetensurum directe vel indirecte dictum transitum, vel receptionem dictorum ordinum omnium vel cuiuslibet in particulari ».

III. Professio facta, scribatur in libro professionum, notando quod fuit facta, praevisa et approbata informatione iuridicâ de genere, moribus et vitâ, iuxta tamen Bullarium Summorum Pontificum et nostrarum constitutionum, et subscribatur a religioso qui professionem fecit, a praelato domus, a magistro novitiorum et ab aliis duobus religiosis, qui praesentes professioni fuerunt, et ab illo etiam, in cuius manibus illam fecit profitens, si forte distinctus fuit a praelato, et confestim informatio igne comburatur.

V. Insuper omnes et singuli nostri religiosi professi, tam ad chorum destinati, quam laici, tam praelati quam subditi, semel et singulis annis in die assignato a definitorio generali repetant et denuo confirment suam professionem, unoquo-

que iterum singillatim faciente et renovante « quatuor vota quae primo in suâ professione emisit, iuxta formam praescriptam in hac §, omnesque illam repetant coram communitate in manibus praelati seu praesidis communitatis ipsius, et ante omnes ipse praeses coram ipsâ communitate. Initio vero formae supra positae mutent verbum *Facio*, in verbum *Repeto*, et pater generalis, loco verborum ad ipsum attinentium, in eadem formâ dicat: *Necnon sanctorum domino nostro Papae N., eiusque et beati Petri Apostoli legitimis successoribus*. Quod si aliquis propter infirmitatem aliamve legitimam causam assistere non valuit functioni isti, repetat professionem quamprimum possit coram communitate etiam.

I. In qualibet provinciâ sit una, vel duae domus, ubi recenter professi cum suo magistro in habitatione separatâ et clausâ vivant, et perseverent, saltem per triennium post professionem vel quousque ad aetatem sacris ordinibus sufficientem pervenerint, in spiritualibus exercitiis, quibus instructi fuerunt in anno probationis; interea vero etiam studiis litterarum operam dare possint et debeant iuxta praescriptum decretorum sanctae memoriae Clementis VIII.

II. Cum magistro professorum, quoad eius assignationem et reliqua omnia, observetur totum quod in diversis partibus harum constitutionum dictum expressumque manet de magistro novitiorum, et quod ministri nihil disponant erga professos inconsulto dicto ministro.

III. Dicti recenter professi destinati ad chorum, donec annum professionis adimpleverint, non exeant ad oppidum nec aliorum nisi cum communitate, nec propriam patriam adeant (nisi ibi conventus sit, et pro conventualibus eiusdem designentur) donec sacerdotes sint,

§ 2. De recenter professis et eorum domibus.

postquam autem a dicta habitatione separata et clausa recenter professorum exierint, quousque sacerdotio initientur, disciplinae vicarii subiaceant, praeterquam collegio artium ubi sunt magistri.

iv. Si quis iam sacerdos nostrum habitum accipiat, sub institutione magistri sit etiam per integrum annum post professionem, et non amplius, nec a domo egrediatur, nisi post expletum dictum annum, nec in propriam patriam pergat, donec quatuor annos post professionem expleverit, nisi ibi sit conventus noster et pro conventuali in eum adeat.

v. Fratres laici similiter sub disciplina magistri recenter professorum sint primo anno post professionem, et insuper duobus aliis annis sub ipsius magistri, vel, ubi iste non sit, sub vicarii institutione, nec primo dicto anno e conventu exeant nisi in communione, nec in patriam pergant nisi post quatuor annos transactos a professione, vel nisi in ea sit conventus Ordinis et pro conventualibus mittantur.

§ 3. De donis et hereditatibus profertur et profertur. 1. Decernimus quod dona illorum, qui in nostram religionem profitentur, dividantur, et medietas detur conventui in quo professionem fecit, et altera medietas sit collegii in quo recepit habitum, vel a quo directus et missus fuit ut habitum reciperet: quod si non fuit in aliquo collegio receptus, nec ab eo directus sive missus, talis honorum medietas deserviat pro expensis a definitorio designandis: si vero aliter factum fuerit, declaramus deberi in conscientia reddi ac restitui dicto collegio vel definitorio. Hoc autem tantum intelligatur, quando noster professus non fecit testamentum ante professionem in favorem alicuius personae extra nostrum Ordinem: si enim fecit, eius ultima voluntas adimpleatur.

ii. In exigendis nobis, per fratres in nostram religionem professos relictis nobis, vel ad nos pertinentibus, maxima servetur charitas, ac prae oculis habeatur indigentia et qualitas fratrum et sororum religiosi, et specialiter hoc observetur cum eius patre vel matre, quando per mortem alterutrius haereditas obvenit nobis; tunc enim (si charitas exigit) volumus ne talium bonorum fructus excipiantur vel petantur, donec alter superstes moriatur.

Hucusque Constitutiones.

§ 3. Quare praefatus Didacus procurator generalis nobis humiliter supplicari fecit ut constitutiones huiusmodi apostolicae confirmationis patrocinio communire de benignitate apostolica dignaremur.

Preces dicti procuratoris generalis.

§ 4. Nos igitur, ipsius Didaci procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulas constitutiones praeinsertas, et in eis contenta quaecumque, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adicimus, ac omnes et singulos iuris et facti, ac solemnitatum quarumcumque in similibus etiam de necessitate observandarum, aliisque quoslibet etiam formales et substantiales defectus, si qui in praemissis principaliter

Pontifex dictas constitutiones approbat et confirmat.

1 Legendum bonis pro nobis (R. T.).

vel accessorie aut alias quovis modo intervenerint, seu intervenisse dici, censeretur vel praetendi possent, penitus et omnino supplemus et sanamus.

Decretum pro observantia.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras et constitutiones praeinsertas semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Apostolicae Sedis nuncios, aliisque quoslibet quacumque praesentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiendum esse, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis latissime derogat.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Congregationis et Ordinis praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, seu quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam Congregationi et Ordini praedictis, illorumque superioribus fratribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clau-

lis irritantibusque et aliis decretis in genere vel in specie, seu alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficiente derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 7. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iulii MDCLXXVI, pontificatus nostri anno VII.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 1 iulii 1676, pontif. anno VII.

Registrata in Secretaria Brevium, in libro mensis iulii, part. II, fol. 132.